

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO W 2017 ROKU

Zgodnie z art. 4 ust. 2 Ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym Komisja Nadzoru Finansowego ma obowiązek przedstawić Prezesowi Rady Ministrów coroczne sprawozdanie ze swojej działalności w terminie do dnia 31 lipca następnego roku. Realizując powyższy obowiązek ustawowy, Komisja przyjęła *Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w 2017 roku* na jej 386 posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2018 roku.

SPIS TREŚCI

LIST OD PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	4
1. KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO	8
2. RYNEK FINANSOWY W POLSCE - PODSTAWOWE INFORMACJE	12
2.1. SEKTOR BANKOWY	15
2.2. SEKTOR SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH (SKOK)	17
2.3. SEKTOR USŁUG PŁATNICZYCH	17
2.4. RYNEK UBEZPIECZEŃ	18
2.5. RYNEK EMERYTALNY	22
2.6. RYNEK KAPITAŁOWY I TOWAROWY	30
3. PION LICENCJI/DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA	41
3.1. BANKI I INSTYTUCJE KREDYTOWE	41
3.2. SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE (SKOK)	43
3.3. INSTYTUCJE PŁATNICZE, BIURA USŁUG PŁATNICZYCH I INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO	44
3.4. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO	45
3.5. PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO	49
4. PION INSPEKCJI/DZIAŁANIA INSPEKCYJNE	50
4.1. BANKI I ICH JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE	50
4.2. SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE (SKOK)	62
4.3. INSTYTUCJE PŁATNICZE I BIURA USŁUG PŁATNICZYCH	64
4.4. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO	65
4.5. PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO	68
4.6. PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU	68
5. PION NADZORU BANKOWEGO/NADZÓR BANKOWY	71
5.1. BANKI I ODDZIAŁY INSTYTUCJI KREDYTOWYCH	71
5.2. SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE (SKOK)	79
5.3. KRAJOWE INSTYTUCJE PŁATNICZE I KRAJOWE INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO	79
6. PION NADZORU NAD RYNKIEM KAPITAŁOWYM	83
6.1. FIRMY INWESTYCYJNE, BANKI POWIERNICZE, AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH, MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, DORADCY INWESTYCYJNI	83
6.2. TOWAROWE DOMY MAKLERSKIE ORAZ PODMIOTY PROWADZĄCE RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH	93
6.3. PODMIOTY RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH	93
6.4. SPÓŁKI PROWADZĄCE RYNEK REGULOWANY, RYNEK TOWARÓW GIEŁDOWYCH ORAZ DEPOZYT PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	101
6.5. NADZÓR INWESTYCJI EMERYTALNYCH	105
7. PION NADZORU NAD RYNKIEM UBEZPIECZENIOWYM	110
8. PION ANALIZ	119
8.1. POŚREDNICY KREDYTOWI I ICH AGENCI ORAZ INSTYTUCJE POŻYCZKOWE	119
8.2. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	121
8.3. OCHRONA INTERESÓW ODBIORCÓW USŁUG FINANSOWYCH	131
8.4. SĄD POLUBOWNY PRZY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	141
9. DZIAŁANIA REGULACYJNO-OSTROŻNOŚCIOWE	143
9.1. UCHWAŁY KNF	143
9.2. REKOMENDACJE KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO	144
9.3. STANOWISKA KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ STANOWISKA W FORMIE KOMUNIKATÓW UKNF	146

10.	POZOSTAŁE DZIAŁANIA.....	157
10.1.	DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE ZWALCZANIEM NADUŻYĆ NA RYNKU FINANSOWYM	157
10.2.	UDZIAŁ W PRACACH LEGISLACYJNYCH	167
10.3.	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ INNOWACJI FINANSOWYCH (FINTECH).....	176
10.4.	DZIAŁANIA EDUKACYJNE I INFORMACYJNE	176
10.5.	WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI PAŃSTWOWYMI ORAZ PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI 179	
11.	ORGANIZACJA URZĘDU KOMISJI	186
12.	ANEKSY	199
	ANEKS 1. INFORMACJE O UCHWAŁACH, DECYZJACH ADMINISTRACYJNYCH I POSTANOWIENIACH WYDANYCH PRZEZ KNF W 2017 ROKU.....	199
	ANEKS 2. EMITENCI, KTÓRYCH PROSPEKTY EMISYJNE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2017 ROKU, EMITENCI, KTÓRYCH MEMORANDA ZOSTAŁY ZATWIERDZONE ORAZ WOBEK KTÓRYCH STWIERDZONA ZOSTAŁA RÓWNOWAŻNOŚĆ Z WYMOGAMI PROSPEKTU EMISYJNEGO W 2017 ORAZ PUBLICZNE FUNDUSZE INWESTYCYJNE ZAMKNIĘTE, KTÓRYCH PROSPEKTY EMISYJNE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2017 ROKU	207
	ANEKS 3. WYKAZ POZYCJI DZIENNIKA URZĘDOWEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO WYDANEGO W 2017 ROKU	208
	ANEKS 4. WYKAZ ROZPORZĄDZEŃ ORAZ PROJEKTÓW ROZPORZĄDZEŃ I OBWIESZCZEŃ BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM PRAC LUB OPINII UKNF W 2017 ROKU	210
	ANEKS 5. OCHRONA INTERESÓW ODBIORCÓW USŁUG FINANSOWYCH - CZYNNOSCI ANALITYCZNE PODEJMOWANE PRZEZ UKNF W 2017 R.	212
	ANEKS 6. PRZEDMIOTOWY PODZIAŁ ZGŁOSZEŃ KIEROWANYCH DO KNF.....	216
	ANEKS 7. ZESTAWIENIE SEMINARIÓW I WARSZTATÓW, SPOTKAŃ I WYKŁADÓW SZKOLENIOWYCH ZORGANIZOWANYCH PRZEZ UKNF, W RAMACH PROJEKTU CEDUR W 2017 ROKU.....	220
	ANEKS 8. TREŚĆ LISTY OSTRZEŻEŃ PUBLICZNYCH KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO - WG STANU NA 31 GRUDNIA 2017 R.....	225
	ANEKS 9. ZESTAWIENIE REKOMENDACJI, STANOWISK KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ KOMUNIKATÓW UKNF W 2017 ROKU	257
	ANEKS 10. ZESTAWIENIE KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI KNF I UKNF PONIESIONYCH W 2017 R., W PODZIALE NA OBSZARY NADZORU OKREŚLONE W ART. 1 UST. 2 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM FINANSOWYM, WRAZ Z LICZBĄ ORAZ ZAKRESEM CZYNNOSCI NADZORCZYCH, W TYM TAKŻE KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH	259
	SPIS TABEL	263
	SPIS WYKRESÓW.....	266

LIST OD PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Działania Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) oraz Urzędu KNF ukierunkowane były w 2017 roku przede wszystkim na realizację celów określonych w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym, jakimi są m.in.: zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku finansowego, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości.

W ubiegłym roku zapoczątkowany został proces implementacji zmodyfikowanej struktury organizacyjnej Urzędu. Podstawowym celem wprowadzanej etapami zmiany jest usprawnienie jego funkcjonowania. Zmiana organizacyjna zainicjowała standaryzację procesów licencyjnych i inspekcyjnych w ramach nadzorowanych przez Komisję sektorów rynku finansowego oraz wypracowania jednolitych standardów nadzorczych wobec całego rynku. Ważna z tego punktu widzenia jest także integracja Urzędu oraz ostateczne zatarcie podziałów będących skutkiem utworzenia go w procesie połączenia odrębnych instytucji. Od jakości pracy Urzędu KNF zależą w dużej mierze efekty działania Komisji Nadzoru Finansowego, przed którą ustawodawca postawił niezmiernie ważne zadania związane z bezpieczeństwem i stabilnością rynku finansowego w Polsce. Istotną zmianą zapoczątkowaną w ubiegłym roku, jeśli chodzi o politykę Komisji oraz jej Urzędu, jest podjęcie nowych aktywności w obszarze rozwoju sektora innowacji finansowych (FinTech) w Polsce. Dostrzeżony został fakt, że sektor firm wykorzystujących nowoczesne technologie w obszarze usług finansowych rozwija się w Polsce bardzo dynamicznie, potrzebuje on jednak wsparcia w procesie wytworzenia sprzyjającego mikroklimatu gospodarczego. Dlatego z inicjatywy Urzędu KNF, Ministerstwa Finansów oraz ówczesnego Ministerstwa Rozwoju powstał Zespół roboczy ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech), którego koordynacji prac podjął się Urząd. Celem prac Zespołu była identyfikacja barier natury prawnej, regulacyjnej i nadzorczej dla rozwoju innowacji finansowych w Polsce oraz przygotowanie propozycji rozwiązań, które mogłyby wyeliminować lub ograniczyć zidentyfikowane bariery. Zespół składał się z przedstawicieli 22 instytucji obejmując szeroką reprezentację instytucji publicznych (regulatorów, nadzorców) oraz przedstawicieli rynku (zarówno nadzorowanego, jak i nienadzorowanego). W listopadzie opublikowany został Raport z prac Zespołu, w którym przedstawiono zidentyfikowane przez Zespół bariery dla rozwoju sektora FinTech w Polsce, działania podjęte przez Zespół w celu ich usunięcia oraz propozycje rozwiązań i rekomendowanych dalszych działań po stronie właściwych organów i podmiotów, które przyczynią się do stworzenia w Polsce przyjaznego środowiska regulacyjno-nadzorczej dla rozwoju sektora innowacji finansowych. Zespół ustalił, że organy nadzorcze i regulacyjne powinny w możliwie otwarty sposób informować uczestników rynku o swoich stanowiskach w odniesieniu do innowacyjnych produktów i usług oraz prowadzić z nimi efektywny dialog. W odpowiedzi na tę rekomendację Kierownictwo Urzędu zainicjowało szereg działań w zakresie wspierania rozwoju innowacji finansowych przez nadzór, zmierzających do wdrożenia koncepcji Innovation Hub, czyli procedury informacyjno-szkoleniowej, w ramach której nadzór podejmie działania informacyjne z obszaru regulacyjno-prawnego dla podmiotów sektora FinTech oraz do utworzenia w strukturze Urzędu nowego Departamentu innowacji finansowych FinTech. W serwisie internetowym KNF uruchomiona została również podstrona internetowa poświęcona obszarowi FinTech wraz z odniesieniem do opisów realizowanych procesów licencyjnych i rejestrowych.

Odnosząc się do obrazu rynku finansowego, jaki wyłania się z podsumowania 2017 roku należy wskazać, że aktywa systemu finansowego w Polsce wzrosły w 2017 roku o 140,3 mld zł, tj. o 5,7% i na koniec roku wyniosły 2,6 bln zł. Wskaźniki bezpieczeństwa w najistotniejszych sektorach rynku utrzymują się na stabilnym poziomie - współczynnik wypłacalności w sektorze bankowym wyniósł na koniec 2017 r. 19,0%, pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) dopuszczonymi środkami własnymi w sektorze ubezpieczeń na koniec 2017 r. było równe 272,3%, pokrycie aktywów netto OFE środkami płynnymi PTE i środkami funduszu gwarancyjnego to 1,6%*, wskaźnik pokrycia kapitału własnego TFI wyniósł 503%***, a łączny współczynnik kapitałowy domów maklerskich 24,6%. Złożona pozostaje sytuacja spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych - współczynnik kapitałowy SKOK, po uwzględnieniu ustaleń inspekcji KNF, wyniósł na koniec 2017 r. 2,4%.

Na zbliżonym poziomie utrzymała się liczba banków komercyjnych objętych postępowaniem naprawczym - na koniec 2017 r. wynosiła 34 (w tym jeden bank zrzeszający), natomiast udział aktywów banków komercyjnych objętych postępowaniem naprawczym w aktywach sektora bankowego wyniósł na koniec 2017 roku 8,3%.

Analiza sytuacji sektora banków spółdzielczych pozwala na sformułowanie ogólnych wniosków o niewykorzystanym jeszcze w pełni potencjale tego sektora. Traktując sektor spółdzielczy jako całość, należy podkreślić jego istotny udział w sektorze bankowym, który w zależności od przyjętych kryteriów, przykładowo, pod względem wartości zgromadzonych depozytów dochodzi do 10% całego sektora bankowego. Nie należy zapominać o skali działania banków spółdzielczych, tj. o znaczącej liczbie placówek usytuowanych na obszarze całego kraju. Jest to niewątpliwie potencjał, który można i należy wykorzystać, planując rozwój tego sektora w przyszłości. Na przeszkodzie stoi jednak wiele występujących obecnie problemów oraz czynników ryzyka, które wpływają na spowolnienie tego rozwoju. Sektor SKOK natomiast istotnie zmniejszył się w zakresie liczby nadzorowanych podmiotów, swoje rozmiary zwiększa natomiast sektor instytucji płatniczych. Połączenie tych dwóch obszarów pod dachem jednego departamentu w ramach modyfikacji struktury Urzędu pozwoli na elastyczne zarządzanie zasobami kadrowymi w tym obszarze. Wyodrębnienie osobnego departamentu bankowości spółdzielczej pozwoli zaś silniej skupić się nad reformą segmentu rynku, w którym znajduje się jedna dziesiąta aktywów całego sektora bankowego. Utworzenie osobnego departamentu, którego prace będą poświęcone temu sektorowi, to zapowiedź nowej, spójnej polityki wobec banków spółdzielczych. Do tej pory kwestie nadzoru nad bankami spółdzielczymi i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi skupione były w jednej komórce. Wprowadzane zmiany w strukturze Urzędu pozwolą na konsekwentne i uporządkowane sekwencyjnie podejście do obu segmentów.

Dla sektora kapitałowego rok 2017 był rokiem intensywnych przygotowań do rozpoczęcia stosowania rozporządzenia MiFIR. Równocześnie trwały też prace legislacyjne nad wdrożeniem do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy MiFID II. O ile dyrektywa MiFID II nie została jeszcze implementowana, o tyle w ostatnich dniach grudnia 2017 r. weszły w życie przepisy prawa krajowego ułatwiające stosowanie rozporządzenia MiFIR, w tym umożliwiające firmom inwestycyjnym raportowanie o transakcjach do KNF za pośrednictwem KDPW oraz GPW korzystanie z wyjątków od przejrzystości przedtransakcyjnej. W ramach przygotowań do stosowania rozporządzenia MiFIR w 2017 r. Urząd KNF współpracował z rynkiem w przygotowaniach do raportowania o transakcjach przez firmy inwestycyjne oraz raportowania danych referencyjnych przez organizatorów obrotu. Efektem tego było stworzenie w Urzędzie systemu teleinformatycznego służącego tym podmiotom do realizacji ich obowiązków.

* średnia arytmetyczna ze wskaźników dla poszczególnych podmiotów

**średnia arytmetyczna ze wskaźników dla poszczególnych towarzystw funduszy inwestycyjnych

W maju 2017 r. weszła w życie ustawa, która dostosowała przepisy krajowe do rozporządzenia MAR oraz implementowała do polskiego porządku prawnego dyrektywę MAD II. Jednocześnie Urząd KNF, w związku z pierwszą rocznicą rozpoczęcia stosowania tego rozporządzenia, przeprowadził ankietę nadzorczą wśród emitentów. Wyniki ankiety, oprócz celu nadzorczego, posłużyły do zidentyfikowania obszarów rozporządzenia MAR, które przysparzają emitentom największych trudności. Na tej podstawie można uznać, że polscy emitenci w sposób zadowalający radzą sobie z realizacją nowych obowiązków informacyjnych.

Podsumowując rok 2017 nie sposób pominąć kwestii związanych z wyzwaniem jakie dla działalności zakładów ubezpieczeń i reasekuracji przyniósł drugi rok funkcjonowania w ramach systemu Wyłatalność II. W roku 2017 zakłady ubezpieczeń musiały po raz pierwszy przygotować roczne sprawozdania w oparciu o wymogi Wyłatalność II. Przygotowanie sprawozdań było dużym wyzwaniem zarówno dla zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, jak również dla organu nadzoru. Obserwowana znaczna poprawa jakości kwartalnych sprawozdań do celów nadzoru w porównaniu do poprzednich kwartałów, poprawa terminowości przekazywanych informacji oraz sprawności przekazywania korekt są najlepszymi dowodami wykonanej solidnej pracy przez zakłady ubezpieczeń i reasekuracji oraz organ nadzoru w celu zapewnienia odpowiedniej jakości danych zawartych w ww. sprawozdaniach. Powyższe uzyskało pozytywną ocenę EIOPA w zakresie jakości sprawozdań przekazywanych przez Urząd KNF.

W listopadzie 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła informację kończącą prace Forum Zadośćuczynień, które powołano w czerwcu 2016 r. jako kontynuacja działań Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego związanych z prezentacją oczekiwań nadzorczych dotyczących likwidacji szkód komunikacyjnych przez zakłady ubezpieczeń działające w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem likwidacji szkód komunikacyjnych objętych obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Forum Zadośćuczynień przygotowało projekt rozwiązań legislacyjnych oraz analizę prawomocnych wyroków sądowych odnoszących się do wysokości kwot zadośćuczynienia z tytułu szkody niemajątkowej i ich wypłaty przez zakłady ubezpieczeń w związku z ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Przyjęte rozwiązanie przybrało formę tabel, na podstawie których możliwe jest obliczenie dla konkretnej sprawy, w jakiej wysokości powinno zostać przyznane zadośćuczynienie. Propozycja tabel zadośćuczynienia zawiera mechanizm autowaloryzacji poprzez powiązanie kwot z wysokością przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Wyniki prac Forum zadośćuczynień zostały przekazane do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Finansów i Rzecznika Finansowego.

Jeśli chodzi o otwarte fundusze emerytalne, w 2017 r. osiągnęły one najwyższą w historii średnią roczną stopę zwrotu, która wyniosła 18,8%. Wynik ten był możliwy dzięki dobrej koniunkturze na rynku instrumentów udziałowych przy znacznym zaangażowaniu OFE w te instrumenty będącym skutkiem zmian w systemie w 2014 roku.

Polski nadzór na przełomie ponad 20 lat swojego funkcjonowania wypracował sobie w Europie Środkowo-Wschodniej opinię lidera zarówno pod względem doświadczenia, w szczególności z okresu transformacji gospodarczej, jak i wprowadzonych standardów regulacyjnych, inspekcyjnych i analitycznych oraz kodu dobrych praktyk. KNF ma wysoką pozycję w środowisku międzynarodowym oraz uznawalność wysokich kwalifikacji kadry sprawującej nadzór finansowy. Potwierdzeniem tego było przyznanie przez KE funduszy na unijny projekt współpracy bliźniaczej i pomyślnie wykonanie przez Urząd trzeciego już tak przekrojowego dwuletniego projektu, tym razem na rzecz partnerskiego nadzoru pozabankowego w Mołdawii.

Rok 2017 to kolejny okres intensywnego rozwoju Sądu Polubownego przy KNF. Do Sądu złożono ponad 2900 wniosków o przeprowadzenie mediacji (o 60% więcej

w stosunku do roku poprzedniego). Wskazuje to na stale rosnącą popularność tej formy rozwiązywania sporów. Dodatkowo zwrócić uwagę należy na bardzo wysoką skuteczność mediacji prowadzonych w ramach Sądu Polubownego. W ponad 80% przypadków mediacje te zakończyły się zawarciem ugody. Zaletą polubownego rozwiązywania sporów w drodze mediacji jest nie tylko możliwość zakończenia sporu w formie ugody, ale również możliwość wzajemnego wyjaśnienia wszelkich spornych kwestii i rozwiązania powstałych problemów, co pozwala utrzymać między tymi stronami relacje kontraktowe, czy biznesowe. Przedmiotem sporów kierowanych do mediacji są w szczególności roszczenia osób poszkodowanych w wypadkach (głównie komunikacyjnych), roszczenia związane z umowami ubezpieczenia na życie powiązanymi z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, czy spory dotyczące kredytów indeksowanych/denominowanych do walut obcych. Na szczególną uwagę zasługuje to, iż w coraz większej liczbie przypadków z inicjatywą mediacji występują wobec swych klientów instytucje finansowe. Urząd KNF prowadzi również działania związane z wypełnianiem ustawowego zadania organu nadzoru w zakresie upowszechniania wiedzy z zakresu funkcjonowania rynku finansowego. W ramach projektu Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku - CEDUR w 2017 r. realizowana była głównie działalność szkoleniowa oraz wydawnicza. W roku 2017 zorganizowano 84 seminaria szkoleniowe, warsztaty i spotkania prowadzone przez pracowników UKNF, skierowane przede wszystkim do podmiotów nadzorowanych przez KNF, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania, instytucji ochrony praw konsumentów, a także przedstawicieli oświaty, w których uczestniczyło łącznie ponad 6,6 tysiąca słuchaczy.

Marek Chrzanowski
Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF)

1. KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁANIA KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Komisja Nadzoru Finansowego (dalej „Komisja”, „KNF” lub „organ nadzoru”) działa na mocy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm., zwanej dalej ustawą o nadzorze nad rynkiem finansowym). Zgodnie z ww. ustawą KNF sprawuje nadzór nad rynkiem finansowym, który obejmuje na dzień 31 grudnia 2017 r.: nadzór bankowy, nadzór emerytalny, nadzór ubezpieczeniowy, nadzór nad rynkiem kapitałowym, nadzór nad instytucjami płatniczymi, biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego, oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, nadzór nad agencjami ratingowymi, nadzór uzupełniający nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego, nadzór nad spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi i Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową, a także nad pośrednikami kredytu hipotecznego oraz ich agentami.

Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku.

Nadzór nad działalnością Komisji sprawuje Prezes Rady Ministrów.

SKŁAD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Komisja jest organem kolegialnym. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w skład Komisji wchodził Przewodniczący, dwóch Zastępców Przewodniczącego i pięciu członków: minister właściwy do spraw instytucji finansowych albo jego przedstawiciel, minister właściwy do spraw gospodarki albo jego przedstawiciel, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego albo jego przedstawiciel, Prezes Narodowego Banku Polskiego albo delegowany przez niego członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego, przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego działała w składzie:

Przewodniczący Komisji

Marek Chrzanowski

Zastępca Przewodniczącego Komisji

Lesław Gajek - do 15 lutego 2017 r.

Marcin Pachucki - od 16 lutego 2017 r.

Zastępca Przewodniczącego Komisji

Wojciech Kwaśniak - do 15 lutego 2017 r.

Filip Światała - od 16 lutego do 23 czerwca 2017 r.

Andrzej Diakonow - od 25 lipca 2017 r.

Członkowie Komisji:

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych

Piotr Nowak

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego

Jan Wojtyła

Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego delegowany przez Prezesa NBP
Andrzej Kaźmierczak

Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Zdzisław Sokal

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki
Armen Artwich

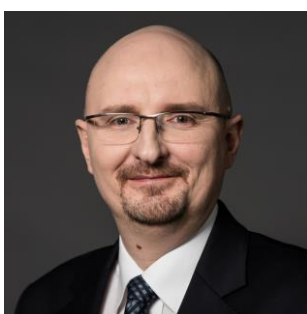
**SKŁAD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO WEDŁUG STANU
NA 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego

Marek Chrzanowski

Zastępcy Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego

Marcin Pachucki

Andrzej Diakonow

Pozostali Członkowie Komisji Nadzoru Finansowego według stanu na 31 grudnia 2017 roku

Piotr Nowak

Jan Wojtyła

Andrzej Kaźmierczak

Zdzisław Sokal

Armen Artwich

Przedstawiciel
ministra właściwego
do spraw instytucji
finansowych

Przedstawiciel
ministra
właściwego do
spraw
zabezpieczenia
społecznego

Członek
Zarządu
Narodowego
Banku
Polskiego

Przedstawiciel
Prezydenta
Rzeczypospolitej
Polskiej

Przedstawiciel
ministra
właściwego do
spraw
gospodarki

POSIEDZENIA I UCHWAŁY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Komisja Nadzoru Finansowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia. Komisja podejmuje uchwały zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej czterech osób wchodzących w jej skład, w tym Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcy. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Komisji, a w razie jego nieobecności - głos Zastępcy Przewodniczącego upoważnionego do kierowania pracami Komisji.

W 2017 roku odbyło się 39 posiedzeń Komisji, na których podjęto łącznie 620 uchwał, spośród których 536 miało postać decyzji i postanowień.

Tabela 1. Liczba uchwał podjętych przez KNF w latach 2014-2017

Przedmiot uchwały	Liczba podjętych uchwał			
	2014	2015	2016	2017
Sprawy dotyczące sektora bankowego	76	71	95	102
Sprawy dotyczące sektora skok	47	74	93	47
Sprawy dotyczące sektora usług płatniczych	10	312	355	79
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeniowego	54	46	57	58
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	71	53	47	47
Sprawy dotyczące rynku kapitałowego i towarowego	153	155	212	284
Sprawy międzysektorowe oraz dotyczące organizacji wewnętrznej prac Komisji	4	7	5	3
Razem	415	718	864	620

Źródło: opracowanie własne UKNF

Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w 2017 roku

Szczegółowe informacje dotyczące liczby podjętych uchwał w podziale na przedmiot sprawy znajdują się w Tabeli 1.1. w Aneksie 1.

POSTANOWIENIA WYDANE PRZEZ PRZEWODNICZĄCEGO KNF

W 2017 r. Przewodniczący KNF wydał 139 postanowień o wszczęciu postępowania z urzędu lub o rozszerzeniu zakresu przedmiotowego postępowania - z art. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1480, z późn. zm., dalej „ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym”).

POSTANOWIENIA I DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE NA PODSTAWIE UPOWAŻNIENIA KNF

Zgodnie z artykułem 12 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym KNF może upoważnić Przewodniczącego Komisji, Zastępców Przewodniczącego oraz pracowników Urzędu Komisji do podejmowania działań w zakresie właściwości Komisji, w tym do wydawania postanowień i decyzji administracyjnych.

W 2017 roku na podstawie upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Finansowego wydano 3099 decyzji i postanowień.

Tabela 2. Liczba decyzji oraz postanowień wydanych na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF, w latach 2014-2017

Przedmiot decyzji oraz postanowień	Liczba decyzji oraz postanowień			
	2014	2015	2016	2017
Sprawy dotyczące sektora bankowego	563	959	2380	1200
Sprawy dotyczące sektora SKOK	95	214	230	88
Sprawy dotyczące sektora usług płatniczych	102	260	110	291
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeniowego	424	412	390	349
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	357	236	342	294
Sprawy dotyczące rynku kapitałowego i towarowego	686	885	894	825
Sprawy dotyczące pośredników kredytu hipotecznego	-	-	-	49
Sprawy o charakterze międzysektorowym	19	0	0	0
Sprawy dotyczące innych obszarów	0	9	9	3
Razem	2246	2975	4355	3099

Źródło: opracowanie własne UKNF

Szczegółowe informacje dotyczące liczby decyzji administracyjnych i postanowień wydanych na podstawie upoważnienia udzielonego przez Komisję w podziale na przedmiot sprawy znajdują się w Tabeli 1.2. w Aneksie 1.

DZIENNIK URZĘDOWY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

KNF, zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, wydaje Dziennik Urzędowy Komisji Nadzoru Finansowego. W Dzienniku Urzędowym KNF ogłaszane są akty, w przypadku których obowiązek urzędowego ogłoszenia wynika z przepisów prawa - są to przede wszystkim różnego rodzaju komunikaty Komisji lub Przewodniczącego Komisji, a także komunikaty komisji egzaminacyjnych przeprowadzających egzaminy zawodowe dla maklerów papierów wartościowych oraz doradców inwestycyjnych - oraz uchwały Komisji, co do których Komisja podejmuje decyzję o ogłoszeniu - są to w szczególności uchwały

w sprawie wydania rekomendacji, ale także uchwała w sprawie „Regulaminu Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego” czy uchwała w sprawie trybu wykonywania nadzoru bankowego. W Dzienniku Urzędowym KNF na podstawie odrębnych przepisów ogłaszane są również decyzje administracyjne Komisji o zastosowaniu sankcji wobec podmiotów nadzorowanych.

W 2017 r. w Dzienniku Urzędowym Komisji Nadzoru Finansowego ogłoszono łącznie 29 pozycji. Wykaz pozycji Dziennika Urzędowego Komisji Nadzoru Finansowego w 2017 r. zamieszczony został w Aneksie 3.

2. RYNEK FINANSOWY W POLSCE - PODSTAWOWE INFORMACJE

Według wstępnych szacunków wzrost PKB Polski w całym 2017 r. wyniósł 4,6%. Tym samym utrzymany został pozytywny trend z lat poprzednich (wzrost o 2,9% w 2016 r. i 3,9% w 2015 r.), a tempo wzrostu nadal może być - na tle innych krajów europejskich - uznane za wysokie. W latach 2007-2016 średnie roczne tempo wzrostu naszej gospodarki wyniosło 3,55% i w tym okresie był to drugi wynik wśród krajów UE. Średnioroczny wzrost dla całej UE28 w analogicznym okresie wyniósł 0,87%, a dla strefy euro był równy 0,65%. W pierwszych trzech kwartałach wzrost gospodarczy w Polsce wynikał ze wzrostu spożycia indywidualnego, a w drugim kwartale także ze względu na wzrost nakładów brutto na środki trwałe. Skumulowane saldo rachunku bieżącego z poprzednich dwunastu miesięcy wyniosło w grudniu 2017 r. +1,85 mld zł (wobec -5,37 mld zł w grudniu 2016 r.). Na rynku pracy kontynuowany był trwający od 2013 r. pozytywny trend, w ramach którego stopa bezrobocia spadła na koniec listopada 2017 r. do poziomu 6,6% (wobec 8,2% na koniec roku poprzedniego). W żadnym miesiącu omawianego roku nie zanotowano deflacji. Inflacja średnioroczna w całym 2017 r. była równa 2,0%. Rada Polityki Pieniężnej utrzymała stopy procentowe NBP na poziomie z marca 2015 r. (stopa referencyjna równa 1,5%). Według RPP ten poziom stóp sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu i pozwala zachować równowagę makroekonomiczną. W 2017 roku na rynku walutowym miało miejsce znaczące umocnienie się kursu polskiego złotego wobec głównych walut. Na koniec roku kurs średni złotego względem euro wyniósł 4,17 wobec 4,42 na początku roku, franka szwajcarskiego 3,57 (wobec 4,12), a dolara 3,48 (wobec 4,21). Na koniec 2017 r. oprocentowanie dziesięcioletnich obligacji Skarbu Państwa wynosiło 3,29% i było wyższe niż przed rokiem (3,89%). W 2017 r. zanotowano niskie wykonanie deficytu budżetowego (42,7% rocznego planu), a sam deficyt osiągnął poziom 25,4 mld zł. Dochody budżetu zrealizowane zostały w 107,7% i wyniosły 350 mld zł. Z kolei według danych na koniec III kwartału 2017 r. dług publiczny stanowił 52% PKB i nie przekraczał wartości referencyjnej dla jednego z kryteriów fiskalnych zawartych w traktacie z Maastricht równego 60%.

Suma bilansowa sektora bankowego na koniec grudnia 2017 r. wyniosła 1,78 bln zł i była wyższa niż w roku poprzednim o 4,1%. Banki w omawianym okresie wypracowały zysk w wysokości 13,6 mld zł i był on o ok. 2% niższy niż w roku poprzednim (13,9 mld zł). Podobnie jak w roku poprzednim Bankowy Fundusz Gwarancyjny dokonał wypłat środków gwarantowanych dla deponentów. Wypłaty objęły następujące SKOK: Wybrzeże, Nike, Twojej SKOK, Wielkopolska SKOK oraz Bank Spółdzielczy w Nadarzynie.

Aktywa spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych na koniec IV kwartału 2017 r. wyniosły ponad 10,2 mld zł. Ponadto według danych sprawozdawczych sektor skok odnotował zysk netto w wysokości 42,3 mln zł. Wysokość funduszy własnych kas na koniec 2017 roku wyniosła 227 mln zł. Przedstawione dane mają charakter wstępny, nie zostały zaudytowane przez biegłego rewidenta.

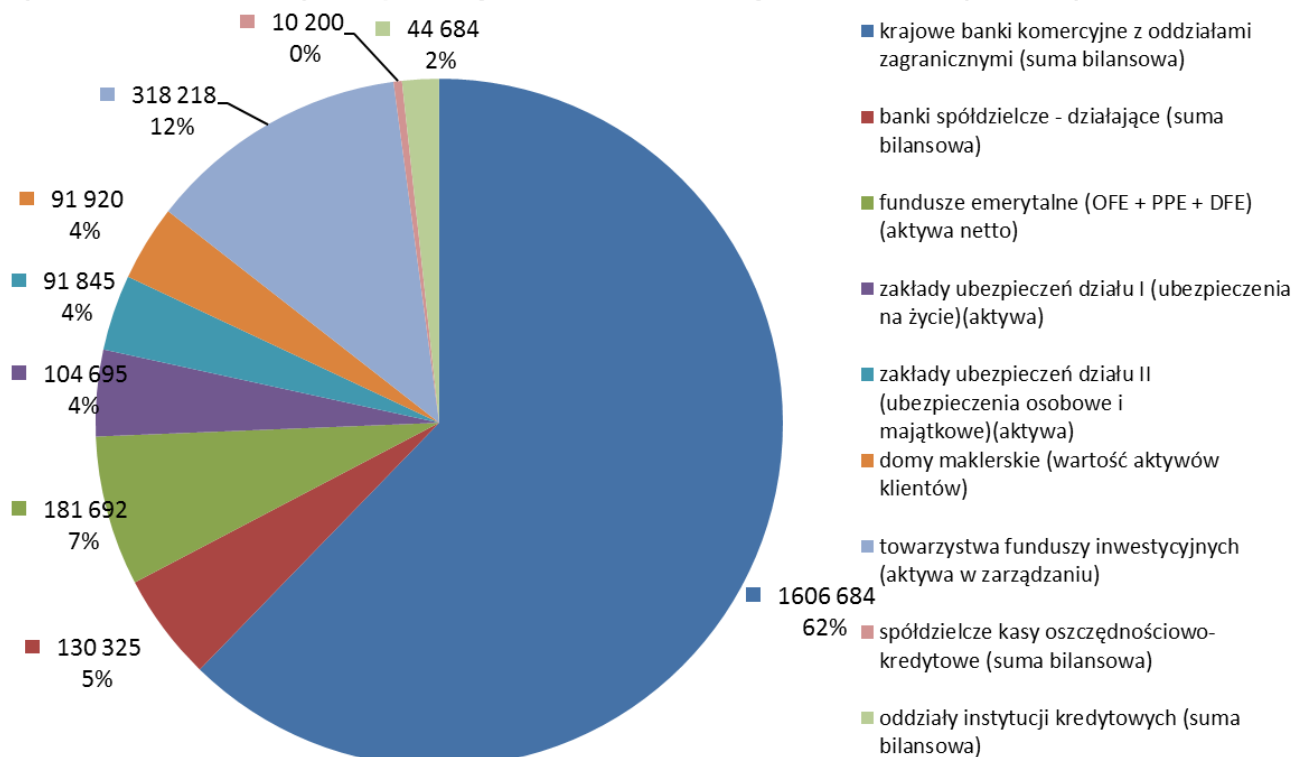
Suma bilansowa sektora ubezpieczeniowego wzrosła w ciągu roku o 6% i na koniec grudnia 2017 r. wyniosła blisko 197 mld zł, z czego ok. 105 mld zł przypadało na zakłady z działu I - ubezpieczenia na życie, a ok. 92 mld zł na zakłady z działu II - pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. W omawianym okresie ubezpieczyciele wypracowali zysk w wysokości 5,7 mld zł (z czego 2,3 mld zł przypadało na dział I, a 3,4 mld zł na dział II) i był on o 39% wyższy niż w roku poprzednim.

Łączna wartość aktywów netto OFE (otwarte fundusze emerytalne), DFE (dobrowolne fundusze emerytalne) i PFE (pracownicze fundusze emerytalne) na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 181,7 mld zł i była wyższa od wartości na koniec roku poprzedniego (155 mld zł) o 17%.

W 2017 r. zanotowano znaczący wzrost indeksów na warszawskiej giełdzie. WIG zyskał w ciągu roku 23%, a WIG20 26 %. Wartość obrotów akcjami wyniosła 261 mld zł i była o blisko 30% wyższa niż w roku poprzednim, natomiast obroty obligacjami utrzymały się na tym samym poziomie co rok wcześniej i osiągnęły wartość 1,4 mld zł. Na koniec roku kapitalizacja spółek krajowych wyniosła 671 mld zł (wzrost o 20% w stosunku do roku poprzedniego), a zagranicznych 709 mld zł (wzrost o 27%). W omawianym okresie zanotowano 15 debiutów oraz 20 wycofań - w efekcie drugi rok z rzędu liczba notowanych spółek nie wzrosła w ciągu roku.

Wartość aktywów funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych wyniosła na koniec 2017 r. 318,2 mld zł i była o około 8,4% wyższa niż na koniec roku poprzedniego. Wartość aktywów klientów zapisanych na rachunkach w domach maklerskich według stanu na koniec 2017 r. wynosiła 91,9 mld zł i była o 11% wyższa niż przed rokiem (82,8 mld zł).

Wykres 1. Struktura aktywów polskiego sektora finansowego w 2017 roku (w mln zł)*

Źródło: opracowanie własne UKNF.

*Prezentowane dane za 2017 r. nie są audytowane.

Tabela 3. Liczba podmiotów nadzorowanych przez KNF według stanu na 31 grudnia 2017 r.

Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów
Banki komercyjne (w tym 1 bank państwowy i 2 banki zrzeszające)	35
Banki spółdzielcze	553
Przedstawicielstwa banków zagranicznych i instytucji kredytowych	12
System Ochrony Instytucjonalnej (IPS)	2
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	35
Krajowe instytucje płatnicze	44
Biura usług płatniczych	1 320
Domy maklerskie	42
Banki prowadzące działalność maklerską	11
Agenci firm inwestycyjnych	223
Banki powiernicze	13
Podmioty infrastruktury rynku kapitałowego (GPW SA w Warszawie, KDPW SA, KDPW CCP, BondSpot SA)*	4
Emitenci, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanych	483
Fundusze inwestycyjne	905
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	62
Zarządzający ASI	4
Inne podmioty prowadzące obsługę funduszy inwestycyjnych lub alternatywnych funduszy inwestycyjnych, w tym podmioty, którym zostało powierzone wykonywanie obowiązków towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych**	197
Podmioty infrastruktury rynku towarowego (Towarowa Giełda Energii SA, Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych SA)	2
Towarowe domy maklerskie	1
Przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące rachunki lub rejestry towarów giełdowych	53
Otwarte fundusze emerytalne	11
Powszechne towarzystwa emerytalne	11
Pracownicze fundusze emerytalne	3
Pracownicze towarzystwa emerytalne	3
Depozytariusze funduszy emerytalnych	6
Agenci transferowi funduszy emerytalnych	8
Dobrowolne fundusze emerytalne	8
Zakłady ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie)	27
Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji działu II (ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe)	34
Brokerzy ubezpieczeniowi	1 374
Brokerzy reasekuracyjni	49

*podmioty wymienione w art. 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, a mianowicie: spółki prowadzące rynek regulowany, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., spółki prowadzące izbę rozliczeniową, spółki prowadzące izbę rozrachunkową, spółka, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1-6 lub ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, centralny depozyt papierów wartościowych w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia 909/2014.

**podana liczba zawiera liczbę dystrybutorów jednostek uczestnictwa, agentów transferowych, depozytariuszy funduszy, zewnętrznych podmiotów wyceniających, podmiotów posiadających zezwolenie na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 4. Liczba podmiotów, które notyfikowały działalność w Polsce w formie oddziału, według stanu na 31 grudnia 2017 r.

Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów
Instytucje kredytowe ¹	28
Instytucje płatnicze ¹	6

Institucje pieniądza elektronicznego ⁱ	3
Zakłady ubezpieczeń ⁱⁱ	27
Zakłady reasekuracji ⁱⁱ	1
Firmy inwestycyjne ⁱ	14
Spółki zarządzające ^{i*}	0

ⁱ Zasadą jest, że nadzór nad oddziałami sprawuje organ nadzoru państwa macierzystego, a w ograniczonym zakresie, określonym w ustawach sektorowych, nadzór państwa goszczącego.

ⁱⁱ Nadzór nad oddziałami zakładów ubezpieczeń i reasekuracji z siedzibą w innym niż RP państwie członkowskim UE sprawuje organ nadzoru państwa macierzystego.

*Podmiot, który uzyskał zezwolenie właściwego organu w państwie członkowskim na wykonywanie działalności w zakresie zarządzania funduszami prowadzącymi działalność zgodnie z prawem wspólnotowym regulującym zasady zbiorowego inwestowania w papiery wartościowe.

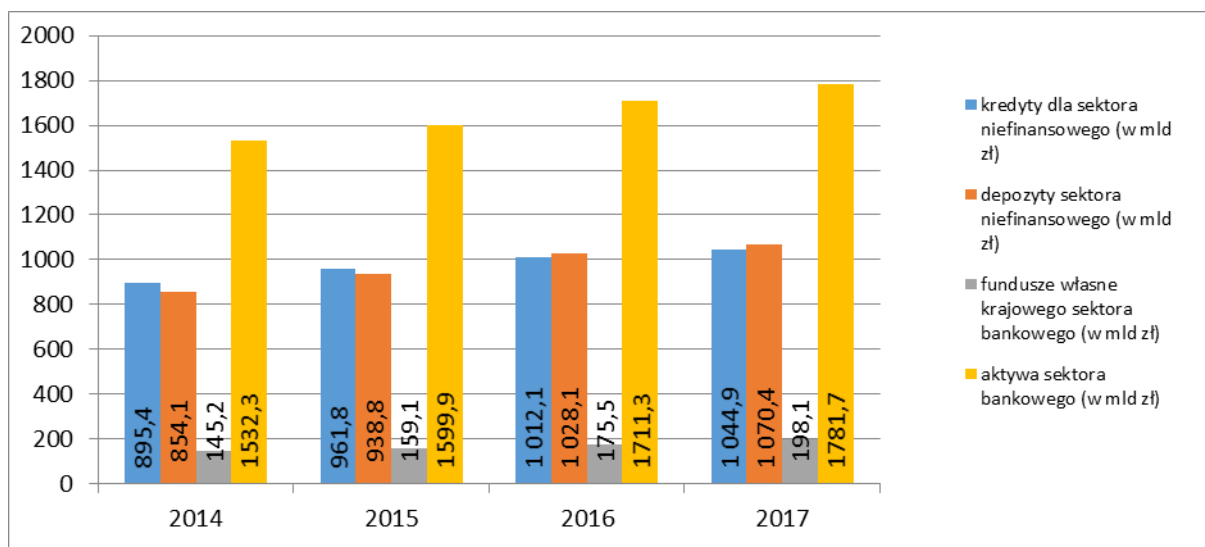
Źródło: opracowanie własne UKNF

2.1. SEKTOR BANKOWY

Na koniec 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego nadzorowała 35 banków komercyjnych (w tym 1 bank państwowy oraz 2 banki zrzeszające), 2 systemy ochrony instytucjonalnej, 553 banki spółdzielcze oraz 28 oddziałów instytucji kredytowych.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. banki spółdzielcze były zrzeszone w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie (352) oraz SGB-Banku SA w Poznaniu (199). Dwa banki spółdzielcze działały samodzielnie (KBS w Krakowie i BS w Brodnicy). W roku 2017 Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na przeprowadzenie procesów łączeniowych w przypadku sześciu banków spółdzielczych.

Wykres 2. Podstawowe dane sektora bankowego w Polsce w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Prezentowane dane za 2017 rok pochodzą ze sprawozdawczości miesięcznej banków za grudzień 2017 r. i nie są audytowane. Dane za poprzednie lata mogą różnić się od publikowanych we wcześniejszych sprawozdaniach ze względu na korekty dokonywane przez same banki, jak również późniejszy proces audytorski.

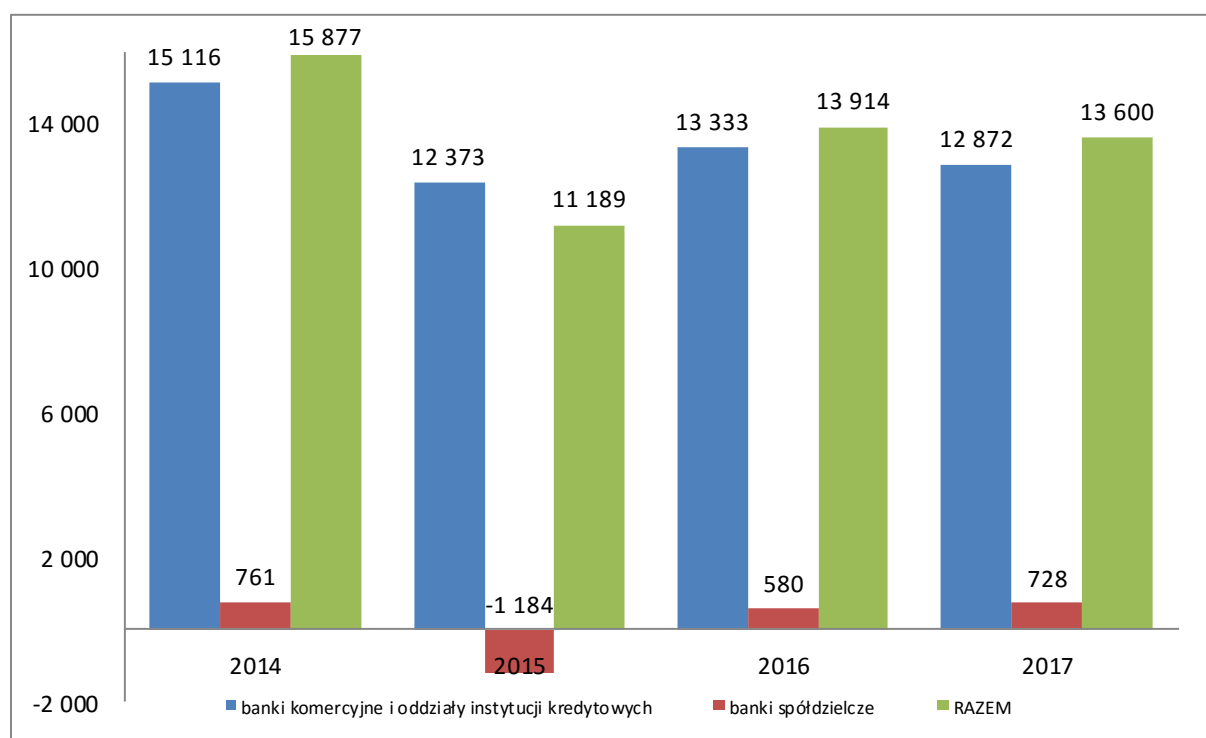
Suma bilansowa polskiego sektora bankowego na koniec grudnia 2017 r. wyniosła 1 781,7 mld zł (wzrost o 4,1% w relacji do końca grudnia 2016 r.). Na krajowe banki komercyjne (z oddziałami zagranicznymi) przypada 90,2% wartości aktywów sektora, 2,5% na oddziały instytucji kredytowych, a 7,3% na banki spółdzielcze.

W strukturze aktywów 69,7% (1 241,5 mld zł) stanowiły kredyty i inne należności, 18,4% (328,2 mld zł) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, 1,3% aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (23,7 mld zł), a 3,2% (57,4 mld zł) - kasa i operacja z bankami centralnymi. Po stronie pasywów depozyty stanowiły 71,4% sumy bilansowej

(1 272,3 mld zł), a kapitały 11,5% (204,3 mld zł). Należności brutto od sektora niefinansowego wzrosły w 2017 r. o 3,2%, osiągając na koniec grudnia 1 044,9 mld zł.

Istotnym składnikiem aktywów sektora bankowego są kredyty mieszkaniowe, w tym denominowane we franku szwajcarskim (CHF) bądź indeksowane do tej waluty. W roku 2017 następował - kolejny rok z rzędu - wyraźny spadek wolumenu kredytów w CHF - ich suma w walucie oryginalnej zmniejszyła się z 32,6 mld CHF na koniec grudnia 2016 r. do 30,0 mld CHF na koniec grudnia 2017 r., co oznacza spadek o 7,9%, a w perspektywie pięcioletniej - spadek o 29,6% (z poziomu 42,7 mld CHF na koniec grudnia 2012 r.). Jednocześnie jakość kredytów mieszkaniowych, w tym denominowanych w CHF, pozostaje dobra - w 2017 r. była na poziomie zbliżonym do 2016 r., a udział kredytów zagrożonych jest w portfolio kredytów mieszkaniowych najniższy ze wszystkich portfeli kredytów.

Wykres 3. Wynik finansowy netto sektora bankowego w latach 2014-2017 (w mln zł)

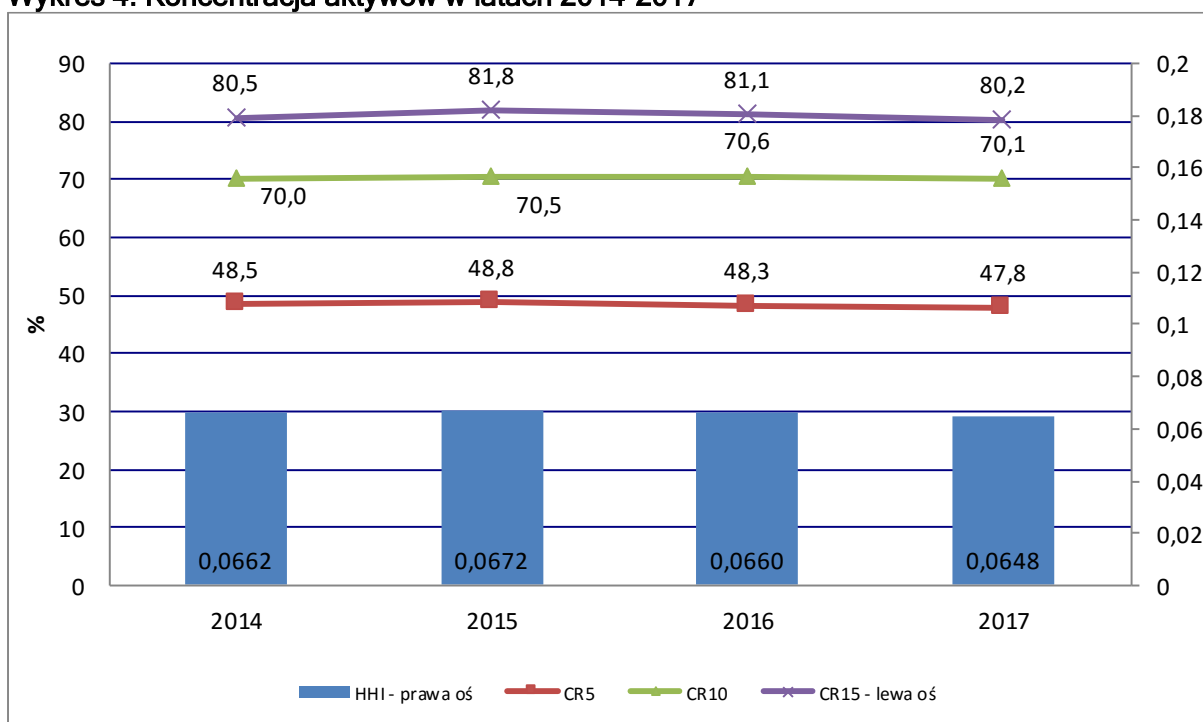

Źródło: opracowanie własne UKNF

Prezentowane dane za 2017 rok pochodzą ze sprawozdawczości miesięcznej banków za grudzień 2017 r. i nie są audytowane. Dane za poprzednie lata mogą różnić się od publikowanych we wcześniejszych sprawozdaniach ze względu na korekty dokonywane przez same banki, jak również późniejszy proces audytorski.

Wynik finansowy netto sektora bankowego w 2017 r. wyniósł 13,6 mld zł i był niższy o 2,3% w porównaniu z 2016 rokiem. Na niższy wynik niż w 2016 r. wpływ miał dodatkowy miesiąc obowiązywania podatku bankowego (11 miesięcy w 2016 r. i 12 miesięcy w 2017 r.) oraz transakcja zbycia akcji Visa Europe, która poprawiła wynik 2016 r. W 2017 r. 18 banków i 2 oddziały instytucji kredytowych zapłaciło łącznie 3,6 mld zł podatku bankowego. Jest to o 0,4 mld zł (11,9%) więcej niż w 2016 r. Wynik z tytułu odsetek był równy 42,6 mld zł (+12,1% r/r), z czego przychody odsetkowe wyniosły 58,2 mld zł (+7,9% r/r), a koszty odsetkowe 15,5 mld zł (-2,1%). Wynik z tytułu prowizji ukształtował się na poziomie 13,7 mld zł (+9,1% r/r). Wynik działalności bankowej wzrósł w analizowanym okresie o 4,1% do 61,8 mld zł. Koszty działania banków były o 4,3% większe w stosunku do roku poprzedniego i wyniosły 33,0 mld zł, a odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wzrosły o 7,8% r/r do 8,3 mld zł.

Wykres 4. Koncentracja aktywów w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

CR5, CR10, CR15 - wskaźniki określające udziały 5, 10 oraz 15 największych banków w sumie aktywów sektora bankowego ogółem.

HHI - wskaźnik Herfindahla-Hirschmana (suma kwadratów udziałów banków w aktywach sektora bankowego), będący miarą koncentracji rynku, wykorzystywaną do oceny poziomu konkurencji na danym rynku. Wskaźnik ten uwzględnia nie tylko liczbę podmiotów, ale ich względną wielkość. HHI na poziomie 0,0648 opisuje rynek konkurencyjny.

Prezentowane dane za 2017 rok pochodzą ze sprawozdawczości miesięcznej banków za grudzień 2017 r. i nie są audytowane. Dane za poprzednie lata mogą różnić się od publikowanych we wcześniejszych sprawozdaniach ze względu na korekty dokonywane przez same banki, jak również późniejszy proces audytorski.

2.2. SEKTOR SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH (SKOK)

Na koniec 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego nadzorowała 34 spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową (KSKOK). Komisja w 2017 r. ustanowiła zarządców komisarycznych w dwóch spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, a w przypadku dwóch kas zdecydowała o ich przejęciu przez banki krajowe.

Aktywa spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych na koniec IV kwartału 2017 r. wynosiły ponad 10,2 mld zł. Ponadto według danych sprawozdawczych sektor skok odnotował zysk netto w wysokości 42,3 mln zł. Wysokość funduszy własnych kas na koniec 2017 roku wyniosła 227 mln zł. Przedstawione dane mają charakter wstępny, nie zostały zaudytowane przez biegłego rewidenta i mogą ulec zmianie.

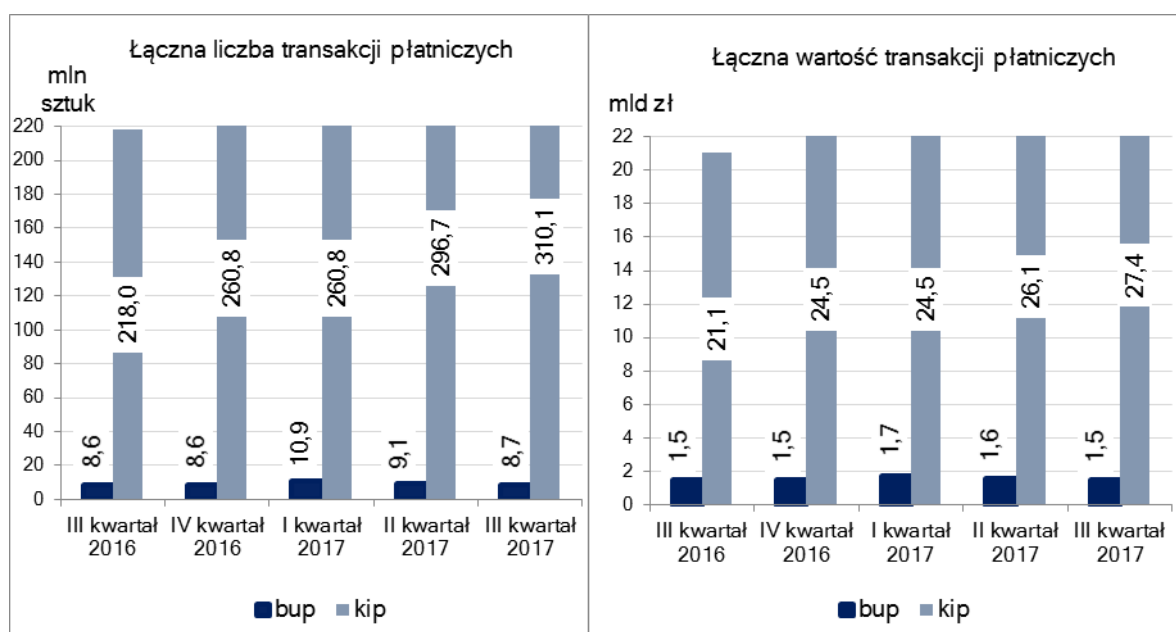
2.3. SEKTOR USŁUG PŁATNICZYCH

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. zezwolenia posiadały łącznie 44 krajowe instytucje płatnicze. W rejestrze usług płatniczych wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. ujętych było 1320 biur usług płatniczych.

Z uwagi na określone w przepisach ustawy o usługach płatniczych warunki i terminy przekazywania przez dostawców usług płatniczych danych sprawozdawczych, na koniec okresu objętego sprawozdaniem, KNF dysponuje danymi sprawozdawczymi KIP i BUP za okres obejmujący I, II i III kwartał 2017 r.

Z posiadanych przez KNF danych wynika, że wraz z uzyskiwaniem przez kolejne podmioty zezwoleń na prowadzenie działalności w charakterze krajowych instytucji płatniczych, w kolejnych kwartałach utrzymuje się dynamiczny wzrost dysproporcji pomiędzy łączną skalą działalności KIP a BUP, mierzoną łączną liczbą oraz łączną wartością realizowanych przez te podmioty transakcji.

Wykres 5. Porównanie łącznej liczby i wartości transakcji płatniczych zrealizowanych przez BUP i KIP za okres od III kwartału 2016 r. do III kwartału 2017 r.

Źródło: opracowanie własne UKNF

2.4. RYNEK UBEZPIECZEŃ¹

PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO

Według stanu na koniec 2017 r. zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadało 61 krajowych zakładów ubezpieczeń (odpowiednio 27 zakładów ubezpieczeń na życie oraz 34 zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych, w tym 1 zakład reasekuracji). W 2017 roku wszystkie zakłady ubezpieczeń posiadające zezwolenie prowadziły działalność ubezpieczeniową i reasekuracyjną.

W dniu 28 kwietnia 2017 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano połączenie dwóch krajowych zakładów ubezpieczeń: AXA TUiR S.A. (spółka przejmowana) i AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A. (spółka przejmująca) pod nazwą AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A. Ponadto w 2017 r. działalność ubezpieczeniową rozpoczęło Nationale-Nederlanden

¹ Prezentowane dane za 2017 rok pochodzą ze sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji za IV kwartały 2017 r. i należy je traktować jako wstępne. Dane za poprzednie lata mogą różnić się od publikowanych we wcześniejszych sprawozdaniach ze względu na korekty dokonywane przez same zakłady.

Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., które otrzymało zezwolenie na prowadzenie działalności w IV kwartale 2016 r.

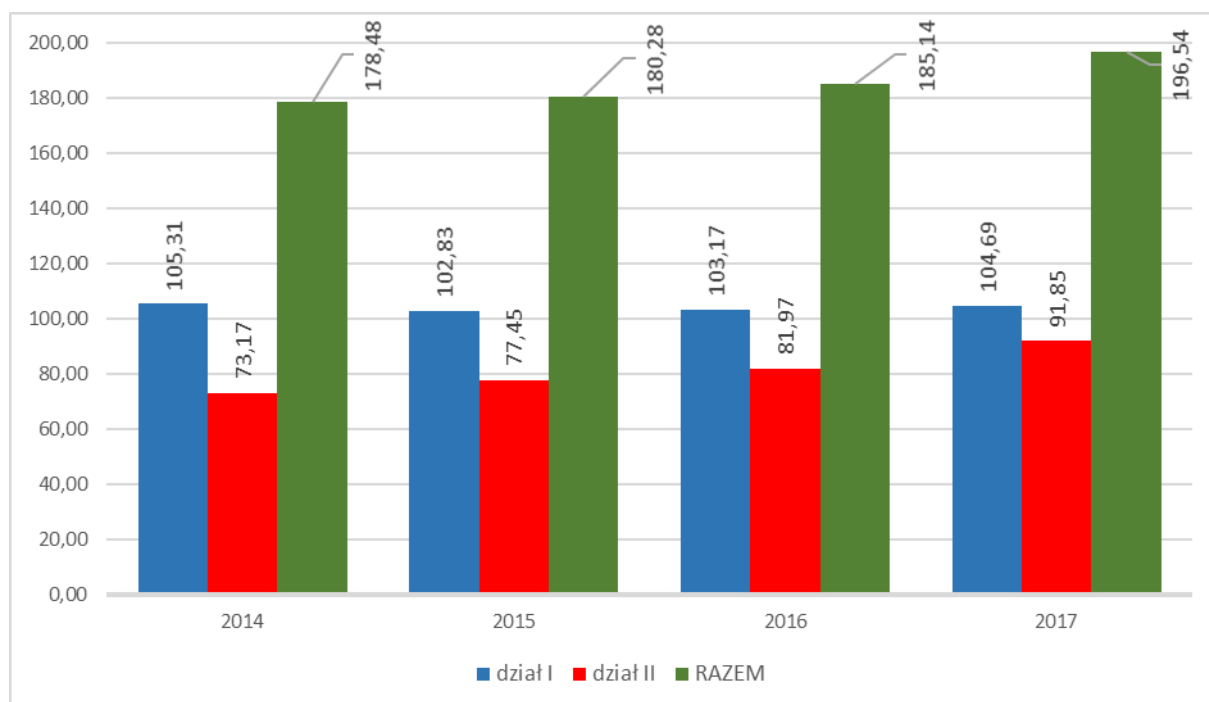
BILANS ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń w 2017 r. wyniosła 196,54 mld zł i wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 6,16%, tj. o 11,40 mld zł.

Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie, równe 104,69 mld zł, wzrosły o 1,48% (tj. o 1,53 mld zł) w porównaniu z poprzednim okresem.

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość aktywów wyniosła 91,85 mld zł, co w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego stanowiło wzrost o 12,04%, tj. o 9,87 mld zł.

Wykres 6. Suma bilansowa w latach 2014-2017 (w mld zł)

Źródło: opracowanie własne UKNF

Główną pozycją aktywów zakładów ubezpieczeń są lokaty, stanowiące 57,33% sumy bilansowej, oraz aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, których udział w sumie bilansowej wynosi 30,08%. W strukturze pasywów dominują rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym, stanowiące 69,78% pasywów, oraz kapitały własne wynoszące 18,54%.

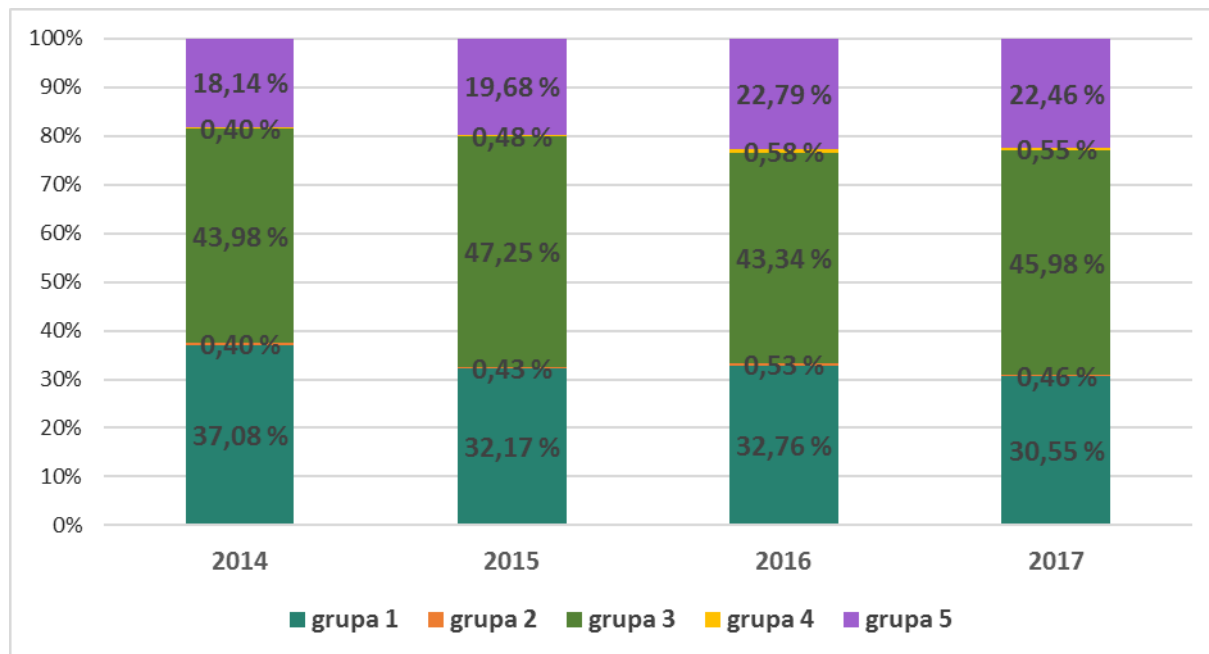
PRZYCHODY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W 2017 r. składka przypisana brutto, będąca głównym źródłem przychodów zakładów ubezpieczeń, wyniosła 62,29 mld zł, co oznacza, że rynek ubezpieczeń zanotował w stosunku do 2016 r. wzrost równy 11,33%. Na ten wzrost wpłynęło głównie zwiększenie składki zakładów ubezpieczeń osobowych i majątkowych (działu II) o 5,63 mld zł, tj. o 17,53% (składka równa 37,73 mld zł). Dla zakładów działu I składka przypisana brutto osiągnęła wartość 24,56 mld zł i wzrosła o 0,71 mld zł, tj. o 3,00%.

W portfelu ubezpieczeń bezpośrednich działu I dominowały ubezpieczenia grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK oraz te, w których świadczenie ustalone jest w oparciu o określone indeksy lub inne wielkości bazowe) ze składką równą 11,28 mld zł

i stanowiły one 45,98% łącznej składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich zakładów działu I. W grupie tej zanotowano wzrost składki przypisanej brutto o 0,96 mld zł. Ubezpieczenia grupy 1 (ubezpieczenia na życie) ze składką równą 7,50 mld zł (roczny spadek o 0,31 mld zł) stanowiły 30,55% ubezpieczeń bezpośrednich działu I.

Wykres 7. Struktura portfela ubezpieczeń działu I w latach 2014-2017

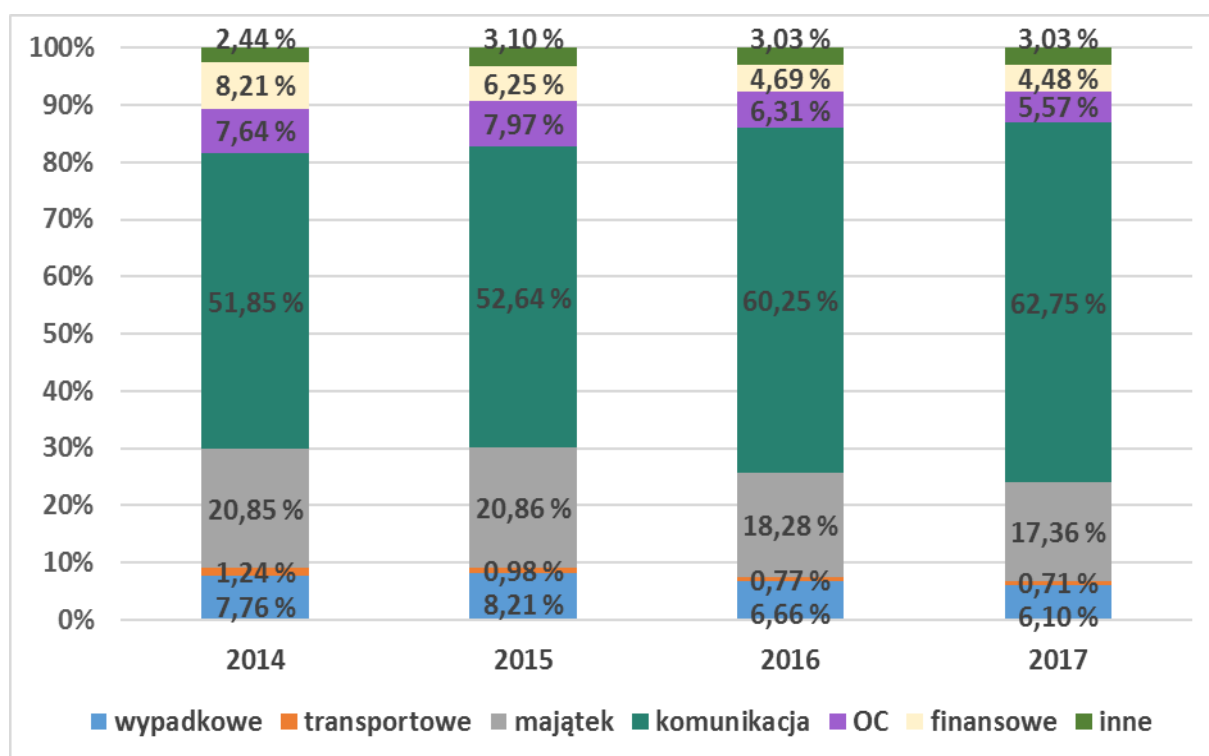
Źródło: opracowanie własne UKNF

W przypadku zakładów ubezpieczeń osobowych i majątkowych największy wzrost składki przypisanej brutto zanotowano w ubezpieczeniach komunikacyjnych, czyli w grupie 10 (OC komunikacyjne), o 3,13 mld zł do wartości 14,79 mld zł (26,84% r/r) oraz w grupie 3 (auto-casco), o 1,06 mld zł do poziomu 7,63 mld zł (16,08% r/r). Warto również zauważyć wzrost w ubezpieczeniach majątkowych, czyli w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych, nieujęte w grupach 3-7, ale wywołane przez inne żywioły niż w grupie 8), o 0,48 mld zł do poziomu 3,04 mld zł (18,92% r/r) oraz w grupie 8 (ubezpieczenia szkód, nieujęte w grupach 3-7) o 0,19 mld zł do poziomu 3,16 mld zł (6,26% r/r).

Spośród 18 grup ubezpieczeń działu II zmniejszenie składki miało miejsce w 4 grupach (6, 11, 12 i 14) na łączną wartość 0,04 mld zł, z czego największy spadek zanotowano w grupie 14 (ubezpieczenia kredytu), gdzie składka przypisana brutto wyniosła 0,39 mld zł i była niższa w stosunku do roku poprzedniego o 0,03 mld zł (o 1,09%) oraz w grupie 6 (ubezpieczenia żeglugi morskiej i śródlądowej), w której składka spadła o 0,01 mld zł (o 13,26%) i wyniosła 0,06 mld zł,

W strukturze ubezpieczeń działu II nadal dominują ubezpieczenia komunikacyjne (OC i AC), które stanowią 62,75% portfela ubezpieczeń bezpośrednich.

Wykres 8. Struktura portfela ubezpieczeń działu II w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

WYNIKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

Rynek ubezpieczeń ogółem odnotował zysk techniczny równy 5,13 mld zł (wyższy o 55,22% w porównaniu z 2016 r.) oraz zysk finansowy równy 5,70 mld zł (wyższy o 38,94% niż w roku ubiegłym).

W dziale ubezpieczeń na życie wypracowano zysk techniczny w wysokości 3,06 mld zł (wyższy o 3,94% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego) oraz zysk finansowy w wysokości 2,29 mld zł (wyższy o 5,66% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego). Z punktu widzenia wyników poszczególnych grup ubezpieczeń, o polepszeniu zysku technicznego zdecydowała przede wszystkim poprawa wyniku technicznego w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK oraz te, w których świadczenie ustalane jest w oparciu o określone indeksy lub inne wielkości bazowe) - o 0,16 mld zł (65,41%).

W ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych osiągnięto zysk techniczny równy 2,08 mld zł (wyższy o 466,64% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego) oraz zysk finansowy netto równy 3,40 mld zł (wyższy o 76,39% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego). Z punktu widzenia wyników w poszczególnych grupach ubezpieczeń, o wzroście zysku technicznego na przestrzeni roku zdecydowało głównie polepszenie się wyniku w grupie 10 (OC komunikacyjne) - największy wzrost w dziale II o 1,57 mld zł (ze straty równej 1,08 mld zł do zysku w wysokości 0,48 mld zł) oraz w grupie 3 (auto-casco) - wzrost o 0,41 mld zł w porównaniu do roku ubiegłego. Znacząca poprawa wyniku technicznego nastąpiła również w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych, nieujęte w grupach 3-7, ale wywołane przez inne żywioły niż w grupie 8) - o 0,14 mld zł na przestrzeni roku.

Tabela 5. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń działu I w latach 2014-2017 (dane finansowe w mld zł)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Wybrane pozycje bilansowe				
Lokaty (pozycja B)	45,18	41,78	40,84	40,65
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	53,99	55,44	56,99	59,13
Kapitał własny	12,98	12,43	12,22	11,95
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	86,56	86,52	87,36	88,83
Suma bilansowa	105,31	102,83	103,17	104,69
Wybrane pozycje rachunków wyników				
Składki przypisane brutto	28,67	27,53	23,85	24,56
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	20,36	19,36	18,28	20,35
Koszty działalności ubezpieczeniowej	6,38	6,25	5,42	5,34
Koszty akwizycji	4,91	4,72	3,93	3,87
Koszty administracyjne	1,68	1,76	1,71	1,65
Wynik techniczny	3,28	2,84	2,94	3,06
Zysk (strata) netto	2,96	3,05	2,17	2,29

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń działu II w latach 2014-2017 (dane finansowe w mld zł)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Wybrane pozycje bilansowe				
Lokaty (pozycja B)	59,12	61,93	63,13	72,02
Kapitał własny	21,58	21,65	21,98	24,49
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	46,45	50,65	55,29	60,81
Suma bilansowa	73,17	77,45	81,97	91,85
Wybrane pozycje rachunków wyników				
Składki przypisane brutto	26,26	27,29	32,10	37,73
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	13,81	15,49	18,39	19,49
Koszty działalności ubezpieczeniowej	7,34	7,63	7,95	8,42
Koszty akwizycji	6,21	6,50	7,11	7,96
Koszty administracyjne	1,81	1,86	1,99	2,04
Wynik techniczny	0,79	0,25	0,37	2,08
Zysk (strata) netto	3,72	2,57	1,93	3,40

Źródło: opracowanie własne UKNF

2.5. RYNEK EMERYTALNY

OTWARTE FUNDUSZE EMERYTALNE I POWSZECHNE TOWARZYSTWA EMERYTALNE

Według stanu na koniec 2017 roku zezwolenie na prowadzenie działalności posiadało 11 otwartych funduszy emerytalnych i tyle samo zarządzających nimi powszechnych towarzystw emerytalnych. W wyniku przejęcia zarządzania Nordea OFE przez Aegon PTE w trakcie 2017 r. nastąpiło przeniesienie aktywów tego Funduszu do Aegon OFE, a w konsekwencji zmniejszyła się liczba OFE z 12 do 11.

Gruntowne zmiany prawne w systemie emerytalnym, jakie weszły w życie w 2014 roku trwale wpłynęły na funkcjonowanie podmiotów. Między innymi wysokość składki ustalono na poziomie 2,92% oraz przyjęto rozwiązanie, w wyniku którego składki do OFE są odprowadzane jedynie za osoby, które złożyły odpowiednią deklarację oraz za osoby, które zaczęły podlegać ubezpieczeniu społecznemu i samodzielnie przystąpiły do OFE. Na koniec 2017 roku tylko za 15,9% członków OFE były odprowadzane składki do OFE.

Tabela 7. Wartość aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych na koniec lat 2014-2017

Otwarty fundusz emerytalny	Wartość aktywów netto (mln zł)				Struktura ryнку (%)
	2014	2015	2016	2017	
Aegon OFE	6 329,6	5 812,5	6 312,0	15 479,4	8,6
Allianz Polska OFE	6 669,3	6 343,8	6 964,6	8 090,6	4,5
Aviva OFE Aviva BZ WBK	33 285,2	30 935,6	33 682,2	39 468,9	22,0
AXA OFE	9 490,3	9 072,0	9 867,1	11 555,5	6,4
Generali OFE	7 500,7	6 905,2	7 483,0	8 803,8	4,9
MetLife OFE	11 836,7	11 228,2	12 326,6	14 256,7	7,9
Nationale-Nederlanden OFE	35 862,2	34 265,8	37 556,3	44 576,6	24,8
Nordea OFE	6 882,5	6 435,2	7 154,3	-	-
Pekao OFE	2 217,6	2 046,5	2 262,6	2 655,2	1,5
PKO BP Bankowy OFE	6 645,3	6 344,5	7 015,0	8 074,9	4,5
OFE Pocztylion	2 781,5	2 605,1	2 831,5	3 234,2	1,8
OFE PZU „Złota Jesień”	19 553,7	18 501,7	19 979,3	23 333,5	13,0
Razem	149 054,6	140 496,1	153 434,5	179 529,5	100,0

Źródło: opracowanie własne UKNF na podstawie sprawozdań dziennych OFE

Na koniec roku 2017 aktywa netto otwartych funduszy emerytalnych osiągnęły poziom 179,5 mld zł i wzrosły o 17% (26,1 mld zł) w ciągu roku. Był to największy wzrost aktywów od zmian w systemie emerytalnym w 2014 roku.

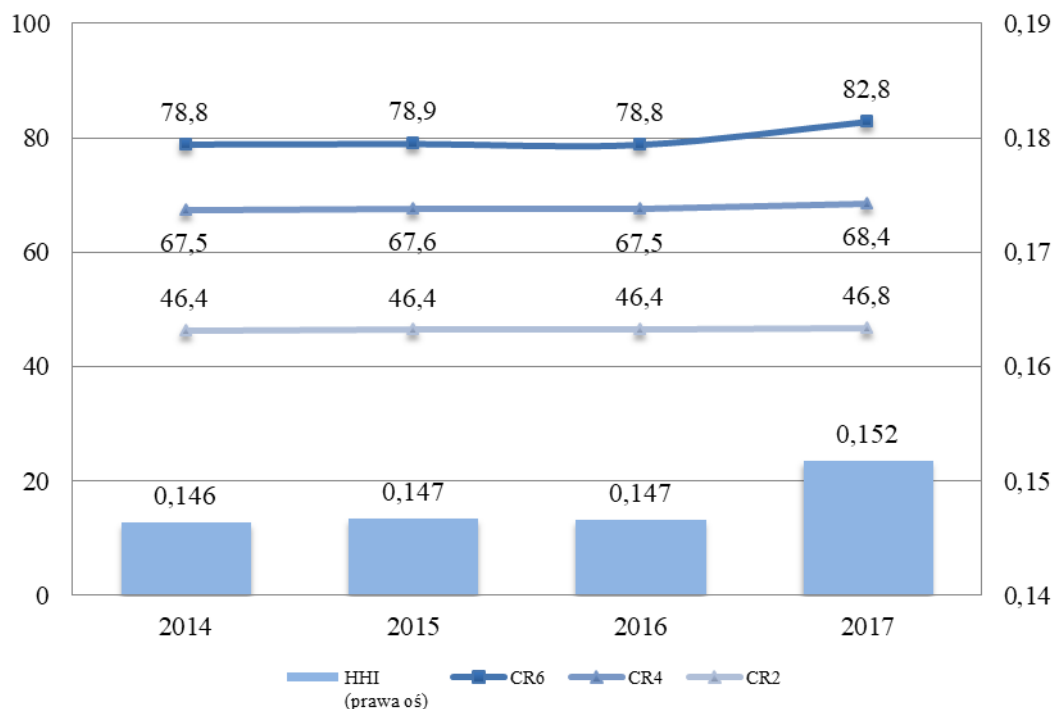
Wzrost wartości aktywów netto OFE w ciągu 2017 roku wynikał w głównej mierze z następujących czynników:

- dodatniego wyniku finansowego OFE: 29,5 mld zł,
- przekazania składek do OFE przez ZUS: 3,3 mld zł.

Głównym czynnikiem hamującym wzrost wartości aktywów był tzw. suwak bezpieczeństwa, czyli przekazywanie środków przez OFE do ZUS z rachunku członków, którym do osiągnięcia wieku emerytalnego pozostało mniej niż 10 lat. Z tego tytułu OFE przekazały do ZUS w 2017 roku 6,1 mld zł i była to kwota większa o prawie 75% w stosunku do poprzedniego roku. Duży wzrost kwoty środków przekazywanych do ZUS w ramach suwaka bezpieczeństwa był wynikiem obniżenia wieku emerytalnego od października 2017 roku.

Likwidacja Nordea OFE, będącego na koniec 2016 roku 7 co do wielkości podmiotem na rynku i przeniesienie jego aktywów do Aegon OFE (10 co do wielkości według wartości aktywów) jedynie w umiarkowanym stopniu wpłynęła na wzrost koncentracji aktywów. Udział w rynku czterech największych funduszy emerytalnych mierzony wartością aktywów w ciągu 2017 roku wzrósł o niespełna 1 pkt. proc. (do poziomu 68,4%). Zmniejszenie liczby podmiotów w większym stopniu wpłynęło na wskaźnik CR6 - wzrost o 4 pkt. proc. Natomiast wskaźnik HHI osiągnął poziom 0,152.

Wykres 9. Koncentracja aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

CR2, CR4, CR6 - wskaźniki określające udziały 2, 4 oraz 6 największych OFE w sumie aktywów ogółem
 HHI - wskaźnik Herfindahla-Hirschmana: miara koncentracji rynku określająca szacunkowy poziom zagęszczenia w danej branży obliczany jako suma kwadratów udziałów w rynku poszczególnych podmiotów (np. suma kwadratów udziałów poszczególnych OFE w aktywach OFE ogółem)

Na koniec 2017 roku do OFE należało 16,1 mln osób. W ciągu całego roku nastąpił spadek liczby członków o ponad 322 tys., co było wynikiem wyższej liczby członków OFE przechodzących na emeryturę od liczby osób po raz pierwszy przystępujących do OFE. Łączny udział w rynku 3 największych funduszy mierzony liczbą członków nie zmienił się i pozostawał na poziomie 48,0%. W wyniku zmian własnościowych, jakie miały miejsce w 2017 roku na 4 pozycję przesunął się Aegon OFE, do którego na koniec roku należało ponad 1,8 mln członków.

Tabela 8. Liczba członków otwartych funduszy emerytalnych na koniec lat 2014-2017

Otwarty fundusz emerytalny	Liczba członków (tys. osób)				Struktura rynku (%)
	2014	2015	2016	2017	
Aegon OFE	929,0	921,4	913,9	1 829,7	11,4
Allianz Polska OFE	1 082,5	1 077,0	1 072,2	1 059,6	6,6
Aviva OFE Aviva BZ WBK	2 667,0	2 649,3	2 631,0	2 577,2	16,0
AXA OFE	1 158,2	1 152,2	1 146,7	1 130,8	7,0
Generali OFE	1 005,9	1 000,5	995,0	980,4	6,1
MetLife OFE	1 601,1	1 591,6	1 581,4	1 554,2	9,7
Nationale-Nederlanden OFE	3 081,5	3 077,8	3 061,7	3 013,5	18,7
Nordea OFE	994,5	989,9	982,2	-	-
Pekao OFE	338,4	335,5	332,9	327,0	2,0
PKO BP Bankowy OFE	949,9	943,2	937,4	922,9	5,7
OFE Pocztylion	589,4	585,5	582,3	573,4	3,6
OFE PZU „Złota Jesień”	2 224,3	2 208,4	2 188,1	2 133,9	13,3
Razem	16 621,7	16 532,1	16 424,8	16 102,6	100,0

Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych

W roku 2017 średnia stopa zwrotu wypracowana przez otwarte fundusze emerytalne wyniosła 18,8% i była najwyższą średnią stopą zwrotu w historii sektora OFE. Ponadto, 8 spośród 12 działających na koniec roku funduszy osiągnęło historycznie najwyższe stopy zwrotu. Bardzo wysokie wyniki inwestycyjne były rezultatem silnego zaangażowania funduszy w krajowe instrumenty udziałowe (co jest skutkiem wprowadzenia w 2014 roku zakazu lokowania przez OFE w papiery emitowane przez Skarb Państwa przy jednoczesnym zniesieniu limitu zaangażowania w instrumenty udziałowe) oraz dobrej koniunktury na rynku finansowym. Wysoki udział akcji w portfelach funduszy emerytalnych pociąga za sobą ryzyko znacznego pogorszenia wyników inwestycyjnych, w sytuacji ewentualnej dekonunktury na rynku instrumentów udziałowych.

Tabela 9. Stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych w latach 2014-2017 (w %)

Otwarty fundusz emerytalny	2014	2015	2016	2017
Aegon OFE	1,9	-6,3	10,0	16,4
Allianz Polska OFE	1,6	-4,2	9,9	17,8
Aviva OFE Aviva BZ WBK	1,7	-5,8	9,7	19,8
AXA OFE	2,3	-3,5	9,1	18,8
Generali OFE	0,3	-7,2	8,4	19,4
MetLife OFE	0,6	-2,9	11,5	19,4
Nationale-Nederlanden OFE	-0,9	-4,7	8,9	19,6
Nordea OFE	1,7	-5,8	11,7	-
Pekao OFE	-0,7	-6,4	11,3	19,6
PKO BP Bankowy OFE	1,5	-3,2	11,4	17,5
OFE Pocztylion	-0,6	-3,9	10,7	17,8
OFE PZU „Złota Jesień”	-0,2	-2,9	10,2	20,9
Średnia	0,8	-4,7	10,2	18,8

Źródło: opracowanie własne UKNF na podstawie sprawozdań dziennych OFE

W 2017 roku dominującymi kategoriami w rachunku wyników powszechnych towarzystw emerytalnych były przychody i koszty związane z zarządzaniem funduszami emerytalnymi (OFE i DFE), w tym:

- przychody z opłaty za zarządzanie OFE (78,5% przychodów),
- przychody z opłat od składek do OFE (4,8% przychodów),
- przychody z wycofania środków na rachunku rezerwowym - dodatkowe wynagrodzenie PTE za dobre wyniki inwestycyjne (5,1% przychodów),

oraz koszty:

- ogólne zarządzania PTE (30,5% kosztów),
- agenta transferowego OFE i DFE (23,9% kosztów),
- akwizycji na rzecz OFE i DFE (7,0% kosztów).

PRACOWNICZE FUNDUSZE I TOWARZYSTWA EMERYTALNE

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. 3 pracownicze towarzystwa emerytalne zarządzały 3 pracowniczymi funduszami emerytalnymi. W 2017 r. akcjonariusze Pracowniczego Towarzystwa Emerytalnego UNILEVER POLSKA S.A. zarządzającego Pracowniczym

Funduszem Emerytalnym UNILEVER POLSKA, podjęli decyzję o zmianie formy prowadzenia pracowniczego programu emerytalnego z funduszu emerytalnego na umowę o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego.

Na koniec 2017 roku do pracowniczych funduszy emerytalnych należało 34,9 tys. członków. Oznacza to spadek w stosunku do poprzedniego roku o 11,4%. W okresie objętym sprawozdaniem na rachunki członków PFE przekazano składki podstawowe i dodatkowe w kwocie 115,6 mln zł. Wartość aktywów netto zgromadzonych w pracowniczych funduszach emerytalnych na koniec roku 2017 wyniosła 1 862,4 mln zł. W stosunku do roku 2016 wartość aktywów netto PFE wzrosła o 90,9 mln zł, tj. o 4,9%. Wzrost zagregowanej wartości aktywów odnotowano w obu funkcjonujących na koniec roku pracowniczych funduszach emerytalnych: w PFE Orange Polska wzrost o 127,8 mln zł oraz w PFE „Nowy Świat” wzrost o 40,3 mln zł. W sposób negatywny na wzrost wartości aktywów sektora wpłynęło przeniesienie aktywów PFE UNILEVER POLSKA do Ipopema SFIO w kwocie 81,5 mln zł (w PFE UNILEVER POLSKA pozostały jedynie środki do pełnego rozliczenia z niektórymi członkami funduszu).

Tabela 10. Aktywa netto pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2014-2017 (według stanu na 31 grudnia)

Pracowniczy fundusz emerytalny	Aktywa netto (mln zł)				Udział w rynku (w %)
	2014	2015	2016	2017	
PFE NESTLE POLSKA	50,7	55,4	0	-	-
PFE "Nowy Świat"	405,1	408,9	426,1	466,4	25,0
PFE Orange Polska	1 258,1	1 262,8	1 268,2	1 396,0	74,9
PFE UNILEVER POLSKA	60,9	67,3	77,2	0,6	0
Razem	1 774,8	1 794,5	1 771,5	1 863,0	100,0

Źródło: pracownicze fundusze emerytalne

W 2017 roku pracownicze fundusze emerytalne uzyskały dodatnie stopy zwrotu: PFE Orange Polska 8,2%, a PFE „Nowy Świat” 8,9%. Na wzrost wartości jednostek rozrachunkowych miała wpływ dobra koniunktura na rynku finansowym.

Tabela 11. Stopy zwrotu pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2014-2017 (w %)

Pracowniczy fundusz emerytalny	2014	2015	2016	2017
PFE NESTLE POLSKA	4,4	-1,2	-	-
PFE "Nowy Świat"	2,6	-1,3	3,9	8,9
PFE Orange Polska	3,9	-2,7	3,2	8,2
PFE UNILEVER POLSKA	4,9	-1,0	4,9	-

Źródło: pracownicze fundusze emerytalne

DOBROWOLNE FUNDUSZE EMERYTALNE

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku zezwolenie na prowadzenie działalności posiadało 8 dobrowolnych funduszy emerytalnych, które były zarządzane przez powszechne towarzystwa emerytalne. We wszystkich działających DFE gromadzone były środki w ramach IKZE, natomiast dodatkowo w czterech z nich (Allianz DFE, MetLife DFE, Nationale-Nederlanden DFE i PKO DFE) członkowie posiadali również środki w ramach IKE.

Na koniec 2017 roku do dobrowolnych funduszy emerytalnych należało 97,4 tys. członków (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 7,9%), którzy gromadzili w nich oszczędności w formie IKZE lub IKE. Wartość zagregowanych aktywów netto zgromadzonych w DFE

wyniosła 292,9 mln zł, co stanowiło wzrost o ponad 60% w porównaniu do roku poprzedniego.

Tabela 12. Aktywa netto DFE w latach 2014-2017 (w mln zł)

Dobrowolny fundusz emerytalny	2014	2015	2016	2017
Allianz Polska DFE	3,6	5,5	8,0	11,7
Generali DFE	0,05	0,1	0,2	0,3
MetLife DFE	18,6	23,8	28,1	33,4
Nationale-Nederlanden DFE	4,9	12,9	33,6	69,5
Nordea DFE	1,5	2,8	-	-
DFE Pekao	12,8	27,9	51,2	82,0
PKO DFE	5,9	15,7	34,0	55,0
DFE Pocztylion Plus	0,5	0,8	1,1	1,4
DFE PZU	8,8	14,3	26,4	45,6
Razem	56,65	103,8	182,6	298,9

Źródło: Dobrowolne fundusze emerytalne

W 2017 roku wszystkie dobrowolne fundusze emerytalne, za wyjątkiem DFE Pocztylion Plus osiągnęły dodatnie stopy zwrotu. Mieściły się one w przedziale od 6,3% do 14,7%, z wyjątkiem DFE Pocztylion Plus, który osiągnął stopę zwrotu -1%. Duże zróżnicowanie wyników inwestycyjnych w znacznej części było konsekwencją stosowania przez fundusze odmiennych, aktywnych strategii inwestycyjnych, czemu sprzyjało też posiadanie przez fundusze relatywnie niskich aktywów.

Tabela 13. Stopy zwrotu DFE w latach 2014-2017 (w %)

Dobrowolny fundusz emerytalny	2014	2015	2016	2017
Allianz Polska DFE	* 4,0	* 1,6	* 7,8	* 11,5
Generali DFE	4,3	3,4	18,3	6,4
MetLife DFE	6,1	-1,9	3,8	6,6
Nationale-Nederlanden DFE	-0,7	* 16,2	* 13,3	* 9,0
Nordea DFE	10,8	-2,5	-	-
DFE Pekao	1,3	3,3	4,9	6,8
PKO DFE	2,5	-0,9	5,7	8,6
DFE Pocztylion Plus	-2,2	2,6	3,6	-1,0
DFE PZU	3,6	9,1	16,2	14,7

* stopa zwrotu wyliczona na podstawie jednostki rozrachunkowej typu A

Źródło: Dobrowolne fundusze emerytalne

PRACOWNICZE PROGRAMY EMERYTALNE, INDYWIDUALNE KONTA EMERYTALNE I INDYWIDUALNE KONTA ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO

Pracownicze programy emerytalne (PPE), indywidualne konta emerytalne (IKE) oraz indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego (IKZE), w których uczestnictwo jest dobrowolne, mają - w przeciwieństwie do pozostałych form dobrowolnego gromadzenia oszczędności z przeznaczeniem na cel emerytalny - charakter instytucjonalny, a środki są w nich gromadzone na zasadach określonych przepisami prawa.

Rozwój III filara systemu emerytalnego jest wzmacniany poprzez zachęty w postaci zwolnień podatkowych i możliwość korzystania z ulg w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne.

Rynek PPE istnieje od 1999 roku. Rozwój rynku PPE w latach 2014-2017 przedstawia Tabela 14.

Tabela 14. Rozwój PPE w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Liczba PPE	1 064	1 054	1 036	1054
Liczba uczestników (w tys.)	381	393	396	396
Wartość zgromadzonych aktywów (w mln zł)	10 259	10 623	11 394	12 643

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje zarządzające środkami pracowniczych programów emerytalnych

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. funkcjonowało 1054 pracowniczych programów emerytalnych, w tym:

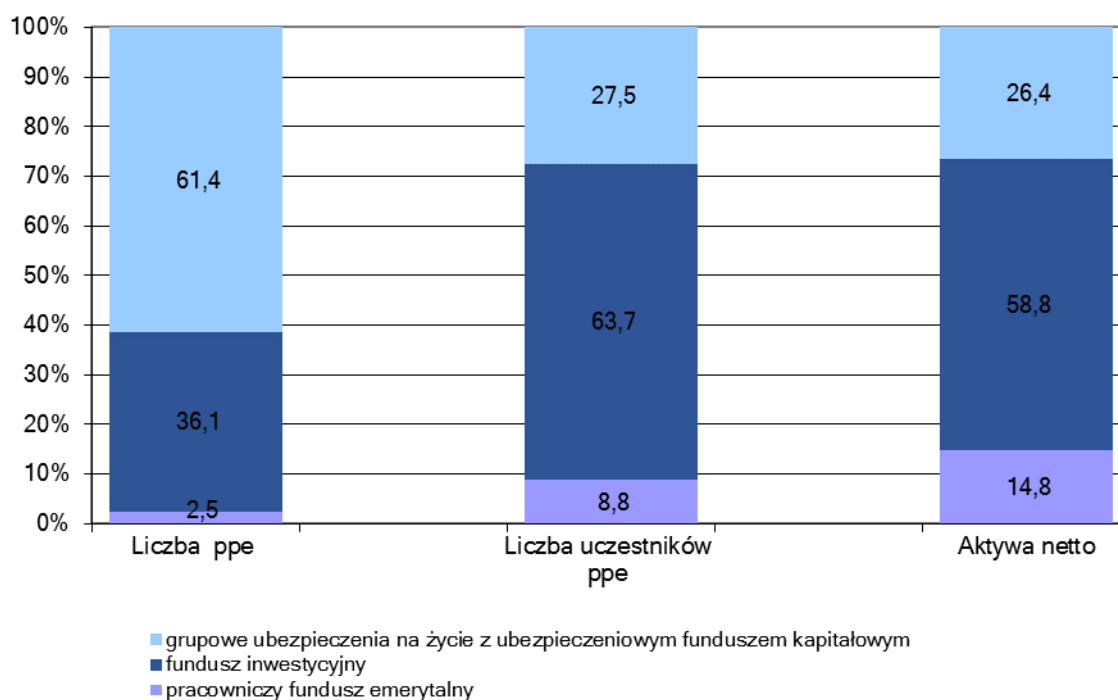
- 647 w formie umowy grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
- 381 w formie umowy o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego,
- 26 w formie pracowniczego funduszu emerytalnego.

Z pracodawców zatrudniających większą liczbę pracowników, w 2017 r. zarejestrowany został program „Volkswagen Motor Polska” sp. z o.o. oraz program Orange Szkolenia sp. z o.o., w których uczestniczyć może w każdym z programów ok. 1000 osób. Dodatkowo, w 2017 r. do programu międzyzakładowego zarejestrowanego w rejestrze PPE przystąpiło 26 pracodawców.

W PPE uczestniczyło na koniec 2017 r. 396 tys. osób, a wartość zgromadzonych aktywów wyniosła 12 643 mln złotych, co oznacza wzrost wartości aktywów zgromadzonych na rachunkach uczestników PPE o 1249 mln zł w stosunku do 2016 roku (o ok. 11%).

Udział poszczególnych form w rynku PPE obrazuje Wykres 10.

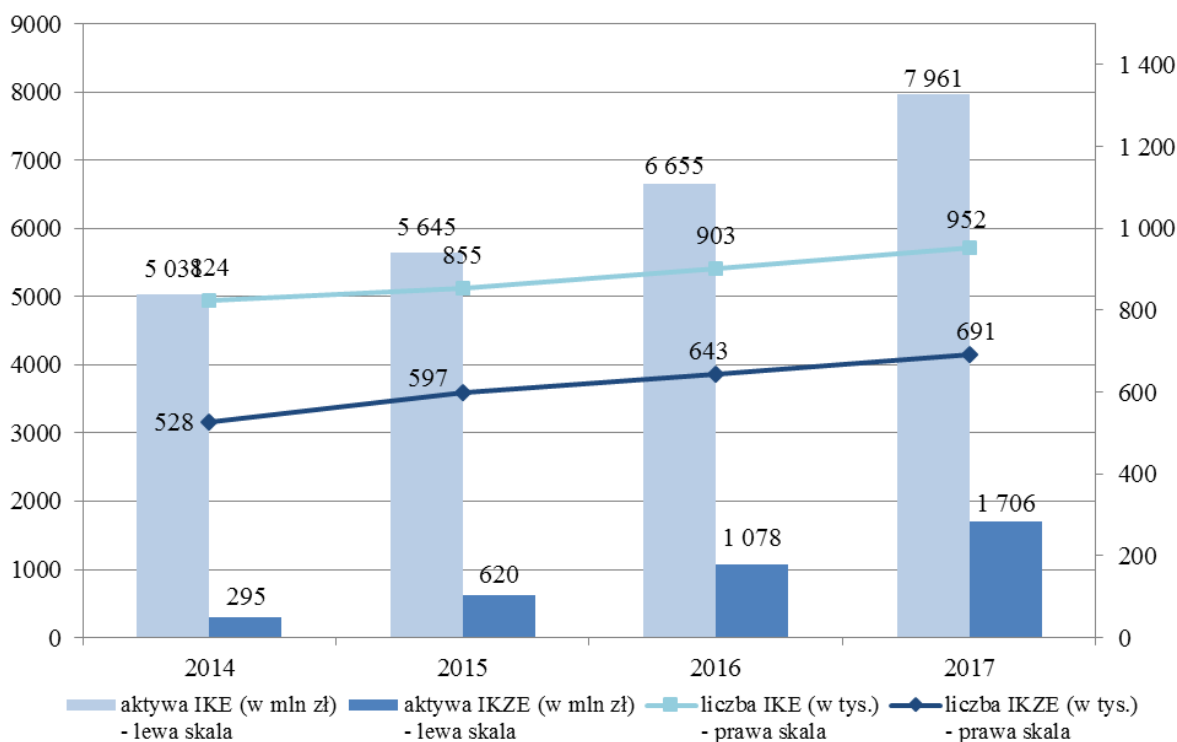
Wykres 10. Struktura rynku PPE w 2017 roku (w %)

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje zarządzające środkami pracowniczych programów emerytalnych

Na posiedzenie KNF przedłożono raport „Pracownicze programy emerytalne w 2016 r.”.

Wykres 11. Wartość aktywów oraz liczba kont IKE i IKZE w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje prowadzące IKE lub IKZE

IKE i IKZE są to dobrowolne a zarazem indywidualne formy oszczędzania na cele emerytalne. Okres ich funkcjonowania jest różny: IKE funkcjonują od 2004 r. natomiast IKZE od 2012 r. Według stanu na koniec 2017 r. podmioty uprawnione do prowadzenia IKE lub IKZE obsługiwały 951,6 tys. IKE i 691,0 tys. IKZE, na których zgromadzono aktywa odpowiednio w wysokości 7 961,3 mln zł i 1 706,2 mln zł. W 2017 r. oszczędzający wpłacili na konta IKE 1 205,4 mln zł, natomiast na konta IKZE 608,2 mln zł.

Tabela 15. Liczba kont oraz wartość aktywów IKE i IKZE w podziale na instytucje prowadzące, wg stanu na 31 grudnia 2017 r.

Podmioty prowadzące IKE lub IKZE	Liczba kont				Wartość aktywów			
	IKE		IKZE		IKE		IKZE	
	tys.	%	tys.	%	mln zł	%	mln zł	%
Zakłady ubezpieczeń	568,5	59,7	448,9	65,0	2591,9	32,6	545,4	32,0
Fundusze inwestycyjne	275,8	29,0	121,3	17,6	2447,0	30,7	719,6	42,2
Podmioty prowadzące działalność maklerską	30,4	3,2	8,5	1,2	1285,1	16,1	93,8	5,5
Banki	71,9	7,6	18,1	2,6	1581,2	19,9	106,7	6,3
Dobrowolne fundusze emerytalne	4,9	0,5	94,3	13,6	56,1	0,7	240,7	14,1
Ogółem	951,6	100,0	691,0	100,0	7961,3	100,0	1706,2	100,0

Źródło: opracowanie własne UKNF, instytucje prowadzące IKE lub IKZE

2.6. RYNEK KAPITAŁOWY I TOWAROWY

Nadzorowany przez Komisję Nadzoru Finansowego rynek kapitałowy i towarowy, tworzą podmioty prowadzące działalność na rynku papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, instytucje zbiorowego inwestowania oraz podmioty prowadzące działalność na rynku towarowym.

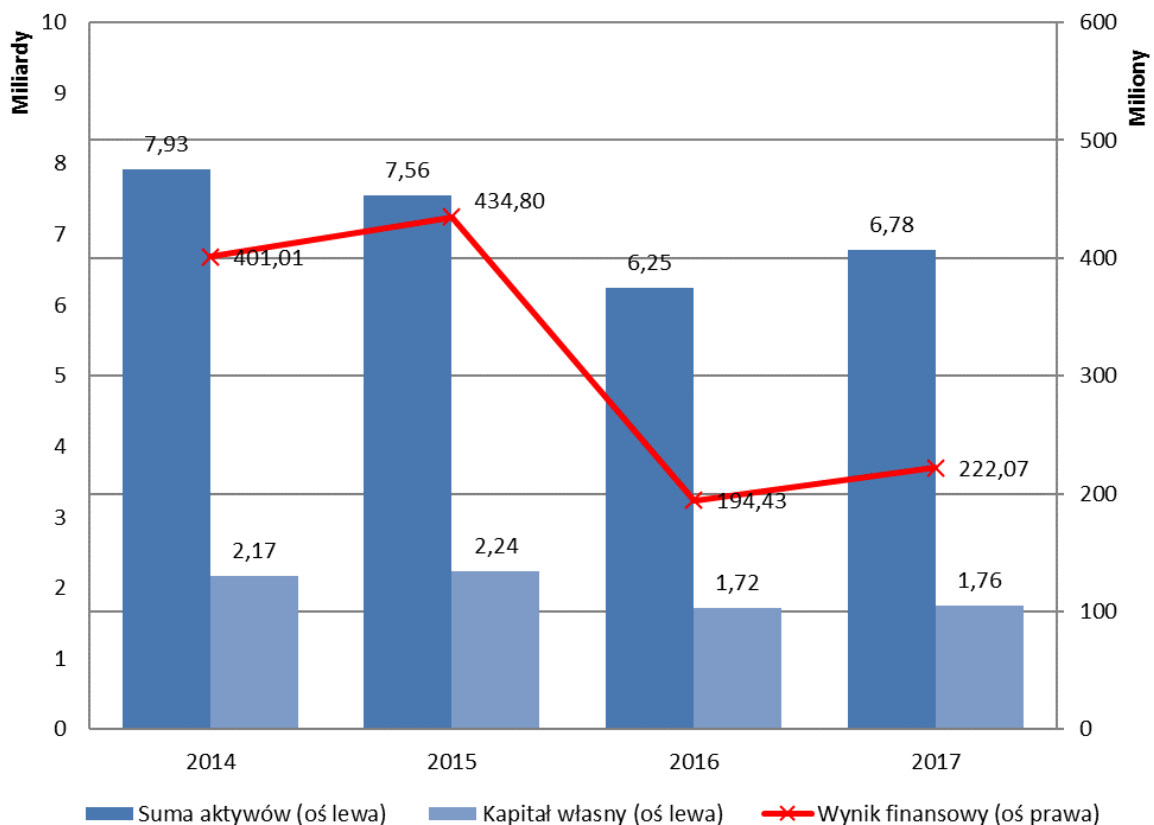
PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKĄ I POWIERNICZĄ

Tabela 16. Liczba podmiotów prowadzących działalność maklerską i powierniczą w latach 2014-2016

Rodzaj podmiotu	2014	2015	2016	2017
Domy maklerskie	53	52	46	44
Towarowe domy maklerskie	1	1	1	1
Banki prowadzące działalność maklerską	13	12	11	11
Banki powiernicze	13	13	13	13
Razem	80	78	71	69

Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykres 12. Podstawowe dane sektora domów maklerskich w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane z lat 2014-2016 pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych, dane dotyczące 2017 r. pochodzą z miesięcznych sprawozdań MRF wg stanu na 31.12.2017 r.

Dane nie obejmują danych jednego domu maklerskiego, którego rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym.

Tabela 17. Dane dotyczące liczby rachunków klientów domów i biur maklerskich w latach 2014-2017

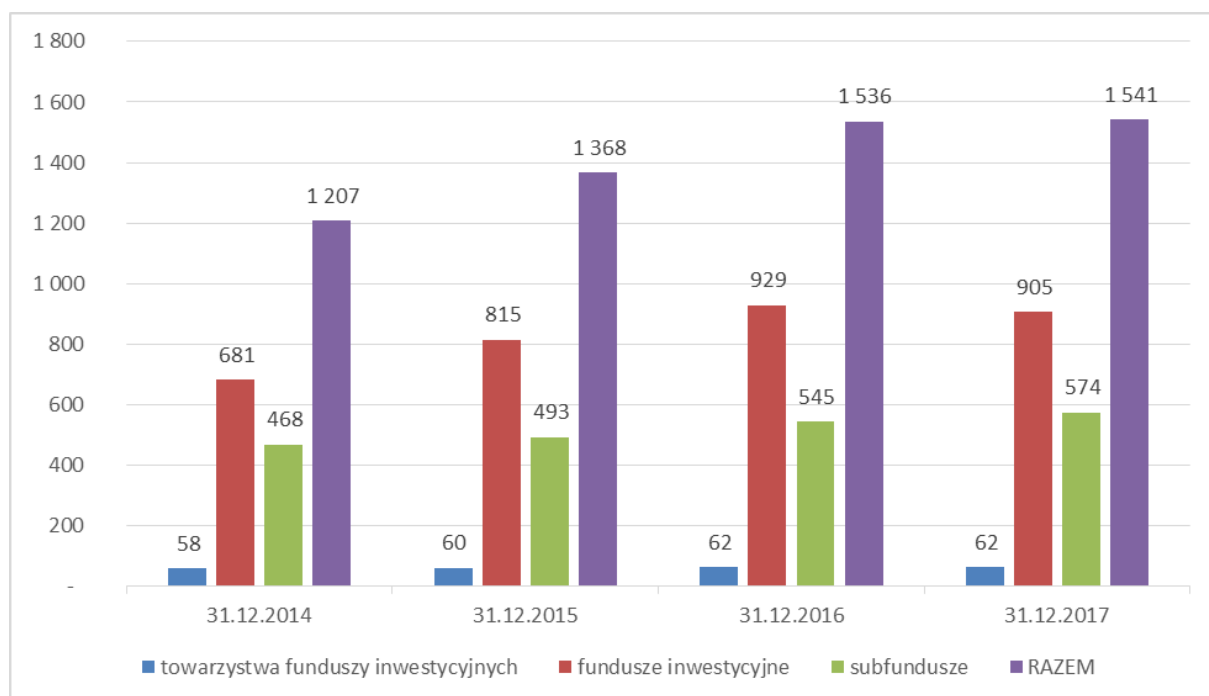
Wyszczególnienie	Liczba rachunków klientów				Udział w wartości ogółem (w %) 2017
	2014	2015	2016	2018	
Domy maklerskie	1 089 443	1 129 648	838 793	744 399	38,43
Banki prowadzące działalność maklerską	811 029	793 733	1 187 939	1 192 413	61,57
Razem	1 900 472	1 923 381	2 026 732	1 936 812	100

Źródło: opracowanie własne UKNF

TOWARZYSTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH I FUNDUSZE INWESTYCYJNE

Rok 2017 był rokiem, w którym zaobserwowano niewielki wzrost liczby nadzorowanych podmiotów krajowych w sektorze funduszy inwestycyjnych, co obrazuje poniższy wykres (narastająco).

Wykres 13. Łączna liczba nadzorowanych towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych i subfunduszy na koniec lat 2014-2017 (narastająco z podziałem na rodzaje)

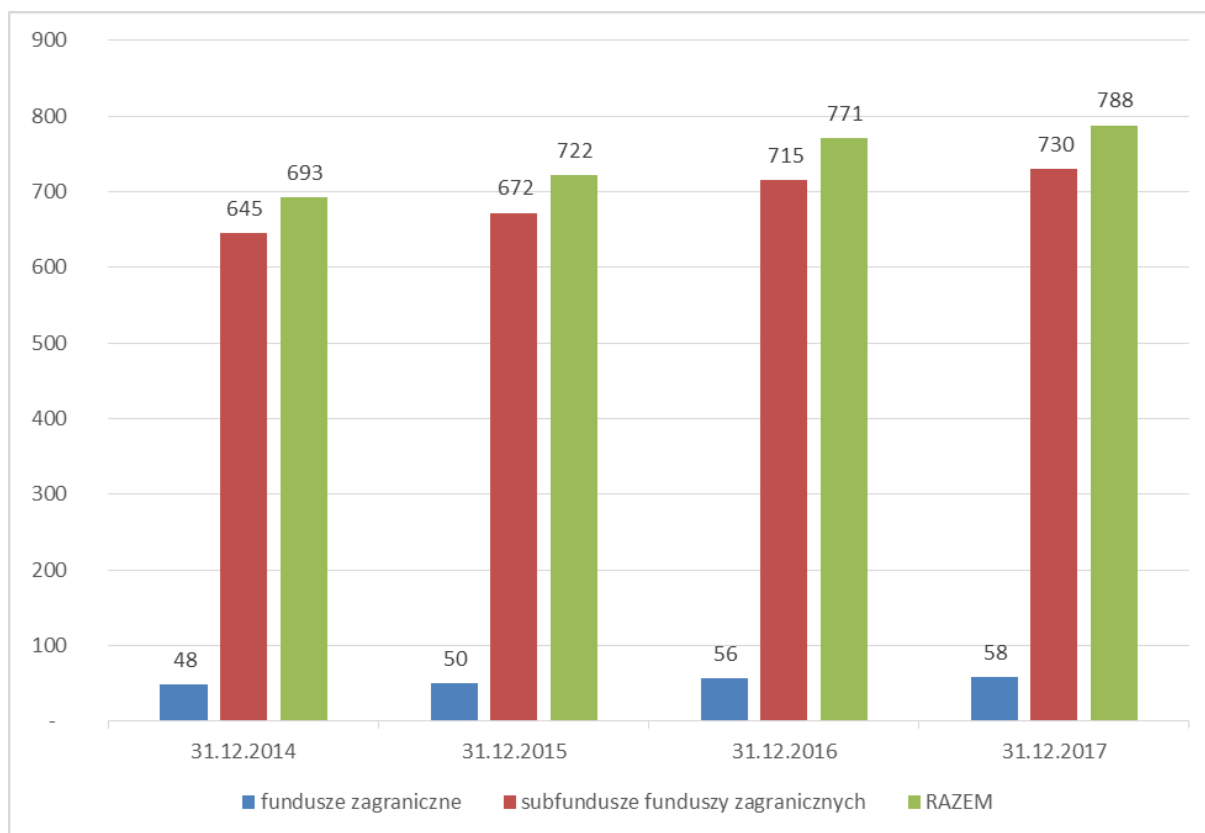

Źródło: opracowanie własne UKNF

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego posiadały 62 towarzystwa funduszy inwestycyjnych, zarządzające łącznie 905 funduszami inwestycyjnymi, w tym: 44 funduszami inwestycyjnymi otwartymi, 55 specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi oraz 806 funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi.

Komisja Nadzoru Finansowego wykonuje nadzór nad zbywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tytułów uczestnictwa emitowanych przez fundusze zagraniczne. Również, w przypadku tego segmentu odnotowany został w 2017 r. wzrost liczby podmiotów.

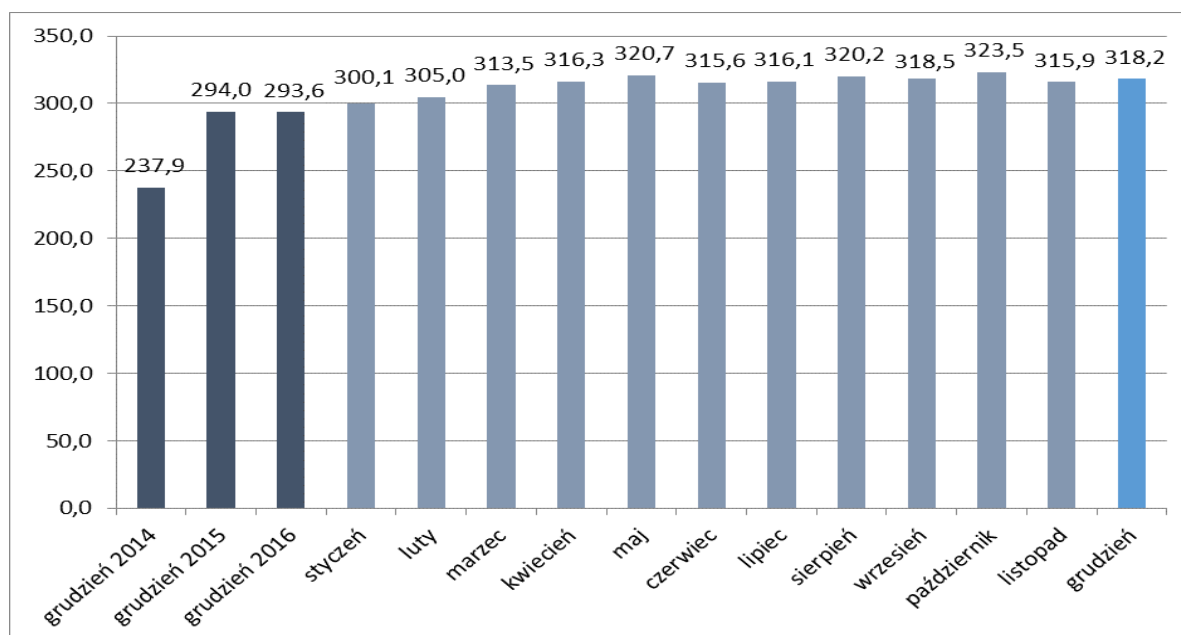
Wykres 14. Łączna liczba nadzorowanych zagranicznych funduszy inwestycyjnych (typu UCITS) i subfunduszy wchodzących w skład zagranicznych funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2014-2017 (narastająco z podziałem na rodzaje)

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2017 roku miało miejsce zwiększenie wartości aktywów funduszy inwestycyjnych. W porównaniu do stanu na koniec grudnia 2016 roku ich wartość wzrosła o 24,6 mld zł i na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość aktywów funduszy inwestycyjnych wynosiła 318,2 mld zł. Wykres 15 przedstawia wartość aktywów funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez TFI na koniec lat 2014-2015 oraz w poszczególnych miesiącach 2017 roku.

Wykres 15. Aktywa funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2014-2016 oraz w 2017 roku (w mld zł)²

Źródło: opracowanie własne UKNF

Jak wynika z wykresu 15, w odniesieniu do wartości aktywów funduszy inwestycyjnych w pierwszych miesiącach 2017 roku utrzymywał się trend wzrostowy, natomiast w okresie od czerwca do grudnia 2017 roku można było zaobserwować zarówno wzrosty, jak i zmniejszenia ich wartości. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość aktywów funduszy inwestycyjnych była równa 318,2 mld zł i przewyższała ich poziom z grudnia 2016 roku o 24,6 mld zł (tj. o 8,38%). Największe wzrosty wartości aktywów zanotowane zostały w styczniu oraz w marcu, natomiast do ich największego zmniejszenia doszło w czerwcu oraz w listopadzie.

W związku ze zwiększeniem wartości aktywów funduszy inwestycyjnych, przychody wygenerowane przez TFI w 2017 roku były o 643 mln zł, tj. o 19,84 %, wyższe w porównaniu do ich wartości w roku 2016 i wyniosły łącznie 3 884 mln zł. Z kolei suma kosztów ogółem wzrosła o 426 mln zł (16,32 %) do poziomu 3 036 mln zł. Zwiększeniu uległ również zagregowany wynik finansowy TFI, który na koniec grudnia 2017 roku wyniósł 546 mln zł i był o 48 mln zł (9,64 %) wyższy niż w roku poprzednim³.

² Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, w związku z czym zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.

³ Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, a zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.

Tabela 18. Zagregowane koszty, przychody i wynik finansowy netto towarzystw funduszy inwestycyjnych w latach 2014-2017 (w mln zł)⁴

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	
Przychody ogółem	2 834	3 234	3 241	3 884	-
Koszty ogółem, w tym:	2 249	2 551	2 610	3 036	100,00%
– koszty stałe	592	804	986	1 158	38,14%
– koszty zmienne, w tym:	1 657	1 747	1 624	1 878	61,86%
o koszty zmienne dystrybucji*	1 160	1 306	1 213	1 398	46,05%
Wynik finansowy netto	477	550	498	546	-

* Koszty pozostające w bezpośrednim związku z przyjmowaniem i realizowaniem zleceń zbycia, odkupienia lub zamiany jednostek uczestnictwa lub przyjmowaniem zapisów na certyfikaty inwestycyjne i ich przydziałem, stanowiące wynagrodzenie dystrybutorów lub poniesione z tytułu promocji lub marketingu funduszu.

Źródło: opracowanie własne UKNF

ZARZĄDZAJĄCY ASI ORAZ ALTERNATYWNE SPÓŁKI INWESTYCYJNE

Odnosząc się do Zarządzających ASI i alternatywnych spółek inwestycyjnych (ASI), rok 2017 wiązał się z pełnym wdrożeniem do polskiego porządku prawnego regulacji dotyczących zarządzających alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi, ponieważ upłynął roczny okres przejściowy przewidziany dla tego rodzaju podmiotów, działających już na polskim rynku w chwili wejścia w życie przepisów zmieniających do ustawy o funduszach inwestycyjnych w 2016 r. W konsekwencji, nadzorem Komisji objęta została nowa grupa podmiotów, wywodzących się ze środowiska funduszy *private equity* i *venture capital*, funkcjonujących w formach spółek prawa handlowego, których dotychczasowa działalność nie była objęta nadzorem przez KNF.

Mijający rok był związany z ostateczną organizacją nowych obowiązków nadzorczych, skupionych przede wszystkim na rozpatrywaniu spływających licznie do KNF wniosków o wpis do prowadzonego przez Komisję rejestru zarządzających ASI. Szczególna uwaga poświęcona została również identyfikacji oraz rozstrzygnięciu prawnych i faktycznych problemów w zakresie funkcjonowania ASI i ich zarządzających oraz wypracowywaniu mechanizmów wykonywania bieżącego nadzoru w stosunku do tych podmiotów.

Wszystkie podmioty objęte nadzorem KNF jako Zarządzający ASI zostały wpisane do rejestru zarządzających ASI w 2017 roku. W latach 2016 i poprzednich na polskim rynku finansowym nie funkcjonowały podmioty tego typu, choć przepisy regulujące ich działalność weszły w życie w dniu 4 czerwca 2016 r.

W związku z tym, brak jest informacji historycznych na temat wartości aktywów zarządzanych przez Zarządzających ASI przed 2017 r., ponieważ Zarządzający ASI pierwsze sprawozdania okresowe dotyczące 2017 roku będą przekazywali do KNF w 2018 r.

ZORGANIZOWANE RYNKI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA

Rynek regulowany

Podstawowym przedmiotem działalności Giełdy jest prowadzenie rynku regulowanego. Rynek regulowany jest stałym, zorganizowanym, systemem obrotu instrumentami finansowymi zapewniającym inwestorom powszechny i równy dostęp do informacji rynkowej

⁴ Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, w związku z czym zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.

w tym samym czasie przy kojarzeniu ofert nabycia i zbycia instrumentów finansowych, oraz jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów. Rynek regulowany funkcjonuje w oparciu o Regulamin Giełdy, którego zmiany zatwierdzone są przez KNF oraz precyzujące postanowienia tego dokumentu, tj. Szczegółowe Zasady Obrotu Giełdowego. Głównym przedmiotem obrotu na Giełdzie są papiery wartościowe: akcje, obligacje, prawa poboru, prawa do akcji, certyfikaty inwestycyjne oraz instrumenty pochodne: kontrakty terminowe, opcje, jednostki indeksowe.

Alternatywny system obrotu GPW S.A.

Poza rynkiem regulowanym, GPW S.A. prowadzi również zorganizowany rynek instrumentów finansowych w formule alternatywnego systemu obrotu. Zgodnie z założeniami organizatora, rynek ten jest dedykowany powstającym oraz młodym firmom o stosunkowo niewielkiej, przewidywanej kapitalizacji. Formalności związane z wprowadzeniem instrumentów finansowych do obrotu są uproszczone oraz koszty debiutu na rynku są niższe - w porównaniu z rynkiem regulowanym.

Tabela 19. Stopy zwrotu indeksów GPW w latach 2014-2017 (w %)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
WIG	0,26	-9,62	11,38	23,17
WIG20	-3,5	-19,72	4,77	26,35
mWIG40	4,13	2,40	18,18	14,99
sWIG80	-15,55	9,11	7,93	2,36

Źródło: http://www.gpw.pl/analizy_i_statystyki

Tabela 20. Liczba instrumentów notowanych na GPW w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Spółki	471	487	487	482
- w tym zagraniczne	51	54	53	50
Liczba debiutów	28	30	19	15
Liczba wycofań	7	13	20	20
Obligacje	105	122	153	178
- w tym zagraniczne	1	1	4	4
Kontrakty terminowe	220	144	166	174
Opcje	129	266	228	218

Źródło: http://www.gpw.pl/analizy_i_statystyki

Tabela 21. Kapitalizacja GPW na koniec lat 2014-2017 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Spółki krajowe	591 165	516 785	557 124	710 336
Spółki zagraniczne	661 793	566 077	558 596	708 882
Obligacje krajowe	531 983	583 185	617 985	652 524
Obligacje zagraniczne	98	98	3 122	8 207
Razem	1 785 039	1 666 145	1 736 827	2 079 949

Źródło: http://www.gpw.pl/analizy_i_statystyki
https://www.gpw.pl/analizy_i_statystyki_pelna_wersja

Tabela 22. Wartość obrotów na GPW w latach 2014-2017 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Akcje	232 864	225 287	202 293	260 979
Obligacje	992	904	1 426	1 447
Kontrakty terminowe	230 148	216 746	188 439	230 203
Opcje	11 584	9 679	6 833	7 072

Źródło: http://www.gpw.pl/analizy_i_statystyki
https://www.gpw.pl/analizy_i_statystyki_pelna_wersja

Alternatywny system obrotu (NewConnect)

Poza rynkiem regulowanym, GPW prowadzi zorganizowany rynek akcji w formule alternatywnego systemu obrotu pod nazwą NewConnect.

Tabela 23. Dane dotyczące alternatywnego systemu obrotu NewConnect w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Wartość NCIndex na koniec roku	290,36	278,37	306,50	278,22
Stopa zwrotu NCIndex w bieżącym roku (%)	-20,68	-4,13	10,11	-9,23
Kapitalizacja spółek na koniec roku (mln zł)	8 752,35	8 416,54	9 799	9 408
Liczba spółek na koniec roku	431	418	414	401
Liczba debiutów	22	19	16	19
Liczba sesji	249	251	251	250
Wartość obrotów (mln zł)	1 220	1722	1 360	1 322
Liczba transakcji na sesję	3 474	4381	3 417	3 401
Średnia wartość obrotu na sesję (mln zł)	4,89	6,86	5,41	5,28

Źródło: http://newconnect.pl/index.php?page=statystyki_ryнку_roczne

BondSpot SA

Rynek regulowany

Regulowany Rynek Pozagiełdowy (dalej „RRP”) w Polsce prowadzi spółka BondSpot S.A. podlegająca nadzorowi KNF. Głównym przedmiotem obrotu na platformie BondSpot S.A. są obligacje skarbowe, obligacje korporacyjne, obligacje spółdzielcze oraz inne papiery dłużne, które notowane są w ramach systemu Catalyst⁵.

Alternatywny system obrotu BondSpot S.A.

Poza rynkiem regulowanym, BondSpot S.A. organizuje także obrót instrumentami dłużnymi w ramach alternatywnego systemu obrotu. Rynek ten również stanowi jeden z segmentów systemu Catalyst. Podobnie jak w przypadku rynku regulowanego organizowanego przez BondSpot S.A., notowane w alternatywnym systemie obrotu mogą być zdematerializowane obligacje, listy zastawne i inne dłużne instrumenty finansowe inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z zaciągnięcia długu.

Tabela 24. Dane dotyczące rynku pozagiełdowego oraz ASO w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
RRP BondSpot				
Wartość obrotu ses. (mln zł)	2,84	58,77	12,36	0,52
Liczba transakcji sesyjnych	9	26	12	3
Liczba instrumentów	103	115	130	144

⁵ Catalyst stanowi funkcjonalne połączenie w zakresie autoryzacji, dopuszczania oraz notowania instrumentów dłużnych na czterech rynkach instrumentów dłużnych (tj. dwóch rynkach regulowanych oraz dwóch alternatywnych systemach obrotu). Spośród czterech z funkcjonalnie połączonych rynków dwa organizowane są przez GPW, a dwa przez BondSpot S.A. (każda ze spółek organizuje jeden rynek regulowany oraz jeden alternatywny system obrotu). Zgodnie z dokonany przez spółki podziałem, rynki organizowane przez GPW stanowią tzw. segment detaliczny „platformy” Catalyst. Natomiast obrót hurtowy dokonywany jest na rynkach organizowanych przez BondSpot S.A.

ASO BondSpot				
Wartość obrotu ses. (mln zł)	591,02	404,61	122,33	175,36
Liczba transakcji sesyjnych	405	404	371	341
Liczba instrumentów	183	189	214	237

Zródło: http://www.gpwcatalyst.pl/statystyki_roczne

SYSTEM ROZLICZENIOWO-DEPOZYTOWY

KRAJOWY DEPOZYT PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH SA (dalej „Krajowy Depozyt” albo „KDPW”) jest centralną instytucją odpowiedzialną za prowadzenie i nadzorowanie systemu depozytowo-rozliczeniowego w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w Polsce. Właścicielami KDPW są w równych częściach GPW, Skarb Państwa oraz Narodowy Bank Polski. Do podstawowych zadań Krajowego Depozytu należy rejestracja i prowadzenie depozytu papierów wartościowych, rozrachunek transakcji, nadzór nad zgodnością wielkości emisji z liczbą papierów wartościowych znajdujących się w obrocie, obsługa zdarzeń korporacyjnych, realizacja zobowiązań emitentów, a także prowadzenie obowiązkowego systemu rekompensat.

Wśród zadań Krajowego Depozytu znajduje się również prowadzenie agencji numerującej, tj. nadawanie numerów ISIN, FISN, CFI dla papierów wartościowych oraz kodów LEI, stanowiących unikalny identyfikator dla podmiotów prawnych prowadzących działalność w obrocie instrumentami finansowymi. Ponadto KDPW prowadzi repozytorium transakcji zgodnie z rozporządzeniem EMIR.

Zgodnie z art. 69 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych zmieniającego dyrektywę 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (Dz. U. L 257 z 28.08.2014 r., s. 1; „rozporządzenie CSD”), każdy CDPW (Centralny Depozyt Papierów Wartościowych) był zobowiązany złożyć do swojego właściwego organu wniosek o udzielenie zezwolenia koniecznego do celów ww. rozporządzenia do dnia 30 września 2017 r. W związku z tym w dniu 29 września 2017 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynął wniosek KDPW S.A. o udzielenie zezwolenia na działalność centralnego depozytu papierów wartościowych na podstawie art. 69 ust. 2 w związku z art. 16 rozporządzenia CSD.

KDPW_CCP SA jest izbą rozliczeniową, w której KDPW posiada 100% udział w kapitale zakładowym. Od dnia 8 kwietnia 2014 r. KDPW_CCP S.A. prowadzi działalności jako CCP na podstawie art. 14 w związku z art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz. Urz. UE L. 201 z 2012 r., str. 1). KDPW_CCP S.A. przejmuje zobowiązania stron rozliczanych transakcji, stając się kupującym dla każdego sprzedającego i sprzedającym dla każdego kupującego, zabezpieczając jednocześnie rozliczane transakcje majątkiem własnym.

KDPW_CCP S.A. dokonuje rozliczeń transakcji zawieranych w obrocie zorganizowanym, tj. na regulowanych rynkach kasowych i terminowych (GPW S.A. i BondSpot S.A.) oraz w alternatywnych systemach obrotu (ASO GPW S.A. oraz ASO BondSpot S.A.), jak również dokonuje rozliczeń instrumentów pochodnych zawieranych poza obrotem zorganizowanym oraz transakcji repo. KDPW_CCP S.A. organizuje system zabezpieczania płynności rozliczeń przyjmowanych do rozliczania transakcji. KDPW_CCP S.A. dokonuje rozliczeń transakcji w polskim złotym oraz euro.

W dniu 30 czerwca 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła zmiany w Regulaminie rozliczeń transakcji (obróć zorganizowany), zgodnie z którymi uczestnikom

rozliczającym KDPW_CCP S.A. zaoferowana została usługa RMA (Risk Management Access), jak również podmiotom pełniącym funkcję płatnika umożliwiono definiowanie limitów dla płatności wynikających z uczestnictwa wskazanego przez nich uczestnika rozliczającego.

W lipcu 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego jako właściwy organ nadzoru nad KDPW_CCP S.A. wypełniła kwestionariusz nadzorczy przygotowany i przekazany przez ESMA - Questionnaire 2017 EMIR Peer Review on Default Management Procedures. W dokumencie tym przekazane zostały do ESMA szczegółowe informacje w zakresie nadzoru KNF nad KDPW_CCP S.A. w odniesieniu do stosowanych przez tę Spółkę procedur na wypadek niewykonania zobowiązania przez uczestnika KDPW_CCP S.A.

OFERTY PUBLICZNE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH INNYCH NIŻ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE

W roku 2017 nastąpił wzrost wartości ofert publicznych w porównaniu z poprzednim rokiem. Wartość ofert publicznych wyniosła ogółem blisko 17,5 mld zł, co odpowiada wzrostowi o ponad 59% w porównaniu z rokiem ubiegłym. W najważniejszym segmencie pozyskiwania kapitału poprzez oferty publiczne akcji (tzw. rynek pierwotny) nie nastąpiła jednak poprawa. Wprawdzie liczba przeprowadzonych subskrypcji wzrosła i wyniosła 66, spadkowi uległa jednak ich wartość (o blisko 40%).

Liczba publicznych ofert sprzedaży akcji była w 2017 r. największa w ostatnich 4 latach, a ich wartość wzrosła ponad jedenastokrotnie w porównaniu do 2016 r. Liczba pierwszych ofert publicznych spadła z 46 w 2016 r. do 45 w 2017 r., jednak ich wartość wzrosła blisko pięciokrotnie w porównaniu z rokiem ubiegłym. Największym pod względem wartości segmentem rynku ofert publicznych był rynek publicznych ofert obligacji, który odnotował dalszy wzrost wartości (o ponad 13%), do ponad 7,7 mld zł. Z kolei liczba ofert obligacji zmniejszyła się z 74 do 72.

Łącznie w 2017 r. emitenci przeprowadzili 234 oferty publiczne, których strukturę przedstawia Tabela 25.

Tabela 25. Charakterystyka ofert publicznych przeprowadzonych w 2017 roku

234 oferty publiczne, w tym: <i>przeprowadzone przez emitentów zagranicznych</i>			
232 oferty o charakterze gotówkowym			2 oferty o charakterze bezgotówkowym
117 publicznych ofert akcji	43 publiczne oferty produktów strukturyzowanych	72 publiczne oferty obligacji	
<i>w tym:</i>		<i>w tym:</i>	
<i>74 oferty przeprowadzone bez konieczności sporządzenia i zatwierdzenia prospektu emisyjnego</i>		<i>31 ofert przeprowadzonych bez konieczności sporządzenia i zatwierdzenia prospektu emisyjnego</i>	
<i>63 oferty przeprowadzone przez emitentów zagranicznych</i>		<i>1 oferta przeprowadzona przez emitenta zagranicznego</i>	
53 publiczne oferty sprzedaży	64 publiczne subskrypcje		

Źródło: opracowanie własne UKNF

Łączna wartość przeprowadzonych w 2017 r. ofert publicznych o charakterze gotówkowym wyniosła 17 476,3 mln zł, w tym wartość subskrypcji akcji wyniosła 2 179,3 mln zł, wartość publicznych ofert sprzedaży akcji - 7 047,8 mln zł, wartość ofert obligacji 7 759,1 mln zł, a wartość ofert produktów strukturyzowanych 490,1 mln zł.

Tabela 26. Wartość i liczba ofert publicznych o charakterze gotówkowym w latach 2014-2017

Rok	2014		2015		2016		2017	
	Liczba ofert *	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert **	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert ***	Wartość (w mln zł)	Liczba ofert ****	Wartość (w mln zł)
Publiczne emisje akcji	50	2 181,65	55	363,61 ²	63	3 561,62	66	2 179,31
Publiczne oferty obligacji	46	3 517,31	63	462,24 ⁶	73	6 620,93	72	7 759,08
Publiczne oferty sprzedaży akcji	30	918,73	33	785,26	38	579,80	51	7 047,82
Publiczne oferty produktów strukturyzowanych	9	86,81	1	12,79	0	-	43	490,07
Publiczne oferty razem	135	6 704,5	152	9 623,9	174	10 762,35	232	17 476,28
<i>W tym</i>								
Pierwsze oferty publiczne	43	1 881,1	57	2 590,3	46	1 322,5	45	7 775,4

Źródło: opracowanie własne UKNF

*w 2014 r. przeprowadzono również 2 publiczne oferty akcji, które nie miały charakteru gotówkowego

** w 2015 r. przeprowadzono również 2 publiczne oferty akcji, które nie miały charakteru gotówkowego

*** w 2016 r. przeprowadzono również 1 publiczną ofertę akcji, która nie miała charakteru gotówkowego

**** w 2017 r. przeprowadzono również 2 publiczne oferty akcji, która nie miała charakteru gotówkowego

RYNEK TOWARÓW GIEŁDOWYCH

Towarowa Giełda Energii SA

Giełda towarowa

Obok funkcjonującego rynku kapitałowego, w Polsce istnieje również rynek towarów giełdowych, w tym rynek energii elektrycznej i gazu ziemnego, który prowadzony jest przez Towarową Giełdę Energii SA (dalej TGE SA). TGE SA prowadziła w 2017 roku dziewięć rynków, na których przedmiotem obrotu mogą być: energia elektryczna, prawa majątkowe, uprawnienia do emisji CO₂, gaz ziemny, a także rynek terminowy towarowy dla praw majątkowych, energii elektrycznej oraz gazu ziemnego. Niezależnie od wspomnianych powyżej rynków, TGE SA organizuje także aukcje energii, a od roku 2013 również aukcje gazu ziemnego. Stronami transakcji zawieranych na giełdzie mogą być wyłącznie podmioty, które zawarły z giełdą umowę o członkostwo i zostały dopuszczone do działania na giełdzie. TGE SA jest podmiotem wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej GPW SA.

Na koniec 2017 r. status członka na Rynku Towarów Giełdowych prowadzonym przez TGE miały 72 podmioty, a 3444 było członkami prowadzonego przez TGE Rejestru Świadczeń Pochodzenia (wzrost w ciągu roku o 474 uczestników), status członka Rejestru Gwarancji Pochodzenia posiadało 330 podmiotów, natomiast 7 podmiotów posiadało status członka Rynku Instrumentów Finansowych.

Rynek regulowany

Rynek regulowany prowadzony jest przez Towarową Giełdę Energii S.A. pod nazwą "Rynek Instrumentów Finansowych". Przedmiotem obrotu na tym rynku mogą być wyłącznie instrumenty finansowe, niebędące papierami wartościowymi, których instrumentem bazowym jest towar giełdowy dopuszczony do obrotu na giełdzie towarowej. Rynek regulowany funkcjonuje w oparciu o Regulamin obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A., którego zmiany zatwierdzane są przez KNF oraz precyzujące postanowienia tego dokumentu Szczegółowe Zasady Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych TGE S.A. Jak dotąd do obrotu został dopuszczony instrument finansowy typu futures, dla którego instrumentem bazowym jest indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE.

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych SA

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S. A. (dalej „IRGiT S.A.”) posiada zezwolenie na prowadzenie Izby Rozliczeniowej i Izby Rozrachunkowej, co jest jednym z warunków koniecznych dla prowadzenia rozrachunku i rozliczeń instrumentów finansowych na rynku regulowanym. W powyższym obszarze IRGiT S.A. rozpoczął w dniu 4 listopada 2015 r. rozliczanie instrumentów finansowych wraz z rozpoczęciem notowań na Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. Natomiast, zgodnie z art. 68a ust 14 Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi Izba Rozliczeniowa i Rozrachunkowa może pełnić funkcję Giełdowej Izby Rozrachunkowej w rozumieniu ustawy o giełdach towarowych. Od czerwca 2010 r. prowadzona przez IRGiT S.A. Giełdowa Izba Rozrachunkowa, rozlicza transakcje zawierane na wszystkich rynkach Towarowej Giełdy Energii SA, w tym również zawierane na rynku gazu. Giełdowa Izba Rozrachunkowa jest partnerem TGE S.A. w transgranicznym handlu energią w ramach projektu *market coupling*. Ponadto, IRGiT S.A. jest podmiotem należącym w 100% do Towarowej Giełdy Energii S.A. oraz wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej GPW SA.

Energia elektryczna

Łączny wolumen obrotu na rynkach energii elektrycznej Towarowej Giełdy Energii S.A. w 2017 r. wyniósł 111,7 TWh (spadek o 11,8% w stosunku do 2016 r.).

Na rynku spot (Rynek Dnia Następnego oraz Rynek Dnia Bieżącego) - wolumen obrotów wyniósł 25,3 TWh (spadek o 8,6% w porównaniu do 2016 r.). Średnioważona cena energii elektrycznej dla całej doby, ze wszystkich transakcji zawartych na RDN w 2017 r., wyniosła 157,96 zł/MWh. Stanowi to wzrost w stosunku do 2016 r. o 6,07 zł/MWh.

Łączne obroty na Rynku Terminowym Towarowym energii elektrycznej osiągnęły wartość 99,03 TWh (spadek o 3,8% w porównaniu do 2016 r.). Średnioważona wolumenem cena rocznego kontraktu BASE_Y-18 w 2017 r. ukształtowała się na poziomie 167,50 zł/MWh (wzrost o 8,24 zł w stosunku do odpowiadającego kontraktu dla roku 2016 w roku poprzednim).

Gaz ziemny

Na rynkach gazu ziemnego łączny wolumen obrotów osiągnął 138,65 TWh, co oznacza, wzrost w stosunku do 2016 r. o 21,1%.

Na rynku spot gazu (Rynek Dnia Następnego i Bieżącego Gazu) - wolumen obrotu wyniósł 23,99 TWh (spadek o 2,5% w stosunku do 2016 r.). Średnioważona wolumenem cena gazu dla całej doby, ze wszystkich transakcji zawartych na rynku spot w 2017 r., wyniosła 83,66 zł/MWh (wzrost r/r o 12,50 zł/MWh).

Na Rynku Terminowym Towarowym obroty wyniosły 89,87 TWh (spadek o 3,3% w porównaniu do 2016 r.). Średnioważona wolumenem cena rocznego kontraktu GAS_BASE_Y-18 w 2017 r. ukształtowała się na poziomie 81,79 zł/MWh i była wyższa w stosunku do ceny kontraktu GAS_BASE_Y-17 w 2016 r. o 7,29 zł/MWh.

Rynek praw majątkowych

Łączne obroty prawami majątkowymi dla energii elektrycznej w 2017 r. wyniosły 59,09 TWh (wzrost r/r o 16%).

Wolumen obrotu zielonymi certyfikatami dla energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii (PMOZE i PMOZE_A) wyniósł 30,05 TWh (wzrost r/r o 23,6%) z czego w transakcjach sesyjnych na rynku spot wyniósł 10,03 TWh, a na rynku terminowym 1,07 TWh. Średnioważona cena na transakcji sesyjnych na rynku spot wyniosła 38,83 zł/MWh (spadek r/r o 34,80 zł/MWh).

Średnioważona cena sesyjna dla instrumentu PMOZE-BIO w 2017 r. - pierwszym pełnym roku notowań tego instrumentu - wyniosła 333,97 zł/MWh. W grudniu cena wzrosła m/m o 1,47 zł/MWh i osiągnęła poziom 317,95 zł/MWh.

Wolumen obrotu prawami majątkowymi dla efektywności energetycznej w roku 2017 wyniósł 399 863 toe. Oznacza to najlepszy wynik w historii notowań na TGE i wzrost r/r o 27%. Obrót sesyjny dla instrumentu PMEF wyniósł 235 853 toe, a średnioważona cena roczna na sesjach spadła r/r o 283,99 zł/toe, do poziomu 693,36 zł/toe.

3. PION LICENCJI/DZIAŁALNOŚĆ LICENCYJNA

3.1. BANKI I INSTYTUCJE KREDYTOWE

UTWORZENIE BANKU

Komisja Nadzoru Finansowego w 2017 r. podjęła w formie uchwały decyzję w sprawie zezwolenia na utworzenie banku w formie spółki akcyjnej pod firmą: „Polski Bank Apeksowy Spółka Akcyjna”, zatwierdzenia statutu i pierwszego składu zarządu.

ZADANIA DOTYCZĄCE ZMIAN WE WŁADZACH BANKÓW

Komisja Nadzoru Finansowego w 2017 roku podjęła w formie uchwał 41 decyzji w sprawie zgody na powołanie członków zarządów, w tym prezesów, z czego:

- 8 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesów zarządów banków działających w formie spółki akcyjnej,
- 25 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie prezesów zarządów banków spółdzielczych,
- 6 decyzji w sprawie wyrażenia zgody na powołanie członków zarządów banków działających w formie spółki akcyjnej,
- 2 decyzje w sprawie odmowy wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu banku spółdzielczego, w tym 1 decyzję w sprawie o ponowne rozpatrzenie wniosku.

W wyżej wskazanych sprawach, zostało wydanych 7 decyzji umarzających postępowanie. W 2017 roku wydana została również decyzja w sprawie umorzenia postępowania dotyczącego wyrażenia zgody na pełnienie przez członka rady nadzorczej banku jednej dodatkowej funkcji członka rady nadzorczej. W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego podjęła w formie uchwały 1 decyzję dotyczącą zgody na powołanie członka zarządu systemu ochrony.

ZADANIA DOTYCZĄCE ZMIAN W STRUKTURZE AKCJONARIATU BANKÓW - SPÓŁEK AKCYJNYCH

Komisja Nadzoru Finansowego decyzją z dnia 29 sierpnia 2017 r. utrzymała w mocy decyzję KNF z dnia 6 grudnia 2016 r., uznającą Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej za podmiot dominujący wobec Alior Banku S.A. w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 8 lit. b i pkt 14 ustawy Prawo bankowe.

Komisja Nadzoru Finansowego w 2017 roku podjęła w formie uchwał 3 decyzje w sprawie stwierdzenia braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji banku lub stania się podmiotem dominującym względem banku. Ponadto 1 postępowanie w wyżej wskazanych sprawach zostało umorzone.

Komisja Nadzoru Finansowego w 2017 roku wydała 1 decyzję dotyczącą połączenia transgranicznego.

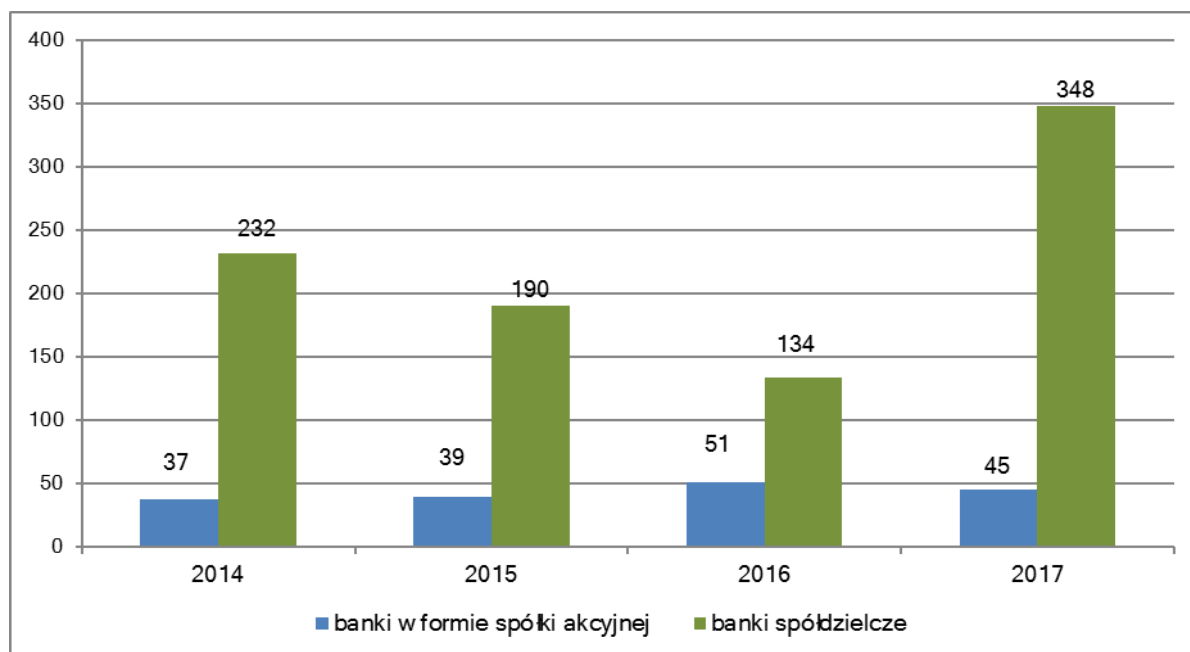
ZMIANY W STATUTACH BANKÓW

W wyniku rozpatrzenia złożonych wniosków dotyczących zmian w statutach banków Komisja Nadzoru Finansowego wydała w 2017 roku 393 decyzje, w tym:

- 45 decyzji w sprawie wydania zezwolenia na dokonanie zmian w statutach banków w formie spółki akcyjnej, w tym 3 w zakresie MiFID,
- 348 decyzji w sprawie wydania zezwolenia na dokonanie zmian w statutach banków spółdzielczych.

Komisja Nadzoru Finansowego wydała 4 decyzje w sprawie zmiany decyzji dotyczącej zezwolenia na zmiany w statucie banku. Oprócz tego Komisja Nadzoru Finansowego umorzyła 1 postępowanie z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczącej zmiany statutu banku spółdzielczego oraz umorzyła 1 postępowanie w całości w sprawie zezwolenia na zmianę statutu. W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego wydała 6 postanowień dotyczących sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej. Komisja Nadzoru Finansowego w 2017 r. wydała 3 decyzje w sprawie wyrażenia zgody na rozszerzenie terenu działania banku spółdzielczego.

Wykres 16. Liczba wydanych decyzji zezwalających na zmiany w statutach banków komercyjnych oraz banków spółdzielczych w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

OTWIERANIE I DZIAŁALNOŚĆ PRZEDSTAWICIELSTW BANKÓW ZAGRANICZNYCH I INSTYTUCJI KREDYTOWYCH

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała 1 decyzję w sprawie zezwolenia na otwarcie przedstawicielstwa banku zagranicznego i instytucji kredytowej. Komisja Nadzoru Finansowego wydała również 1 decyzję w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia zezwolenia na otwarcie przedstawicielstwa banku zagranicznego.

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W RAMACH DZIAŁALNOŚCI TRANSGRANICZNEJ

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła:

- 3 zawiadomienia instytucji kredytowych w sprawie podjęcia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział,
- 18 zawiadomień o zmianie notyfikacji instytucji kredytowych dotyczących działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział,
- 35 zawiadomień instytucji kredytowych o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 28 zawiadomień o zmianie notyfikacji dotyczących działalności transgranicznej instytucji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 1 zawiadomienie o zamiarze zakończenia prowadzenia działalności transgranicznej przez krajową instytucję finansową na terytorium państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
- 1 zawiadomienie polskiej instytucji finansowej o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytoriach 26 państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 1 zawiadomienie instytucji finansowej w sprawie podjęcia działalności transgranicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5 zawiadomień o zmianie notyfikacji banków krajowych działających na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego poprzez oddział,
- 1 zawiadomienie banku krajowego o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej na terytorium państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

3.2. SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE (SKOK)

ZATWIERDZANIE ZMIAN STATUTÓW SKOK I KASY KRAJOWEJ

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała 12 decyzji w sprawie zatwierdzenia zmian statutów kas oraz 1 decyzję w sprawie zatwierdzenia zmian statutu Kasy Krajowej. Komisja Nadzoru Finansowego wystąpiła z 3 wnioskami o wszczęcie postępowania w sprawie wykreślenia znajdujących się w Krajowym Rejestrze Sądowym danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa dotyczących zmian statutów kas.

ZATWIERDZENIE I POWOŁANIE PREZESÓW ZARZĄDÓW SKOK I KASY KRAJOWEJ

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała 2 decyzje w sprawie wyrażenia zgody na powołanie na stanowisko prezesa zarządu SKOK, 1 decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie zatwierdzenia/powołania prezesa zarządu SKOK oraz 1 decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie powołania członka zarządu Krajowej SKOK. Komisja Nadzoru Finansowego w 2 przypadkach uchyliła decyzje odmawiające zatwierdzenia prezesa zarządu kasy, umarzając jednocześnie postępowania o ponowne rozpatrzenie sprawy.

POSTANOWIENIA W INNYCH SPRAWACH

Komisja Nadzoru Finansowego wydała w postępowaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy 3 postanowienia odmawiające dopuszczenia organizacji społecznej do postępowań w sprawach administracyjnych.

W roku 2017 zostały ponadto wydane następujące postanowienia:

- 1 postanowienie o odmowie dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniu administracyjnym,
- 9 postanowień o nieuwzględnieniu wniosku o przeprowadzenie dowodu,
- 5 postanowień o nieuwzględnieniu wniosku o przeprowadzenie rozprawy,
- 2 postanowienia o zawieszeniu postępowania,
- 1 postanowienie o odmowie zawieszenia postępowania,
- 1 postanowienie o sprostowaniu błędów pisarskich i innych oczywistych pomyłek.

3.3. INSTYTUCJE PŁATNICZE, BIURA USŁUG PŁATNICZYCH I INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO

INSTYTUCJE PŁATNICZE

W związku z wykonywaniem zadań z zakresu nadzoru nad instytucjami płatniczymi, w 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego rozpatrywała 14 wniosków w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej, w tym 3 wnioski w sprawie zmiany takiego zezwolenia, przy czym 2 postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych były zawieszono i ze względu na wynikający z Kodeksu postępowania administracyjnego termin jedno z nich zostało umorzone. W tym okresie zostało wydanych 6 zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej. Komisja Nadzoru Finansowego umorzyła 1 postępowanie w sprawie wygaśnięcia decyzji dotyczącej zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej. Komisja Nadzoru Finansowego wykreśliła 1 krajową instytucję płatniczą z Rejestru Usług Płatniczych w związku z cofnięciem zezwolenia na świadczenie usług płatniczych.

BIURA USŁUG PŁATNICZYCH

W ramach obowiązków związanych z nadzorem nad biurami usług płatniczych (dalej: „BUP”), Komisja Nadzoru Finansowego prowadzi Rejestr Usług Płatniczych (dalej: „RUP”), do którego wpisywane są m.in. biura usług płatniczych.

W związku z tym, iż działalność w charakterze biura usług płatniczych stanowi działalność regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, nie jest konieczne posiadanie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego na jej prowadzenie, a jedynie uzyskanie wpisu do RUP, który jest dostępny poprzez stronę internetową Komisji Nadzoru Finansowego (<https://erup.knf.gov.pl/View/>). W 2017 roku zostało dokonanych 151 wpisów BUP i 141 zmian wpisów, a wykreślono 150 BUP. Na koniec 2017 roku do RUP było wpisanych 1320 BUP.

Należy podkreślić, że biura usług płatniczych mogą jedynie świadczyć usługę przekazu pieniężnego. Zarówno instytucje płatnicze, jak i biura usług płatniczych mogą wykonywać, obok świadczenia usług płatniczych, także inną działalność gospodarczą i uzyskują wtedy odpowiednio status hybrydowych instytucji płatniczych lub hybrydowych biur usług płatniczych.

OTWIERANIE I DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁÓW INSTYTUCJI PŁATNICZYCH I INSTYTUCJI PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO ORAZ DZIAŁALNOŚĆ AGENTÓW, DYSTRYBUTORÓW I DZIAŁALNOŚĆ TRANSGRANICZNA TYCH INSTYTUCJI

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła:

- 123 zawiadomienia dotyczące prowadzenia działalności przez unijne instytucje płatnicze poprzez agentów,
- 61 zawiadomień o działalności transgranicznej unijnych instytucji płatniczych na terytorium RP,
- 2 zawiadomienia unijnych instytucji pieniądza elektronicznego w sprawie działalności na terytorium RP poprzez dystrybutora,
- 37 zawiadomień o działalności transgranicznej unijnych instytucji pieniądza elektronicznego na terytorium RP,
- 6 zawiadomień o działalności transgranicznej polskich instytucji płatniczych na terytoriach państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 1 zawiadomienie polskiej instytucji płatniczej o utworzeniu oddziału na terytorium państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego poprzez agenta,
- 1 zawiadomienie polskiej instytucji płatniczej o prowadzeniu na terytorium państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego działalności poprzez agenta.

3.4. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO

ZEZWOLENIA NA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ I REASEKURACYJNEJ

W 2017 roku były prowadzone dwa postępowania w przedmiocie rozszerzenia rzeczowego zakresu działalności.

NOTYFIKACJE NA WYKONYWANIE DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ W POLSCE

Notyfikację na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w Polsce w ramach swobody świadczenia usług na koniec 2017 roku posiadało 685 zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej i innych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, natomiast w formie oddziału notyfikację posiadało 28 zakładów ubezpieczeń, w tym 1 zakład reasekuracji.

W roku 2017 do KNF wpłynęło 29 zawiadomień zagranicznych zakładów ubezpieczeń o zamiarze wykonywania działalności ubezpieczeniowej - na zasadzie działalności transgranicznej (w tym 2 zawiadomienia dotyczące zamiaru utworzenia oddziału w Polsce przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie swobody przedsiębiorczości). Dodatkowo, 12 zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej notyfikowało zamiar zmiany zakresu działalności ubezpieczeniowej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach swobody świadczenia usług oraz 11 zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej zaprzestało prowadzenia działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto, w 2017 roku otrzymano 17 zawiadomień dotyczących zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie zgłoszenia zamiaru przeniesienia lub przejęcia portfela ubezpieczeń w całości lub w części oraz 3 zawiadomienia dotyczące połączenia notyfikowanych zakładów ubezpieczeń notyfikowanych w Polsce w ramach swobody świadczenia usług. W powyższym zakresie opracowywany jest raport po każdym półroczu. Raport prezentowany jest na posiedzeniu KNF.

ZMIANY WE WŁADZACH ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI

W 2017 roku KNF wydała 31 decyzji w przedmiocie wyrażenia zgody na powołanie członków zarządu zakładów ubezpieczeń i reasekuracji (12 decyzji w sprawie o wyrażenie zgody na powołanie Prezesa Zarządu zakładu ubezpieczeń, a 19 w sprawie o wyrażenie zgody na powołanie członka Zarządu zakładu ubezpieczeń odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem). W 15 sprawach o wyrażenie zgody na powołanie członka Zarządu postępowanie zakończyło się umorzeniem na wniosek strony, ponadto KNF wydała dwie decyzje o umorzeniu postępowania zainicjowanego wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

ZMIANY W STATUTACH PODMIOTÓW NADZOROWANYCH

W 2017 r. KNF wydała 38 decyzji w przedmiocie zatwierdzenia zmian w statutach krajowych zakładów ubezpieczeń, w tym trzy decyzje w przedmiocie wygaśnięcia decyzji w przedmiocie zatwierdzenia zmian statutu.

NABYCIE LUB OBJĘCIE AKCJI LUB PRAW Z AKCJI

W 2017 r. KNF wydała 3 decyzje w przedmiotowych postępowaniach. W jednym przypadku stwierdzono brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu co do bezpośredniego objęcia udziałów oraz w jednym przypadku co do pośredniego nabycia akcji dwóch krajowych zakładów ubezpieczeń. W jednym przypadku KNF umorzyła postępowanie co do zamiaru objęcia udziałów krajowego zakładu ubezpieczeń.

POŁĄCZENIE KRAJOWYCH ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała jedną decyzję w przedmiocie braku sprzeciwu wobec powiadomienia o planie połączenia dwóch krajowych zakładów ubezpieczeń.

WPIS DO REJESTRU AKTUARIUSZY

W okresie objętym sprawozdaniem zostało złożonych 19 wniosków o wpis do rejestru aktuariuszy i wydano 20 decyzji w przedmiocie wpisu do rejestru aktuariuszy. Ponadto w 2017 r. wydano jedną decyzję o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuariusza oraz jedno postanowienie o uzależnieniu decyzji w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuariusza od odbycia stażu adaptacyjnego lub przystąpienia do testu umiejętności.

AGENCI UBEZPIECZENIOWI

W 2017 r. w prowadzonym w formie elektronicznej rejestrze agentów ubezpieczeniowych dokonano 104 969 czynności polegających na rejestracji wniosków o wpis do rejestru, o zmianę danych objętych wpisem oraz wykreślenie z rejestru. Dokonano 81 110 zmian dotyczących danych agentów i 389 272 zmiany dotyczące osób wykonujących czynności agencyjne. Z rejestru wykreślono 4 574 agentów ubezpieczeniowych i 32 437 osób wykonujących czynności agencyjne.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w rejestrze wpisanych było 31 873 agentów ubezpieczeniowych oraz 233 402 osoby wykonujące czynności agencyjne.

Tabela 27. Liczba zarejestrowanych agentów ubezpieczeniowych oraz osób wykonujących czynności agencyjne w latach 2014-2017

Wyszczególnienie		2014	2015	2016	2017
Agenci	wyłątni	7 301	5 540	5 696	6 172
	multiagenci	3 523	3 417	3 916	2 968
	Razem	10 824	8 957	9 612	9 140
Osoby wykonujące czynności agenta ubezpieczeniowego	pracujące dla jednego agenta	63 167	109 626	74 420	64 539
	pracujące dla co najmniej dwóch agentów	11 174	14 144	17 450	14 961
	Razem	74 341	123 770	91 870	79 500

Źródło: opracowanie własne UKNF

W rejestrze agentów ubezpieczeniowych w 2017 r. zarejestrowano również 30 podmiotów wykonujących czynności agencyjne przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, wobec których przepisy prawa przewidują uproszczenia w uzyskaniu uprawnień, w tym:

- 9 banków prowadzących działalność agencyjną poprzez osoby zobowiązane do ukończenia szkolenia jedynie w zakresie ogólnych i szczególnych warunków ubezpieczeń zakładu ubezpieczeń, z którymi współpracują zarejestrowane podmioty, informacji o taryfach, zasadach obliczania składek ubezpieczeniowych oraz o rozliczeniach ilościowo-wartościowych z tytułu zawieranych umów ubezpieczenia i inkasa składek ubezpieczeniowych,
- 21 przedsiębiorców, którzy na podstawie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń działu II wykonują działalność agencyjną jako działalność uzupełniająca do podstawowej działalności gospodarczej, jeżeli działalność agencyjna pozostaje w bezpośrednim związku z podstawową działalnością tego przedsiębiorcy, nie wymaga szczegółowej wiedzy w zakresie ubezpieczeń, oraz czas trwania umowy ubezpieczenia nie przekracza 12 miesięcy.

W 2017 r. w ramach czynności nadzorczych upoważnieni przedstawiciele UKNF uczestniczyli w charakterze obserwatorów w 10 egzaminach dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, wydanego do ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

BROKERZY UBEZPIECZENIOWI I REASEKURACYJNI

Tabela 28. Stan rejestru brokerów na koniec lat 2014-2017

Brokerzy		2014	2015	2016	2017
Ubezpieczeniowi	osoby fizyczne	801	830	842	869
	osoby prawne	395	449	481	505
	Razem	1 196	1 279	1 323	1374
Reasekuracyjni	osoby fizyczne	10	10	10	12
	osoby prawne	23	29	32	37
	Razem	33	39	42	49

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2017 r. w prowadzonym rejestrze brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych dokonano 2 701 zmian danych objętych wpisem, które obejmowały zmiany danych osobowych i adresowych brokerów, zmiany w zarządach firm brokerskich, zmiany dotyczące osób wykonujących czynności brokerskie oraz zmiany dotyczące ochrony ubezpieczeniowej odpowiedzialności cywilnej.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w rejestrze zarejestrowanych było 1 374 brokerów ubezpieczeniowych i 49 brokerów reasekuracyjnych.

W 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała łącznie 85 zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, w tym 46 zezwoleń osobom fizycznym oraz 39 zezwoleń osobom prawnym.

W okresie objętym sprawozdaniem prowadzone były postępowania w sprawie cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji, wszystkie z nich, tj. 29 postępowań prowadzone były na wniosek strony.

Tabela 29. Liczba zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń wydanych przez KNF w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Osoby fizyczne	57	61	36	32
Osoby prawne	35	67	50	44
Ogółem (bez reasekuracji)	92	128	86	76

Źródło: opracowanie własne UKNF

W okresie objętym sprawozdaniem odbyło się 6 egzaminów, przeprowadzanych przez Komisję Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Finansów, w tym 3 egzaminy dla brokerów ubezpieczeniowych i 3 egzaminy dla brokerów reasekuracyjnych. Ogółem, do egzaminów przystąpiło 410 osób (w tym 22 na brokera reasekuracyjnego). Wynik pozytywny uzyskały 204 osoby (w tym 18 na brokera reasekuracyjnego).

Tabela 30. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Ogółem osoby przystępujące do egzaminu	497	468	402	388
Osoby ze zdany egzaminem brokerskim	370	393	133	186

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 31. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Ogółem osoby przystępujące do egzaminu	19	37	17	22
Osoby ze zdany egzaminem brokerskim	18	34	13	18

Źródło: opracowanie własne UKNF

NOTYFIKOWANI POŚREDNICY UBEZPIECZENIOWI

W 2017 roku notyfikowano 271 pośredników ubezpieczeniowych mających zamiar prowadzenia działalności na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszonych przez organy rejestrowe lub organy nadzoru krajów członków Unii Europejskiej, natomiast wobec 128 pośredników notyfikacje wycofano.

ANALIZA STANU IMPLEMENTACJI REKOMENDACJI W SPRAWIE ADEKWATNOŚCI PRODUKTU, WYDANYCH PRZEZ KNF

W 2017 r. w ramach II tury samooceny dokonywanej przez Zakłady ubezpieczeń przeprowadzono analizę stanu implementacji Rekomendacji w sprawie badania adekwatności produktu, wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 marca 2016 r. Zgodnie z przekazanymi informacjami, na dzień 31 stycznia 2017 r., 37% zakładów zastosowało Rekomendacje w całości, 30% podmiotów poinformowało, że nie posiada w swojej ofercie produktów, do których miałyby zastosowanie Rekomendacje, a 33% podmiotów zadeklarowało częściowe stosowanie Rekomendacji, z tego:

- 3 zakłady zadeklarowały implementację wszystkich Rekomendacji w bieżącym roku,
- 1 zakład zadeklarował zastosowanie Rekomendacji w roku 2018.

Efektom prac było przygotowanie dokumentu „Informacja o implementacji Rekomendacji dla zakładów ubezpieczeń dotyczących badania adekwatności produktu” przedstawionego na posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 25 kwietnia 2017 r.

W 2017 r. przeprowadzono jedną wizytę nadzorczą dotyczącą implementacji Rekomendacji w sprawie badania adekwatności produktu wydanych w 2016 r.

3.5. PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO

FUNDUSZE EMERYTALNE I TOWARZYSTWA EMERYTALNE

W zakresie funkcji licencyjnych w 2017 r. prowadzono postępowania administracyjne, które zostały zakończone wydaniem 73 decyzji administracyjnych. Względem podmiotów rynku emerytalnego wydano również 8 postanowień. Liczba i przedmiot wydanych decyzji i postanowień zostały przedstawione w Tabeli 1.1. oraz 1.2. w Aneksie 1.

Przejęcie zarządzania Nordea Otwartym Funduszem Emerytalnym przez Aegon Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.

W dniu 1 sierpnia 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała zezwolenie na przejęcie zarządzania Nordea Otwartym Funduszem Emerytalnym przez Aegon Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. Wraz z przejęciem zarządzania doszło do nabycia części przedsiębiorstwa Nordea Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A. w rozumieniu art. 55¹ kodeksu cywilnego. Otwarcie likwidacji Nordea OFE oraz faktyczne przejęcie zarządzania Funduszem przez Aegon PTE S.A. rozpoczęło się w dniu 1 września 2017 r. Likwidacja Nordea OFE i przeniesienie aktywów tego Funduszu do Aegon OFE zakończyła się w dniu 17 listopada 2017 r.

Przejęcie zarządzania i likwidacja Nordea OFE ukształtowały rynek na poziomie 11 otwartych oraz 8 dobrowolnych funduszy emerytalnych.

Likwidacja Pracowniczego Funduszu Emerytalnego Nestle Polska

W dniu 20 grudnia 2016 r. Komisja Nadzoru Finansowego zarządziła likwidację Pracowniczego Funduszu Emerytalnego Nestle Polska i określiła datę rozpoczęcia jego likwidacji na dzień 11 stycznia 2017 r. oraz datę zakończenia likwidacji Funduszu na dzień 11 kwietnia 2017 r. Jednocześnie wyznaczyła PTE Nestle Polska S.A. w likwidacji na likwidatora PFE Nestle Polska. Konsekwencją likwidacji Pracowniczego Funduszu Emerytalnego Nestle Polska było cofnięcie zezwolenia na utworzenie Pracowniczego Towarzystwa Emerytalnego Nestle Polska S.A., co nastąpiło z dniem 30 czerwca 2017 r.

Po zakończeniu procesu likwidacji PFE Nestle Polska rynek pracowniczych funduszy emerytalnych liczy 3 podmioty.

PRACOWNICZE PROGRAMY EMERYTALNE (PPE)

Wpisy do rejestru

W 2017 r. Urząd Komisji stwierdził:

- wzrost liczby wniosków o wpis programu do rejestru o ponad 220% (77 wniosków w 2017 r. i 24 wnioski w roku poprzednim),
- spadek liczby wniosków o wpis zmian programu do rejestru o ponad 20% (115 wniosków w 2017 r. i 149 wniosków w roku poprzednim),
- spadek liczby wniosków o wykreślenie programu z rejestru o 45% (28 wniosków w 2017 r. i 51 wniosków w roku poprzednim),
- wzrost liczby zawiadomień o zmianie danych pracodawcy lub zarządzającego o ok. 42% (94 zawiadomienia w 2017 r. i 66 zawiadomień w roku poprzednim).

Dodatkowo, w 2017 r. do Urzędu Komisji wpłynęło 70 wniosków w przedmiocie wpisu pracodawcy do zarejestrowanego w rejestrze PPE programu międzyzakładowego.

Liczba i przedmiot decyzji wydanych w 2017 r. na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF, dotyczących PPE przedstawia Tabela 1.2. w Aneksie 1.

Nadzór na PPE

Pracodawca realizujący PPE ma obowiązek corocznie przedkładać organowi nadzoru informację o realizacji prowadzonego przez niego PPE za dany rok kalendarzowy. W ten sposób organ nadzoru uzyskuje istotne informacje o funkcjonowaniu poszczególnych PPE, a po agregacji sprawozdań - dane dotyczące rynku, istotnych zjawisk oraz trendów.

Na koniec 2017 r. funkcjonowało 1 054 PPE, przy czym część PPE ma charakter międzyzakładowy, w których uczestniczy więcej niż 1 pracodawca, co oznacza, że obowiązek złożenia sprawozdania o prowadzonym PPE za rok 2017 ciąży na 1 153 pracodawcach, którzy według stanu na 31 grudnia 2017 r. prowadzili PPE.

W 2017 r. organ nadzoru prowadził 2 postępowania w trybie nadzoru pośredniego wobec pracodawców prowadzących PPE oraz 137 postępowań wobec pracodawców, którzy nie wypełnili obowiązku złożenia sprawozdania o prowadzonym PPE za rok 2016 w przewidzianym do tego terminie.

4. PION INSPEKCJI/DZIAŁANIA INSPEKCYJNE

4.1. BANKI I ICH JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

INSPEKCJE W BANKACH KOMERCYJNYCH - INFORMACJE OGÓLNE

Czynności kontrolne w bankach komercyjnych w 2017 r. realizowano na podstawie przepisów prawa i rekomendacji ostrożnościowych KNF, z uwzględnieniem wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (BCBS), w oparciu o jednolite standardy i procedury badania zawarte w Podręczniku inspekcji oraz w szczegółowych metodykach stanowiących jego uzupełnienie.

Czynności kontrolne realizowano w formie inspekcji kompleksowych i problemowych, postępowań wyjaśniających i postępowań walidacyjnych.

Tabela 32. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w bankach komercyjnych w 2017 roku

Czynności kontrolne	Liczba
Inspekcje kompleksowe w bankach komercyjnych	4
Inspekcje problemowe w bankach komercyjnych	14
Postępowania walidacyjne w bankach komercyjnych	2
Postępowania wyjaśniające w bankach komercyjnych	3

Źródło: opracowanie własne UKNF

W ramach współpracy UKNF i NBP w trakcie 4 inspekcji kompleksowych w bankach komercyjnych przeprowadzone zostały kontrole prawidłowości naliczania i odprowadzania wymaganej wysokości rezerwy obowiązkowej.

INSPEKCJE W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH - INFORMACJE OGÓLNE

Czynności kontrolne w bankach spółdzielczych w 2017 r. realizowano na podstawie przepisów prawa i rekomendacji ostrożnościowych KNF, z uwzględnieniem wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (BCBS), w oparciu o jednolite standardy i procedury badania zawarte w Podręczniku inspekcji oraz w szczegółowych metodykach stanowiących jego uzupełnienie. Czynności kontrolne realizowano w formie inspekcji kompleksowych i problemowych oraz postępowań wyjaśniających.

Tabela 33. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w bankach spółdzielczych w 2017 roku

Czynności kontrolne	Liczba
Inspekcje kompleksowe w bankach spółdzielczych	4
Inspekcje problemowe w bankach spółdzielczych	30
Postępowania wyjaśniające w bankach spółdzielczych	3

Źródło: opracowanie własne UKNF

Mając na względzie uwarunkowania dotyczące funkcjonowania sektora banków spółdzielczych, po 2014 r. systematycznie wzrasta alokacja zasobów inspekcyjnych UKNF na ten sektor, celem zwiększania częstotliwości inspekcji w poszczególnych bankach. Należy jednak podkreślić, że dalsze zwiększanie liczby inspekcji w bankach spółdzielczych nie będzie możliwe bez wzmocnienia inspekcyjnych zasobów kadrowych UKNF. Analogiczne stanowisko prezentują również instytucje zewnętrzne, w tym Najwyższa Izba Kontroli oraz Bank Światowy wraz z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, które - w związku z badaniami przeprowadzonymi przez siebie, m.in. w odniesieniu do działalności UKNF - wskazują na konieczność wzrostu zasobów kadrowych na potrzeby zwiększenia częstotliwości i zakresu badań inspekcyjnych w bankach spółdzielczych.

INSPEKCJE KOMPLEKSOWE I PROBLEMOWE W BANKACH KOMERCYJNYCH

W przypadku inspekcji kompleksowych czynności kontrolne koncentrowały się przede wszystkim na badaniu procesu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka przez banki, w szczególności ryzykiem kredytowym, płynności, rynkowym i operacyjnym oraz na ocenie adekwatności kapitałowej banków i zarządzania bankiem - z uwzględnieniem przestrzegania przepisów prawa regulujących działalność bankową, statutu i spełniania warunków określonych w zezwoleniu na utworzenie banku.

W ramach inspekcji problemowych prowadzono czynności kontrolne, w głównej mierze w formule tzw. inspekcji przekrojowych, tzn. ukierunkowanych na badanie jednakowego zestawu zagadnień w bankach systemowo istotnych. Zakres inspekcji przekrojowych w bankach komercyjnych obejmował następujące tematy:

- stopień przygotowania banków do MSSF 9, który w sposób fundamentalny zmienia wymogi dotyczące klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych oraz wprowadza model utraty wartości oparty na oczekiwanych stratach,
- stopień wdrożenia Rekomendacji C KNF *dotyczącej zarządzania ryzykiem koncentracji* (dalej: Rekomendacja C),
- stopień wdrożenia Rekomendacji W KNF *dotyczącej zarządzania ryzykiem modeli w bankach* (dalej: Rekomendacja W).

W ramach pozostałych inspekcji problemowych badaniem były objęte, w szczególności, następujące obszary/zagadnienia:

- realizacja wybranych zaleceń wydanych po inspekcjach przeprowadzonych w 2016 r. i poprzednich latach,
- wybrane zagadnienia z obszaru zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach,
- ryzyko płynności, w tym przestrzeganie Rekomendacji P KNF *dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków* (dalej: Rekomendacja P),
- wybrane elementy z obszaru zarządzania ryzykiem rynkowym:
 - nadzór kierownictwa banku nad działalnością skarbową, w tym:
 - ✓ efektywność funkcjonowania pierwszej linii obrony,
 - ✓ proces badania rynkowości cen transakcyjnych,
 - ✓ wybrane elementy działalności inwestycyjnej,
 - proces oferowania instrumentów pochodnych klientom niefinansowym, w szczególności weryfikacja wdrożenia Wytycznych KNF dotyczących świadczenia usług maklerskich na rynku OTC (dalej: Wytyczne OTC),
 - jakość zarządzania ryzykiem ogólnym stóp procentowych w portfelu bankowym (wybrane wytyczne zawarte w dokumencie EBA/GL/2015/08 w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającego z działalności zaliczanej do portfela niehandlowego).

Ustalenia wynikające z przeprowadzonych czynności kontrolnych zostały zawarte w protokołach z inspekcji, a informacja na temat wyników badania banków z kapitałem zagranicznym była również przekazywana do nadzoru macierzystego podmiotu dominującego banku.

W Tabelach 34-38 przedstawiona została syntetyczna informacja nt. zidentyfikowanych istotnych nieprawidłowości (które w różnym stopniu dotyczyły kontrolowanych podmiotów) w odniesieniu do obszarów najczęściej badanych w bankach komercyjnych.

Tabela 34. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2017 r. w odniesieniu do oceny stopnia wdrożenia Rekomendacji C

Zarządzanie ryzykiem koncentracji	
1.	Nieprawidłowości związane ze sposobem przeprowadzenia przez banki analizy luki w związku z wdrożeniem Rekomendacji C, z uwagi na brak przekazania szczegółowych informacji dotyczących stwierdzonych luk do komórek merytorycznych odpowiedzialnych za wdrożenie poszczególnych rekomendacji oraz brak określenia ich zadań, roli i funkcji w procesie wdrażania Rekomendacji C z uwzględnieniem zidentyfikowanych luk.
2.	Nieprawidłowości związane z obszarem przeprowadzania testów warunków skrajnych (dalej: TWS) polegające przede wszystkim na: <ul style="list-style-type: none"> – braku opracowania procedury TWS dla ryzyka koncentracji w obszarze ryzyka kredytowego, uwzględniającej standardy w zakresie testów odwróconych, testów na poziomie skonsolidowanym i braku ujęcia w testach ekspozycji wobec podmiotów należących do grupy, – braku uwzględniania w przeprowadzanych TWS możliwych interakcji pomiędzy koncentracjami w ramach tego samego i różnych rodzajów ryzyka, – nieaktualnych założeniach TWS w procedurach wewnętrznych, tj. odbiegających od zasad stosowanych w praktyce,

	– przyjmowaniu niewłaściwych wysokości zmian poszczególnych parametrów.
3.	Niekompletność i/lub rozbieżności (brak spójności) w regulacjach wewnętrznych, dotyczące w szczególności definicji grupy powiązanych podmiotów oraz wewnętrznych zasad identyfikacji, kontroli i ograniczania ryzyka związanego z ekspozycjami wobec podmiotów powiązanych.
4.	Niezapewnienie przestrzegania przez banki zasad zarządzania ryzykiem koncentracji w ramach poszczególnych obszarów ryzyka, z uwagi na brak: <ul style="list-style-type: none"> – właściwego podziału obowiązków, – weryfikacji stosowania procedur, – weryfikacji rodzaju i poziomu limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko koncentracji, – skutecznych mechanizmów kontrolnych zapewniających zarządzanie ryzykiem koncentracji, które uwzględniałyby występowanie na rynku warunków skrajnych, – skutecznych mechanizmów kontrolnych na II linii obrony.
5.	Nieprawidłowości związane z systemem limitów wewnętrznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – brak wprowadzenia limitów dla ryzyka koncentracji zaangażowań wynikających z ekspozycji wobec poszczególnych klientów lub grup powiązanych, – brak odniesienia limitów określonych wobec pojedynczych klientów do funduszy własnych, – brak ustanowionych limitów dla ekspozycji wyłączanych z regulacyjnych limitów dużych zaangażowań.
6.	Brak dokonania przez banki oceny istotności ryzyka koncentracji oraz analiz pod kątem konieczności uwzględnienia tego ryzyka w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.
7.	Nieprawidłowości dotyczące przeciwdziałania i ograniczania ryzyka koncentracji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – brak zasad eskalacji informacji o przekroczeniach wewnętrznych limitów, – brak środków mających na celu zapobieżenie sytuacjom przekroczenia limitów, – raportowanie przekroczeń limitów bez podawania przyczyn przekroczeń, – brak określenia progów ostrzegawczych dla poszczególnych limitów lub zbyt wysokie progi ostrzegawcze z punktu widzenia możliwości przeciwdziałania występowaniu przekroczeń, – brak skorelowania wskaźników koncentracji sektorowej (kwoty zaangażowania w branżę) z limitem koncentracji sektorowej (10%).

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 35. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych przeprowadzonych w bankach komercyjnych w 2017 r. dotyczących zarządzania ryzykiem modeli, z uwzględnieniem Rekomendacji W

Zarządzanie ryzykiem modeli	
1.	Nieadekwatność, w stosunku do wielkości oraz skali działalności banków, liczby zasobów kadrowych zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem modeli, w szczególności w odniesieniu do komórki walidacji wewnętrznej.
2.	Niewłaściwa identyfikacja modeli, skutkująca brakiem objęcia procesem zarządzania ryzykiem modeli niektórych modeli spełniających wewnętrznie określoną definicję modelu.
3.	Słabości w zakresie miary oceny poziomu ryzyka modeli, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – brak obiektywizmu miary, – brak uwzględniania istotnych czynników ryzyka, np. wyników bieżącej oceny jakości modelu, – brak objęcia oceną poziomu ryzyka wszystkich modeli istotnych, – brak zapewnienia aktualności miary, – brak zachowania spójności z miarą tolerancji na ryzyko.
4.	Nieprecyzyjne kryteria klasyfikacyjne do klas istotności modeli.
5.	Słabości w zakresie funkcjonujących dzienników ⁶ oraz rejestru modeli wynikające z braku: <ul style="list-style-type: none"> – kompletności danych, – aktualności zawartych danych, – spójności danych pomiędzy dziennikami oraz rejestrem.
6.	Brak objęcia procesem regularnej oceny jakości działania (monitoringu) niektórych modeli.

⁶ Zgodnie z Rekomendacją W, dziennik modelu jest zestawem informacji pozwalających na uzyskanie kluczowych informacji o modelu, uporządkowanych w sposób umożliwiający osobom trzecim pełne odtworzenie historii działań związanych z danym modelem oraz ich logiki.

7.	Niepełna weryfikacja jakości danych na etapie budowy niektórych modeli oraz niekompletna cykliczna ocena danych na etapie użytkowania modeli.
8.	Słabości wynikające z braku kompletności oraz nadmiernego poziomu ogólności dokumentacji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – metodyk budowy modeli, ich monitorowania i walidacji, – dokumentacji modelowych, monitoringu i wdrożeniowych.
9.	Słabości w procesie eskalacji negatywnych wyników weryfikacji jakości działania modeli, w tym brak określenia precyzyjnej ścieżki eskalacyjnej, brak opracowania szczegółowego katalogu działań zaradczych i naprawczych oraz działań potencjalnych i obligatoryjnych.
10.	Brak objęcia procesem walidacji modeli istotnych od początku ich funkcjonowania oraz brak objęcia niektórych modeli istotnych cyklicznym procesem walidacji.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 36. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2017 r. w obszarze zarządzania ryzykiem płynności, w tym dostosowania banków do Rekomendacji P

Zarządzanie ryzykiem płynności	
1.	Nieprawidłowości związane z tolerancją na ryzyko płynności, w tym przekroczenia określonego przez radę nadzorczą poziomu tolerancji na ryzyko oraz brak spójności zapisów dotyczących tolerancji na ryzyko płynności w regulacjach wewnętrznych.
2.	Nieprawidłowości związane z obliczaniem LCR, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – brak szczegółowej metodyki obliczania LCR, – niewłaściwe określenie środków, które mogą być zaliczone do rachunku transakcyjnego, – brak dokonywania analiz depozytów detalicznych w celu stwierdzenia, czy spełnione są kryteria zakwalifikowania do odpowiedniego wyższego wskaźnika wypływów depozytów, – niewłaściwe dokonywanie wyłączeń detalicznych depozytów terminowych z obliczania wypływów, – zaliczanie do aktywów poziomu 1 instrumentów niespełniających kryteriów Rozporządzenia nr 2015/61⁷, – brak uwzględnienia we wpływach i wypływach odsetek, których termin płatności przypada w okresie 30 dni, – niewystarczająca częstotliwość obliczania LCR.
3.	Niewystarczający zakres systemu limitów wewnętrznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – brak ustanowienia niektórych limitów, np. limitu płynności śróddziennej, limitu koncentracji produktowej i podmiotowej, limitu płynności długoterminowej, – nieobjęcie limitami zobowiązań pozabilansowych, – brak analiz uzasadniających przyjęty poziom limitów.
4.	Nieprawidłowości odnoszące się do testowania warunków skrajnych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczający zakres testów, np. brak testów odwróconych, – niewystarczające ujęcie w testach niektórych pozycji, np. depozytów elektronicznych, zobowiązań pozabilansowych, – brak udokumentowania wyboru scenariuszy i oceny adekwatności przyjętych założeń, – niewystarczająco konserwatywne założenia testów, np. zawyżenie rezerwowych źródeł finansowania, niewystarczające ujęcie ryzyka koncentracji, – niewystarczająca częstotliwość przeprowadzania testów, – brak odpowiedniego wykorzystania wyników testów w procesie zarządzania ryzykiem płynności, w tym przy ustalaniu limitów wewnętrznych.
5.	Nieprawidłowości związane z awaryjnym planowaniem płynności, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – brak określenia jednoznacznych symptomów i momentu uruchomienia planu awaryjnego, niewystarczający zakres symptomów lub opóźnioną identyfikację sytuacji kryzysowej przez wskaźniki, – niewystarczające przygotowanie banku do korzystania ze wsparcia płynnościowego z NBP, w postaci kredytu refinansowego,

⁷ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. *uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych* (Dz. U. L 11 z 2015 r., str. 1-36).

	<ul style="list-style-type: none"> – brak identyfikowania kluczowych płatności śróddziennych i ich priorytetu, – brak określenia i udokumentowania możliwych działań dotyczących finansowania w ramach grupy, wsparcia przez inwestora strategicznego, – niewystarczający zakres testowania planu awaryjnego, – brak szczegółowych zasad zarządzania kontaktami z prasą i opinią publiczną, w tym sposobu i czasu przekazywania informacji.
6.	<p>Nieprawidłowości związane z systemem informacji zarządczej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczający zakres przekazywanych raportów, – znaczne opóźnienia w przekazywaniu raportów, – brak sporządzania raportów wymaganych regulacjami wewnętrznymi.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 37. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2017 r. w zakresie wybranych elementów z obszaru zarządzania ryzykiem rynkowym

Wybrane elementy z obszaru zarządzania ryzykiem rynkowym	
1.	<p>Nieprawidłowości dotyczące nadzoru kierownictwa banku nad działalnością skarbową, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak objęcia procesem badania rynkowości cen transakcyjnych niektórych transakcji, brak analiz dla przyjętego dopuszczalnego poziomu odchyień w procesie badania rynkowości cen transakcyjnych oraz brak okresowej informacji zarządczej, – niewystarczający nadzór zarządu banku nad działalnością skarbową, w szczególności z uwagi na brak pełnego rozdzielania pomiaru ryzyka w portfelu bankowym i handlowym, w tym łączenie funkcji związanych z monitorowaniem ryzyka i prowadzeniem działalności operacyjnej, – brak określenia apetytu na ryzyko rynkowe, zasad ustalania i aktualizacji limitów wewnętrznych oraz pisemnych analiz dotyczących ustalanych limitów.
2.	<p>Nieprawidłowości w procesie oferowania instrumentów pochodnych klientom niefinansowym, w szczególności brak dostosowania do Wytycznych OTC określających potrzebę:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzania testu adekwatności oferowanych instrumentów pochodnych opartego na poziomie wiedzy i samoocenie klienta, – określenia obowiązków zarządu banku i rady nadzorczej dotyczących nadzoru nad działalnością w zakresie sprzedaży instrumentów pochodnych klientom detalicznym, – zamieszczania, w kierowanych do zarządu i rady nadzorczej raportach zarządczych, istotnych informacji dotyczących sprzedaży instrumentów pochodnych, – prowadzenia szkoleń dla pracowników oferujących transakcje pochodne oraz szkoleń dotyczących obszaru transakcji pochodnych zawieranych na rynku OTC, – jednoznacznego i zrozumiałego prezentowania informacji o zakresie zabezpieczania pozycji przez poszczególne instrumenty w materiałach reklamowo-informacyjnych, w tym precyzyjnej informacji na temat kosztów ponoszonych przez klientów.
3.	<p>Nieprawidłowości dotyczące uwzględnienia Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (dalej: Wytyczne EBA) w sprawie zarządzania ryzykiem ogólnym stóp procentowych w portfelu bankowym, w tym brak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzenia formalnej oceny zgodności działalności banku z Wytycznymi EBA, – opracowania odrębnej strategii dla ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym oraz wskazania metod pomiaru ryzyka lub nieprawidłowa identyfikacja i pomiar ryzyka stopy procentowej, – dostosowania testów warunków skrajnych do Wytycznych EBA.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 38. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2017 r., w zakresie wybranych zagadnień z obszaru zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego

Wybrane zagadnienia z obszaru zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego	
1.	<p>Nieprawidłowości w zakresie organizacji i funkcjonowania procesu zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – częste zmiany w organizacji oraz niewystarczające zasoby kadrowe w obszarze

	<p>bezpieczeństwa IT,</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak określenia wskaźników KRI i KPI dla wielu istotnych aspektów zarządzania obszarem i bezpieczeństwem IT, – brak kompleksowych audytów obszaru bezpieczeństwa IT.
2.	<p>Nieprawidłowości dotyczące zarządzania incydentami środowiska IT i bankowości elektronicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak monitoringu, analizy zdarzeń i reakcji na incydenty, wykonywanego przez wyspecjalizowane centrum bezpieczeństwa (SOC) w trybie ciągłym 24/7/365, – brak wdrożonych (lub w początkowej fazie wdrożenia) systemów wspomagających proces zarządzania incydentami w zakresie automatycznej analizy i korelacji zdarzeń zarejestrowanych przez systemy monitorujące, – opóźnienia w rejestracji zdarzeń operacyjnych względem terminów określonych w procedurach wewnętrznych, – brak dostosowania narzędzi wykorzystywanych w procesie zarządzania i monitorowania bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego po procesie połączeniowym banków, – brak objęcia monitorowaniem logów serwerów aplikacyjnych i systemów operacyjnych oraz stacji roboczych, – brak mechanizmów kontrolnych zapewniających właściwą identyfikację zdarzeń spełniających określone przez bank kryteria incydentu i uwzględniania ich w rejestrze incydentów, – nieskuteczne reguły DLP mające na celu ograniczanie możliwości wypływu danych wrażliwych poza środowisko teleinformatyczne banku, – brak scenariuszy zmaterializowania się zagrożeń związanych z przełamaniem zabezpieczeń środowiska teleinformatycznego banku.
3.	<p>Nieprawidłowości w zakresie procesu monitorowania aktywności użytkowników uprzywilejowanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak sformalizowania procesu monitorowania działań użytkowników uprzywilejowanych, – brak monitoringu oraz kontroli aktywności użytkowników uprzywilejowanych (w tym dostawców zewnętrznych uzyskujących zdalny dostęp do systemów banku w ramach świadczonych usług), – brak rozwiązań zapewniających korelację zapisów w logach serwerów z logami poszczególnych aplikacji pracujących na tych serwerach, – brak rozwiązań zapewniających integralność przechowywanych logów rejestrujących działania administratorów, – brak skutecznej kontroli nad procesem zarządzania kontami użytkowników uprzywilejowanych.
4.	<p>Nieprawidłowości w zakresie zarządzania bezpieczeństwem środowisk wirtualnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak aktualnych analiz ryzyka środowiska wirtualnego w zakresie specyficznych ryzyk dla tego środowiska, – brak szczegółowych standardów konfiguracji i utwardzania środowiska wirtualnego (w tym opisów parametrów konfiguracyjnych wszystkich składników środowiska urządzeń wirtualnych), – brak cyklicznych, kompleksowych ocen/przeglądów bezpieczeństwa środowisk wirtualnych pod kątem zgodności konfiguracji z dobrymi praktykami i wytycznymi producenta.
5.	<p>Nieprawidłowości procesu zarządzania podatnościami:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak opracowanych i wdrożonych procedur oraz zasad w zakresie procesu zarządzania podatnościami, – ograniczanie zakresu zasobów/komponentów środowiska teleinformatycznego objętych procesem skanowania podatności, – niewłaściwe przygotowywanie środowiska testowego na potrzeby testów penetracyjnych, – przypadki występowania, przez okres dłuższy niż 90 dni, krytycznych podatności w środowisku teleinformatycznym banku, – brak ewidencjonowania zaleceń wydawanych w wyniku przeprowadzanych testów penetracyjnych, – niewystarczający proces monitorowania efektywności podejmowanych działań naprawczych dla zidentyfikowanych podatności (w tym brak wskaźników KRI lub brak objęcia wskaźnikami KRI podatności zidentyfikowanych w ramach testów penetracyjnych), – brak udokumentowanych analiz ryzyka dotyczących zidentyfikowanych podatności,

	<ul style="list-style-type: none"> – brak ścieżek postępowania z wykrytymi podatnościami, w tym zarządzania instalacją krytycznych poprawek bezpieczeństwa, – brak dokumentowania analiz wyników skanowania oraz podejmowanych działań mitygujących, – brak zdefiniowania maksymalnych terminów usuwania podatności lub podjęcia działań mitygujących ryzyka związane z podatnościami, – błędne raportowanie kluczowych wskaźników (KRI) w ramach cyklicznej ankiety <i>Kluczowe wskaźniki ryzyka dla obszaru IT i bezpieczeństwa IT</i>, dotyczące ilości podatności.
6.	<p>Nieprawidłowości w mechanizmach kontrolnych w zakresie niewspieranego oprogramowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – duża skala wykorzystywanych komponentów pozbawionych wsparcia producenta, – brak analiz ryzyka wykorzystywania komponentów bez wsparcia producenta, – akceptacja ryzyka mimo braku analiz.
7.	<p>Nieprawidłowości w procesie zarządzania outsourcingiem usług informatycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak przeglądów umów z zewnętrznymi dostawcami usług związanych ze środowiskiem IT pod kątem identyfikacji czynności realizowanych w obszarze technologii informacyjnej, – brak wdrożonych procesów zarządzania relacjami z dostawcami zewnętrznymi i usługami świadczonymi przez te podmioty w zakresie czynności realizowanych w obszarze technologii informacyjnej.
8.	<p>Niewystarczające rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z płatnościami internetowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak wdrożonego mechanizmu 3D-Secure zapewniającego silne uwierzytelnianie posiadacza karty przy dokonywaniu płatności internetowych kartami płatniczymi, – brak rozwiązań w zakresie monitorowania infrastruktury klientów bankowości elektronicznej pod kątem zidentyfikowania złośliwym oprogramowaniem, – brak szczegółowych analiz oceny ryzyka w zakresie bezpieczeństwa płatności internetowych i usług związanych z tymi płatnościami, – brak określenia zasad nt. niezwłocznego informowania KNF o przypadkach wystąpienia poważnych incydentów bezpieczeństwa płatności w zakresie świadczonych usług płatniczych, – brak rozwiązań w systemach antyfraudowych w zakresie monitorowania transakcji przed ich wykonaniem, – brak objęcia monitorowaniem transakcji z bankowości mobilnej w mechanizmach antyfraudowych, – brak rozwiązań zapobiegających możliwości szyfrowania komunikacji bankowości elektronicznej w kanałach mobilnych za pomocą słabych, niedostatecznie bezpiecznych algorytmów szyfrowania, – brak objęcia limitami płatności internetowych kartami płatniczymi wszystkich rodzajów kart i grup klientów.

Źródło: opracowanie własne UKNF

INSPEKCJE PRZEKROJOWE W ZAKRESIE STOPNIA WDROŻENIA MSSF 9

W związku z wdrożeniem standardu MSSF 9⁸, począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. weszły w życie istotne zmiany w odniesieniu do zasad klasyfikacji i prezentacji instrumentów finansowych oraz kluczowa, w kontekście rozpoznawania utraty wartości, zmiana podejścia polegająca na szacowaniu oczekiwanych strat kredytowych. Z uwagi na powyższe, w ramach czynności kontrolnych realizowanych w 2017 r., analizie poddano również stopień przygotowania dużych banków do wdrożenia MSSF 9, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów dotyczących:

- zarządzania projektem wdrożenia MSSF 9,

⁸ Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 r. *zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9* (Dz. U. L 323 z 2016, str. 1-164).

- wdrażanych rozwiązań oraz regulacji wewnętrznych opracowywanych przez banki w tym zakresie,
- zmian w systemach IT związanych z wdrożeniem MSSF 9,
- przygotowania banków do sporządzania sprawozdań finansowych i sprawozdawczości nadzorczej po wdrożeniu MSSF 9.

Ustalenia inspekcji stanowiły uzupełnienie odpowiedzi do badań ankietowych prowadzonych przez UKNF w zakresie wpływu wdrożenia MSSF 9 na wyniki i pozycje bilansowe banków. W wyniku działań nadzoru zidentyfikowano kwestie wymagające wypracowania spójnego podejścia w ramach sektora bankowego, w tym m.in. w zakresie klasyfikacji i ustalenia metody wyceny dla wybranych produktów kredytowych, ustalenia poziomów istotności dla wyników „testu benchmarkowego”, kryteriów ilościowych i jakościowych dla rozpoznawania znacznego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, definicji niewykonania zobowiązania, kryteriów ilościowych i jakościowych dla określenia istotności modyfikacji skutkujących wyłączeniem aktywów z bilansu i ich ponownym rozpoznaniem, wykorzystywania czynników makroekonomicznych w procesie wyceny. Standardy w zakresie wymienionych elementów składowych procesu klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych zostaną odpowiednio uwzględnione w nowej Rekomendacji R KNF *dotyczącej zasad identyfikacji bilansowych ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, wyznaczania: odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe*.

INSPEKCJE W ODDZIAŁACH INSTYTUCJI KREDYTOWYCH

W 2017 r. przeprowadzono 2 kontrole w oddziałach instytucji kredytowych, związane z notyfikacjami zamiaru utworzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddziałów instytucji kredytowych. Zakres kontroli dotyczył w szczególności wypełnienia warunków, które w interesie dobra ogólnego ww. oddziały instytucji kredytowych powinny spełnić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (zgodnie z art. 48l, ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - *Prawo bankowe*). W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono stosowanie się do wskazań KNF w zakresie prowadzenia działalności przez oddziały w sposób zgodny z interesem dobra ogólnego. Zidentyfikowano przypadki niekompletnego lub zbyt ogólnego prezentowania niektórych informacji dotyczących działalności oddziałów, w szczególności w zakresie regulacji prawnych, którym podlegają oddziały w Polsce i dobrych praktyk bankowych.

INSPEKCJE KOMPLEKSOWE I PROBLEMOWE W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH

W przypadku czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych podstawowym obszarem badania było ryzyko kredytowe, jak również oceniano realizację wybranych zaleceń KNF wydanych w ramach procesu badania i oceny nadzorczej (BION) oraz w wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych we wcześniejszych latach.

Ustalenia wynikające z przeprowadzonych czynności kontrolnych zostały zawarte w protokołach z inspekcji.

W Tabeli 39 przedstawiona została syntetyczna informacja nt. zidentyfikowanych istotnych nieprawidłowości (które w różnym stopniu dotyczyły kontrolowanych podmiotów) w odniesieniu do obszaru ryzyka kredytowego w bankach spółdzielczych.

Tabela 39. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych w 2017 r. w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym

Zarządzanie ryzykiem kredytowym	
1.	Błędy w procesie identyfikacji ryzyka kredytowego w zakresie oceny zdolności kredytowej w odniesieniu do: – klientów detalicznych, w tym w szczególności:

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ określanie kosztów utrzymania poniżej minimum socjalnego/egzystencji, ✓ nieprawidłowa weryfikacja dochodów deklarowanych przez osoby fizyczne oraz osoby prowadzące działalność gospodarczą, ✓ brak weryfikacji zadłużenia i historii kredytowej kredytobiorców prowadzących działalność gospodarczą w oparciu o informacje z zewnętrznych baz danych, ✓ brak zróżnicowania stosowanego poziomu Dtl ze względu na: poziom dochodów, okres spłaty, rodzaj produktu, itp., ✓ brak zdolności kredytowej po uwzględnieniu kosztów utrzymania gospodarstwa domowego w wartości podanej przez kredytobiorcę, ✓ brak zróżnicowania kosztów utrzymania ze względu na miejsce zamieszkania, – podmiotów gospodarczych, w tym w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> ✓ udzielanie kredytów podmiotom nieposiadającym zdolności kredytowej oraz bez spełnienia wymogów art. 70 ust. 1 i 2 ustawy - <i>Prawo bankowe</i> (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz.1876 z późn. zm.), ✓ brak pozyskiwania informacji niezbędnych do rzetelnej oceny zdolności kredytowej (w tym planów finansowych dotyczących całego okresu kredytu), ✓ brak pełnej oceny przedsięwzięcia inwestycyjnego.
2.	<p>Nieprawidłowości w zakresie przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw celowych, polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – braku oceny realizacji prognoz finansowych oraz uwzględniania trudności finansowych w ocenie podmiotów gospodarczych, – nieprawidłowej klasyfikacji ekspozycji kredytowych według sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz terminowości spłat, – określeniu rocznej, zamiast kwartalnej, częstotliwości monitorowania ekspozycji kredytowych zaliczonych do kategorii „pod obserwacją”, – braku określenia, innych niż terminowość spłat należności, kryteriów klasyfikacji ekspozycji kredytowej do poszczególnych kategorii ryzyka, – braku uwzględniania restrukturyzacji w procesie klasyfikacji ekspozycji.
3.	<p>Niezapewnienie adekwatnego procesu wyceny, aktualizacji i monitorowania wartości przyjętych zabezpieczeń, w szczególności wynikające z braku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonywania przez bank weryfikacji wycen nieruchomości sporządzanych przez zewnętrznych rzeczoznawców, – monitorowania wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenia kredytu w trakcie okresu kredytowania na podstawie wiarygodnych baz danych, – opracowania zasad użytkowania bazy nieruchomości oraz zasad i metod stosowania korekt wartości nieruchomości.
4.	<p>Zastrzeżenia co do sposobu wdrożenia Rekomendacji S KNF <i>dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie</i>, wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – braku rozdzielenia funkcji sprzedaży, akceptacji ryzyka oraz kontroli ryzyka, – braku procedur dotyczących oceny i monitorowania wartości nieruchomości oraz oceny wykorzystania zabezpieczenia jako ewentualnego źródła dochodzenia roszczeń, – braku przeprowadzanych analiz i określenia wskaźników korekty w przypadku szacowania wartości nieruchomości, – braku adekwatnego raportowania w zakresie aktualnej wartości nieruchomości, – braku gromadzenia danych w zakresie odzysków w podziale na ich źródło, – nieprawidłowego sposobu ustalania poziomu wskaźnika LtV oraz słabości procesu jego monitorowania, związanych m.in. z: <ul style="list-style-type: none"> ✓ brakiem pomniejszenia wartości nieruchomości o wpisy hipoteczne, ✓ przyjmowaniem wartości nieruchomości z wpisu hipotecznego, ✓ przyjmowaniem zawyżonych wartości nieruchomości, ✓ wyznaczaniem LtV niezgodnie z przyjętą definicją.
5.	<p>Zastrzeżenia w odniesieniu do sposobu wdrożenia Rekomendacji J KNF <i>dotyczącej zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o nieruchomościach</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak uczestnictwa banku w bazie międzybankowej, w sytuacji braku posiadania wiarygodnej wewnętrznej bazy danych informacji o nieruchomościach, – brak systematycznego zasilania danymi bazy międzybankowej, – brak kryteriów uznawania bazy danych za wiarygodną oraz zasad postępowania w przypadku uznania bazy za niewiarygodną,

	<ul style="list-style-type: none"> – niekompletność regulacji wewnętrznych dotyczących aktualizacji, weryfikacji oraz wyceny nieruchomości na podstawie baz danych.
6.	<p>Zastrzeżenia dotyczące oceny stopnia wdrożenia Rekomendacji C:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak opracowania metodyki TWS w zakresie ryzyka koncentracji, – niedostosowanie systemu limitów na ryzyko koncentracji do skali działalności banku, np.: brak opracowania zestawu wskaźników wczesnego ostrzegania lub poziomu ostrzegawczego przy wprowadzonych limitach, – niewystarczający zakres raportowania o dużych zaangażowaniach oraz o wykorzystaniu limitów zaangażowania.
7.	<p>Zastrzeżenia dotyczące oceny stopnia wdrożenia Rekomendacji T KNF <i>dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak rozdzielnia funkcji sprzedaży od kompetencji w zakresie akceptacji ryzyka i jego kontroli, – nieadekwatnie wysoki poziom wskaźnika Dtl, – niewystarczający system kontroli wewnętrznej w zakresie przeglądu spełnienia standardów wynikających z ww. Rekomendacji.
8.	<p>Nieprawidłowości w procesie restrukturyzacji i windykacji kredytów, w tym brak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określenia w regulacjach wewnętrznych definicji restrukturyzacji oraz przesłanek uznawania kredytu jako skutecznie zrestrukturyzowanego, – traktowania faktu stosowania wielokrotnych ulg w spłacie jako przesłanki restrukturyzacji, – oceny sytuacji finansowej kredytobiorcy przed restrukturyzacją kredytu, – badania skuteczności procesu restrukturyzacji oraz windykacji.
9.	<p>Nieprawidłowości w procesie przeprowadzania TWS, polegające na braku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określenia zasad doboru ekspozycji i wielkości próby poddawanej testom, – szczegółowych założeń dla TWS obrazujących wpływ wzrostu stóp procentowych o 200 p.b. na adekwatność maksymalnego poziomu Dtl dla portfela ekspozycji detalicznych i zabezpieczonych hipotecznie, – przeprowadzania TWS badających wpływ spadku wartości nieruchomości na ryzyko reprezentatywnej próby ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, – wykorzystania wyników TWS do zarządzania ryzykiem kredytowym, – określenia progu, po przekroczeniu którego wymagane jest podjęcie działań określonych w strategii zarządzania ryzykiem, – uwzględnienia, w prezentacji wyników TWS w zakresie wpływu zmian stóp procentowych na poziom wskaźników Dtl i LtV, informacji o kształtowaniu się poziomu tych wskaźników przed przeprowadzeniem testów.
10.	<p>Niewystarczający zakres i jakość informacji zarządczej w zakresie ryzyka kredytowego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niekompletny zakres informacji w raportach dla kierownictwa banku, – brak raportów nt. struktury portfela kredytowego wg poziomu Dtl dla klientów detalicznych oraz raportów nt. zastosowanych odstępstw oraz ich skali, – brak lub niedostateczna informacja w zakresie ekspozycji restrukturyzowanych, ekspozycji ze spłatą balonową oraz efektywności procesu windykacji, – niewystarczające informacje dotyczące oceny wyników TWS oraz przekroczeń limitów.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W wyniku ustaleń inspekcji kompleksowych i problemowych przeprowadzonych zarówno w bankach komercyjnych, jak i bankach spółdzielczych, w przypadku stwierdzenia w danym banku naruszeń przepisów prawa i regulacji ostrożnościowych oraz nieprawidłowości w procesie zarządzania ryzykiem, poszczególne banki otrzymywały odpowiednio stosowne zalecenia KNF i były zobowiązane do opracowania oraz przekazania do KNF szczegółowego harmonogramu prac związanych z realizacją zaleceń.

Zalecenia wydane bankom po inspekcjach są omawiane z kierownictwem banku i nadzorem konsolidującym, jak również podlegają regularnemu monitorowaniu w ramach analizy „zza biurka”, a sposób ich realizacji podlega weryfikacji w trakcie kolejnych czynności kontrolnych.

POZOSTAŁE CZYNNOŚCI NADZORCZE W OBSZARZE TECHNOLOGII INFORMACYJNEJ I BEZPIECZEŃSTWA ŚRODOWISKA TELEINFORMATYCZNEGO W BANKACH

W 2017 r. w ramach, sprawowanego przez KNF nadzoru nad obszarem technologii informacyjnej i bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego, realizowano szereg działań w odniesieniu do banków, w tym w szczególności:

- opracowano, w ramach działań Zespołu roboczego UKNF ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech), stanowisko UKNF dotyczące korzystania przez podmioty nadzorowane z usług przetwarzania danych w chmurze obliczeniowej,
- w ramach wsparcia działań prowadzonych przez ZBP w zakresie inicjatywy dotyczącej współpracy banków w ramach Bankowego Centrum Cyberbezpieczeństwa (dalej: BCC) mających na celu ograniczenie ryzyka cyberataków o skali systemowej oraz zapewnienie sektorowi bankowemu rozwiązań systemowych pozwalających na utrzymanie odpowiedniego poziomu cyberbezpieczeństwa, wystosowano pismo do banków wskazujące na istotność przedmiotowej inicjatywy oraz przedstawiające opinię nadzoru, że skuteczność działań BCC w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sektora bankowego wymaga udziału wszystkich banków komercyjnych, zrzeszających (reprezentujących zrzeszone banki spółdzielcze) i samodzielnych banków spółdzielczych,
- wystosowano pismo do banków, które - pomimo oferowania swoim klientom usługi „otwierania rachunków na przelew” - nie przystąpiły do systemowego rozwiązania w zakresie zasilania, utworzonej przez ZBP, we współpracy z Krajową Izbą Rozliczeniową, bazy RRB (bazy rachunków bankowych otwieranych na przelew) oraz banków, które nie zasiły bazy RRB danymi historycznymi dotyczącymi otwartych przez te banki rachunków,
- prowadzono kwartalne analizy dotyczące ekspozycji banków na występujące ryzyka związane z obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego oraz stopnia ich przygotowania na odpowiednie zarządzanie tymi ryzykami, w oparciu o wyniki cyklicznych ankiet kierowanych do banków *Kluczowe wskaźniki ryzyka dla obszaru IT i bezpieczeństwa IT*, jak również - w oparciu o wyniki analiz w ww. zakresie - wystosowano do banków pismo w celu ustalenia kanału szybkiej komunikacji z bankami, który byłby wykorzystywany w szczególności do pozyskiwania przez nadzór informacji w sytuacji wystąpienia incydentów naruszenia bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego banków (lub uzasadnionych podejrzeń co do zaistnienia takich incydentów) oraz stworzono ww. bazę kontaktową,
- skierowano pismo do organów zarządzających systemami ochrony instytucjonalnej w zakresie zastosowania wyłączeń lub interpretacji wybranych rekomendacji szczegółowych Rekomendacji D KNF *dotyczącej zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach*, w podziale na grupy banków, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności,
- realizowano proces monitorowania rynków finansowych pod kątem wdrażania nowych produktów i rozwiązań technologicznych oraz pod kątem incydentów w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i przestoju w działaniu bankowości elektronicznej,
- uczestniczono w konferencjach i warsztatach, na których prezentowano szczegółowe oczekiwania nadzorcze dotyczące obszaru technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.

CZYNNOŚCI KONTROLNE I POSTĘPOWANIA ZWIĄZANE Z WALIDACJĄ NADZORCZĄ METOD WEWNĘTRZNYCH DO OBLICZANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH ORAZ WNIOSKÓW W SPRAWIE WYRAŻENIA ZEZWOLENIA NA OBLICZANIE WSPÓŁCZYNNIKÓW DELTA NA PODSTAWIE WŁASNYCH MODELI WYCENY OPCJI

W 2017 r. prace w zakresie walidacji nadzorczej metod wewnętrznych koncentrowały się na współpracy z bankami oraz z Europejskim Bankiem Centralnym (dalej: EBC), zarówno

w zakresie fazy przedaplikacyjnej i aplikacyjnej, obejmującej weryfikację stosowanych przez banki rozwiązań pod kątem możliwości wdrożenia metody wewnętrznych ratingów (metoda IRB⁹) lub metody zaawansowanego pomiaru (metoda AMA¹⁰), jak i w zakresie fazy poaplikacyjnej, obejmującej działania realizowane po uzyskaniu przez bank zezwolenia (lub zezwolenia warunkowego) na stosowanie metod wewnętrznych.

Działania te realizowane były zarówno w ramach analizy „zza biurka”, jak i w ramach czynności kontrolnych (postępowań walidacyjnych) i poświęcone były w szczególności:

- analizie zgodności rozwiązań banków z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 marca 2013 r. *w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012* (Dz. U. L 176 z 27.6.2013, str. 1-337) oraz regulacjami europejskimi określającymi standardy techniczne i implementacyjne - na potrzeby wydawania zezwoleń właściwych władz nadzorczych na stosowanie metod wewnętrznych, w odniesieniu do portfeli ekspozycji objętych planem stopniowego wdrożenia,
- analizie rozszerzeń i zmian w metodzie IRB oraz AMA,
- weryfikacji warunków wynikających z wcześniejszych zezwoleń,
- okresowemu przeglądowi metod IRB i AMA, w odniesieniu do banków stosujących te metody (IRB - 4 banki, AMA - 2 banki),
- realizacji bieżącej współpracy z bankami i EBC w zakresie spraw związanych z wdrażaniem i stosowaniem metod wewnętrznych.

W rezultacie prowadzonych działań KNF:

- wydała 3 zezwolenia w zakresie metod wewnętrznych, dotyczące metody AMA, w tym 1 zezwolenie na stosowanie tej metody, 1 zezwolenie na wprowadzenie zmiany znacznej oraz 1 zezwolenie na rozszerzenie zakresu stosowania metody AMA,
- przekazała do EBC 5 opinii w odniesieniu do metody IRB w ramach fazy poaplikacyjnej,
- uczestniczyła w procesie wydawania decyzji/przekazywania stanowiska przez EBC w sprawach wynikających z fazy poaplikacyjnej w oparciu o opinie/stanowiska KNF przekazane w 2016 r. i w 2017 r., w tym odpowiednio przekazując ustalenia w tym zakresie bankom krajowym.

W 2017 r. KNF wydała 5 zezwoleń na stosowanie własnych modeli wyceny opcji dla celów obliczania ekwiwalentów delta.

4.2. SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE (SKOK)

W 2017 r. w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych przeprowadzono 4 kontrole w zakresie oceny jakości aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym.

Tabela 40. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych w 2017 r. w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym

Zarządzanie ryzykiem kredytowym	
1.	<p>Proces oceny zdolności kredytowej niezapewniający rzetelnej identyfikacji ryzyka kredytowego oraz sprzeczny z art. 36 ust. 2 ustawy <i>o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych</i> (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2065, z późn. zm.; dalej: ustawa o skok) w związku z art. 70 ust. 2 ustawy - <i>Prawo bankowe</i>, w szczególności z uwagi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nieuwzględnianie wszystkich zobowiązań finansowych klienta, – brak oceny zdolności kredytowej w przypadku podejmowania decyzji o zmianie warunków kredytowania, – uwzględnianie kosztów utrzymania gospodarstwa domowego na poziomie niższym od

⁹ Metoda wewnętrznych ratingów (ryzyko kredytowe).

¹⁰ Metoda zaawansowanego pomiaru (ryzyko operacyjne).

	<p>minimum egzystencji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak powiązania kosztów utrzymania gospodarstwa domowego z liczbą osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego i pozostających na utrzymaniu wnioskodawcy oraz nieuwzględnianie kosztów osób prowadzących wspólnie z wnioskodawcą gospodarstwo domowe, - niewystarczający bufor na wpływ ryzyka wzrostu stóp procentowych na wysokość rat kapitałowo-odsetkowych, - brak analiz sytuacji finansowej pożyczkobiorców w przypadku odnowienia pożyczki chwilówki, - brak obowiązku oceny wiarygodności i zdolności kredytowej współmałżonka kredytobiorcy wyrażającego zgodę na zaciągnięcie kredytu/pożyczki i jednocześnie występującego jako poręczyciel, - określanie dochodów na podstawie oświadczenia, - zbyt wysoki poziom wskaźnika Dtl w przypadku osób uzyskujących dochody z tytułu emerytury, renty lub innych źródeł przekraczających przeciętne wynagrodzenie.
2.	<p>Nieprawidłowe zasady tworzenia odpisów aktualizujących ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwą definicję „nowych umów” zmieniających warunki spłaty pierwotnych umów kredytowych/pożyczkowych, - brak określenia zasad przeprowadzania monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej oraz katalogu przesłanek wskazujących na problemy finansowe dłużnika, - brak określenia stosowanych zasad klasyfikacji pożyczek objętych ugodami.
	<p>Nieprawidłowości związane z klasyfikacją należności z uwagi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak zaklasyfikowania pożyczek i kredytów objętych procesem restrukturyzacji do kategorii należności przeterminowanych, - uwzględnianie terminowości obsługi liczonej od ostatniej (zamiast od pierwszej) zmiany warunków kredytowania, - nieprawidłową klasyfikację należności do niższej kategorii ryzyka wg kryterium terminowości spłaty, - uwzględnianie jedynie kryterium terminowości spłaty zadłużenia, tj. z pominięciem kryterium jakościowego.
3.	<p>Nieprawidłowe pomniejszanie podstawy tworzenia odpisów prawnych zabezpieczeń spłaty kredytów z uwagi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak oceny i weryfikacji wartości nieruchomości wynikających z operatów szacunkowych, sporządzonych przez zewnętrznych rzeczoznawców majątkowych, - brak zapisów w procedurach dotyczących istotnego obniżenia się wartości nieruchomości w wyniku spadku cen rynkowych, - brak zasad oceny wartości zabezpieczenia na nieruchomości pod względem kwoty możliwej do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego.
4.	<p>Znaczące nieprawidłowości związane z procesem restrukturyzacji należności (kredytów/pożyczek), tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak definicji restrukturyzacji, - brak oceny zdolności kredytowej osób objętych restrukturyzacją, - brak oceny zdolności kredytowej kredytobiorcy oraz poręczyciela w sytuacji zmiany warunków spłaty należności, - nieprawidłowa ocena zdolności kredytowej w procesie restrukturyzacji, - możliwość zmiany warunków kredytowania bez konieczności wyrażenia zgody poręczycieli w przypadku renegotjacji zawartych umów, - nieuzasadnione wydłużanie terminów spłat kredytów/pożyczek, - brak przeglądu kredytów/pożyczek restrukturyzowanych, w tym zawartych uгод, pod względem poprawności klasyfikacji pożyczek i ich wyceny.
5.	<p>Zastrzeżenia w odniesieniu do zarządzania ryzykiem wynikającym z - mającego istotny wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową SKOK - zaangażowania kapitałowego w spółki, dotyczące w szczególności prognozowanych przepływów i parametrów wyceny, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbyt niskiego wskaźnika β, - zbyt optymistycznych prognozowanych przepływów pieniężnych z działalności, uwzględniających wzrost przychodów w kolejnych latach objętych prognozą, pomimo istotnych odchyień w realizacji dotychczasowych prognoz finansowych,

	– zidentyfikowanego obciążenia wartości rezydualnej ryzykiem braku realizacji przepływów oraz zmiany paramentów wyceny, np. stopy dyskontowej.
--	--

Zródło: opracowanie własne UKNF

INNE DZIAŁANIA NADZORCZE DOTYCZĄCE SEKTORA SKOK

W dniu 30 sierpnia 2016 r. KNF wydała Rekomendację D-SKOK dotyczącą zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego (dalej: Rekomendacja D-SKOK), skierowaną do sektora skok.

Rekomendacja ta stanowi zbiór dobrych praktyk w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, w szczególności ryzykiem związanym z tymi obszarami. Konieczność wydania Rekomendacji wynikała ze znacznego rozwoju technologicznego oraz wzrostu znaczenia obszaru technologii informacyjnej dla działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, jak również z pojawienia się nowych zagrożeń w tym zakresie.

Mając na uwadze, wskazany w Rekomendacji D-SKOK, termin na jej wprowadzenie, tj. nie później niż do dnia 31 grudnia 2018 r., KNF zwróciła się do skok z prośbą o przekazanie harmonogramu i statusu realizacji prac związanych z wprowadzeniem Rekomendacji D-SKOK, uwzględniającego przeprowadzenie analizy luki pomiędzy obecnym stanem obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, w poszczególnych podmiotach, a stanem wynikającym z postanowień Rekomendacji D-SKOK. Jednocześnie w piśmie do Zarządu Kasy Krajowej Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych sformułowano oczekiwania KNF dotyczące wsparcia procesu wdrożenia przedmiotowej rekomendacji w poszczególnych kasach przez Kasę Krajową.

Powyższe materiały, tj. harmonogramy i statusy realizacji prac związanych z wprowadzeniem Rekomendacji D-SKOK oraz wypełnione formularze analizy luki, zostały przekazane do UKNF i są przedmiotem pogłębionej analizy w celu ustalenia zaawansowania prac w zakresie wdrażania standardów Rekomendacji D-SKOK.

4.3. INSTYTUCJE PŁATNICZE I BIURA USŁUG PŁATNICZYCH

W 2017 r. przeprowadzono 5 kontroli w krajowych instytucjach płatniczych w zakresie badania jakości systemu zarządzania (w tym systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej). W kontrolowanych podmiotach występowały m.in. następujące nieprawidłowości (które w różnym stopniu dotyczyły poszczególnych podmiotów) - w podziale na określone obszary badania:

Tabela 41. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w krajowych instytucjach płatniczych w 2017 r., w obszarze procesu zarządzania

Zarządzanie	
1.	Nieprawidłowości w zakresie organizacji procesu zarządzania, przejawiające się brakiem rozdzielania funkcji kontrolnych, zarządczych i operacyjnych.
2.	Nieuregulowanie procesu planowania strategicznego, monitorowania realizacji strategii oraz jej przeglądów, nieokreślenie osób/komórek odpowiedzialnych za ww. procesy.
3.	Brak kompleksowego uregulowania systemu informacji zarządczej, tj. brak określenia wszystkich rodzajów raportów obejmujących cały obszar działalności, wraz ze wskazaniem zakresu i częstotliwości przekazywania raportów oraz ich odbiorców.
4.	Brak sformalizowania procesu wprowadzania i dokonywania zmian w regulacjach wewnętrznych oraz trybu nadawania rangi dokumentom wewnętrznym.
5.	Brak regulacji wewnętrznych w zakresie korekty danych sprawozdawczych w przypadku identyfikacji błędów.
6.	Nieprawidłowa kwalifikacja transakcji płatniczych w sprawozdawczości przesyłanej do KNF.
7.	Brak zidentyfikowania kluczowych pracowników oraz przygotowania listy kadry rezerwowej.
8.	Niedostosowanie regulacji wewnętrznych do wymogów ustawy <i>o rozpatrywaniu reklamacji</i>

Tabela 42. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w krajowych instytucjach płatniczych w 2017 r., w obszarze systemu zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem	
1.	Brak dokonywania okresowych przeglądów procesu zarządzania ryzykiem.
2.	Brak opracowanej mapy ryzyka zawierającej wszystkie zidentyfikowane ryzyka wraz z określeniem ich poziomu, istniejących środków zapobiegawczych oraz właścicieli ryzyka.
3.	Nieuregulowanie procesu ustalania i aktualizacji limitów wewnętrznych w zakresie świadczonych usług płatniczych, brak ustalenia limitów dla niektórych istotnych ryzyk.
4.	Brak prowadzenia rejestru incydentów i zdarzeń operacyjnych, nieokreślenie wewnętrznych zasad zgłaszania zdarzeń związanych z zakłóceniem działalności operacyjnej.
5.	Uwagi do polityki bezpieczeństwa w zakresie brakujących zapisów określających zasady odzyskiwania danych z kopii zapasowych oraz postępowania w przypadku awarii systemów IT przetwarzających dane osobowe.
6.	Brak przeprowadzania testów planów ciągłości działania oraz testów warunków skrajnych.
7.	Brak sformalizowania procesu wprowadzania nowych produktów oraz zarządzania projektami.
8.	Brak określenia niektórych czynności powierzanych podmiotom zewnętrznym jako istotnych czynności operacyjnych.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 43. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w krajowych instytucjach płatniczych w 2017 r. w obszarze systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej	
1.	Brak dostosowania systemu kontroli wewnętrznej do skali i wielkości prowadzonej działalności.
2.	Brak utworzenia w strukturze organizacyjnej jednostki ds. kontroli wewnętrznej.
3.	Brak weryfikacji i okresowej oceny sposobu funkcjonowania kontroli wewnętrznej.
4.	Brak objęcia kontrolą wewnętrzną zagadnień istotnych dla działalności podmiotu, w szczególności dotyczących funkcjonowania systemu informacji zarządczej, spełnienia wymogów kapitałowych oraz skuteczności metodyki identyfikowania i zarządzania ryzykiem.
5.	Brak określenia zasad opracowywania planów audytu wewnętrznego, zasad dokumentowania procesu audytu i raportowania jego wyników do zarządu i rady nadzorczej.
6.	Brak audytów wewnętrznych w zakresie: oceny zgodności prowadzonej działalności z ustawą o usługach płatniczych (Dz. U. z 2016 r., poz.1997, z późn. zm.), prawidłowości ksiąg rachunkowych oraz zabezpieczeń IT.

Źródło: opracowanie własne UKNF

4.4. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO

KONTROLE W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ

W 2017 r. przeprowadzono czynności kontrolne w 23 zakładach ubezpieczeń. W odniesieniu do zakładów ubezpieczeń w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono 14 kontroli oraz 11 wizyt nadzorczych, przy czym w jednym zakładzie ubezpieczeń na życie przeprowadzono zarówno kontrolę, jak i wizytę nadzorczą, natomiast w drugim zakładzie ubezpieczeń na życie przeprowadzono dwie wizyty nadzorcze. Łącznie przeprowadzono czynności kontrolne w 11 zakładach ubezpieczeń na życie (5 kontroli i 8 wizyt nadzorczych) oraz w 12 zakładach ubezpieczeń osobowych i majątkowych (9 kontroli i 3 wizyty nadzorcze). Wszystkie postępowania kontrole miały charakter problemowy i obejmowały swym zakresem od 1 do 3 zagadnień.

W 2017 r. przeprowadzono czynności kontrolne w zakresie:

- zarządzania zakładem ubezpieczeń,
- procesów likwidacji szkód/spełniania świadczeń,
- wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- wyceny aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności,
- spełniania wymagań dotyczących systemu zarządzania,
- spełnienia wymagań zawartych w Wytycznych dotyczących zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji,
- wykonywania umów ubezpieczenia przez zakład ubezpieczeń,
- kosztów akwizycji.

W 2017 r. kontynuowano prowadzenie kontroli związanych z weryfikacją wdrożenia Wytycznych dotyczących likwidacji szkód z ubezpieczeń komunikacyjnych, które zostały przyjęte przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 16 grudnia 2014 r.

Tabela 44. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach rynku ubezpieczeniowego w 2017 r.

1.	Nieprawidłowości związane z funkcjonowaniem systemu zarządzania w zakresie skutecznego systemu przekazywania informacji.
2.	Niedostateczne zarządzanie ryzykiem operacyjnym w ramach systemu zarządzania, w szczególności ryzykiem bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.
3.	Nieprawidłowe wykonywanie czynności w procesie likwidacji szkód komunikacyjnych z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (dokonywanie wypłaty/odmowy wypłaty odszkodowań z opóźnieniem, naruszenie obowiązków informacyjnych).
4.	Naruszenie interesów uprawnionych z umów ubezpieczenia OC poprzez brak: przekazywania uprawnionym kalkulacji kosztów naprawy, wyceny pojazdu sprzed szkody, wyceny pozostałości, wyceny pojazdu po zdarzeniu, uzasadnienia celowości zastosowanej przy wycenie wartości pojazdu korekty oraz wysokości tej korekty, uzasadnienia dla zastosowania oraz wysokości zastosowanych korekt uznaniowych w kalkulacji kosztów naprawy, przekazania w kalkulacji kosztów naprawy pojazdu informacji o jakości części, które uwzględniono przy kalkulacji, przekazania w kalkulacji kosztów naprawy zindywidualizowanego uzasadnienia decyzji w zakresie uwzględniania wartości części niższej jakości niż O lub Q, uzasadnienia korekt wprowadzonych w kosztorysie przednaprawczym.
5.	Naruszenie interesów uprawnionych z umów ubezpieczenia OC poprzez niepoinformowanie o zasadach refundacji kosztów najmu pojazdu zastępczego.
6.	Naruszenie interesów ubezpieczonych poprzez brak poinformowania ubezpieczonych o zmianie zasad wyliczenia wartości wykupu i w konsekwencji nierówne ich traktowanie.
7.	Naruszenie interesów uprawnionych z umów ubezpieczenia OC poprzez brak przekazania w kosztorysach naprawy pojazdów zindywidualizowanego uzasadnienia decyzji w zakresie uwzględniania wartości części niższej jakości niż O lub Q.
8.	Naruszenie zasady pełnego odszkodowania i zaniżenie należnego odszkodowania.
9.	Naruszenie interesów ubezpieczających poprzez prowadzenie działalności z naruszeniem zawartych umów ubezpieczenia z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi w zakresie dokonywania wypłaty wartości wykupu (wypłata wartości wykupu po terminie określonym w umowie ubezpieczenia, używanie do ustalenia wartości wykupu ceny jednostki uczestnictwa innej niż wynikająca z treści umowy ubezpieczenia).
10.	Nieprawidłowości związane ze sporządzeniem dokumentacji procesów ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w zakresie: wyboru i stosowania metod wyceny, wyboru założeń wykorzystywanych do wyceny oraz gromadzenia i oceny jakości danych wykorzystywanych do wyceny.
11.	Nieprawidłowości w zarządzaniu ryzykiem aktuarialnym poprzez stosowanie niewłaściwych metod i założeń do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.
12.	Błędy w implementacji formuł obliczeniowych służących do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.
13.	Nieprawidłowości związane z dokumentacją opisującą sposób wyceny aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności w zakresie opisu stosowanych do ustalania wartości metod.
14.	Brak wyceny aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności według wartości godziwej.

15.	Stosowanie niewłaściwych metod i założeń do wyceny aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności.
16.	Nieprawidłowości w dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości (niepełna, niespójna dokumentacja).

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2017 r. 22 zakładom ubezpieczeń, w których przeprowadzono kontrole, wydano łącznie 88 zaleceń pokontrolnych, dotyczących dostosowania działalności zakładu ubezpieczeń do przepisów prawa oraz zaprzestania naruszania interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

KONTROLE W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ W ZAKRESIE KORZYSTANIA Z USŁUG AGENTÓW UBEZPIECZENIOWYCH

W 2017 r. przeprowadzono 13 kontroli zakładów ubezpieczeń, których celem było sprawdzenie prawidłowości prowadzenia działalności agencyjnej zakładów w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych, w szczególności:

- przestrzegania przez agentów ubezpieczeniowych wymogu wykonywania czynności agencyjnych przez osoby fizyczne spełniające ustawowe wymogi oraz
- przestrzegania przez agentów ubezpieczeniowych w prowadzonej działalności obowiązujących przepisów prawa,
- prawidłowości zawierania umów agencyjnych,
- terminowości składania wniosku o wpis do rejestru agentów ubezpieczeniowych podmiotu, z którym została zawarta umowa agencyjna,
- terminowości składania wniosku o dokonanie wpisu zmian do rejestru bądź o wykreślenie podmiotu z rejestru,
- prawidłowości danych dotyczących agentów ubezpieczeniowych przekazanych do organu nadzoru przez zakład ubezpieczeń wraz z wnioskiem o wpis agenta do rejestru, zmianę danych agenta bądź wykreślenie agenta z rejestru,
- w zakresie szkoleń i egzaminów dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych,
- skarg składanych na agentów ubezpieczeniowych.

W 7 przypadkach - według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. - trwało końcowe opracowywanie protokołów z przeprowadzonej kontroli.

KONTROLE PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ BROKERSKĄ

W 2017 r. przeprowadzono 14 kontroli w miejscu prowadzenia działalności brokerskiej. W 10 z nich stwierdzono nieprawidłowości, w efekcie których wydano zalecenia w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowania działalności brokerskiej do przepisów prawa. Podstawowym celem kontroli było sprawdzenie, czy działalność podmiotu prowadzącego działalność brokerską jest zgodna z prawem oraz uzyskanym zezwoleniem, w szczególności poddano kontroli:

- spełnianie warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia i prowadzenia działalności brokerskiej,
- umowy zawierane z zakładami ubezpieczeń,
- zawieranie lub doprowadzanie do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywanie czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia oraz uczestniczenie w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również organizowanie i nadzorowanie czynności brokerskich.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości:

- prowadzenie działalności brokerskiej z naruszeniem art. 22 ust. 1, art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 1 pkt 1 w zw. z ust. 5 oraz art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym,
- brak lub nieterminowe składanie do organu nadzoru wniosków o dokonanie zmian treści wpisu w rejestrze brokerów ubezpieczeniowych na skutek zaistniałych zmian danych objętych wpisem do rejestru brokerów ubezpieczeniowych (art. 46 ust. 1 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym),
- niezgodność treści porozumień dotyczących sposobu wzajemnego rozliczania się z tytułu wykonywania czynności brokerskich z przepisami prawa.

4.5. PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO

W 2017 r. przeprowadzono czynności kontrolne w 7 podmiotach rynku emerytalnego, 6 kontroli zostało przeprowadzonych w powszechnych towarzystwach emerytalnych i zarządzanych przez nie funduszach emerytalnych, jedna kontrola miała miejsce w banku depozytariuszu w zakresie przechowywania aktywów funduszy emerytalnych.

Wszystkie postępowania kontrole miały charakter problemowy.

Kontrole były poświęcone głównie następującym obszarom działalności powszechnych towarzystw emerytalnych i zarządzanych przez nie funduszy emerytalnych:

- zarządzaniu i organizacji,
- powierzeniu niektórych czynności podmiotom trzecim,
- odzyskaniu podatków lub ich przychodów osiągniętych przez fundusze emerytalne poza granicami kraju,
- aktualizowaniu danych członków Funduszu, aktualizacji danych uposażonych przez członków Funduszu,
- wypłatom środków dla osób uposażonych dokonywanych przez Fundusz z tytułu śmierci członka Funduszu,
- podziałowi środków i wypłatom z tytułu rozwiązania małżeństwa lub zmiany stosunków majątkowych między członkiem Funduszu, a jego współmałżonkiem, oraz wypłatom środków po rozpadzie małżeństwa,
- zarządzaniu ryzykiem ujawnienia tajemnicy zawodowej,
- wycenie i zarządzaniu ryzykiem wyceny (wycena za pomocą modeli),
- wykonaniu wcześniejszych powiadomień o stwierdzonych nieprawidłowościach.

Tabela 45. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach rynku emerytalnego w 2017 r.

Obszary nieprawidłowości o jakich były informowane towarzystwa emerytalne w 2017 r.	
1.	Naruszenie tajemnicy zawodowej.
2.	Naruszenie obowiązków informacyjnych wobec członków funduszy emerytalnych.
3.	Naruszenie obowiązków informacyjnych wobec Komisji Nadzoru Finansowego.
4.	Naruszenie zasad dokumentowania decyzji inwestycyjnych.

Źródło: opracowanie własne UKNF

4.6. PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU

W 2017 r. kontrole w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (dalej: ppp), zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2000 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* (j. t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1049; dalej: ustawa o ppp), przeprowadzono w podmiotach obowiązanych, które są nadzorowane przez KNF, tj. w podmiotach sektora: bankowego, kapitałowego, ubezpieczeniowego (w zakresie

ubezpieczeń na życie) oraz w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, krajowych instytucjach płatniczych oraz oddziałach instytucji kredytowych. Kontrole przestrzegania przepisów ustawy o ppp przeprowadzono w formule badań kompleksowych (badanie wszystkich przepisów ustawy o ppp) oraz problemowych (realizacja zaleceń KNF, wyjaśnienie wątpliwości wynikających z odpowiedzi banków na coroczną ankietę w zakresie oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu lub wyjaśnienie zagadnień podniesionych w pisemnym wniosku Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (dalej: GIIF) o przeprowadzenie inspekcji w wybranych bankach, w którym wskazano na błędną rejestrację przelewów przychodzących z zagranicy).

Tabela 46. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w podmiotach nadzorowanych w 2017 r. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Czynności kontrolne w poszczególnych podmiotach	Liczba
Banki komercyjne	9
Banki spółdzielcze	23
Domy/Biura maklerskie	3
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	3
Zakłady ubezpieczeń na życie	2
SKOK	5
Krajowe instytucje płatnicze	1
Oddziały instytucji kredytowych	4
Razem	50

Zródło: opracowanie własne UKNF

Prawie wszystkie przeprowadzone kontrole ujawniły nieprawidłowości i uchybienia w funkcjonujących w instytucjach obowiązanych procesach związanych z ppp. Największą liczbę nieprawidłowości stwierdzono w obszarze dotyczącym oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. Kolejnymi obszarami, w których ustalono stosunkowo dużo nieprawidłowości był proces rejestracji transakcji oraz organizacja procesu ppp.

Najczęstsze błędy stwierdzone we wszystkich sektorach rynku finansowego przedstawia Tabela 47.

Tabela 47. Najczęstsze nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2017 r. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu	
1.	<p>Nieprawidłowości w obszarze oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz stosowania środków bezpieczeństwa finansowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nieprawidłowo dokonana ocena ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, skutkująca nieprawidłowym poziomem zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego, – błędna parametryzacja matrycy oceny ryzyka skutkująca nieprawidłowym przyporządkowaniem klientów do odpowiednich kategorii ryzyka, – nieustalenie lub nieprawidłowe ustalenie beneficjenta rzeczywistego, – brak aktualizacji lub opóźnienia w aktualizacji posiadanych dokumentów i informacji oraz weryfikacji oceny ryzyka klienta, – brak weryfikacji klientów pod kątem zajmowania eksponowanego stanowiska politycznego (status PEP), – nieprawidłowości w dokumentacji klientów, – poinformowanie klienta o dokonaniu zawiadomienia do GIIF o podejrzeniu prania pieniędzy.

2.	<p>Nieprawidłowości w procesie rejestracji transakcji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nierejestrowanie transakcji, - opóźnienia w rejestrowaniu transakcji, - niepełne lub błędne ewidencjonowanie danych w rejestrze transakcji, - niewłaściwa metodyka lub praktyka w zakresie identyfikacji transakcji „powiązanych” (tj. przeprowadzonych za pomocą więcej niż jednej operacji, których okoliczności wskazują, że są one ze sobą powiązane i zostały podzielone na operacje o mniejszej wartości z zamiarem uniknięcia obowiązku rejestracji).
3.	<p>Nieprawidłowości w organizacji procesu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający zakres, jakość lub/i częstotliwość informacji zarządczej, - brak systemu zastępstw osób odpowiedzialnych za ppp, - naruszenie zasady rozdzielności funkcji operacyjnych od nadzorczych, - niewystarczające lub nie w pełni wykorzystane zasoby informatyczne, - brak formalnego przydzielenia zadań i odpowiedzialność, - brak przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi.
4.	<p>Nieprawidłowości w procedurach wewnętrznych, dotyczące m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - braku uwzględnienia zapisów (obowiązującego od dnia 26 czerwca 2017 r.) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. <i>w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (Dz. U.UE.L.2015.141.10 z 5 czerwca 2015 r.)</i>, - niedostosowania do pisma Przewodniczącego KNF z dnia 22 września 2016 r. (znak: DIB/WPP/075/3/1/2016/PJa), zawierającego uwagi do procedur banków spółdzielczych z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, - niedostosowania wykazu branż wysokiego ryzyka do wytycznych GIIF i praktyki rynkowej, - niedostosowania listy państw wysokiego ryzyka do komuników Financial Action Task Force, - braku dostosowania do komunikatu GIIF z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie beneficjenta rzeczywistego, - braku wskazania obowiązku weryfikacji wszystkich klientów po każdej zmianie na listach sankcyjnych, - braku konieczności dokonania przeszkolenia pracowników po istotnej zmianie w przepisach prawa, - niedostosowania regulacji wewnętrznych do stosowanej praktyki, - niedostosowania regulacji do wykonywanej działalności i możliwości organizacyjnych podmiotu (przyjmowanie regulacji wzorcowych grupy bez ich dostosowania).
5.	<p>Nieprawidłowości w obszarze analizy transakcji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak przeprowadzania bieżącej analizy wszystkich transakcji, - błędy w algorytmach stosowanych w procesie analizy transakcji, - nieterminowe wykonywanie analiz, - nieprawidłowości o charakterze ilościowym i jakościowym w procesie dokonywania i dokumentowania analiz transakcji.
6.	<p>Nieprawidłowości w zakresie przekazywania informacji do GIIF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieterminowe przekazywanie informacji o zarejestrowanych transakcjach do GIIF, - niewystarczająca liczba certyfikatów elektronicznych uprawniających do przekazywania informacji o transakcjach do GIIF, - nieterminowe udzielanie odpowiedzi na zapytania GIIF, - niedostateczne dokumentowanie dokonania weryfikacji bazy klientów w związku z zapytaniami GIIF, - brak lub nieprawidłowe podstawy prawne na przekazywanych do GIIF zawiadomieniach o transakcjach podejrzanych, - niezgodność danych dotyczących liczby zawiadomień skierowanych do GIIF o transakcjach podejrzanych z informacją przekazywaną kwartalnie do UKNF.
7.	<p>Nieprawidłowości w zakresie przeprowadzanych szkoleń pracowników:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wypełnienia obowiązku szkoleniowego, - szkolenia dla nowozatrudnionych pracowników zrealizowane z opóźnieniem, tj. już po podjęciu przez pracownika czynności operacyjnych, - nieprawidłowe dokumentowanie wykonania obowiązku szkoleniowego, - mała efektywność systemu szkoleniowego.

8.	Nieprawidłowości dotyczące systemu kontroli wewnętrznej: <ul style="list-style-type: none"> – kontrola wewnętrzna funkcjonalna i instytucjonalna wykonywana była w nieskuteczny sposób, – nie wszystkie istotne obszary zostały objęte zakresem kontroli, – zbyt niska częstotliwość przeprowadzanych kontroli, – niewłaściwy dobór próby, – brak monitorowania wykonania zaleceń pokontrolnych, – niedostateczne dokumentowanie wyników kontroli.
9.	Nieprawidłowości w zakresie przechowywania i archiwizacji dokumentów związane były z przechowywaniem danych w rejestrze transakcji przez okres dłuższy od określonego w ustawie o ppp (art. 8 ust. 4), tj. powyżej 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku, następującego po roku, w którym transakcje zostały zarejestrowane.
10.	Nieprawidłowości stwierdzone w zakresie informacji towarzyszących przekazom pieniężnym: <ul style="list-style-type: none"> – niedostosowanie regulacyjne i organizacyjne do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (Dz. U. UE. L. 2015. 141. 10 z 05 czerwca 2015 r.), – brak potwierdzania przeprowadzenia prawidłowej weryfikacji klienta na odwrocie dokumentu przekazu, co stanowiło naruszenie postanowień obowiązującej regulacji wewnętrznej.
11.	Nieprawidłowości stwierdzone w obszarze wstrzymywania transakcji oraz dokonywania blokady rachunku i zamrożenia wartości majątkowych: <ul style="list-style-type: none"> – zbyt długi termin wstrzymania transakcji (niezgodny z ustawą o ppp), – niewłaściwy poziom zgodności weryfikacji bazy klientów z listami sankcyjnymi.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W celu wyeliminowania nieprawidłowości KNF wydawała nadzorowanym instytucjom zalecenia pokontrolne w przedmiotowych obszarach. Ponadto, w przypadku zidentyfikowania istotnych lub licznych nieprawidłowości KNF zalecała dodatkowo przeprowadzenie szkoleń uzupełniających dla pracowników realizujących proces ppp oraz wzmocnienie lub wprowadzenie dodatkowych mechanizmów w systemie kontroli wewnętrznej.

Monitorowanie realizacji zaleceń KNF odbywało się w oparciu o okresowe sprawozdania składane przez skontrolowane podmioty, w których opisywały szczegółowo podejmowane przez siebie działania naprawcze, eliminujące stwierdzone nieprawidłowości. W trakcie kontroli pracownicy UKNF weryfikowali również sposób wykonania zaleceń pokontrolnych.

Ponadto, przeprowadzono 3 kontrole w przedstawicielstwach banków zagranicznych i instytucji kredytowych. Przedmiotowe kontrole zostały przeprowadzone w zakresie przestrzegania warunków określonych w zezwoleniu KNF na prowadzenie działalności przedstawicielstwa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. W jednym z kontrolowanych przedstawicielstw ujawniono brak prowadzenia oddzielnej rachunkowości w języku polskim co jest niezgodne z art. 100 pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1829, z późn. zm.).

5. PION NADZORU BANKOWEGO/NADZÓR BANKOWY

5.1. BANKI I ODDZIAŁY INSTYTUCJI KREDYTOWYCH

NADZÓR OSTROŻNOŚCIOWY NAD BANKAMI KRAJOWYMI

Czynności nadzorcze podjęte w 2017 r. przez UKNF polegały na bieżącym monitorowaniu oraz kwartalnej analizie sytuacji ekonomiczno-finansowej banków (ocena nadana za IV kw. 2016 r. oraz 3 kwartały 2017 r.). Na jej podstawie nadawano kwartalnie oceny banku w systemie KOBRA. W 2017 roku ocenie poddane zostały wszystkie banki komercyjne. Przygotowano 132 analizy kwartalne banków komercyjnych. W 2017 roku kontynuowano proces

cyklicznego przeglądu i oceny nadzorczej banków spółdzielczych i zrzeszających. Przygotowano 2 227 analiz kwartalnych banków spółdzielczych oraz 8 analiz kwartalnych banków zrzeszających.

Oprócz oceny kwartalnej banki są objęte analizą w ramach procesu BION, tj. Badania i Oceny Nadzorczej. Szczegółowe informacje na temat oceny BION w sektorze bankowym przedstawione zostały w sekcji Badanie i Ocena Nadzorcza (BION).

Przygotowano również 120 analiz kwartalnych oddziałów instytucji kredytowych (ocena nadana za IV kw. 2016 r. oraz 3 kwartały 2017 r.).

W ramach nadzoru skonsolidowanego analizowano skonsolidowane sprawozdania finansowe banków, sytuację ekonomiczno-finansową holdingów oraz podmiotów dominujących wobec banków. W ramach bezpośredniego nadzoru analitycznego typowano banki do inspekcji kompleksowych i problemowych, a następnie przekazywano te informacje do komórek organizacyjnych UKNF odpowiedzialnych za prowadzenie działań inspekcyjnych. Przygotowywano dane dla inspekcji w bankach.

Prowadzono analizy porównawcze klasyfikacji należności od tego samego kredytobiorcy przez różne banki, a także prezentacji akcjonariatu niektórych znaczących klientów banków - w przypadku stwierdzenia rozbieżności podejmowano odpowiednie działania, polegające na stosownych wystąpieniach do nadzorowanych jednostek. Analizie podlegała również struktura geograficzna i branżowa należności banków krajowych i oddziałów instytucji kredytowych.

Prowadzono działania nadzorcze m.in. w następującym zakresie:

- wzmocnienia bazy kapitałowej, w tym zasady wypłacania dywidendy,
- procesów przekształceniowych,
- postępowań administracyjnych, w tym wniosków o zaliczenie do funduszy zobowiązań podporządkowanych, zysków okresowych,
- płynności,
- sprawdzenia odporności banków na możliwe negatywne zmiany w otoczeniu makroekonomicznym (stress testy),
- planów postępowania naprawczego (PPN), w tym w zakresie oceny stopnia ich realizacji czy zakończenia PPN,
- procesów akceptacji planów naprawy,
- nadawania ocen BION,
- realizacji zaleceń wydanych w ramach inspekcji, procesu BION oraz innych wydanych w ramach nadzoru "zza biurka".

W 2017 roku przedłożono na posiedzenia KNF następujące opracowania dotyczące sektora bankowego:

- Raport o sytuacji banków w 2016 r.,
- Informację o sytuacji banków w I kwartale 2017 r.,
- Raport o sytuacji banków w I półroczu 2017 r.,
- Informację o sytuacji banków w okresie I-IX 2017 r.
- Informację o sytuacji banków spółdzielczych i zrzeszających w 2016 r.,
- Informację o sytuacji banków spółdzielczych i zrzeszających w I kwartale 2017 r.,
- Informację o sytuacji banków spółdzielczych i zrzeszających w I półroczu 2017 r.

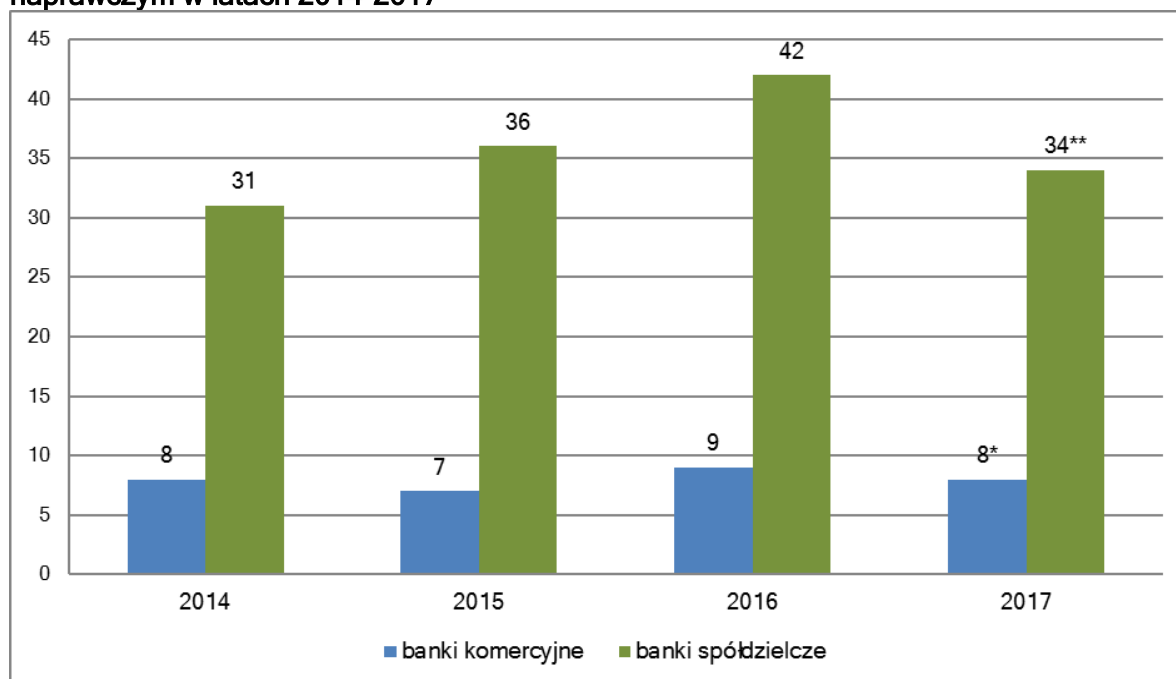
NADZÓR NAD BANKAMI OBJĘTYMI POSTĘPOWANIEM NAPRAWCZYM

W 2017 r. postępowaniem naprawczym było objętych 7 banków komercyjnych. Na początku 2017 r. postępowaniu naprawczemu podlegały 42 banki spółdzielcze oraz jeden z banków zrzeszających. Natomiast na koniec 2017 r. postępowaniem naprawczym objęte były

34 banki spółdzielcze oraz jeden z banków zrzeszających, część banków przeszła w rygor planów naprawy.

Komisja zapoznała się z dwoma półrocznymi raportami na temat sytuacji banków spółdzielczych objętych postępowaniami naprawczymi.

Wykres 17. Liczba banków komercyjnych i spółdzielczych objętych postępowaniem naprawczym w latach 2014-2017

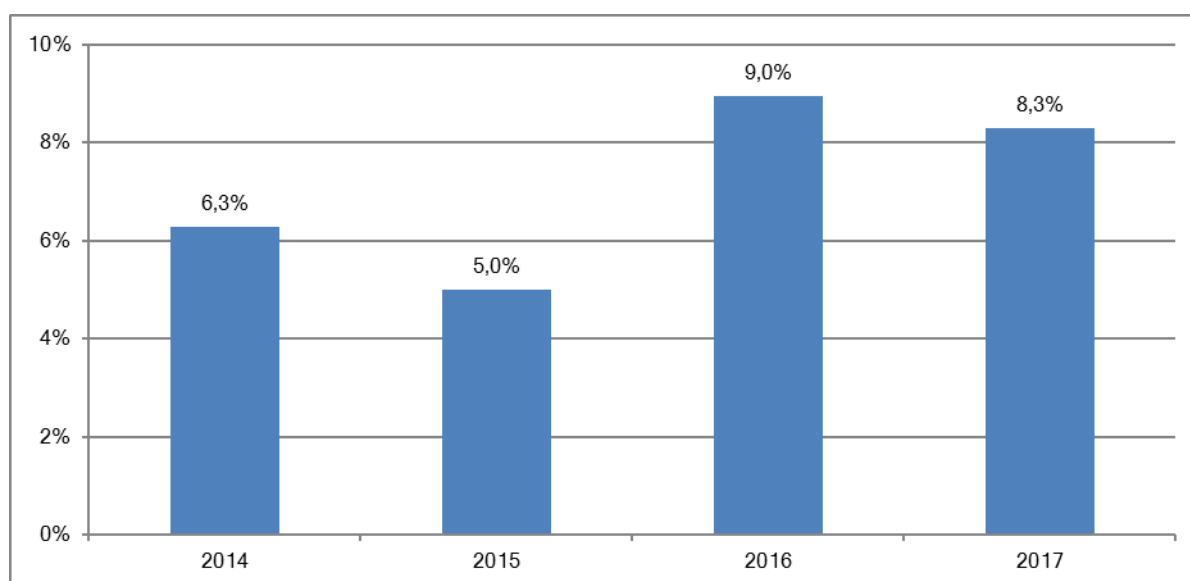

*w tym jeden bank zrzeszający

**część banków przeszła w rygor planów naprawy

Źródło: opracowanie własne UKNF

Wykres 18. Udział aktywów banków komercyjnych i spółdzielczych objętych postępowaniem naprawczym w aktywach sektora bankowego (w %) w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Udział aktywów banków spółdzielczych objętych programem postępowania naprawczego w aktywach sektora bankowego wyniósł na koniec 2017 roku 0,6%.

DECYZJE W ZAKRESIE ZOBOWIĄZAŃ PODPORZĄDKOWANYCH

W 2017 r. KNF wydała następujące decyzje w sprawach indywidualnych związane z:

- zaliczeniem do funduszy uzupełniających środków pieniężnych uzyskanych z emisji obligacji i pożyczek podporządkowanych - 20 decyzji,
- wcześniejszym wykupem obligacji podporządkowanych - 2 decyzje,
- wcześniejszym zwrotem zobowiązań podporządkowanych - 1 decyzję.

DECYZJE W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH

Decyzje w sprawach indywidualnych związane były z:

- zaliczeniem do funduszy uzupełniających środków pieniężnych uzyskanych z emisji obligacji i pożyczek podporządkowanych - 20 decyzji,
- zaliczeniem do kapitału Tier I banku zysku za dany okres - 26 decyzji,
- wyrażeniem zgody na zaklasyfikowanie do kapitału Tier I zobowiązań wynikających z wyemitowanych przez bank instrumentów finansowych - 4 decyzje,
- wyrażeniem zgody na zakwalifikowanie środków pieniężnych banku pozyskanych z emisji obligacji długoterminowych i pożyczek podporządkowanych, jako instrumenty w kapitale Tier II - 12 decyzji,
- wyrażeniem zgody na obniżenie funduszy własnych - 466 decyzji,
- wyrażeniem zgody na zaliczenie do kapitału Tier I udziałów wniesionych po 28.06.2013 r. - 39 decyzji.

DECYZJE W ZAKRESIE POŁĄCZEŃ

KNF zezwoliła na połączenie:

- Krakowskiego Banku Spółdzielczego (jako banku przejmującego) z Bankiem Spółdzielczym w Praszce oraz z Bankiem Spółdzielczym w Mierzęcicach (jako bankami przejmowanymi),
- Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Choszczynie (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym Rzemiosła w Szczecinie (bank przejmowany),
- Banku Spółdzielczego w Jarosławiu (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Roźwienicy (bank przejmowany),
- Banku Spółdzielczego w Raciążu (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Gąsolinie (bank przejmowany),
- Banku Spółdzielczego w Toruniu (bank przejmujący) z Bankiem Spółdzielczym w Chełmnie (bank przejmowany).

Komisja na posiedzeniu w dniu 1 sierpnia 2017 r. wyraziła zgodę na prowadzenie przez Bank Spółdzielczy w Brodnicy działalności poza zrzeszeniem.

INFORMACJA DOTYCZĄCA SYSTEMÓW OCHRONY INSTYTUCJONALNEJ (IPS)

Komisja Nadzoru Finansowego na posiedzeniu w dniu 11 kwietnia 2017 r. na wniosek Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, wyraziła zgodę na zmianę Umowy Systemu Ochrony SGB. Wnioskowane zmiany miały na celu przede wszystkim dostosowanie postanowień Umowy Systemu Ochrony SGB do zmian w przepisach prawa, tj. w ustawie Prawo Bankowe oraz ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Rozszerzają one również działalność audytu prowadzonego przez jednostkę zarządzającą systemem o audyt technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego uczestników. Wprowadzono także modyfikacje w zakresie oceny punktowej, poprawiające proces oceny uczestników. Zmiany umożliwiają usprawnienie procesu audytowego oraz rozwiązań organizacyjnych, związanych z funkcjonowaniem systemu.

Ponadto, na tym samym posiedzeniu KNF, na wniosek Spółdzielni Spółdzielczego Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, wyraziła zgodę na zmianę Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Wnioskowane zmiany obejmują głównie kwestie organizacyjne i mają na celu przede

wszystkim dostosowanie postanowień Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS do zmian w przepisach prawa, tj. ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, a także ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Zmiany umożliwiają usprawnienie funkcjonowania Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

INFORMACJA O ZEZWOLENIU KNF NA UTWORZENIE NOWEGO BANKU ZRZESZAJĄCEGO

KNF, na wniosek 56 banków spółdzielczych, zezwoliła na utworzenie banku zrzeszającego pod firmą: Polski Bank Apeksowy SA. Komisja zatwierdziła jednocześnie przedłożony przez Założycieli projekt statutu banku oraz zatwierdziła pierwszy skład zarządu banku. Działalność banku ogranicza się wyłącznie do świadczenia usług na rzecz zrzeszonych banków spółdzielczych w formie m.in. obsługi finansowej zrzeszenia, zapewnienia warunków do utrzymywania płynności w zrzeszeniu przez wszystkich jego uczestników samodzielnie, realizacji rozliczeń, zagospodarowania nadwyżek środków pieniężnych banków spółdzielczych oraz obsługi prawnej.

TESTY WARUNKÓW SKRAJNYCH (STRESS TESTY)

W roku 2017 UKNF po raz ósmy przeprowadził testy warunków skrajnych sektora bankowego. Celem tego badania było określenie potencjalnego wpływu zmiennego otoczenia makroekonomicznego na sytuację finansową i kapitałową instytucji polskiego sektora bankowego oraz ocena odporności sektora na zadany szok. W badaniu uczestniczyły wszystkie banki komercyjne (z wyłączeniem BGK, banków zrzeszających oraz banków wycofujących się z działalności w Polsce). Pod względem sumy aktywów banki biorące udział w testach obejmowały około 80% sumy bilansowej całego sektora bankowego.

Po otrzymaniu danych przez Urząd nastąpił proces ich wstępnej weryfikacji. Analizowano dane pod względem ich poprawności oraz zgodności z obowiązującymi oraz przyszłymi przepisami, spójności wewnętrznej oraz realności prognozowanych trendów. Szczegółowo weryfikowano także prognozowany wpływ zmian w rachunkowości (MSSF 9) na fundusze własne i kwotę ekspozycji na ryzyko. Dodatkowo do weryfikacji prognoz banków wykorzystano modele opracowane w UKNF.

Wszelkie wątpliwości wynikłe podczas tego procesu były na bieżąco konsultowane z bankami. Opublikowane wyniki wskazują na wysoką odporność sektora bankowego na hipotetyczne szoki rynkowe, dobrą kapitalizację oraz sytuację płynnościową.

BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION)

W kwietniu 2017 r. UKNF przekazał bankom informację o umieszczeniu na stronie internetowej KNF znowelizowanej *Metodyki Badania i Oceny Nadzorczej banków komercyjnych, zrzeszających oraz spółdzielczych* (dalej: *Metodyka BION*).

W ramach nowelizacji dokonano implementacji do procesu badania i oceny nadzorczej postanowień obowiązującej od dnia 9 października 2016 r. ustawy dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (dalej: *ustawa o BFG*), w tym:

- rozszerzono skalę oceny końcowej BION o ocenę F (ang. *fail*) nadawaną, w przypadku gdy bank uznany zostanie za zagrożony upadłością zgodnie z art. 101 ust. 3 ustawy o BFG,
- uzupełniono katalog możliwych działań nadzorczych o środki wczesnej interwencji stosowane w sytuacji naruszenia lub wystąpienia niebezpieczeństwa naruszenia przez bank wymogów kapitałowych, płynnościowych oraz wymogów przejrzystości dla systemu obrotu wskazanych w art. 142 ust. 1 ustawy *Prawo bankowe*.

Jednocześnie, w *Metodyce BION* wprowadzono postanowienia obowiązującego od dnia 1 maja 2017 r. Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Zmiany w *Metodyce BION* objęły również wdrożenie wymogów wynikających z innych przepisów prawa oraz dobrych praktyk nadzorczych, wchodzących w życie z początkiem 2017 roku, w tym w szczególności:

- regulacyjnych standardów technicznych dotyczących obowiązku rozliczania oraz technik ograniczania ryzyka uzupełniających zapisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji,
- Wytycznych EBA dotyczących informacji nt. ICAAP oraz ILAAP gromadzonych dla celów procesu przeglądu i oceny nadzorczej (SREP) z października 2016 r. (dalej: *Wytyczne ICAAP/ILAAP*).

Nowelizacja *Metodyki BION* uwzględniła również postanowienia Uchwały Nr 14/2017 Komitetu Stabilności Finansowej z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie rekomendacji dotyczącej restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych (dalej Uchwała KSF Nr 14/2017), stosownie do których m.in.:

- wprowadzono definicję ryzyka zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców,
- opracowano załącznik do *Metodyki BION* opisujący w sposób ramowy zasady wyliczania wymogów kapitałowych w ramach Filara II z tytułu mieszkaniowych kredytów walutowych, który uwzględnia rekomendacje 2 pkt 1 ww. Uchwały,
- ujęto w badaniu i ocenie nadzorczej dotychczas nieuwzględniane czynniki ryzyka wskazane w ww. Uchwale KSF Nr 14/2017 (uzupełniono rozdział II.3.3.2 pt. Ryzyko kredytowania w walutach obcych).

W 2017 r. bankom komercyjnym nadano 30 ocen BION, natomiast bankom spółdzielczym nadano 445 ocen BION.

Prowadzony przez UKNF proces BION uwzględnia w sposób komplementarny i spójny, ustalenia z czynności analitycznych i inspekcyjnych prowadzonych przez nadzór w bankach. Intensywność procesu BION w poszczególnych bankach uzależniona jest przede wszystkim od oceny końcowej BION nadanej w ramach poprzedniego cyklu BION oraz grupowania banków w trakcie procesu kategoryzacji.

Metodyka BION zakłada ciągłość aktualizacji ocen BION w ramach kwartalnych analiz „zza biurka” oraz dialog nadzoru z bankami.

PLANY NAPRAWY

Podstawowym celem planu naprawy jest wprowadzenie rozwiązań pozwalających na uniknięcie eskalacji negatywnych zjawisk mogących prowadzić w skrajnych przypadkach do upadłości banku lub uruchomienia narzędzi przymusowej restrukturyzacji przez organ przymusowej restrukturyzacji oraz zabezpieczenie kontynuacji działalności w obszarach uznanych za krytyczne.

Rok 2017 był pierwszym, w którym banki przekazywały plany naprawy do zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego w drodze decyzji, zgodnie z postanowieniami art. 141q ustawy Prawo bankowe. W 2017 r. zaakceptowano 11 planów naprawy.

MONITOROWANIE PRZESTRZEGANIA PRZEZ BANKI OBOWIĄZUJĄCYCH REGULACJI

UKNF na bieżąco monitoruje „zza biurka” sytuację finansową banków, w tym płynnościową i kapitałową. W 2017 r. po raz kolejny szczególny nacisk położono na zachowanie przez banki dobrej jakości kapitałów własnych oraz ich odpowiedniej wysokości. Kapitały własne zapewniają bankowi bezpieczeństwo na wypadek niepożądanych zdarzeń zewnętrznych, które mogą zaistnieć na przykład w związku z kryzysem w sferze realnej lub zawirowaniami na międzynarodowych rynkach finansowych.

ANALIZY W ZAKRESIE ROZWIĄZANIA PROBLEMU KREDYTÓW INDEKSOWANYCH DO WALUT OBCYCH I DENOMINOWANYCH W WALUTACH OBCYCH

UKNF przeprowadził szereg analiz eksperckich dotyczących sytuacji banków posiadających portfele kredytów indeksowanych do walut obcych i denominowanych w walutach obcych, zwłaszcza we franku szwajcarskim. Na wniosek Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP ponownej ocenie poddano złożone w poprzednich latach propozycje systemowych rozwiązań problemu tych kredytów. Rok 2017 przyniósł także nową koncepcję pomocy zadłużonym w walutach obcych, polegającą na utworzeniu subfunduszu przy funkcjonującym od 2016 roku Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. Przedłożony przez Kancelarię Prezydenta RP stosowny projekt ustawy również był przedmiotem analiz i opinii UKNF.

Analizy koncentrowały się wokół wyliczenia finansowych skutków poszczególnych wariantów zmian legislacyjnych, z uwzględnieniem wpływu tych regulacji na pozycję kapitałową, zyski i wypłacalności poszczególnych banków oraz całego sektora bankowego.

POLITYKA DYWIDENDOWA I DODATKOWY WYMÓG KAPITAŁOWY

W celu utrzymania adekwatności kapitałowej na poziomie uznawanym za bezpieczny, organ nadzoru po raz kolejny rekomendował bankom ograniczenie wypłat dywidendy. Rezultatem dotychczasowej polityki dywidendowej UKNF jest stabilny i wysoki współczynnik wypłacalności sektora na poziomie 19,00% na koniec 2017 roku (na koniec 2016 r. wynosił 17,72%).

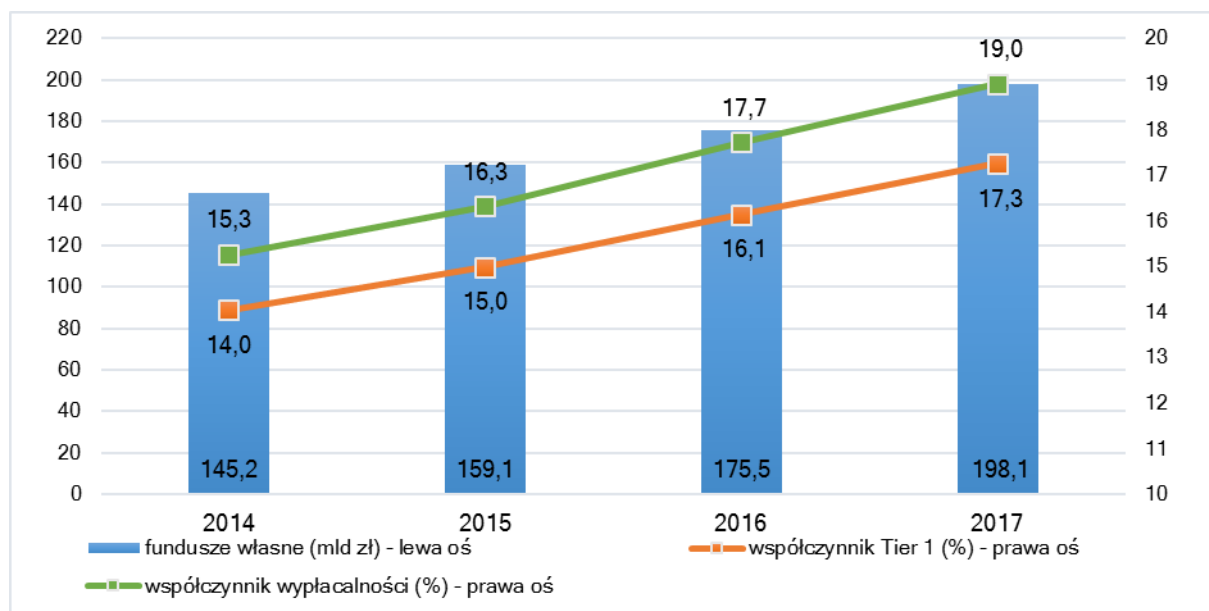
Wyznaczając kryteria polityki dywidendowej na 2018 rok, KNF kierowała się zaleceniami Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie zasad wypłaty dywidendy oraz polityką dywidendową na 2017 rok, w której zostały zawarte dodatkowe kryteria dla banków posiadających istotną ekspozycję w kredytach walutowych. Zostały wyodrębnione trzy progi określające maksymalną wartość dywidendy z zysku za 2017 rok jaki banki mogą wypłacić, tj.: 50%, 75% oraz 100%. Wielkość potencjalnej dywidendy jest zależna od poziomu współczynników kapitałowych banku, uzyskanej oceny BION, poziomu dźwigni finansowej, wielkości posiadanego portfela kredytów walutowych mieszkaniowych oraz udziału w portfelu kredytów udzielonych w latach 2007-2008. Dodatkowo, możliwość wypłaty 100% zysku została ograniczona do instytucji wykazujących stosunkową małą wrażliwość kapitału na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny.

Pomimo dobrej sytuacji bieżącej, rekomendowane jest utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, a w przypadku niektórych banków jej dalsze wzmocnienie, co wynika z poziomu ryzyka już zakumulowanego w bilansach banków, jak też niepewności co do przyszłego rozwoju koniunktury gospodarczej.

W tym celu w 2017 r. KNF po raz kolejny wydała zalecenia nakładające na 15 banków dodatkowe wymogi kapitałowe (na bazie solo lub skonsolidowanej) wynikające z posiadania przez te podmioty portfeli zabezpieczonych hipotecznie kredytów walutowych gospodarstw domowych w EUR i w CHF. Dodatkowy wymóg kapitałowy wyliczany jest w ramach filaru II dla portfeli kredytowych obciążonych szczególnie dużym ryzykiem i zapewnia zindywidualizowane oddziaływanie na banki posiadające znaczne portfele kredytów walutowych udzielonych kredytobiorcom niezabezpieczonym, tj. osiągającym dochody w walucie innej niż waluta kredytu. Zgodnie z rekomendacjami Uchwały KSF Nr 14/2017 w 2017 r. w ramach filaru II dodatkowe wymogi kapitałowe uzupełniono także o wymogi

z tytułu ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka zbiorowego niewykonania zobowiązań w zakresie czynników ryzyka związanych z portfelem kredytów walutowych.

Wykres 19. Fundusze własne i adekwatność kapitałowa krajowego sektora bankowego w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

IDENTYFIKACJA INNYCH INSTYTUCJI O ZNACZENIU SYSTEMOWYM (O-SIIs)

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym¹¹ Komisja Nadzoru Finansowego została zobowiązana do identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym oraz do nałożenia na nie stosownych buforów kapitałowych.

Przeprowadzona przez KNF po raz pierwszy w 2016 roku identyfikacja innych instytucji o znaczeniu systemowym odbyła się w oparciu o następujące kryteria: wielkość danej instytucji finansowej, jej znaczenie dla gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej, znaczenie prowadzonej przez nią działalności transgranicznej oraz zbadanie wzajemnych powiązań danej instytucji lub danej grupy z systemem finansowym.

Po dokonaniu niezbędnych obliczeń i przeprowadzeniu właściwego postępowania, decyzjami administracyjnymi podjętymi w dniu 4 października 2016 r., KNF zidentyfikowała 12 banków jako inne instytucje o znaczeniu systemowym i nałożyła na nie bufory innej instytucji o znaczeniu systemowym.

W 2017 roku KNF - zgodnie z przepisami ww. ustawy dokonała przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym. W wyniku dokonanego przeglądu i po uwzględnieniu opinii Komitetu Stabilności Finansowej, decyzjami z 19 grudnia 2017 r. KNF potwierdziła identyfikację jedenastu banków jako innych instytucji o znaczeniu systemowym oraz zakwalifikowała do tej grupy jeden dodatkowy bank. Na tej podstawie KNF zdecydowała również o nałożeniu stosownych buforów kapitałowych.

¹¹ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1513, ze zm.).

5.2. SPÓŁDZIELCZE KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWE (SKOK)

Na koniec 2017 r. 24 kasy objęte były postępowaniami naprawczymi. W roku 2017 KNF podjęła decyzję o przejęciu dwóch spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych przez banki na podstawie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Lubuska Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowej w Zielonej Górze (Lubuska SKOK) została przejęta przez Bank Spółdzielczy we Wschowie. Natomiast Bieszczadzka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w Sanoku (Bieszczadzkiej SKOK) została przejęta przez ING Bank Śląski SA.

Komisja Nadzoru Finansowego ustanowiła w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych dwóch zarządców komisarycznych:

- z dniem 28 czerwca 2017 r., zarządcę komisarycznego w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej Piast (SKOK Piast),
- z dniem 14 czerwca 2017 r., zarządcę komisarycznego w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej Rafineria w Gdańsku (SKOK Rafineria)

Zarządcy komisaryczni, poza kierowaniem bieżącą działalnością kas, prowadzili rozmowy z właścicielami (członkami kas) i potencjalnymi inwestorami w celu wypracowania modelu restrukturyzacji tych instytucji, adekwatnego do stwierdzonej sytuacji finansowej.

Komisja Nadzoru Finansowego zawiesiła działalność oraz wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, w następujących kasach:

- Wielkopolska SKOK,
- Twoja SKOK,
- SKOK Nike,
- SKOK Wybrzeże.

W 2017 r. właściwe sądy, po rozpatrzeniu wniosków KNF, ogłosiły upadłość trzech spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych:

- Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku Wydział VI Gospodarczy wydał w dniu 21 listopada 2017 r. postanowienie o ogłoszeniu upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej „Wybrzeże” (SKOK Wybrzeże) - sygnatura akt VI GU 596/17,
- Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie X Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i restrukturyzacyjnych wydał w dniu 3 lipca 2017 r. postanowienie o ogłoszeniu upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Nike (SKOK Nike) - sygnatura akt X GU 1010/17,
- Sąd Rejonowy w Opolu wydał w dniu 19 czerwca 2017 r. postanowienie o ogłoszeniu upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej „Twoja” w Kędzierzynie-Koźlu (Twoja SKOK) - sygnatura akt VGU 75/17.

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego zapoznała się łącznie z trzema okresowymi raportami o sytuacji sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych: Informacją o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w 2016 r., w I kwartale 2017 r., w I półroczu 2017 r. W roku 2017 Komisja zapoznała się także z dwoma półrocznymi raportami na temat sytuacji kas zobowiązanych do realizacji programów postępowania naprawczego.

5.3. KRAJOWE INSTYTUCJE PŁATNICZE I KRAJOWE INSTYTUCJE PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO

Działalność w zakresie usług płatniczych, prowadzona przez krajowe instytucje płatnicze (KIP) i biura usług płatniczych (BUP), objęta jest nadzorem KNF w zakresie i na zasadach określonych w przepisach ustawy o usługach płatniczych (dalej „uup”) oraz w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Zasadniczym celem sprawowanego przez KNF nadzoru nad krajowymi instytucjami płatniczymi jest zapewnienie bezpieczeństwa finansowego krajowych instytucji płatniczych, zapewnienie zgodności działalności krajowych instytucji płatniczych z obowiązującymi przepisami krajowymi i wspólnotowymi, regulującymi zasady funkcjonowania rynku usług płatniczych oraz ochrona interesów użytkowników i posiadaczy pieniądza elektronicznego.

W odniesieniu do biur usług płatniczych, celem nadzoru KNF jest zapewnienie zgodności funkcjonowania biur usług płatniczych z przepisami uup oraz ochrona interesów uczestników rynku (użytkowników) usług płatniczych świadczonych przez te podmioty (przekaz pieniędzy).

Tabela 48. Zestawienie funduszy własnych KIP (w tys. zł)

Pozycja	III kw. 2016 r.	IV kw. 2016 r.	I kw. 2017 r.	II kw. 2017 r.	III kw. 2017 r.
Fundusze własne, w tym:	596,1	616,3	816,1	870,1	804,2
– kapitał założycielski	512,7	516,3	798,0	754,9	717,1
– kapitał z aktualizacji wyceny	3,7	3,9	-67,5	0,0	6,3
– niepodzielony zysk z lat ubiegłych	31,1	31,0	30,7	51,9	43,9
– zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego	48,6	65,1	54,9	63,6	36,7
Pomniejszenia funduszy własnych:	197,6	203,2	229,6	251,7	333,1
– akcje lub udziały własne posiadane przez instytucję płatniczą, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utrata ich wartości	0,0	0,1	0,6	0,6	144,8
– wszelkie zobowiązania z tytułu emisji akcji uprzywilejowanych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
– wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej	87,1	87,5	98,9	103,1	90,8
– strata z lat ubiegłych	99,4	99,8	108,6	131,2	78,4
– strata w trakcie zatwierdzania	0,0	6,4	14,4	24,9	0,00
– strata netto bieżącego okresu	11,0	9,3	7,0	16,7	19,2
Fundusze własne (po pomniejszeniach)	398,5	413,1	586,5	618,5	471,2

Źródło: opracowanie własne UKNF

Analiza przekazanych KNF danych sprawozdawczych, dotyczących krajowego rynku usług płatniczych prowadzi do wniosku, że pozycja dominująca w tym obszarze należy do kilku KIP o ugruntowanej pozycji rynkowej, które prowadzą działalność na szeroką skalę. Krajowe instytucje płatnicze, świadczące wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (Grupa C), zrealizowały w III kwartale 2017 r. 3,6% wszystkich transakcji płatniczych

(11,2 mln transakcji). Druga grupa podmiotów (Grupa B), które poza usługą przekazu pieniężnego świadczą także inne usługi płatnicze m.in. polecenia przelewu i zapłaty zrealizowały w tym okresie 2,4% (7,5 mln transakcji).

Zdecydowana większość transakcji płatniczych, tj. 94% (291,4 mln transakcji) zrealizowana została przez Grupę A - KIP, które poza świadczeniem usług płatniczych z ww. Grupy B działają także jako agenci rozliczeniowi na podstawie zgody Prezesa NBP i umożliwiają wykonanie transakcji płatniczych, zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, instrumentem płatniczym płatnika, polegające w szczególności na obsłudze autoryzacji, przesłaniu do wydawcy karty płatniczej lub systemów płatności zleceń płatniczych płatnika lub akceptanta, mających na celu przekazanie akceptantowi należnych mu środków (acquiring).

Tabela 49. Liczba transakcji (w mln szt.) wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze

KIP	III kw. 2016	IV kw. 2016	I kw. 2017	II kw. 2017	III kw. 2017
GRUPA A	201,1	243,4	248,5	276,7	291,4
GRUPA B	7,3	7,7	9,2	6,9	7,5
GRUPA C	9,7	9,8	10,1	11,9	11,2

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 50. Wartość transakcji (w mln zł) wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze

KIP	III kw. 2016	IV kw. 2016	I kw. 2017	II kw. 2017	III kw. 2017
GRUPA A	17 664,4	20 705,3	20 150,25	23 044,8	23 886,5
GRUPA B	1 578,7	1 793,7	2 015,92	643,2	865,1
GRUPA C	1 867,6	1 987,1	2 071,56	2 650 369,6	2 631,3

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 51. Opłaty i prowizje (w mln zł) pobrane przez krajowe instytucje płatnicze

KIP	III kw. 2016	IV kw. 2016	I kw. 2017	II kw. 2017	III kw. 2017
GRUPA A	153,9	172,8	164,5	177,97	180,1
GRUPA B	11,7	10,5	13,3	5,9	7,3
GRUPA C	22,3	22,9	23,9	28,5	27,6

Źródło: opracowanie własne UKNF

Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w KIP w III kwartale 2017 r. wyniosła 88,3 zł (w II kwartale 2017 r. 89,1 zł, w I kwartale 2017 r. 90,5 zł, w IV kwartale 2016 r. 93,9 zł i w III kwartale 2016 r. 96,8 zł).

Biura usług płatniczych na podstawie uup obowiązane są przekazywać KNF informacje sprawozdawcze za okresy kwartalne i roczne, zawierające dane o liczbie i wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych.

Za I kwartał 2017 r. 1 184 biura usług płatniczych (89,7%) spośród 1 320 podmiotów objętych tym obowiązkiem przesłały do KNF informacje sprawozdawcze, za II kwartał 2017 r. informacje sprawozdawcze przesłało do KNF 1 247 biur usług płatniczych (97,4%) spośród 1 280 podmiotów objętych tym obowiązkiem, natomiast za III kwartał 2017 r. informacje sprawozdawcze do KNF przekazało 1 187 biur usług płatniczych (97,7%) spośród 1 295 podmiotów objętych tym obowiązkiem.

Liczba i wartość wykonanych przez BUP przekazów pieniężnych wyniosła:

- w I kwartale 2017 r. - 10,4 mln przekazów o łącznej wartości 1 559,5 mln zł,
- w II kwartale 2017 r. - 9,1 mln przekazów o łącznej wartości 1 603,3 mln zł,
- w III kwartale 2017 r. - 8,7 mln przekazów o łącznej wartości 1 520,1 mln zł.

Na podstawie otrzymanych od biur usług płatniczych informacji sprawozdawczych za I-III kwartał 2017 r. można stwierdzić, że z obowiązków wobec KNF nie wywiązuje się, średnio:

- ok. 5% biur w zakresie informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych, oraz
- ok. 8% biur w zakresie dostarczenia do KNF oryginału dokumentu, potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia albo umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej.

Na gruncie obowiązujących przepisów, regulujących funkcjonowanie krajowego rynku usług płatniczych, organ nadzoru nie posiada uprawnień, które umożliwiałyby mu wykreślenie z rejestru tych BUP, które nie wywiązują się z ciążących na nich obowiązków sprawozdawczych, o których mowa powyżej.

Poziom zabezpieczenia wykonywanych przez biura usług płatniczych transakcji (poziom ochrony środków) ustalany jest w oparciu o relację wartości posiadanych przez nie zabezpieczeń (tj. zawartych umów ubezpieczenia albo umów gwarancji) do średniej miesięcznej wartości zrealizowanych przez te podmioty przekazów pieniężnych.

Działania nadzorcze KNF wobec BUP obejmują monitorowanie terminowości przekazywania informacji sprawozdawczych, monitorowanie przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów, informowanie BUP o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie przekroczenia ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. euro.

W ramach działań nadzorczych wobec krajowych instytucji płatniczych, KNF przeprowadza analizę merytoryczną wniosków o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej oraz dokonuje analizy wyników finansowych KIP w kontekście ich zgodności z przedstawionymi na etapie udzielania zezwoleń planami finansowymi. Ponadto w 2017 r. w pięciu wytypowanych przez KNF krajowych instytucjach płatniczych odbyły się inspekcje, mające na celu weryfikację bezpieczeństwa finansowego KIP, zgodności danych ujmowanych w okresowych informacjach sprawozdawczych ze stanem faktycznym oraz funkcjonowania KIP zgodnie z obowiązującymi przepisami, regulującymi zasady funkcjonowania rynku usług płatniczych na poziomie krajowym i wspólnotowym.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące opracowania dotyczące podmiotów sektora usług płatniczych:

- Informację o sytuacji KIP i BUP w I kwartale 2017 r. według stanu na dzień 28 czerwca 2017 r.,
- Informację o sytuacji KIP i BUP w II kwartale 2017 r. według stanu na dzień 8 listopada 2017 r.,
- Informację o sytuacji KIP i BUP w III kwartale 2017 r. według stanu na dzień 6 grudnia 2017 r.

KONIECZNE ZMIANY REGULACYJNE W FUNKCJONOWANIU BUP

Dotychczasowa analiza działań nadzorczych wykonywanych przez KNF wskazuje, że mechanizmy nadzorcze przewidziane w uup w stosunku do biur usług płatniczych nie są dostosowane do skali i charakteru działalności biur usług płatniczych, generują natomiast istotne obciążenia finansowe po stronie tych podmiotów. W praktyce proces nadzoru KNF nad BUP polega głównie na weryfikacji realizacji obowiązku przekazywania przez biura usług płatniczych zawieranych obowiązkowych umów ubezpieczenia albo gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych, analizy przesyłanych informacji o wykonanych przekazach pieniężnych i informowania biur o obowiązku dostosowania się do ustawowych limitów transakcji przewidzianych dla tej kategorii podmiotów. Tymczasem aktualnie obowiązujące przepisy obligują KNF do dokonywania oceny sytuacji finansowej BUP, czy badania jakości zarządzania BUP. Są to czynności nadzorcze właściwe dla podmiotów o innej strukturze, zasobach finansowych i zakresie działania, a sektor biur usług płatniczych to w zdecydowanej większości podmioty prowadzące działalność gospodarczą

o ograniczonym zasięgu terytorialnym, działające jako przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi, których skala świadczenia usług oraz rentowność prowadzonej działalności jest niska. Podmioty te co do zasady nie występują w relacjach zależności lub powiązań z innymi podmiotami, zaś wszystkie czynności w ramach prowadzonej działalności wykonywane są zwykle przez jedną lub maksymalnie kilka osób fizycznych.

Działalność BUP jest działalnością nieskomplikowaną, która polega na przekazywaniu środków pieniężnych wpłaconych przez użytkownika na rachunek płatniczy odbiorcy, prowadzony przez innego dostawcę. Podmioty te nie generują ryzyka inwestycyjnego, kredytowego czy technicznego. Sprawowanie przez KNF nadzoru w zakresie oceny sytuacji finansowej oraz badania jakości zarządzania w BUP-ach, właściwego dla dużych podmiotów rynku finansowego, takich jak banki czy podmioty sektora ubezpieczeniowego lub kapitałowego, nie znajduje więc racjonalnego uzasadnienia.

Dodatkowo, uwzględniając dotychczasową praktykę nadzorczą nad krajowymi instytucjami płatniczymi (KIP), jak również ograniczony zakres sprawozdawczości tych podmiotów, przekazywanej KNF na podstawie ustawy o usługach płatniczych, rosnącą liczbę oraz skalę działalności tych podmiotów, niezbędne jest dokonanie ustawowej zmiany zakresu danych objętych okresowym (kwartalnym i rocznym) obowiązkiem raportowania ze strony krajowych instytucji płatniczych, w celu lepszej oceny ryzyka działalności tych podmiotów. Obecny zakres raportowanych danych jest bardzo ograniczony, nie oddaje pełnego obrazu sytuacji gospodarczej podmiotu, co uniemożliwia ocenę ryzyka występującego w jego działalności. Kluczowa jest możliwość zidentyfikowania jak największej liczby ryzyk, na które narażeni są klienci krajowych instytucji płatniczych oraz bezpieczeństwo ich środków.

Na przełomie listopada i grudnia 2017 r. przedstawiciel Zespołu ds. Krajowych Instytucji Płatniczych i Biur Usług Płatniczych UKNF uczestniczył w pracach komisji prawniczej, w Rządowym Centrum Legislacji, dotyczących zmiany ustawy o usługach płatniczych. Zmiany w ustawie o usługach płatniczych związane są z wdrożeniem dyrektywy PSD2. Jednocześnie, podejmowane są próby zmian w ustawie o usługach płatniczych, związane z wyżej opisanymi problemami dotyczącymi, w szczególności, praw i obowiązków biur usług płatniczych.

6. PION NADZORU NAD RYNKIEM KAPITAŁOWYM

6.1. FIRMY INWESTYCYJNE, BANKI POWIERNICZE, AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH, MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, DORADCY INWESTYCYJNI

DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA

W 2017 r. KNF wydała 9 decyzji w przedmiocie rozszerzenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej przez dom maklerski, 1 decyzję w przedmiocie udzielenia zezwolenia na nabywanie dwudniowych kontraktów na rynku kasowym na aukcjach organizowanych przez platformę aukcyjną, 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, 2 decyzje dotyczące cofnięcia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, 2 decyzje uchylające w części zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej oraz 1 decyzję odmowną w przedmiocie uchylecia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej. KNF wydała również 6 decyzji w przedmiocie umorzenia postępowania, w tym 1 decyzję dotyczącą udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, 3 decyzje w przedmiocie rozszerzenia takiego zezwolenia oraz 2 decyzje dotyczące uchylecia zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w trakcie rozpatrywania były 4 wnioski o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej oraz 1 wniosek o uchylenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej.

W 2017 r. rozpatrzono 9 zawiadomień o zamiarze nabycia lub objęcia akcji domów maklerskich. W 2 przypadkach KNF nie zgłosiła sprzeciwu, a w 5 przypadkach postępowania zostały umorzone.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w trakcie rozpatrywania były 2 postępowania w sprawie zawiadomienia o zamiarze nabycia lub objęcia akcji domu maklerskiego.

NOTYFIKACJE FIRM INWESTYCYJNYCH

W okresie objętym sprawozdaniem do KNF wpłynęło 140 zawiadomień o zamiarze prowadzenia działalności maklerskiej bez oddziału oraz 3 zawiadomienia o zamiarze prowadzenia działalności maklerskiej w formie oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczne firmy inwestycyjne, a także 198 zawiadomień dotyczących zmiany danych objętych zakresem pierwotnej notyfikacji. Z prowadzenia działalności maklerskiej na terytorium RP bez oddziału zrezygnowały 92 podmioty, z prowadzenia działalności w formie oddziału - 4.

Tabela 52. Liczba notyfikowanych zagranicznych firm inwestycyjnych na koniec lat 2014-2017

Rodzaj podmiotu	2014	2015	2016	2017
Zagraniczna firma inwestycyjna bez oddziału	1778	1816	1919	1975
Zagraniczna firma inwestycyjna - oddział	14	15	15	14
Razem	1792	1831	1934	1989

Źródło: opracowanie własne UKNF

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego umorzyła 1 postępowanie dotyczące zawiadomienia o zamiarze prowadzenia przez polskie firmy inwestycyjne działalności maklerskiej bez otwierania oddziału na terytorium innych państw członkowskich.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. KNF nie prowadziła żadnego postępowania w sprawie zawiadomienia o zamiarze prowadzenia przez polskie firmy inwestycyjne działalności maklerskiej na terytorium innych państw członkowskich.

Tabela 53. Liczba polskich firm inwestycyjnych, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności maklerskiej poza terytorium RP na koniec lat 2014-2017

Rodzaj podmiotu	2014	2015	2016	2017
Dom maklerski (liczba oddziałów)	2 (8)	2 (8)	2 (8)	3 (8)
Dom maklerski bez oddziału	13	13	12	11

Źródło: opracowanie własne UKNF

NADZÓR BIEŻĄCY NAD FIRMAMI INWESTYCYJNYMI

Komisja Nadzoru Finansowego nadzoruje działalność firm inwestycyjnych oraz sytuację finansową domów maklerskich prowadząc:

- analizę raportów bieżących i raportów okresowych firm inwestycyjnych, w tym sprawozdań finansowych domów maklerskich, przesyłanych zgodnie z przepisami prawa krajowego,
- analizę raportów bieżących i raportów okresowych wynikających z przepisów rozporządzenia CRR¹² oraz wydanego na jego podstawie Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) Nr 680/2014¹³,
- postępowania zmierzające do wydania decyzji w zakresie stosowania szczególnych przepisów CRR przez poszczególne domy maklerskie,
- postępowania zmierzające do wydania decyzji w sprawie zatwierdzenia planów naprawy przez wybrane domy maklerskie.

Ponadto, na podstawie art. 110r ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1636, z późn. zm.) prowadzony jest proces badania i oceny nadzorczej regulacji, strategii, procesów i mechanizmów wdrożonych przez domy maklerskie w zakresie zarządzania ryzykiem.

W 2017 r. w ramach nadzoru nad działalnością firm inwestycyjnych poddano analizie raporty miesięczne i raporty bieżące 46 domów maklerskich oraz 10 banków prowadzących działalność w formie biur maklerskich, a także roczne sprawozdania finansowe za rok 2016, półroczne sprawozdania finansowe za I półrocze 2017 r. oraz raporty z zakresu adekwatności kapitałowej domów maklerskich. W 2017 r. analizie podlegały również, przekazane zgodnie z obowiązującymi przepisami, skonsolidowane sprawozdania finansowe za 2016 rok oraz raporty dotyczące skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej domów maklerskich. Wśród wskazanych 46 domów maklerskich 2 domy maklerskie zakończyły prowadzenie działalności maklerskiej w 2017 r.

W ramach nadzoru nad stosowaniem przez domy maklerskie przepisów prawa, w tym przepisów CRR, w wyniku postępowań prowadzonych na wniosek domów maklerskich wydano 32 decyzje i 3 postanowienia, a w wyniku postępowań wszczętych z urzędu wydano 3 decyzje i 1 postanowienie.

Tabela 54. Średnia wartość funduszy własnych (w mln zł), łącznej kwoty ekspozycji (w mln zł) i łącznego współczynnika kapitałowego w domach maklerskich w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Średni poziom funduszy własnych	31,36	31,55	31,24	34,03
Średnia łączna kwota ekspozycji na ryzyko	120,84	102,93	107,79	138,52
Łączny współczynnik kapitałowy	25,95%	30,65%	28,98%	24,57%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane pochodzą ze sprawozdań kwartalnych COREP wg stanu na 31.12.2014 r., 31.12.2015 r., 31.12.2016 r. i 31.12.2017 r.

Na posiedzeniu KNF przedłożono „Raport dotyczący sytuacji finansowej domów maklerskich w 2016 roku”.

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. U. UE L 176 z 27.6.2013, z późn. zm.).

¹³ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (Dz. U. UE L 191 z dnia 28 czerwca 2014 r.).

Tabela 55. Podstawowe dane z bilansu domów maklerskich (w mln zł) w latach 2014-2017

Bilans	2014	2015	2016	2017
I. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	5 161,71	5 210,80	3 957,23	4 389,89
II. Należności krótkoterminowe	1 973,86	1 559,61	1 550,30	1 609,40
III. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	192,54	197,42	206,82	260,44
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19,46	20,31	16,92	14,91
V. Udzielone pożyczki krótkoterminowe			5,55	9,50
VI. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	85,80	88,21	88,87	93,21
VII. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	244,02	245,01	244,35	224,62
VIII. Należności długoterminowe	6,67	6,43	5,08	6,59
IX. Udzielone pożyczki długoterminowe	7,69	6,97	5,84	8,09
X. Wartości niematerialne i prawne	71,05	63,48	38,33	34,39
XI. Rzeczowe aktywa trwałe	89,09	83,27	69,40	66,57
XII. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	75,43	76,16	60,87	62,13
XIII. Należne wpłaty na kapitał podstawowy			0,00	0,00
XIV. Udziały własne			0,23	2,35
SUMA AKTYWÓW	7 927,32	7 557,66	6 249,79	6 782,09
I. Zobowiązania krótkoterminowe	5 567,02	5 152,94	4 390,64	4 883,22
II. Zobowiązania długoterminowe	12,69	6,69	13,03	6,60
III. Rozliczenia międzyokresowe	99,42	88,75	51,11	56,67
IV. Rezerwy na zobowiązania	63,04	59,94	64,11	65,69
V. Zobowiązania podporządkowane	10,20	10,17	14,82	13,06
VI. Kapitał własny	2 174,95	2 239,17	1 716,08	1 756,85
SUMA PASYWÓW	7 927,32	7 557,66	6 249,79	6 782,09

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane z lat 2014-2016 pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych, dane dotyczące 2017 r. pochodzą z miesięcznych sprawozdań MDF wg stanu na 31.12.2017 r.

Dane nie obejmują danych jednego domu maklerskiego, którego rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym.

Tabela 56. Podstawowe dane z rachunku zysków i strat domów maklerskich (w mln zł) w latach 2014-2017

Rachunek zysków i strat	2014	2015	2016	2017
I. Przychody z działalności podstawowej, w tym:	969,53	985,47	725,06	777,17
1. Przychody z działalności maklerskiej	969,53	985,47	709,71	725,81
2. Przychody z pozostałej działalności podstawowej			15,35	51,36
II. Koszty działalności maklerskiej	1 001,89	1 038,43	889,17	892,16
III. Zysk (strata) z działalności podstawowej (I-II)	-32,36	-52,95	-164,11	-114,99
IV. Przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	355,80	402,53	355,98	479,20
V. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	63,26	39,56	13,75	105,39
VI. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (IV-V)	292,54	362,97	342,23	373,81
VII. Przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	2,53	2,21	2,17	1,90

VIII. Koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	0,00	0,00	0,15	0,48
IX. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi utrzymwanymi do terminu zapadalności (VII-VIII)	2,53	2,21	2,02	1,42
X. Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	133,20	144,26	27,34	35,35
XI. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	2,30	21,56	1,92	16,25
XII. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (X-XI)	130,90	122,70	25,42	19,10
XIII. Pozostałe przychody operacyjne	34,30	32,80	30,41	25,86
XIV. Pozostałe koszty operacyjne	17,65	15,55	28,60	34,23
XV. Różnica wartości rezerw i odpisów aktualizujących należności	-16,37	7,24		
XVI. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (III+VI+IX+XII+XIII-XIV+XV)	393,89	459,43	207,37	270,97
XVII. Przychody finansowe	102,45	79,11	52,81	50,70
XVIII. Koszty finansowe	25,75	23,18	14,41	50,38
XIX. Zysk (strata) brutto (XVI+XVII-XVIII)	470,59	515,36	245,77	271,29
XX. Podatek dochodowy	69,65	80,82	51,34	49,22
XXI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-0,07	-0,26	0,00	0,00
XXII. Zysk (strata) netto (XIX-XX-XXI)	401,01	434,80	194,43	222,07

Źródło: opracowanie własne UKNF

Dane z lat 2014-2016 pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych, dane dotyczące 2017 r. pochodzą z miesięcznych sprawozdań MDF wg stanu na 31.12.2017 r.

Dane nie obejmują danych domu maklerskiego, którego rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym.

BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) DOMÓW MAKLESKICH

W 2017 r. przeprowadzono siódmy formalny proces nadawania oceny nadzorczej domom maklerskim. Badaniu podlegały 43 domy maklerskie. Proces nadania 33 ocen nadzorczych miał charakter uproszczony i był oparty wyłącznie na analizie przekazanych informacji i wniosków płynących z analizy przekazywanych raportów.

W 2017 r. wydawano oceny na dwie daty odcięcia, tj. 31 grudnia 2016 r. oraz 30 czerwca 2017 r.

Na posiedzeniu KNF przedłożono „Raport na temat procesu badania i oceny nadzorczej (BION) domów maklerskich w 2016 roku”.

AGENCI FIRM INWESTYCYJNYCH

Rejestr agentów firm inwestycyjnych wg stanu na 31 grudnia 2017 r. zawierał 223 podmioty, w tym 36 osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz 187 osób fizycznych.

W 2017 roku do rejestru agentów firm inwestycyjnych zostało wpisanych 45 osób fizycznych oraz 13 osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.

W rejestrze agentów firm inwestycyjnych, z którymi firmy inwestycyjne zawarły umowę agencyjną wykonano następujące czynności: 58 wpisów do rejestru, 14 skreśleń z rejestru, ok. 80 zmian danych.

Komisja wydała 14 decyzji w przedmiocie skreślenia z rejestru agentów firm inwestycyjnych, na podstawie art. 79 ust. 9 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Tabela 57. Stan rejestru agentów firm inwestycyjnych na koniec lat 2014-2017

Agenci firm inwestycyjnych	2014	2015	2016	2017
Osoby fizyczne	185	194	150	187
Osoby prawne	32	35	29	36
Razem	217	229	179	223

Źródło: opracowanie własne UKNF

MAKLERZY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych wynosiła 3008 osób. Na listę maklerów papierów wartościowych w roku 2017 wpisanych zostało 37 osób. Natomiast z listy maklerów papierów wartościowych zostały skreślone 3 osoby.

Tabela 58. Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych oraz łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych w danym roku	82	116	67	37
Łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych	2 791	2 907	2 974	3 008

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2017 r. odbyły się 2 egzaminy na maklera papierów wartościowych. Do egzaminów tych przystąpiły łącznie 263 osoby, a zdało je łącznie 46 osób. Dotychczas egzamin na maklera papierów wartościowych zdało 3 195 osób.

Ponadto w okresie objętym sprawozdaniem odbył się 1 egzamin uzupełniający dla maklerów papierów wartościowych. Do egzaminu tego przystąpiło 6 osób, a zdały 2 osoby. Dotychczas egzamin uzupełniający dla maklerów papierów wartościowych zdało 101 osób.

DORADCY INWESTYCYJNI

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych wynosiła 657 osób. Na listę doradców inwestycyjnych w 2017 roku wpisanych zostało 87 osób.

Tabela 59. Liczba osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych oraz łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Liczba osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych w danym roku	27	34	33	87
Łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych	504	539	571	657

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2017 r. odbyło się 6 egzaminów cząstkowych egzaminu na doradcę inwestycyjnego. Cały cykl egzaminacyjny zdało 38 osób. Ponadto odbyły się dwa sprawdziany umiejętności. Egzamin zdały 34 osoby.

KONTROLE FIRM INWESTYCYJNYCH I AGENTÓW FIRM INWESTYCYJNYCH

W 2017 roku przeprowadzono 16 kontroli podmiotów prowadzących działalność maklerską lub wykonujących czynności maklerskie, w tym: domów maklerskich wraz z jednostkami

organizacyjnymi (punkty obsługi klientów), banków prowadzących działalność maklerską, oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących działalność na terytorium RP, agentów firm inwestycyjnych oraz przedsiębiorcy, któremu firma inwestycyjna powierzyła wykonywanie czynności w związku z prowadzoną działalnością maklerską na podstawie art. 81a ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Wszystkie kontrole miały charakter problemowy i obejmowały wybrane zagadnienia z zakresu działalności licencjonowanej lub notyfikowanej na terytorium RP.

Kontrole były w szczególności poświęcone następującym obszarom działalności maklerskiej:

- strukturze organizacyjnej i warunkom technicznym prowadzonej działalności, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących organizacji nadzoru firm inwestycyjnych nad agentami firm inwestycyjnych,
- wydzieleniu organizacyjnemu działalności maklerskiej banku,
- funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej, systemu nadzoru zgodności działalności z prawem oraz systemu audytu wewnętrznego,
- wykonywaniu czynności maklerskich w związku ze świadczeniem usług maklerskich,
- postępowaniu w kontaktach z klientem, w tym w zakresie czynności wykonywanych przez oddziały zagranicznych firm inwestycyjnych oraz firmy nielicencjonowane współpracujące z nimi (do dnia 29 kwietnia 2017 r.), a także działań agentów firm inwestycyjnych.

Kontrole działalności maklerskiej dotyczyły zarówno obrotu zorganizowanego, jak i transakcji zawieranych poza tym obrotem, ze szczególnym uwzględnieniem świadczenia usług oferowania papierów wartościowych i wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie, w tym także transakcji zawieranych na rynku OTC instrumentów pochodnych (tzw. Forex). Zakres przedmiotowy kontroli obejmował również obowiązki wynikające z dyrektywy MAD, a także rozporządzeń MAR i EMIR. Tematyka poszczególnych kontroli zależna była od zakresu i rozmiaru prowadzonej działalności, z uwzględnieniem zdarzeń i zjawisk odnotowanych na rynku kapitałowym lub zgłaszanych przez klientów firm inwestycyjnych.

W kontroli uwzględniono również sprawdzenie sposobu i zakresu stosowania przez firmy inwestycyjne:

- wytycznych w sprawie określonych aspektów wymogów dyrektywy MiFID dotyczących komórki ds. nadzoru zgodności z prawem - ESMA/2012/388,
- wytycznych w sprawie systemów i mechanizmów kontroli w zautomatyzowanym środowisku obrotu dla platform obrotu, przedsiębiorstw inwestycyjnych oraz właściwych organów - ESMA/2012/122,
- wytycznych w sprawie pewnych aspektów wymogów dyrektywy MiFID dotyczących odpowiedniości - ESMA/2012/387,
- wytycznych KNF dotyczących świadczenia usług maklerskich na rynku OTC instrumentów pochodnych,
- wytycznych KNF dotyczące zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w firmach inwestycyjnych.

Ustalenia kontroli obejmowały również zbadanie wpływu stanowisk Urzędu Komisji na prowadzoną działalność maklerską.

Ustalenia kontroli wskazały na naruszenia przez kontrolowane podmioty:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1768 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dn. 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz banków powierniczych (Dz. U. z 2015 r., poz. 878 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dn. 25 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których

mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych (Dz. U. z 2017 r., poz. 855),

- regulaminów wewnętrznych firm inwestycyjnych, regulaminów świadczenia usług maklerskich oraz umów zawartych przez firmy inwestycyjne z klientami w zakresie świadczenia usług maklerskich.

Tabela 60. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2017 r., w obszarze struktury organizacyjnej, funkcjonowania i warunków technicznych prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne

Struktura organizacyjna, funkcjonowanie i warunki techniczne prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne	
1.	Brak prawidłowego opracowania i wdrożenia systemu kontroli wewnętrznej, systemu nadzoru zgodności działalności z prawem i systemu audytu wewnętrznego.
2.	Brak sprawowania adekwatnego i bieżącego nadzoru zgodności działalności z prawem, skutkujący naruszeniem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, a także umów zawartych z klientami, w związku ze świadczeniem usług maklerskich przez firmy inwestycyjne.
3.	Brak zapewnienia komórce ds. nadzoru zgodności działalności z prawem niezależności i autonomii lub właściwych warunków organizacyjnych wykonywania jej obowiązków w sposób niezależny i skuteczny, w szczególności z uwagi na brak dostatecznej liczby pracowników tej komórki, a także zagwarantowania właściwych narzędzi informatycznych wspierających procesy nadzorcze.
4.	Brak zaangażowania zarządów firm inwestycyjnych w rozwój i wspieranie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, systemu nadzoru zgodności z prawem i systemu audytu wewnętrznego.
5.	Brak sporządzania planów działania systemu audytu wewnętrznego.
6.	Brak wykonywania zadań systemu audytu wewnętrznego w sposób, który pozwala na uznanie, iż firma inwestycyjna na bieżąco bada i ocenia prawidłowość i skuteczność systemów, regulaminów i procedur wewnętrznych stosowanych w prowadzonej działalności maklerskiej.
7.	Brak przekazywania do zarządów oraz rad nadzorczych firm inwestycyjnych raportów z przeprowadzonego audytu wewnętrznego oraz rocznych raportów z wykonywania zadań przez system nadzoru zgodności działalności z prawem.
8.	Brak przeprowadzenia kontroli wewnętrznych w istotnych obszarach działalności maklerskiej firmy inwestycyjnej, a tym samym brak wykonywania działań przez Inspektora Nadzoru w ramach systemu kontroli wewnętrznej, mających na celu zapobieganie przypadkom działania niezgodnego z regulacjami i procedurami wewnętrznymi obowiązującymi w firmie inwestycyjnej.
9.	Brak zapewnienia przez firmy inwestycyjne prawidłowej realizacji obowiązku wykonywania przez doradców inwestycyjnych czynności zarządzania portfelem instrumentów finansowych i dopuszczenie do sytuacji, w której nielicencjonowani pracownicy firm inwestycyjnych podejmowali decyzje inwestycyjne: w ramach tzw. komitetu inwestycyjnego albo samodzielnie, a następnie realizowali je bez nadzoru doradcy inwestycyjnego.
10.	Brak zapewnienia, aby maklerzy papierów wartościowych wykonywali czynności w związku ze świadczeniem usług maklerskich, do których zostali zatrudnieni.
11.	Powierzenie wykonywania czynności z zakresu działalności maklerskiej pracownikom nieposiadającym niezbędnego zakresu wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji dla prawidłowego wykonywania tych czynności.
12.	Powierzenie wykonywania niektórym pracownikom firmy inwestycyjnej czynności z zakresu działalności maklerskiej w sposób, który uniemożliwia wykonywanie tych czynności właściwie, uczciwie i rzetelnie.
13.	Brak poprawnego stosowania zasad wewnętrznych w przedmiocie inwestowania osób powiązanych z firmą inwestycyjną na rachunek własny i skutecznego nadzoru firmy inwestycyjnej nad tym inwestowaniem.
14.	Brak całościowej kontroli w obszarze inwestowania przez osoby powiązane na rachunek własny, jak również brak ujęcia kontroli inwestowania przez osoby powiązane w rocznych planach kontroli.
15.	Brak właściwego wdrożenia regulaminu ochrony przepływu informacji poufnych oraz stanowiących tajemnicę zawodową.

16.	Brak prawidłowego opracowania, wdrożenia i stosowania procedur i środków zarządzania konfliktem interesów, adekwatnych do rodzaju i zakresu prowadzonej działalności maklerskiej.
17.	Brak opracowania w regulaminie organizacyjnym firmy inwestycyjnej, zakresu zadań i zasad odpowiedzialności poszczególnych jednostek organizacyjnych i stanowisk w związku z ustawowym obowiązkiem wdrożenia nadzoru nad działalnością agenta firmy inwestycyjnej.
18.	Brak opracowania i wdrożenia procedur decyzyjnych dotyczących organizacji i realizacji nadzoru nad agentem firmy inwestycyjnej.
19.	Brak dostatecznej realizacji obowiązku nadzoru firmy inwestycyjnej nad działalnością agenta firmy inwestycyjnej.
20.	Brak opracowania w regulacjach wewnętrznych firmy inwestycyjnej zasad obiegu informacji objętych tajemnicą zawodową oraz dokumentów (papierowych oraz elektronicznych), począwszy od ich wytworzenia aż do zniszczenia.
21.	Brak właściwej archiwizacji dokumentów i innych nośników informacji w formie elektronicznej w sposób zabezpieczający treść tych informacji przed utratą lub modyfikacją.
22.	Brak zapewnienia ciągłości działania i zasad zachowania ciągłości działania firmy inwestycyjnej w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej.
23.	Przechowywanie danych elektronicznych wyłącznie na komputerach lokalnych i brak zapewnienia systemu archiwizacji tych danych.
24.	Brak systematycznego nadzoru i kontroli nad wdrożonymi rozwiązaniami technicznymi w firmie inwestycyjnej w zakresie ochrony antywirusowej oraz cyberataków, w tym raportowania występowania takich zdarzeń.
25.	Brak przechowywania i archiwizowania wymaganych prawem wiadomości w służbowej poczcie elektronicznej pracowników firmy inwestycyjnej, zasobie dyskowym, nagrań zleceń telefonicznych złożonych przez klientów firmy inwestycyjnej.
26.	Brak wydzielenia organizacyjnego działalności maklerskiej banku w sposób wymagany przepisami prawa.
27.	Brak wydzielenia elektronicznego archiwum biura maklerskiego z elektronicznego archiwum banku.
28.	Brak wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności maklerskiej banku przez pracowników zatrudnionych w biurze maklerskim lub osoby pozostające z biurem maklerskim w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze.
29.	Brak opracowania i wdrożenia procedury, która zapewnia bezpieczeństwo informacji w związku z przyjętymi zasadami ochrony ich przepływu, w tym także informacji poufnych i stanowiących tajemnicę zawodową pomiędzy biurem maklerskim a bankiem.
30.	Brak zawarcia przez firmę inwestycyjną umowy powierzenia wykonywania czynności związanych z prowadzoną przez firmę inwestycyjną działalnością maklerską, polegającą na archiwizacji przez podmioty trzecie zleceń przekazywanych drogą elektroniczną przez klientów zewnętrznych.
31.	Brak zgłoszenia odpowiednim raportem faktu rozpoczęcia prowadzenia działalności maklerskiej w zakresie usług maklerskich.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 61. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2017 r., w obszarze postępowania przez firmy inwestycyjne w kontaktach z klientem

Postępowanie w kontaktach z klientem	
1.	Pozyskiwanie klientów poprzez kierowanie informacji nierzetelnych i wprowadzających w błąd w zakresie ryzyka inwestycyjnego instrumentów finansowych oraz charakteru usług maklerskich.
2.	Świadczenie usług doradztwa inwestycyjnego bez zezwolenia.
3.	Świadczenie usług doradztwa inwestycyjnego dla klientów detalicznych bez zawartej umowy.
4.	Brak dokonania w sposób prawidłowy oceny, która pozwalałaby na stwierdzenie, czy instrument finansowy będący przedmiotem oferowanej usługi maklerskiej lub usługi maklerska, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, są odpowiednie dla danego klienta detalicznego, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.
5.	Brak podania podstawy obliczenia wynagrodzenia z tytułu umowy o oferowanie papierów wartościowych w związku z jej procentowym ukształtowaniem.
6.	Brak zawarcia w rejestrze skarg wszystkich informacji dotyczących zastrzeżeń klientów w związku z działalnością firmy inwestycyjnej.

7.	Brak przyjmowania świadczeń niepieniężnych z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa zgodnie z przepisami regulującymi tzw. zachęty.
8.	Brak przyjmowania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych zawierających wszystkie parametry wymagane przepisami prawa.
9.	Brak zamieszczenia w dokumentach przekazywanych klientom przed podpisaniem umowy, jak i w regulaminie świadczenia usług maklerskich, kluczowych warunków realizacji zleceń na rynku Forex.
10.	Brak terminowego przesyłania raportów dla klientów w związku z wykonywaniem usług maklerskich.
11.	Brak informacji w przekazywanych klientom raportach okresowych w związku z usługą zarządzania portfelami o saldzie środków pieniężnych na początku okresu sprawozdawczego.
12.	Używanie w treści umów o świadczenie usług maklerskich oraz w regulaminach świadczenia usług maklerskich pojęć budzących wątpliwości i wprowadzających w błąd, które nie dotyczą legalnych określeń ustalonych przez ustawodawcę.
13.	Brak wskazania poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z daną usługą maklerską przy określeniu korzyści możliwych do osiągnięcia w sytuacji skorzystania z usług maklerskich świadczonych przez firmę inwestycyjną.
14.	Zawarcie umów z klientami o świadczenie usług maklerskich bez zachowania warunku pisemnego poinformowania klientów o zaistniałym konflikcie interesów oraz bez otrzymania wyraźnego potwierdzenia klientów woli zawarcia umowy przy istniejącym konflikcie interesów.
15.	Świadczenie usług maklerskich bez zachowania zasady najlepiej pojętego interesu klienta.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 62. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2017 r., w obszarze świadczenia usług maklerskich przez firmy inwestycyjne

Świadczenie usług maklerskich	
1.	W związku z przyjmowaniem wpłat od emitenta i realizowaniem wypłat na rzecz obligatariuszy albo akcjonariuszy, którzy są właścicielami papierów wartościowych nabytych w drodze oferty niepublicznej, wykonywanie działalności maklerskiej prowadzenia rachunków pieniężnych bez wymaganego zezwolenia, o którym mowa w art. 69 ust. 4 pkt 1 w zw. z ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.
2.	Brak profesjonalnego działania z uwagi na kierowanie propozycji nabycia instrumentów finansowych do podmiotów, które z mocy prawa nie mogą nabywać oferowanych papierów wartościowych.
3.	Przeprowadzenie oferty publicznej bez zatwierdzenia prospektu emisyjnego przez KNF.
4.	Brak prawidłowej identyfikacji rodzajów działalności maklerskiej, w związku z którymi powstał lub może powstać konflikt interesów związany z istotnym ryzykiem naruszenia interesów klienta, w tym w szczególności pomiędzy uzależnieniem wysokości wynagrodzenia pracowników pozyskujących klientów dla firmy inwestycyjnej od wpłat i wypłat klientów a najlepiej pojętym interesem klientów.
5.	Brak prowadzenia kompletnego i aktualnego rejestru zdarzeń, które mogą stanowić albo stanowią konflikt interesów w związku z prowadzoną działalnością maklerską, służącego prawidłowemu monitorowaniu i nadzorowaniu zarządzania konfliktami interesów w firmie inwestycyjnej
6.	Brak prawidłowego wdrożenia polityki wykonywania zleceń poprzez błędne określenie wag przypisanych poszczególnym czynnikom uwzględnianym przez firmę inwestycyjną w celu uzyskania najlepszego wyniku dla klienta detalicznego.
7.	Brak prawidłowego dokonywania oceny indywidualnej sytuacji finansowej klienta przed podpisaniem z nim umowy o wykonywanie zleceń bez pełnego pokrycia wartości zlecenia.
8.	Brak działania profesjonalnego i zgodnego z zasadami uczciwego obrotu w związku z zawieraniem umów o oferowanie papierów wartościowych z podmiotami, co do których firma inwestycyjna nie posiadała dostatecznej wiedzy, czy usługa oferowania instrumentów finansowych jest odpowiednia dla emitenta będącego klientem detalicznym.
9.	Brak archiwizowania przez okres co najmniej 5 lat, zleceń przekazywanych drogą elektroniczną przez klientów, dla których firma inwestycyjna nie świadczy usług maklerskich, o których mowa w art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.
10.	Brak przekazywania potwierdzeń zawarcia transakcji dla klientów.

11.	Brak deponowania środków pieniężnych klienta w sposób gwarantujący zachowanie praw klienta do tych środków pieniężnych, a także w sposób uniemożliwiający wykorzystywanie środków pieniężnych klientów przez firmę inwestycyjną na własny rachunek.
12.	Świadczenie usług maklerskich na terytorium RP przez zagraniczną firmę inwestycyjną za pośrednictwem oddziału, w zakresie których podmiot ten nie posiada zezwolenia macierzystego organu nadzoru.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano zalecenia pokontrolne dla podmiotów nadzorowanych. W związku z ustaleniami kontroli oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych, UKNF dodatkowo przekazał informacje do organów nadzorów państw macierzystych w celu wyeliminowania praktyk niezgodnych z prawem. W związku z ustaleniami niektórych kontroli, informacje przekazano do innych organów administracji państwowej, w tym do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, w celu ewentualnego ich zbadania zgodnie z kompetencjami tych organów. Na podstawie wyników kontroli dwóch podmiotów zostały złożone do organów ścigania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W przypadku części skontrolowanych podmiotów nadzorowanych, prowadzona jest dalsza analiza w zakresie wszczęcia postępowania administracyjnego w celu nałożenia kary pieniężnej lub też złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów prawa.

6.2. TOWAROWE DOMY MAKLERSKIE ORAZ PODMIOTY PROWADZĄCE RACHUNKI LUB REJESTRY TOWARÓW GIEŁDOWYCH

DZIAŁANIA LICENCYJNE

W 2017 r. udzielono 5 zezwoleń dla przedsiębiorstw energetycznych na prowadzenie rachunków i rejestrów towarów giełdowych oraz wydano 6 decyzji w przedmiocie uchylecia zezwolenia na prowadzenie rachunków i rejestrów towarów giełdowych. Komisja umorzyła 2 postępowania w przedmiocie udzielenia zezwolenia na prowadzenie rachunków i rejestrów towarów giełdowych, a 1 podmiotowi cofnęła przedmiotowe zezwolenie.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w trakcie rozpatrywania były 2 wnioski o udzielenie zezwolenia na prowadzenie rachunków i rejestrów towarów giełdowych, a 53 przedsiębiorstwa energetyczne legitymowały się zezwoleniem na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych, natomiast zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej w zakresie obrotu towarami giełdowymi posiadał 1 towarowy dom maklerski.

6.3. PODMIOTY RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

DZIAŁANIA LICENCYJNE

W 2017 roku organ nadzoru wydał 184 decyzje i postanowienia dotyczące podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych.

Liczba i przedmiot przyjętych uchwał oraz wydanych decyzji i postanowień zostały przedstawione odpowiednio w Tabeli 1.1. oraz Tabeli 1.2. w Aneksie 1.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego posiadały 62 towarzystwa funduszy inwestycyjnych, zarządzające łącznie 905 funduszami inwestycyjnymi, w tym: 44 funduszami inwestycyjnymi otwartymi, 55 specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi otwartymi oraz 806 funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi.

Tabela 63. Liczba towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w latach 2014-2017 narastająco

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	58	60	62	62
Fundusze inwestycyjne	681	815	929	905

Źródło: opracowanie własne UKNF

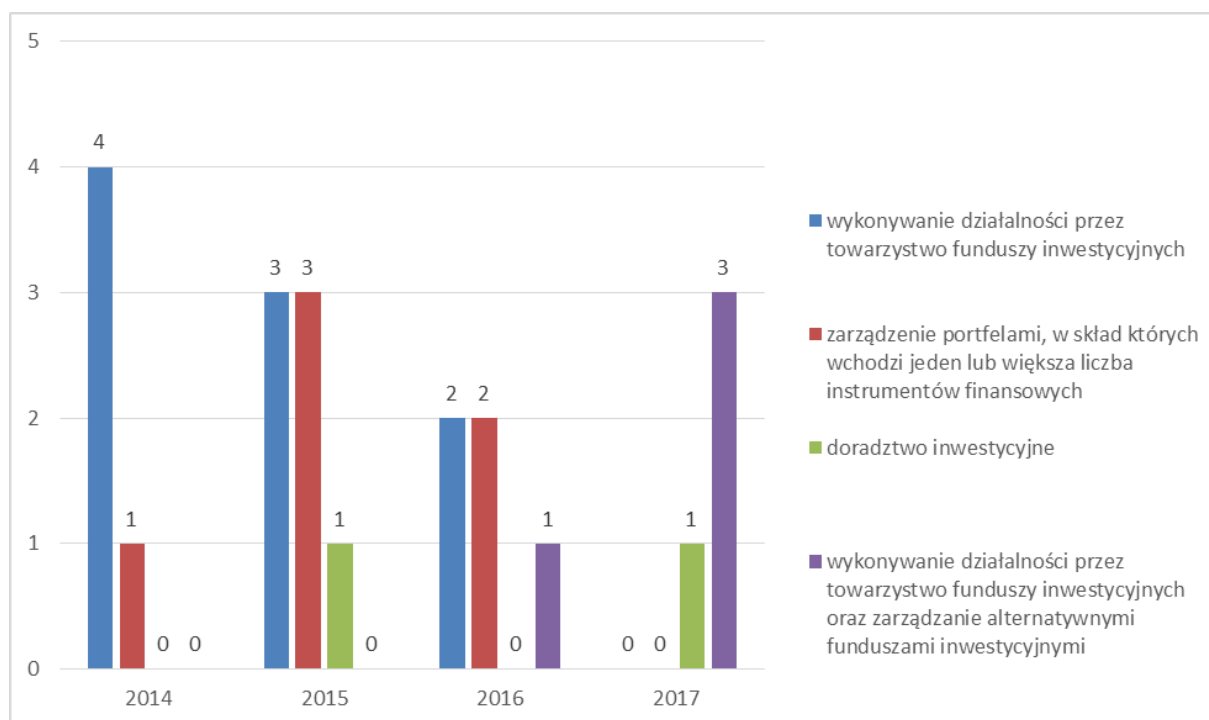
W 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała 3 zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych wraz z zezwoleniem na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi dla:

- Baltic TFI S.A.,
- PGE TFI S.A.,
- Raiffeisen TFI S.A.

Jednocześnie, według stanu na koniec 2017 r. liczba towarzystw funduszy inwestycyjnych nie uległa zwiększeniu w porównaniu do stanu na koniec 2016 r. ze względu na:

- połączenie Open Finance TFI S.A. z Noble Funds TFI S.A.,
- wygaśnięcie z mocy prawa zezwolenia posiadanego przez Harenda TFI S.A.,
- cofnięcie zezwolenia dla FinCrea TFI S.A.

Wykres 20. Liczba zezwoleń dotyczących działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 3 zezwolenia na utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego,
- 1 zezwolenie na utworzenie publicznego funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

W 2017 roku rozpoczęły działalność 3 nowe fundusze z wydzielonymi subfunduszami. W wyniku ich powstania oraz zmian statutów funduszy w zakresie utworzenia nowych

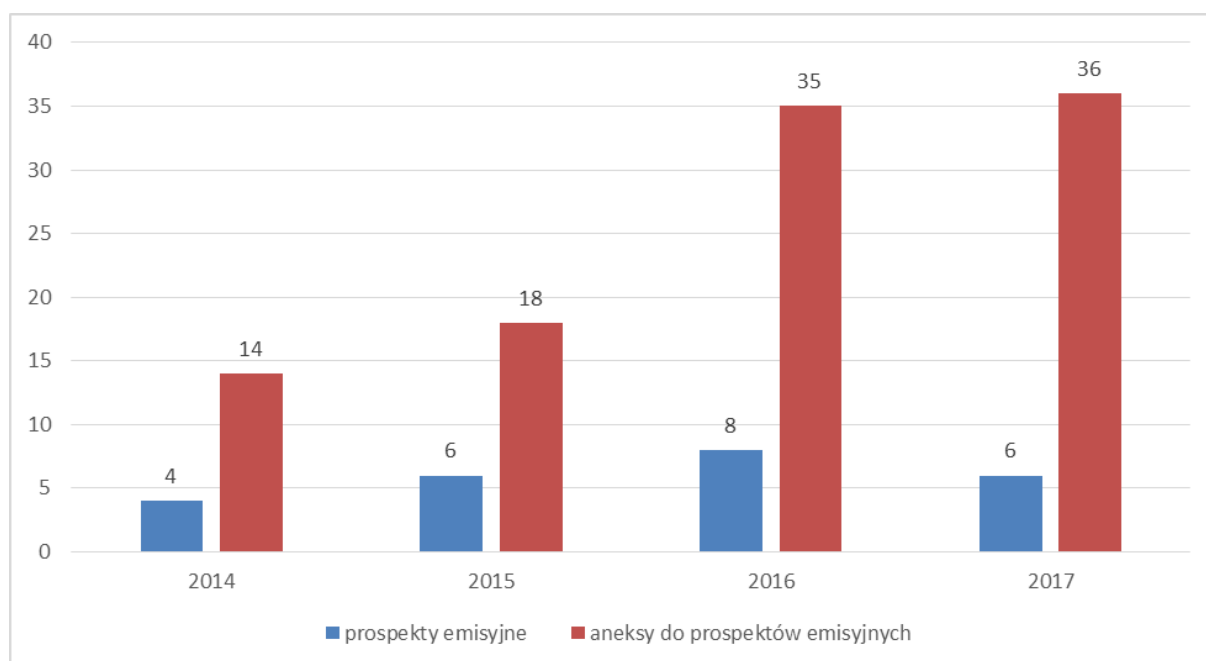
subfunduszy nastąpił wzrost liczby subfunduszy wydzielonych w ramach funduszy tego typu z 545 subfunduszy w grudniu 2016 r. do 574 subfunduszy na koniec grudnia 2017 r.

W 2017 roku zostało zarejestrowanych 97 funduszy inwestycyjnych zamkniętych, których certyfikaty inwestycyjne zgodnie ze statutem funduszu nie będą oferowane w drodze oferty publicznej ani dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, ani wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu.

W 2017 roku KNF w zakresie sektora funduszy inwestycyjnych wydała 7 decyzji w sprawie zatwierdzenia prospektów emisyjnych oraz aneksów, w tym:

- 6 decyzji zatwierdzających prospekt emisyjny certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez publiczny fundusz inwestycyjny zamknięty,
- 36 decyzji zatwierdzających aneksy do prospektów emisyjnych certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte.

Wykres 21. Liczba prospektów emisyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych zatwierdzonych przez KNF w latach 2014-2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

NABYCIE LUB OBJĘCIE AKCJI LUB PRAW Z AKCJI

W 2017 r. rozpatrzono 12 zawiadomień o zamiarze nabycia lub objęcia akcji towarzystwa funduszy inwestycyjnych. W 9 przypadkach wydano decyzję o braku sprzeciwu wobec zamiaru nabycia lub objęcia akcji towarzystwa funduszy inwestycyjnych i wyznaczeniu terminu, w ciągu którego nabycie lub objęcie może zostać dokonane, natomiast w 2 przypadkach postępowanie zostało umorzone. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w trakcie rozpatrywania znajdowało się 1 postępowanie w sprawie zawiadomienia o zamiarze nabycia lub objęcia akcji towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

DZIAŁALNOŚĆ TRANSGRANICZNA

W 2017 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło drogą elektroniczną 12 kompletnych zawiadomień o zamiarze zbywania tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które dotyczyły 2 nowych funduszy zagranicznych i 23 nowych subfunduszy funduszy zagranicznych. Dla porównania, w roku 2016 wpłynęło 17 kompletnych zawiadomień dotyczących 7 nowych funduszy zagranicznych i 70 nowych subfunduszy wydzielonych w funduszach zagranicznych.

W 2017 r., analogicznie jak w roku 2016, do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęła 1 notyfikacja spółki zarządzającej zamierzającej prowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność na zasadzie swobody świadczenia usług (tj. bez zakładania oddziału).

W odniesieniu do alternatywnych funduszy inwestycyjnych (tj. niebędących funduszami typu UCITS) z siedzibą w państwie Unii Europejskiej innym niż Rzeczpospolita Polska, w 2017 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęło 77 kompletnych zawiadomień o zamiarze wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 71 alternatywnych funduszy inwestycyjnych oraz 14 europejskich funduszy venture capital (EuVECA).

Ponadto w 2017 roku do Komisji Nadzoru Finansowego wpłynęły notyfikacje 9 zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z siedzibą poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o zamiarze prowadzenia, bez zakładania oddziału, działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2017 r. do Komisji Nadzoru Finansowego po raz pierwszy wpłynęła notyfikacja funduszu inwestycyjnego otwartego o zamiarze zbywania jednostek uczestnictwa w państwie UE innym niż Rzeczpospolita Polska. Notyfikacja ta dotyczyła dystrybucji 5 subfunduszy w Luksemburgu.

Ponadto w 2017 r. wpłynęły do Komisji Nadzoru Finansowego 4 notyfikacje towarzystw funduszy inwestycyjnych o zamiarze wykonywania działalności na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej innego niż Rzeczpospolita Polska. Notyfikacje te dotyczyły w sumie 3 towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz dwóch państw UE (Luksemburg, Malta).

ZARZĄDZAJĄCY ASI I ALTERNATYWNE SPÓŁKI INWESTYCYJNE

W roku 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego dokonała wpisu do rejestru zarządzających ASI 4 podmiotów :

- 3 zewnętrznie zarządzających ASI zarządzających łącznie 5 alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi (ASI) oraz
- 1 wewnętrznie zarządzającego ASI.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w rejestrze zarządzających ASI ujawnionych było 4 zarządzających ASI.

PODMIOTY POŚREDNICZĄCE W ZBYWANIU I ODKUPYWANIU JEDNOSTEK LUB TYTUŁÓW UCZESTNICTWA

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych, mogą być zbywane i odkupywane za pośrednictwem podmiotu z siedzibą lub miejscem zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. lista dystrybutorów jednostek uczestnictwa posiadających zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego obejmowała 86 podmiotów. W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego wydała 6 zezwoleń na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub/i tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych oraz 1 odmowę udzielenia zezwolenia na prowadzenie przedmiotowej działalności.

NADZÓR NAD INSTYTUCJAMI ZBIOROWEGO INWESTOWANIA

Działania nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych, po uzyskaniu przez te podmioty stosownych zezwoleń, obejmują m.in. monitorowanie bieżącej sytuacji tych podmiotów, poprzez analizę

raportów bieżących, informacji bieżących, sprawozdań okresowych oraz raportów okresowych.

Raporty bieżące i informacje bieżące funduszy inwestycyjnych dzielą się na dwie zasadnicze grupy:

- raporty bieżące i informacje bieżące funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz funduszy inwestycyjnych zamkniętych, przekazywane wyłącznie Komisji Nadzoru Finansowego,
- raporty bieżące publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych przekazywane do Komisji Nadzoru Finansowego oraz podawane do publicznej wiadomości.

Oprócz półrocznych i rocznych sprawozdań finansowych funduszy inwestycyjnych do grupy sprawozdań okresowych dostarczanych obligatoryjnie zaliczane są także:

- sprawozdania kwartalne funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz funduszy inwestycyjnych zamkniętych, emitujących niepubliczne certyfikaty inwestycyjne, które to sprawozdania przekazywane są wyłącznie Komisji Nadzoru Finansowego,
- raporty kwartalne publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych przekazywane do Komisji Nadzoru Finansowego oraz podawane do publicznej wiadomości.

Do sprawozdań okresowych towarzystw funduszy inwestycyjnych należą m.in.:

- sprawozdania miesięczne,
- roczne sprawozdania finansowe,
- roczne sprawozdania z funkcjonowania kontroli wewnętrznej.

Realizując działania nadzorcze wobec towarzystw i funduszy inwestycyjnych Komisja Nadzoru Finansowego dokonuje również regularnych analiz informacji przesyłanych przez depozytariuszy funduszy inwestycyjnych na podstawie art. 231 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

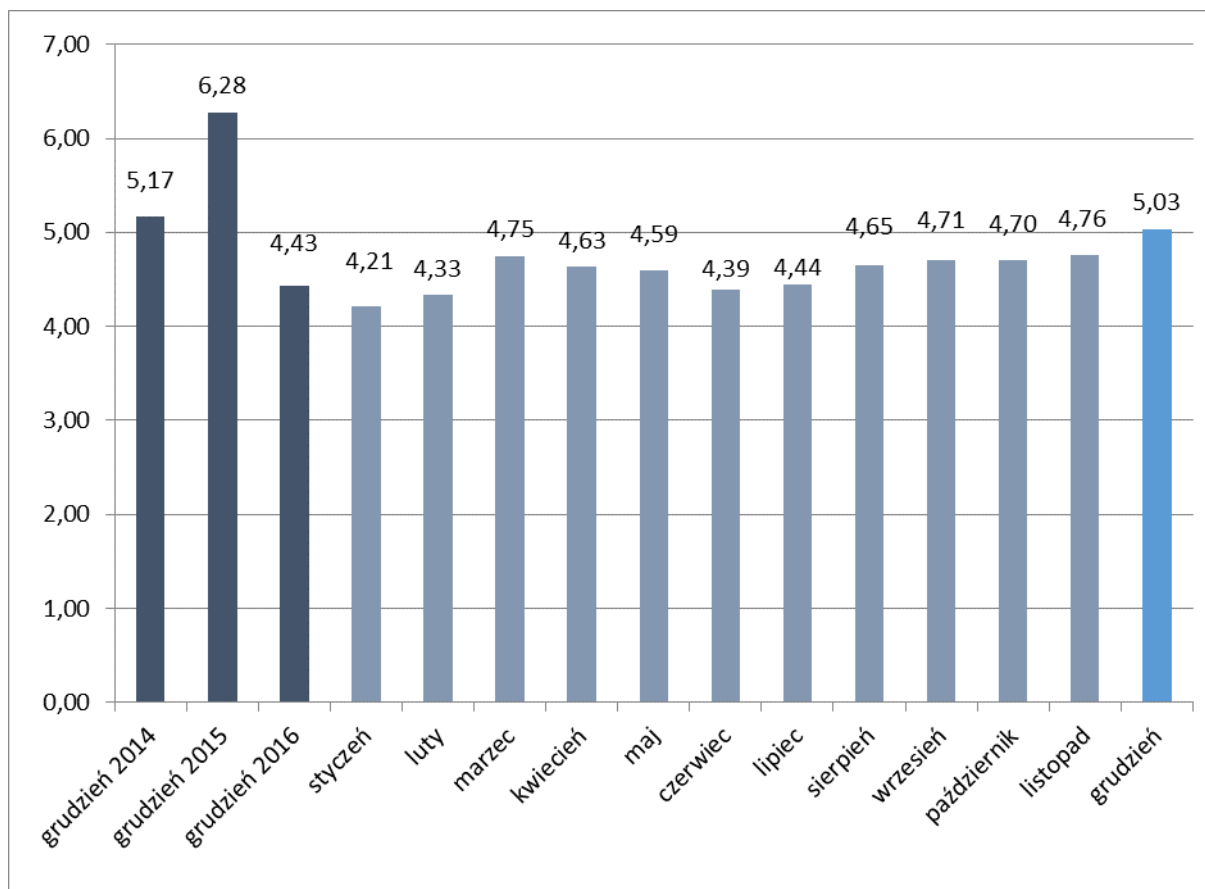
Tabela 64. Liczba przeanalizowanych raportów bieżących i okresowych funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz informacji od depozytariuszy w latach 2014-2017

Rodzaj raportu/informacji	2014	2015	2016	2017
Raporty bieżące i okresowe towarzystw funduszy inwestycyjnych	4509	4795	6381	6 573
Raporty bieżące i okresowe funduszy inwestycyjnych	22181	25864	30639	30 550
Informacje od depozytariuszy	4708	3774	4478	4 398
Razem	31398	34433	41498	41 521

Źródło: opracowanie własne UKNF

W ramach sprawowanego nadzoru KNF monitoruje również wypełnianie przez TFI wymogów kapitałowych.

Wykres 22. Średnia wartość współczynnika pokrycia kapitału towarzystw funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2014-2016 oraz w 2017 roku (kapitał własny/minimalny wymóg kapitałowy)¹⁴

Źródło: opracowanie własne UKNF

Na przestrzeni 2017 roku średnia wartość współczynnika pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego dla całego sektora towarzystw funduszy inwestycyjnych wahała się w przedziale od 4,21 do 5,03. Kapitały własne towarzystw były średnio około czterokrotnie wyższe niż poziom minimalnego obligatoryjnego kapitału własnego wymaganego przepisami ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Zmniejszenie poziomu średniej wartości współczynnika w styczniu 2017 roku wynikało między innymi ze wzrostu wymogu określonego zgodnie z art. 50 ust 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych na podstawie kosztów towarzystw funduszy inwestycyjnych poniesionych w 2016 roku. Z kolei spadek średniej wartości współczynnika pokrycia wymogu kapitałowego na koniec pierwszego półrocza spowodowany był wypłatami dywidend dokonywanymi przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych z zysków za 2016 rok.

Badanie i Ocena Nadzorcza (BION) towarzystw funduszy inwestycyjnych

Zgodnie z założeniami procesu BION w odniesieniu do TFI ocenie podlegały trzy obszary, dotyczące:

- ryzyka ponoszonego przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych,
- adekwatności kapitałowej towarzystwa funduszy inwestycyjnych,

¹⁴ Na podstawie sprawozdań miesięcznych przekazywanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Sprawozdania miesięczne nie są poddawane badaniu ani przeglądowi przez biegłego rewidenta, w związku z czym zawarte w nich informacje mogą podlegać późniejszym korektom.

- jakości zarządzania w towarzystwie funduszy inwestycyjnych.

W procesie BION przeprowadzonym w 2017 r. ocenie podlegało 59 TFI. Oceny nadawane są w przedziale od 1 (oceny najlepszej) do 4 (oceny najgorszej). Średnia ocen BION nadanych towarzystwom w 2017 r. wyniosła 2,11 i była nieznacznie lepsza w porównaniu do średniej oceny BION w 2016 r., która wyniosła 2,28.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące raporty dotyczące działalności podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych:

- Materiał informacyjny na temat zbywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tytułów uczestnictwa emitowanych przez fundusze zagraniczne w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.,
- Raport dotyczący sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2016 roku,
- Raport na temat procesu BION towarzystw funduszy inwestycyjnych za 2016 r.

KONTROLE PODMIOTÓW RYNKU FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W okresie objętym sprawozdaniem przeprowadzono 15 kontroli, w tym 8 kontroli w towarzystwach funduszy inwestycyjnych oraz zarządzanych przez nie funduszach inwestycyjnych, 2 kontrole w podmiotach pośredniczących w zbywaniu i odkupywaniu jednostek lub tytułów uczestnictwa, 2 kontrole u depozytariuszy, 1 kontrolę w podmiocie, któremu towarzystwo funduszy inwestycyjnych zleciło zarządzanie portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych oraz 2 kontrole w podmiotach zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych¹⁵.

Tabela 65. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w towarzystwach funduszy inwestycyjnych w 2017 r., w obszarze zarządzania funduszami inwestycyjnymi i reprezentowania ich wobec osób trzecich, w obszarze wyceny aktywów wybranych funduszy inwestycyjnych, warunków technicznych i organizacyjnych prowadzenia działalności

Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi i reprezentowanie ich wobec osób trzecich; wycena aktywów wybranych funduszy inwestycyjnych; warunki techniczne i organizacyjne prowadzenia działalności	
1.	Brak działania przez fundusze inwestycyjne ze szczególnym uwzględnieniem interesu uczestników.
2.	Brak działania przez towarzystwa w interesie uczestników funduszy.
3.	Niezapewnienie w procesie wyceny aktywów funduszy inwestycyjnych, aby ich wartość została wyceniona według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej.
4.	Brak wdrożenia przez towarzystwo procedur, w tym metod, zapewniających dokładny pomiar ryzyka (na który narażone były fundusze) uwzględniający rzetelne i wiarygodne dane.
5.	Naruszenia ograniczeń inwestycyjnych określonych w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz w statutach funduszy.
6.	Zaangażowanie w proces przyjmowania zapisów na certyfikaty inwestycyjne funduszy, podmiotów, które nie są uprawnione do wykonywania czynności w zakresie oferowania instrumentów finansowych.
7.	Niewłaściwe kwalifikowanie kosztów ponoszonych przez towarzystwa i fundusze inwestycyjne, co skutkowało niewłaściwym (zaniżonym) ustalaniem wymogu kapitałowego obowiązującego towarzystwa w danym roku.
8.	Brak zapewnienia przez towarzystwa stosowania rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapewniających ciągłość prowadzonej działalności.
9.	Niewykonywanie bieżącego nadzoru nad podmiotem, któremu towarzystwo powierzyło zarządzanie portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych.

¹⁵ w tym 1 kontrola rozpoczęta w roku 2016 zakończona w roku 2017 oraz 2 prowadzone na przełomie 2017 i 2018 r.

10.	Dokonywanie redukcji wykupu certyfikatów inwestycyjnych niezgodnie z postanowieniami statutów funduszy inwestycyjnych oraz interesem uczestników funduszu.
11.	Niedokonywanie w odniesieniu do posiadanych przez fundusz inwestycyjny lokat analizy spełnienia przez te lokaty wszystkich wskazanych w statucie funduszu kryteriów doboru lokat funduszu.
12.	Brak zatrudnienia przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych do wykonywania czynności z zakresu swojej działalności osób posiadających niezbędną wiedzę i kwalifikacje, brak odpowiedniej struktury organizacyjnej z wyraźnym podziałem funkcji.
13.	Brak weryfikacji możliwości zawarcia Umowy o zarządzanie pod kątem wszystkich wymagań określonych w art. 45a ust. 4 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.
14.	Brak sprawowania bieżącego nadzorowania wykonywania czynności powierzonych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu związanym z działalnością prowadzoną przez towarzystwo.
15.	Brak wystarczającego uzasadnienia decyzji inwestycyjnych oraz brak archiwizacji dokumentów wskazujących podstawę podjęcia decyzji inwestycyjnych.
16.	Niezapobieżenie powstaniu konfliktu interesów.
17.	Stworzenie oraz funkcjonowanie w strukturze, która sprzyjała odnoszeniu zwielokrotnionych korzyści z pobierania wynagrodzenia za zarządzanie funduszami.
18.	Brak przekazywania niezwłocznie (nie później niż w dniu następnym po upływie terminu do usunięcia nieprawidłowości) Komisji informacji o sposobie uwzględnienia zaleceń wydanych przez Przewodniczącego KNF po przeprowadzonej kontroli oraz brak wskazania szczegółowego sposobu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 66. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych u depozytariuszy dla funduszy inwestycyjnych, w obszarze wykonywania obowiązków zgodnie z prawem lub umową o wykonywanie funkcji depozytariusza w 2017 r.

Sprawdzenie wykonywania obowiązków depozytariusza zgodnie z prawem lub umową o wykonywanie funkcji depozytariusza, a w szczególności z ustawą o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi	
1.	Niezawiadomianie Komisji, że fundusz działa z naruszeniem przepisów prawa lub nienależyte uwzględnienie interesu uczestników funduszu.
2.	Niezapewnienie, aby wartość aktywów netto funduszu inwestycyjnego i wartość jednostki uczestnictwa była obliczana zgodnie z przepisami prawa i statutem funduszu inwestycyjnego.
3.	Zawarcie umowy w przedmiocie powierzenia podmiotowi trzeciemu wykonywania czynności związanych z realizacją funkcji depozytariusza w zakresie przekraczającym dopuszczalny zakres obowiązków depozytariusza, których wykonywanie depozytariusz może powierzyć przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu, wyznaczony treścią przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.
4.	Brak wykonywania przez depozytariusza w sposób prawidłowy i rzetelny obowiązków w zakresie stałej kontroli czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez fundusz.
5.	Niezapewnienie zgodnego z prawem i statutem wykonywania obowiązków funduszu.

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 67. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych w 2017 r.

Zgodność prowadzonej działalności z umowami zawartymi z towarzystwami funduszy inwestycyjnych oraz postanowieniami procedury zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami	
1.	Wykonywanie działalności zarządzającego sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy inwestycyjnych z naruszeniem wybranych postanowień umów o zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami.

2.	Nieuwzględnianie przez podmiot zarządzający, w ramach ustalania prognozowanych przepływów pieniężnych z poszczególnych pakietów sekurytyzowanych wierzytelności, którymi zarządzanie zlecone zostało podmiotowi zarządzającemu, ryzyka nieotrzymania środków na przeprowadzenie zakładanych działań prawnych niezbędnych dla realizacji prognozowanych spłat z pakietów wierzytelności.
----	---

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 68. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach zarządzających portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych w 2017 r.

Zgodność prowadzonej działalności z umowami zawartymi z towarzystwami funduszy inwestycyjnych oraz statutami funduszy inwestycyjnych	
1.	Naruszenie postanowień umów o zarządzanie aktywami funduszy inwestycyjnych zawartych przez zarządzającego funduszami.
2.	Naruszenie postanowień statutów funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez zarządzającego funduszami.

Źródło: opracowanie własne UKNF

W 2017 roku przygotowano zalecenia pokontrolne dla 9 podmiotów nadzorowanych. Zweryfikowano wykonanie zaleceń pokontrolnych dla 18 podmiotów nadzorowanych.

6.4. SPÓŁKI PROWADZĄCE RYNEK REGULOWANY, RYNEK TOWARÓW GIEŁDOWYCH ORAZ DEPOZYT PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W ramach nadzoru nad spółkami prowadzącymi rynek regulowany oraz depozyt papierów wartościowych Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdza lub udziela zgody, w szczególności na:

- dokonanie zmian w regulaminach: Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Towarowej Giełdy Energii S.A., BondSpot S.A. i Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.,

a także zatwierdza:

- dokonanie zmian w statucie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Towarowej Giełdy Energii S.A. i BondSpot S.A.,
- dokonanie zmian w składzie zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Towarowej Giełdy Energii S.A. oraz BondSpot S.A.,
- nabycie akcji spółki prowadzącej giełdę i spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy przez inne niż wskazane w ustawie krajowe i zagraniczne osoby prawne,
- dopuszczenie instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi do obrotu na rynku regulowanym.

Tabela 69. Liczba decyzji wydanych w 2017 roku

Podmiot będący stroną decyzji	Liczba decyzji
Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA	6
BondSpot SA	2
KDPW SA	4
KDPW_CCP SA	4
Towarowa Giełda Energii SA	2

Źródło: opracowanie własne UKNF

Liczba i przedmiot ww. decyzji zostały przedstawione w Tabeli 1.2. w Aneksie 1.

Przedstawiciele Komisji Nadzoru Finansowego wzięli udział w 60 posiedzeniach Rad Nadzorczych i 13 Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy:

- 13 posiedzeniach Rady Nadzorczej GPW w Warszawie S.A.,
- 3 Walnych Zgromadzeniach GPW w Warszawie S.A.,
- 7 posiedzeniach Rady Nadzorczej KDPW S.A.,
- 2 posiedzeniach Walnego Zgromadzenia KDPW S.A.,
- 4 posiedzeniach Rady Nadzorczej KDPW_CCP S.A.,
- 1 posiedzeniu Walnego Zgromadzenia KDPW_CCP S.A.,
- 9 posiedzeniach Rady Nadzorczej BondSpot S.A.,
- 2 Walnych Zgromadzeniach BondSpot S.A.,
- 15 posiedzeniach Rady Nadzorczej TGE S.A.,
- 2 Walnych Zgromadzeniach TGE S.A.,
- 12 posiedzeniach Rady Nadzorczej IRGiT S.A.,
- 3 Walnych Zgromadzeniach IRGiT S.A.

ZATWIERDZANIE PROSPEKTÓW EMISYJNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH INNYCH NIŻ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE

W 2017 r. KNF wydała 136 decyzji w sprawie zatwierdzenia prospektów emisyjnych, memorandum informacyjnych oraz aneksów aktualizujących ich treść, w tym:

- 37 decyzji zatwierdzających prospekty emisyjne papierów wartościowych innych niż certyfikaty inwestycyjne (sporządzone w formie jednego lub trzech dokumentów),
- 3 decyzje zatwierdzające memorandum informacyjne,
- 96 decyzji zatwierdzających aneksy do prospektów emisyjnych (oraz do memorandum informacyjnych) papierów wartościowych innych niż certyfikaty inwestycyjne.

Dane dotyczące liczby zatwierdzonych prospektów emisyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych w latach 2014-2017 przedstawia Tabela 70.

Tabela 70. Liczba zatwierdzonych prospektów emisyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Liczba zatwierdzonych prospektów emisyjnych	45	51	40	37
Liczba zatwierdzonych memorandum informacyjnych/stwierdzeń równoważności memorandum informacyjnego z wymogami dla prospektu emisyjnego	1	2	3	3
Liczba zatwierdzonych aneksów do prospektów emisyjnych	93	144	100	96

Źródło: opracowanie własne UKNF

W okresie objętym sprawozdaniem do KNF wpłynęło również 47 potwierdzeń zatwierdzenia prospektu emisyjnego od organów nadzoru innych państw członkowskich.

W toku prowadzonych w 2017 r. 58 postępowań o zatwierdzenie prospektu emisyjnego (memorandum informacyjnego) KNF wystosowała ponad 4600 uwag do składanych dokumentów. Ponadto KNF wydała 8 postanowień o zawieszeniu postępowań administracyjnych w sprawie zatwierdzenia prospektu emisyjnego (memorandum informacyjnego, aneksu do prospektu emisyjnego), 7 postanowień o podjęciu zawieszonych postępowań oraz 10 decyzji w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie zatwierdzenia prospektu emisyjnego (memorandum informacyjnego, aneksu do prospektu emisyjnego). W 2017 r. KNF wydała 20 opinii w sprawach dotyczących

przeprowadzenia ofert publicznych lub dopuszczenia papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym.

Zestawienie emitentów, których prospekty emisyjne zostały zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Finansowego w 2017 roku zamieszczono w Tabeli 2.1. w Aneksie 2, natomiast aktualna lista prospektów emisyjnych zatwierdzonych przez KNF znajduje się na stronie internetowej Komisji.

W 2017 r. do KNF wpłynęło również 55 zawiadomień o zamiarze przeprowadzenia akcji promocyjnej związanej z publiczną ofertą papierów wartościowych.

UDZIELANIE ZEZWOLEŃ NA PRZYWRÓCENIE AKCJOM FORMY DOKUMENTU (ZNIENIENIE DEMATERIALIZACJI AKCJI)

Tabela 71. Liczba decyzji udzielających zezwolenia na przywrócenie akcjom spółki publicznej formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji - art. 91 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych)

2014	2015	2016	2017
7	7	18	21

Źródło: opracowanie własne UKNF

NADZÓR NAD EMITENTAMI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NIEBĘDĄCYCH FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI

Do zadań kompetencyjnych Komisji Nadzoru Finansowego należy sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem obowiązków informacyjnych określonych przepisami ustawy o ofercie publicznej oraz ustawy o obrocie instrumentami finansowymi przez emitentów, których papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym.

Od dnia 3 lipca 2016 roku emitenci oraz inni uczestnicy rynku kapitałowego, są zobowiązani do stosowania przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku oraz uchylającego dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywę Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014 r. str. 1 z późn. zm., dalej: „rozporządzenie MAR”). Uzupełnieniem rozporządzenia MAR są akty delegowane oraz wykonawcze przyjęte przez Komisję Europejską.

W dniu 6 maja 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 724), która dostosowała przepisy krajowe do rozporządzenia MAR oraz implementowała do polskiego porządku prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/57/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku (Dz. U. UE L 173 z 12.06.2014 r., str. 179) - (dalej: „dyrektywa MAD II”).

Z punktu widzenia emitentów, rozporządzenie MAR reguluje przede wszystkim obowiązki związane z przekazywaniem informacji poufnych do publicznej wiadomości i procedurą opóźnienia publikacji tych informacji oraz prowadzeniem list osób mających dostęp do informacji poufnych. Drugim istotnym obszarem tej regulacji są notyfikacje o transakcjach dokonywanych przez osoby pełniące obowiązki zarządcze oraz osoby blisko z nimi związane, jak również zakaz dokonywania transakcji przez osoby pełniące obowiązki zarządcze w okresach zamkniętych.

W 2017 r. UKNF zweryfikował pod względem zgodności z przepisami prawa ponad 32 tys. raportów bieżących, okresowych oraz informacji poufnych przekazanych przez spółki

publiczne oraz ponad 2240 zawiadomień przekazanych przez osoby nabywające i zbywające znaczne pakiety akcji spółek publicznych na podstawie art. 69 ustawy o ofercie publicznej, a także około 4250 zawiadomień przekazanych przez podmioty zobowiązane na podstawie art. 19 rozporządzenia MAR - dotyczących transakcji osób pełniących obowiązki zarządcze oraz osób blisko z nimi związanych.

W 2017 r. w ramach prowadzonego nadzoru nad sprawozdawczością emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi m.in.:

- przeanalizowanych zostało 229 sprawozdań finansowych (w tym skonsolidowanych) 103 emitentów, pod kątem ich zgodności z obowiązującymi standardami rachunkowości, w szczególności MSSF, tj. Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi Interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, wybranych w oparciu o metody selekcji (wyboru), o których mowa w Wytocznych ESMA w sprawie nadzoru nad informacją finansową (ESMA/2014/1293pl, 28.10.2014). Na podstawie wyników przeprowadzonej analizy sporządzany jest raport, który publikuje się na stronie internetowej KNF,
- opracowanych i przekazanych zostało 78 stanowisk i opinii, w tym 42 dla podmiotów zewnętrznych, dotyczących m.in.: stosowania MSSF, prawidłowości wypełniania przez emitentów obowiązków informacyjnych w zakresie raportów okresowych oraz historycznych informacji finansowych prezentowanych w prospektach emisyjnych, wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego,
- wydanych zostało 46 zaleceń w celu zaprzestania naruszania obowiązków informacyjnych.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego wydała:

- 27 decyzji w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej w związku z niewykonaniem obowiązków informacyjnych w terminie,
- 1 decyzję w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej w związku z podejrzeniem istotnych nieprawidłowości związanych z ujawnianiem stanu posiadania akcji spółki publicznej,
- 2 decyzje w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej z powodu okoliczności wskazujących na możliwość dokonywania obrotu akcjami spółki publicznej z naruszeniem interesów inwestorów,
- 1 decyzję w przedmiocie żądania od Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., na podstawie art. 20 ust. 4c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej w związku z zawieszeniem obrotu instrumentami finansowymi spółki na rynku luksemburskim,
- 1 decyzję w przedmiocie wykluczenia bezterminowego papierów wartościowych spółki publicznej z siedzibą w Luksemburgu z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
- 1 decyzję na podstawie art. 17 ust. 5 i 6 rozporządzenia MAR,
- 2 decyzje na podstawie art. 71 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej.

W 2017 r. Komisja podjęła następujące uchwały w sprawie przekazania do publicznej wiadomości informacji o:

- zaistnieniu okoliczności wskazujących na dokonanie manipulacji w obrocie akcjami spółki publicznej z siedzibą w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż Rzeczpospolita Polska,
- przypadkach naruszenia przez spółkę publiczną z siedzibą w Luksemburgu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z przepisami prawa luksemburskiego i o środku prawnym podjętym w celu przeciwdziałania naruszaniu przepisów w postaci wydania decyzji administracyjnej o bezterminowym wykluczeniu akcji spółki publicznej z obrotu na rynku regulowanym,
- złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz zaistnieniu okoliczności wskazujących na dokonanie manipulacji w obrocie akcjami spółki publicznej,
- wszczęciu przez Komisję postępowań administracyjnych w przedmiocie naruszenia art. 69 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z transakcjami na akcjach spółki publicznej oraz zaistnieniu okoliczności wskazujących na dokonanie manipulacji, o której mowa w art. 12 rozporządzenia MAR akcjami spółki publicznej.

W 2017 r. podjęto ponad 840 interwencji w przypadkach podejrzenia nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych spółek publicznych oraz ich akcjonariuszy, w tym ponad 300 interwencji w przypadkach wykrycia nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych spółek publicznych, skutkujących przekazaniem do publicznej wiadomości raportów bieżących, okresowych i poufnych, zgodnych z obowiązującymi przepisami.

Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należy sprawowanie nadzoru nad prawidłowością formalno-prawną ogłaszania i przeprowadzania wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji spółek publicznych, w związku z przekraczaniem przez akcjonariuszy poszczególnych progów w ogólnej liczbie głosów. W przypadku, gdy ogłoszone wezwanie nie odpowiada wymogom ustawowym, Komisja Nadzoru Finansowego może zgłosić żądanie wprowadzenia niezbędnych zmian lub uzupełnień w treści wezwania albo przekazania wyjaśnień dotyczących jego treści.

W 2017 r. ogłoszono 40 wezwań do zapisywania się na sprzedaż akcji spółek publicznych, które zostały poddane analizie formalno-prawnej. 10 wezwań do zapisywania się na sprzedaż akcji zostało ogłoszonych w związku z przekroczeniem progu 33% w ogólnej liczbie głosów w spółkach publicznych, natomiast 25 wezwań ogłoszono na wszystkie pozostałe akcje spółek. W 2017 r. ogłoszono również 4 wezwania w związku z zamiarem wycofania z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej akcji zagranicznych spółek publicznych, które są jednocześnie przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w innym państwie oraz 1 wezwanie w związku z zamiarem wycofania z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej akcji zagranicznej spółki publicznej. W 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego w przypadku 3 wezwań zgłosiła żądanie wprowadzenia niezbędnych zmian lub uzupełnień w treści wezwania oraz w 6 przypadkach zgłosiła żądanie przekazania wyjaśnień dotyczących treści wezwania. Wartość akcji będących przedmiotem wezwań, ogłoszonych w 2017 r., wyniosła ponad 11,7 mld zł. Dla porównania wartość wezwań w 2016 r. wyniosła ponad 6,6 mld zł, w 2015 r. ponad 4,7 mld zł., natomiast w 2014 r. wartość wezwań wyniosła 6,7 mld zł.

6.5. NADZÓR INWESTYCJI EMERYTALNYCH

Celem nadzoru nad działalnością statutową podmiotów rynku emerytalnego jest przede wszystkim ochrona interesów członków funduszy emerytalnych. Analitycznym nadzorem objęta jest zatem sytuacja finansowa oraz działalność inwestycyjna i operacyjna towarzystw i funduszy emerytalnych (tzw. II i III filara systemu emerytalnego, w tym dobrowolnych

funduszy emerytalnych, w ramach których prowadzone są IKE i IKZE). UKNF monitoruje także zgodność funkcjonowania wspomnianych instytucji z przepisami prawa i ich statutami oraz wypełnianie obowiązków informacyjnych.

MONITOROWANIE SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ I OPERACYJNEJ TOWARZYSTW I FUNDUSZY EMERYTALNYCH

Zadania z zakresu bieżącego nadzoru nad działalnością finansową oraz operacyjną i polityką inwestycyjną otwartych, pracowniczych i dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz działalnością statutową powszechnych i pracowniczych towarzystw emerytalnych wykonywane były poprzez analizę danych sprawozdawczych przekazywanych przez podmioty nadzorowane do UKNF w formie elektronicznej:

- dziennych i kwartalnych raportów finansowych funduszy emerytalnych, zawierających bilanse funduszy wraz z notami objaśniającymi, zestawienia portfeli inwestycyjnych, rachunki wyników wraz z notami objaśniającymi, zestawienia zawartych transakcji i ważnych zleceń oraz informacje o wartości i liczbie jednostek rozrachunkowych,
- miesięcznych, półrocznych i rocznych struktur aktywów funduszy,
- raportów operacyjnych funduszy, dotyczących zawartych umów o członkostwo w funduszu, przekazanej składki, zewnętrznych i wewnętrznych wypłat transferowych, liczby członków oraz liczby prowadzonych rachunków, zdarzeń mających wpływ na zmianę wysokości kapitałów otwartych funduszy emerytalnych,
- sprawozdań finansowych towarzystw emerytalnych, obejmujących bilanse, rachunki wyników, informacje o wynagrodzeniach w PTE, zobowiązania PTE oraz relacje kapitałowe towarzystw emerytalnych.

Monitorowanie sytuacji finansowej towarzystw emerytalnych oraz działalności statutowej funduszy emerytalnych realizowano m.in. poprzez następujące czynności:

- analizowanie transakcji zawieranych na rynku kapitałowym, pod kątem rentowności oraz ryzyka związanego z nabyciem określonego instrumentu finansowego, wynikającego z jego konstrukcji oraz z sytuacji finansowej emitenta,
- monitorowanie działań inwestycyjnych funduszy emerytalnych w zakresie zachowania nadrzędnej zasady rentowności i bezpieczeństwa lokat,
- weryfikowanie wycen instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach inwestycyjnych funduszy emerytalnych,
- analizowanie struktury portfeli inwestycyjnych funduszy emerytalnych, jej zmienności w czasie i przyjętego poziomu ryzyka,
- ocenę efektywności działalności inwestycyjnej funduszy emerytalnych na tle bieżącej sytuacji na rynku kapitałowym oraz sytuacji makroekonomicznej,
- analizę procedur wewnętrznych oraz deklaracji zasad prowadzenia działalności inwestycyjnej w podmiotach nadzorowanych,
- monitorowanie działalności funduszy w zakresie powierzania zarządzania aktywami podmiotom z siedzibą poza granicami kraju oraz wydawanie decyzji nakazującej funduszowi zmianę lub rozwiązanie ww. umowy,
- monitorowanie procesu stopniowego przekazywania do ZUS kapitału członków OFE, którym do osiągnięcia wieku emerytalnego brakowało mniej niż 10 lat (tzw. suwak bezpieczeństwa),
- monitorowanie przeliczeń środków i umorzeń jednostek rozrachunkowych mających wpływ na zmianę wysokości kapitałów otwartych funduszy emerytalnych,
- monitorowanie prawidłowości działalności OFE i PTE w zakresie przepisów dotyczących Funduszu Gwarancyjnego,
- monitorowanie sytuacji kapitałowej towarzystw emerytalnych, w szczególności spełniania wymogów dotyczących wysokości kapitałów własnych wynikających z przepisów prawa oraz rekomendacji organu nadzoru,
- monitorowanie działalności inwestycyjnej towarzystw emerytalnych w zakresie ich zgodności z przepisami prawa oraz ryzyka wynikającego z prowadzonej przez towarzystwa emerytalne działalności inwestycyjnej,

- monitorowanie terminowości i prawidłowości realizacji obowiązków informacyjnych związanych z publikacją struktur aktywów funduszy emerytalnych,
- ocenę realizacji przez podmioty nadzorowane wytycznych KNF dotyczących polityki dywidendowej towarzystw emerytalnych.

Innym kluczowym zadaniem organu nadzoru jest obowiązek każdorazowej weryfikacji przesyłanych przez fundusze emerytalne szczegółowych metodologii wycen instrumentów finansowych, dla których nie jest określony rynek wyceny lub nie jest możliwe dokonanie wyceny w sposób rynkowy, z zachowaniem zasady ostrożności. W okresie objętym sprawozdaniem ocenie organu nadzoru podlegało 414 wycen przedstawionych przez OFE, DFE i PFE. W przypadku metodologii wyceny czterech instrumentów finansowych organ nadzoru wystosował żądanie zmiany metodologii zastosowanej przez fundusz emerytalny.

Tabela 72. Metodologie wyceny przekazane przez fundusze emerytalne do akceptacji KNF w latach 2014-2017

Rodzaj funduszy	Liczba przesłanych metodologii			
	2014	2015	2016	2017
OFE	329	340	291	344
PFE	21	6	12	16
DFE	24	36	44	54
Razem	374	382	347	414

Źródło: opracowanie własne UKNF

Znaczna część działań nadzorczych wobec pracowniczych towarzystw emerytalnych - ze względu na duży udział ich bieżącego i sukcesywnego finansowania przez pracodawców - realizowana jest w ramach nadzoru pośredniego. Jest to warunek bezpieczeństwa finansowego i ciągłości funkcjonowania tych podmiotów. Specyfiką pracowniczych towarzystw jest też większy niż w powszechnych towarzystwach emerytalnych udział procesów realizowanych przez podmioty zewnętrzne, co powoduje, iż część działań nadzorczych obejmuje podmioty inne niż towarzystwa emerytalne.

W okresie objętym sprawozdaniem Komisja Nadzoru Finansowego dwukrotnie ustaliła i podała do publicznej wiadomości wysokość średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy emerytalnych za okresy od 31 marca 2014 roku do 31 marca 2017 roku oraz od 30 września 2014 roku do 29 września 2017 roku. Od 2014 roku nie jest ustalana minimalna wymagana stopa zwrotu OFE oraz ewentualny niedobór.

Tabela 73. Ustawowe stopy zwrotu OFE wyliczone i opublikowane przez KNF w 2017 roku (w %)

Nazwa OFE	Stopy zwrotu za okres	Nazwa OFE	Stopy zwrotu za okres
	od 31-03-2014 r.		od 30-09-2014 r.
	do 31-03-2017 r.		do 29-09-2017 r.
MetLife OFE	17,377%	MetLife OFE	23,214%
PKO BP Bankowy OFE	16,318%	OFE PZU "Złota Jesień"	21,772%
AXA OFE	14,574%	PKO BP Bankowy OFE	21,660%
Nordea OFE	13,849%	AXA OFE	19,660%
OFE PZU "Złota Jesień"	13,543%	Nordea OFE	19,012%
OFE Pocztylion	13,529%	OFE Pocztylion	19,001%
Allianz Polska OFE	12,567%	Allianz Polska OFE	18,400%

Aviva OFE Aviva BZ WBK	12,065%	Nationale-Nederlanden OFE	18,222%
Pekao OFE	11,338%	Aviva OFE Aviva BZ WBK	17,764%
Nationale-Nederlanden OFE	10,782%	Pekao OFE	17,320%
Aegon OFE	9,550%	Generali OFE	14,692%
Generali OFE	8,166%	Aegon OFE	13,590%
Średnia ważona stopa zwrotu	12,921%	Średnia ważona stopa zwrotu	19,128%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące raporty dotyczące działalności podmiotów rynku emerytalnego:

- „Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych w 2016 roku”,
- „Indywidualne konta emerytalne oraz indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego w 2016 roku”,
- „Działalność inwestycyjna funduszy emerytalnych w okresie od 31 marca 2014 roku do 31 marca 2017 roku”,
- „Działalność inwestycyjna funduszy emerytalnych w okresie od 30 września 2014 roku do 29 września 2017 roku”,
- „Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych w I połowie 2017 roku”,
- „Rynek otwartych funduszy emerytalnych w IV kwartale 2016 roku”,
- „Rynek otwartych funduszy emerytalnych w I kwartale 2017 roku”,
- „Rynek otwartych funduszy emerytalnych w II kwartale 2017 roku”,
- „Rynek otwartych funduszy emerytalnych w III kwartale 2017 roku”,

Na podstawie wszystkich informacji przesyłanych do UKNF w 2017 r. regularnie opracowywano i publikowano miesięczne, kwartalne lub roczne dane statystyczne i finansowe o rynku OFE, PPE i IKE/IKZE oraz informacje o transferach członków OFE.

NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEPISÓW PRAWA PRZEZ TOWARZYSTWA I FUNDUSZE EMERYTALNE ORAZ INNE PODMIOTY RYNKU EMERYTALNEGO

Nadzór realizowany przez UKNF w obszarze monitorowania zgodności działalności funduszy emerytalnych i towarzystw emerytalnych z przepisami prawa obejmował między innymi następujące czynności:

- spełnianie wymogów kapitałowych towarzystw emerytalnych określonych przepisami prawa,
- badanie zgodności zaangażowania aktywów funduszy emerytalnych w określone przez przepisy prawa kategorie lokat,
- analizę wysokości kosztów pokrywanych z aktywów funduszy emerytalnych,
- realizację wypełniania obowiązków informacyjnych przez podmioty nadzorowane wobec organu nadzoru.

Tabela 74. Przepisy prawa w zakresie limitów inwestycyjnych naruszone przez fundusze emerytalne w 2017 roku

Przepis prawa	Liczba przekroczeń*	w tym nieumyślne**
Art. 141 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	650	649
Art. 142 ust. 1 pkt 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	32	29
Art. 142 ust. 1 pkt 4 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych	833	833

§ 2 ust. 1 w związku z ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne	193	178
§ 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne	4	4

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Naruszenia tego samego przepisu prawa przez ten sam fundusz w zakresie tego samego instrumentu lub grupy instrumentów występujące w następujących po sobie dniach wyceny są do celów sprawozdawczych traktowane, jako kolejne przekroczenia limitu inwestycyjnego.

** Naruszenia przepisów powstałe w następstwie zmiany cen rynkowych stanowiących podstawę wyceny aktywów i zobowiązań funduszy, kursów walut albo powiązań organizacyjnych lub kapitałowych między podmiotami, których instrumenty finansowe są przedmiotem lokaty aktywów funduszu, albo w następstwie innych okoliczności, na które fundusz nie miał bezpośredniego wpływu.

W ramach nadzoru wykonywania obowiązków informacyjnych, weryfikacji UKNF podlegała terminowość i poprawność dziennych i kwartalnych raportów finansowych funduszy emerytalnych, raportów operacyjnych OFE i DFE, sprawozdań finansowych towarzystw emerytalnych, jak również publikowanych przez OFE miesięcznych, półrocznych i rocznych struktur aktywów. Przyjmowanie oraz weryfikacja poprawności przekazanych raportów dziennych oraz innych informacji było wykonywane na bieżąco - wraz z równoczesnym wyjaśnianiem ewentualnych błędów stwierdzonych w przesyłanych danych.

Tabela 75. Raporty wraz z korektami przesłane i zweryfikowane w ramach realizacji obowiązków informacyjnych funduszy i towarzystw emerytalnych otrzymane w 2017 roku

Rodzaj przesłanych raportów	Raporty poprawne	Raporty błędne
Raporty finansowe OFE	44 499	345
Raporty operacyjne OFE	3 196	33
Raporty finansowe DFE	2 630	90
Raporty operacyjne DFE	33	-
Raporty finansowe PrFE	29	2
Raporty operacyjne PrFE	28	3
Raporty PTE	556	23
Raporty PrTE	14	3
Suma	50 985	499

Źródło: opracowanie własne UKNF

Nadzór UKNF obejmował również badanie zgodności z przepisami prawa działalności podmiotów innych niż towarzystwa i fundusze emerytalne:

- banków depozytariuszy w zakresie wykonywania przez te podmioty obowiązków w zakresie przechowywania aktywów funduszy emerytalnych oraz obowiązków informacyjnych względem organu nadzoru,
- agentów transferowych w zakresie wykonywania czynności powierzonych przez fundusz lub towarzystwo emerytalne (w szczególności prowadzenie rejestru członków, prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz realizację obowiązków informacyjnych względem członków funduszu i organu nadzoru),
- podmiotów, którym pracownicz fundusze emerytalne powierzyły zarządzanie aktywami,
- Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w zakresie administrowania Funduszem Gwarancyjnym.

BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH

Badanie i ocena nadzorczą (BION) jest całościowym procesem wykorzystującym wszelkie dostępne informacje powzięte przez organ nadzoru w toku wykonywania nadzoru bezpośredniego w ramach działań inspekcji w siedzibach podmiotów nadzorowanych oraz nadzoru pośredniego realizowanego poprzez czynności związane z licencjonowaniem, analizą danych sprawozdawczych i dodatkowych zapytań kierowanych do PTE w formie wezwań nadzorczych bądź ankiet. W 2017 roku przeprowadzono proces oceny nadzorczej BION powszechnych towarzystw emerytalnych za 2016 rok. Ocenę nadzorczą nadano 12 PTE i 15 września 2017 r. przekazano jej wyniki zarządom poszczególnych podmiotów.

7. PION NADZORU NAD RYNKIEM UBEZPIECZENIOWYM

BADANIE I OCENA NADZORCZA (BION) ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W 2017 r. przeprowadzono siódmą edycję Badania i Oceny Nadzorczej (BION) zakładów ubezpieczeń/reasekuracji. Oceny za 2016 rok w ramach BION zostały nadane 60 zakładom ubezpieczeń/reasekuracji, w tym 27 zakładom działu I i 33 zakładom działu II.

BION jest całościowym procesem wykorzystującym wszelkie dostępne informacje posiadane przez UKNF na temat zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, w tym informacje uzyskane w wyniku czynności związanych z licencjonowaniem, analizy „zza biurka” i czynności kontrolnych na miejscu w zakładzie ubezpieczeń, jak również z zapytań/ankiet skierowanych do zakładów ubezpieczeń.

Proces BION zakładów ubezpieczeń/reasekuracji ma na celu dokonanie oceny nadzorowanych podmiotów w sposób usystematyzowany i zgodny z określonymi kryteriami. Jest on realizacją wymogów art. 341 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1170 ze zm.) w zakresie wykonywania regularnych przeglądów i oceny działalności zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, a także wytycznych EIOPA dotyczących procesu nadzoru (EIOPA-BoS-14/179) w zakresie Rozdziału III - „Badanie i ocena nadzorczą” (Risk Assessment Framework).

Głównymi celami przeprowadzania przez organ nadzoru procesu BION są:

- ocena wymogów jakościowych związanych z systemem zarządzania,
- ocena rodzajów ryzyka, na które dany zakład ubezpieczeń/reasekuracji jest lub może być narażony,
- ocena jakości procesu zarządzania przez zakład ubezpieczeń/reasekuracji istotnymi ryzykami, w tym oceny zdolności zakładu ubezpieczeń/reasekuracji do oszacowania tego ryzyka,
- ocena zgodności działania zakładu ubezpieczeń/reasekuracji z przepisami prawa i regulacjami ostrożnościowymi,
- identyfikacja nieprawidłowości w prowadzonej przez zakład ubezpieczeń/reasekuracji działalności,
- efektywna alokacja zasobów UKNF, które będą kierowane do obszarów i podmiotów generujących najwyższe ryzyko,
- ustalenie częstotliwości regularnego sprawozdania dla organów nadzoru, o której mowa w art. 312 ust. 2 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II) (dalej „Rozporządzenie Delegowane”).

W wyniku przeprowadzenia BION zakłady ubezpieczeń/reasekuracji uzyskują ocenę ryzyka i ocenę istotności, które determinują podjęcie przez organ nadzoru, przy zastosowaniu zasady proporcjonalności, działań nadzorczych, w tym działań o charakterze inspekcyjnym.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. systemu Wyplacalność II, zmieniającym się środowiskiem biznesowym, a także mając na uwadze zgromadzone doświadczenia z poprzednich procesów BION i uwagi zgłoszone przez zakłady ubezpieczeń/reasekuracji, w tym uwagi przekazane przez Polską Izbę Ubezpieczeń, dokonano zmian w metodyce BION. Główne komponenty oceny BION nie uległy zmianie, tj. każdy zakład ubezpieczeń/reasekuracji otrzymuje ocenę ryzyka i ocenę istotności, przy czym ocena ryzyka jest wypadkową ocen za obszary: zagregowane ryzyko, adekwatność kapitałowa oraz zarządzanie.

Zmianie uległy natomiast wagi obszarów oceny ryzyka, tj.:

- waga oceny zagregowanego ryzyka wzrosła z 20% oceny ryzyka do 35% oceny ryzyka,
- waga adekwatności kapitałowej wzrosła z 30% oceny ryzyka do 35%,
- waga zarządzania spadła z 50% oceny ryzyka do 30% oceny ryzyka.

Modyfikacje wag wynikały m.in. ze zmiany w sposobie uwzględniania ocen eksperckich dotyczących jakości zarządzania ryzykiem, czy jakości zarządzania kapitałem. W obecnej metodyce, w odróżnieniu od poprzednich wersji, ocena każdego wymienionego w metodyce ryzyka (tj. ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ryzyka rynkowego, ryzyka aktuarialnego, ryzyka operacyjnego), a także ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia jakość zarządzania. Jednocześnie, system Wyplacalność II dużą wagę przykładła do odpowiedniego zarządzania ryzykami, stąd niezbędne było zwiększenie wagi obszaru dotyczącego zagregowanego ryzyka.

Pozostałe istotne zmiany w metodyce BION dotyczyły:

- wyodrębnienia ryzyka operacyjnego w ramach zagregowanego ryzyka, które uwzględnia m.in. ekspozycje związane z systemami IT, relacjami z klientem, ryzykiem prawnym,
- uzależnienia wag ocen poszczególnych ryzyk w ocenie zagregowanego ryzyka od istotności danego ryzyka obliczonej na podstawie wartości odpowiednich modułów kapitałowego wymogu wypłacalności,
- dopasowania obszarów ocenianych w ramach oceny zarządzania do przepisów systemu Wyplacalność II,
- wyodrębnienia obszaru „model biznesowy” uwzględniającego zarówno wskaźniki ilościowe, jak i m.in. ocenę strategii, produktów, biznesu,
- uwzględnienia w ramach oceny istotności udziału w rynku liczonego na bazie danych Wyplacalność II, przy czym stosowany podział rynku dotyczy linii biznesowych,
- dodania korekty dla oceny istotności dotyczącej istotnego udziału w rynku dla którejkolwiek linii biznesowej ($\geq 25\%$).

MONITOROWANIE SYTUACJI FINANSOWEJ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

Głównym zadaniem w obszarze analitycznego nadzoru jest stałe monitorowanie sytuacji finansowej oraz ochrona stabilności rynku, a w sytuacji zagrożenia podejmowanie odpowiednich działań nadzorczych. Podstawowym celem tych czynności jest zapewnienie zdolności zakładów ubezpieczeń do wypłaty należnych świadczeń ubezpieczającym, ubezpieczonym, uposażonym lub uprawnionym z umów ubezpieczenia.

Ocena sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, a w szczególności ocena ich wypłacalności, dokonywana jest przede wszystkim na podstawie kwartalnych i rocznych sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów, jak również danych i informacji do celów nadzoru (QRT) oraz sprawozdań sporządzanych zgodnie z wymogami Wyplacalność II, przekazywanych przez zakłady ubezpieczeń/reasekuracji.

Każde z przekazanych przez zakłady ubezpieczeń/reasekuracji ww. sprawozdań są przedmiotem odrębnej analizy, której wyniki zamieszczane są w odpowiednich raportach będących podstawą podejmowania dalszych indywidualnych decyzji nadzorczych.

Sytuacja finansowa zakładów ubezpieczeń/reasekuracji w 2017 roku była monitorowana na podstawie:

- analizy dodatkowych rocznych sprawozdań finansowych i statystycznych, w tym w sprawozdań finansowych „Część B”, sprawozdań z transakcji wewnątrzgrupowych, danych statystycznych dotyczących koasekuracji oraz sprawozdań skonsolidowanych (przeanalizowano 236 sprawozdań),
- analizy rocznych danych i informacji do celów nadzoru (QRT) oraz sprawozdań na temat wypłacalności i kondycji finansowej (SFCR) za 2016 rok i regularnych sprawozdań do celów nadzoru (RSR) za 2016 rok (przeanalizowano 182 sprawozdania),
- analizy dodatkowych kwartalnych sprawozdań finansowych i statystycznych, w tym sprawozdań finansowych „Część B” (przeanalizowano 731 sprawozdań),
- analizy kwartalnych danych i informacji do celów nadzoru (QRT) oraz kwartalnych danych i informacji nt. kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) (przeanalizowano 486 sprawozdań),
- analizy planów finansowych zakładów ubezpieczeń (przeanalizowano ogółem 62 plany finansowe),
- analizy miesięcznych informacji w zakresie wybranych pozycji sprawozdania finansowego sporządzonego dla celów rachunkowości (przeanalizowano ogółem 734 informacje miesięczne),
- analizy miesięcznych informacji w zakresie szczegółowych danych dotyczących wybranych pozycji sprawozdania finansowego sporządzonego dla celów rachunkowości oraz dodatkowych danych w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych (przeanalizowano ogółem 48 informacji miesięcznych),
- analizy miesięcznych informacji w zakresie transakcji wewnątrzgrupowych (przeanalizowano łącznie 24 informacje miesięczne),
- analizy tygodniowych dodatkowych informacji w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych (przeanalizowano ogółem 24 informacje tygodniowe),
- analizy sprawozdań w zakresie IKE i IKZE (przeanalizowano 40 sprawozdań),
- analizy innych informacji przekazywanych przez zakłady ad hoc na specjalne żądanie organu nadzoru, które są wykorzystywane do identyfikacji podwyższonego i wysokiego ryzyka w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania.

Z przeprowadzonych analiz wynika, iż sytuacja finansowa większości zakładów ubezpieczeń/reasekuracji w 2017 r., podobnie jak w latach ubiegłych, była stabilna.

W ramach wielu działań realizowanych w 2017 r., których celem było monitorowanie ryzyka w działalności zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, wskazać należy na następujące, najistotniejsze czynności:

- analizę zgodności planowanych i realizowanych w 2017 r. wypłat dywidend z rekomendacją Przewodniczącego KNF oraz ich wpływu na wyniki zakładów ubezpieczeń, jak również przygotowanie rekomendacji w zakresie założeń dotyczących stanowiska organu nadzoru w sprawie polityki dywidendowej zakładów ubezpieczeń/reasekuracji w 2018 r.,
- ocenę realizacji przez zakłady ubezpieczeń/reasekuracji w 2017 roku obowiązków wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej (UE) Nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (EMIR) (przeanalizowano 13 informacji w tym zakresie),
- analizę spełniania przez zakłady ubezpieczeń Rekomendacji dotyczących systemu zarządzania produktem,

- analizę posiadanych przez zakłady ubezpieczeń regulaminów i procedur w zakresie outsourcingu pod względem spełniania przez powyższe dokumenty warunków określonych w przepisach prawa i wytycznych EIOPA dotyczących systemu zarządzania,
- współpracę z UFG w zakresie prawidłowości i terminowości wypełniania przez zakłady ubezpieczeń obowiązku przekazywania danych do ogólnopolskiej bazy danych Ośrodka Informacji UFG w okresie 2015 - II kwartał 2017 roku (przeanalizowano łącznie 17 informacji w tym zakresie),
- analizę warunków umów pożyczek podporządkowanych zawieranych przez zakłady ubezpieczeń. W przypadku stwierdzenia braków lub nieprecyzyjnych zapisów w umowach zwracano się do zakładów o przekazanie stosownych aneksów do umów.

Na posiedzenia KNF przedłożono następujące opracowania dotyczące rynku ubezpieczeń:

- Raport "Wyniki badania i oceny nadzorczej (BION) zakładów ubezpieczeń/reasekuracji za 2016 rok",
- Informację o implementacji rekomendacji dotyczących systemu zarządzania produktem,
- Informację o implementacji przez zakłady ubezpieczeń rekomendacji dotyczących badania adekwatności produktu,
- Raport o stanie sektora ubezpieczeń po III kwartale 2016 r.,
- Działalność zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce oraz krajowych zakładów ubezpieczeń za granicą w 2015 r.,
- Raport o stanie sektora ubezpieczeń po IV kwartale 2016 r.,
- Plany finansowe zakładów ubezpieczeń/reasekuracji na 2017 r.,
- Raport o stanie sektora ubezpieczeń po I kwartale 2017 r.,
- Testy stresu zakładów ubezpieczeń/reasekuracji za rok 2016,
- Sprawozdanie z działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w 2016 r.,
- Reasekuracja krajowych zakładów ubezpieczeń w 2016 r.,
- Raport o stanie sektora ubezpieczeń po II kwartale 2017 r.,
- Informację o pracach organu nadzoru oraz zakładów ubezpieczeń w zakresie modeli wewnętrznych krajowych zakładów ubezpieczeń w 2017 r.

NADZÓR NAD REALIZACJĄ OBOWIĄZKÓW INFORMACYJNYCH I SPRAWOZDAWCZYCH ORAZ NAD ZGODNOŚCIĄ DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ Z PRZEPISAMI PRAWA

Przepisy regulujące działalność ubezpieczeniową nakładają na zakłady ubezpieczeń szereg obowiązków informacyjnych zarówno wobec organu nadzoru, jak i ubezpieczających. Zadaniem organu nadzoru w tym zakresie jest weryfikacja zarówno faktu publikacji określonych informacji, jak też ich treści. Terminowe i kompletne wykonywanie obowiązków informacyjnych jest jednym z podstawowych zadań zakładów ubezpieczeń i umożliwia uzyskanie powszechnego dostępu do części danych związanych z działalnością zakładów ubezpieczeń nie tylko organowi nadzoru, ale również nabywcom usług ubezpieczeniowych.

W związku z wypełnianiem przez zakłady ustawowych obowiązków informacyjnych, w 2017 r. poddano analizie:

- sprawozdania przekazywane w okresach rocznych (tj. dodatkowe roczne sprawozdania finansowe i statystyczne, sprawozdania finansowe „Część B”, dane i informacje do celów nadzoru (QRT), dane dotyczące koasekuracji, informacje nt. transakcji wewnątrzgrupowych oraz sprawozdania skonsolidowane),
- sprawozdania jednostkowe i grupowe o wypłacalności i kondycji finansowej (pod względem spełniania warunków określonych w przepisach prawa i wytycznych EIOPA dotyczących ujawnień),

- regularne sprawozdania do celów nadzoru (RSR),
- sprawozdania przekazywane przez zakłady ubezpieczeń w okresach kwartalnych (tj. dodatkowe finansowe, finansowe „Część B”, statystyczne, dane i informacje do celów nadzoru (QRT)),
- informacje nt. niepotwierdzonych transakcji na instrumentach pochodnych,
- informacje o wdrożeniu/zmianie outsourcingu funkcji należących do systemu zarządzania oraz podstawowych lub ważnych czynności,
- informacje o zmianie osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych,
- informacje o wyborze podmiotów badających sprawozdania finansowe zakładów ubezpieczeń za 2017 rok,
- informacje o zmianach taryf składek w obowiązkowych ubezpieczeniach komunikacyjnych (ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych) oraz obowiązkowych ubezpieczeniach rolniczych (ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej rolników oraz ubezpieczeniu budynków rolniczych) - w 167 przypadkach,
- publikację na stronach internetowych zakładów ubezpieczeń rocznych sprawozdań UFK wg stanu na 31 grudnia 2016 r. (2 817 UFK prowadzone przez 23 zakłady ubezpieczeń) oraz półrocznych sprawozdań UFK wg stanu na 30 czerwca 2017 r. (2 814 UFK prowadzone przez 23 zakłady ubezpieczeń),
- informacje o Indywidualnych Kontach Emerytalnych oraz Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego wg stanu na 31 grudnia 2016 r. (19 zakładów działu I) oraz wg stanu na 30 czerwca 2017 r. (21 zakładów ubezpieczeń działu I).

Wyniki przeprowadzonych analiz wskazują, iż zakłady ubezpieczeń, poza sporadycznymi przypadkami, wypełniają powyższe obowiązki informacyjne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W toku sprawowania bieżącego nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, zgodność działalności zakładów ubezpieczeń z przepisami prawa monitorowana jest również poprzez badanie sposobu wykonania zaleceń. W 2017 roku badano wykonanie zaleceń wydanych w wyniku kontroli przeprowadzonej przez organ nadzoru (33 przypadków) oraz zaleceń dostosowania działalności zakładów do przepisów prawa wydanych w trybie bieżącego nadzoru (1 przypadek).

ROZPATRYWANIE WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADY REASEKURACJI

Oprócz czynności związanych z nadzorowaniem działalności zakładów, Komisja Nadzoru Finansowego rozpatrywała również wystąpienia podmiotów nadzorowanych o przyznanie im określonych uprawnień lub o wyrażenie zgody na określone czynności pozostające w gestii nadzoru finansowego.

W 2017 r. rozpatrywane były wnioski zakładów ubezpieczeń dotyczące:

- zatwierdzenia przez organ nadzoru kwoty pozycji uzupełniających środków własnych (na podstawie art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej) - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji,
- ponownego rozpatrzenia sprawy dotyczącej zatwierdzenia przez organ nadzoru kwoty pozycji uzupełniających środków własnych - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji,
- zatwierdzenia krótkoterminowego realistycznego planu finansowego (na podstawie art. 313 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej) - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji,
- zatwierdzenia realistycznego planu naprawczego (na podstawie art. 312 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej) - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji,

- wydania zgody na podjęcie przez zakład ubezpieczeń niezbędnych przedsięwzięć w celu przywrócenia poziomu dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności lub obniżenia profilu ryzyka w celu zapewnienia zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności (na podstawie art. 491 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracji) - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji,
- zwolnienia z obowiązku stosowania wymiany zabezpieczeń w odniesieniu do kontraktów pochodnych, będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, w ramach transakcji wewnątrzgrupowych (na podstawie art. 11 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr. 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji) - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji,
- wydania zezwolenia na przedłużenie maksymalnego okresu trwania zlecenia z firmą audytorską do 6 lat - 2 postępowania zakończone wydaniem decyzji, 1 postępowanie zakończone zwrotem wniosku.

Ponadto wydano 8 decyzji w sprawie wyznaczenia podmiotu w grupie kapitałowej odpowiedzialnego za przekazywanie do organu nadzoru informacji o transakcjach dokonywanych w grupie kapitałowej (przedmiotowe postępowania zostały wszczęte w 2016 r., a termin na załatwienie tych spraw nie upłynął do dnia 31 grudnia 2016 r.).

W 2017 r. wydano 8 decyzji w przedmiocie określenia rodzajów transakcji wewnątrz grupy, zawieranych przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji wchodzące w skład grupy, oraz określenia odpowiednich progów uznania transakcji wewnątrz grupy za znaczącą albo szczególnie znaczącą. W przypadku 1 zakładu ubezpieczeń wydano decyzję w przedmiocie określenia rodzajów ryzyka, które są objęte obowiązkiem sprawozdawczym oraz odpowiednich progów uznawania koncentracji ryzyka za znaczące.

Ponadto w 2017 r. wszczęto następujące postępowania, których termin na załatwienie sprawy nie upłynął do dnia 31 grudnia 2017 r.:

- postępowanie w sprawie wyrażenia przez organ nadzoru zgody na spłatę pożyczek podporządkowanych i zaliczanych do środków własnych (na podstawie art. 490 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej),
- postępowanie w sprawie określenia rodzajów transakcji wewnątrz grupy, zawieranych przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji wchodzące w skład grupy, oraz określenia odpowiednich progów uznania transakcji wewnątrz grupy za znaczącą albo szczególnie znaczącą.

TESTY WARUNKÓW SKRAJNYCH W SEKTORZE UBEZPIECZENIOWYM

W 2017 r. kontynuowano prace związane z wykorzystaniem testów warunków skrajnych (testów stresu) w procesie nadzoru nad zakładami ubezpieczeń i zakładami reasekuracji, w szczególności w zakresie zbadania wytrzymałości polskiego sektora ubezpieczeniowego na zdarzenia ekstremalne, lecz wciąż prawdopodobne, a także poprawy zarządzania ryzykiem w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji.

Od początku 2017 r. trwały w UKNF prace nad weryfikacją metodyki przeprowadzania testów stresu w sektorze ubezpieczeniowym. W stosunku do roku poprzedniego dokonano gruntownych zmian metodyki, z uwagi na wejście w życie od 1 stycznia 2016 r. przepisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Testy warunków skrajnych za 2016 r. zostały przeprowadzone zgodnie z zasadami wyceny obowiązującymi w systemie Wypłacalność II. Zmianie uległy scenariusze testowe, szoki zostały poddane rekaliibracji. Część scenariuszy testowych, w porównaniu do roku poprzedniego, została usunięta gdyż jest wyznaczana w ramach wyliczania wymogu kapitałowego przy pomocy formuły standardowej. W szczególności dotyczyło to następujących rodzajów ryzyka: ryzyka cen akcji, ryzyka zmiany ponoszonych kosztów,

ryzyka śmiertelności, ryzyka długowieczności, ryzyka rezygnacji z umów, ryzyka katastroficznego, ryzyka kredytowego - bankructwa reasekuratora, ryzyka kredytowego - koncentracji aktywów, ryzyka rewizji wysokości rent, ryzyka walutowego. W zamian zostały dodane nowe scenariusze takie jak: łączny scenariusz dla wybranych rodzajów ryzyka rynkowego, objęcie wymogiem kapitałowym obligacji skarbowych i komunalnych w ramach ryzyka koncentracji i ryzyka spreadu, łączny scenariusz dla ryzyka katastroficznego i ryzyka bankructwa reasekuratora oraz 3 warianty scenariuszy dotyczące zmiany założeń przyjętych do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności. Ponadto, zakłady ubezpieczeń działu I przeprowadziły dodatkowe testy warunków skrajnych zakładające całkowity zwrot pobranych w okresie obowiązywania zawartych umów ubezpieczenia opłat likwidacyjnych lub innych opłat im równoważnych (lub wyrównania obniżonej wartości wykupu) dla umów ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, zaklasyfikowanych do grupy 3 ubezpieczeń na życie, jednakże z pominięciem umów ubezpieczenia zawieranych w ramach IKE, IKZE i PPE. W dniu 31 marca 2017 r. opublikowano na stronie internetowej KNF zweryfikowaną metodykę przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji za 2016 r. W dniu 3 kwietnia 2017 r. zwrócono się do zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji o przeprowadzenie testów warunków skrajnych wg stanu na 31 grudnia 2016 r. w terminie do 23 czerwca 2017 r.

Na podstawie wyników oraz sporządzonych analiz przygotowano raport zawierający wnioski z badania oraz propozycje działań nadzorczych wobec poszczególnych zakładów ubezpieczeń/reasekuracji. Raport został zaprezentowany na 367. posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 29 sierpnia 2017 r. Jednym z wyników badania była identyfikacja zakładów ubezpieczeń o podwyższonym ryzyku, czyli takich, które nie przeszły pozytywnie testów stresu i uzyskane od nich wyjaśnienia nie były wystarczające. W stosunku do tych zakładów ubezpieczeń zwrócono się o przeprowadzenie dodatkowych testów stresu wg stanu na 30 czerwca 2017 r. w obrębie zagrożonych rodzajów ryzyka.

REASEKURACJA BIERNA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

W związku z istotnym wpływem zdarzeń o charakterze katastrof na działalność zakładów ubezpieczeń działu II, UKNF dokonuje oceny stanu zabezpieczenia zakładów ubezpieczeń działu II przed skutkami wystąpienia szkód spowodowanych przez katastrofy. Realizując powyższe zadanie, UKNF zwrócił się do zakładów ubezpieczeń działu II o przedstawienie dodatkowych informacji obejmujących plany reasekuracji katastroficznego na 2017 r. oraz opis polityki reasekuracyjnej wraz z informacją jakie ryzyka nie są objęte ochroną reasekuracyjną.

Wyniki analizy odpowiedzi 34 zakładów ubezpieczeń potwierdzają, że planując ochronę reasekuracyjną zdarzeń katastroficznego, zakłady ubezpieczeń biorą pod uwagę szerszą perspektywę i nie sugerują się wynikami pojedynczych lat. Mimo iż w roku 2016 nie wystąpiły na terenie Polski znaczne zdarzenia o charakterze katastroficznym, to większość zakładów ubezpieczeń nie zmniejszyła ochrony reasekuracji katastroficznego na rok 2017, a blisko połowa zakładów ubezpieczeń zwiększyła swoją ochronę reasekuracyjną. Zwiększenie ochrony reasekuracyjnej w kilku zakładach ubezpieczeń było związane także z chęcią obniżenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

W 2017 r. opracowano także raport poświęcony reasekuracji krajowych zakładów ubezpieczeń, w tym reasekuracji zdarzeń katastroficznego. Z analizy ankiet 32 zakładów wynika, że wartość szkód brutto ze zdarzeń katastroficznego w roku 2016 wyniosła 987,1 mln zł, z czego 73,8% było szkodami spowodowanymi przez katastrofy wywołane przez siły natury. Około 59,1% wartości szkód brutto ze zdarzeń katastroficznego, tj. 583,4 mln zł, było na udziale zakładów ubezpieczeń, a 40,9%, tj. 403,7 mln zł - na udziale

reasekuratorów. Szkody z tytułu zdarzeń katastroficznych w 2016 r. stanowiły 5,4% kwoty odszkodowań i świadczeń brutto z działalności bezpośredniej¹⁶ w zakładach ubezpieczeń działu II. Największe pod względem wartości szkody brutto znalazły się w kategorii zdarzeń obejmujących złe przezimowanie upraw i przymrozki wiosenne. Wartość szkód brutto dla tej kategorii wyniosła 438,2 mln zł, co stanowiło 44,4% wszystkich szkód brutto ze zdarzeń katastroficznych, które miały miejsce w 2016 r., z czego 276,1 mln zł pozostawało na udziale zakładów ubezpieczeń i stanowiło 63,0% szkód brutto dla tej kategorii szkód katastroficznych. Warto zauważyć, że szkody w kategorii złe przezimowanie upraw i przymrozki wiosenne, które miały miejsce w 2016 r. wykazały jedynie trzy zakłady ubezpieczeń, które podpisały z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi umowy w sprawie stosowania w 2016 r. dopłat ze środków budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich.

PROCESY PRZEDAPLIKACYJNE DOTYCZĄCE MODELI WEWNĘTRZNYCH

System Wyłagalność II daje zakładom ubezpieczeń i zakładom reasekuracji możliwość wyznaczania kapitałowego wymogu wyłagalności w sposób adekwatny do ich profilu ryzyka oraz skali działalności. Zestaw narzędzi, systemów oraz procedur, które miałyby to umożliwić stanowią tzw. model wewnętrzny. Model ten powinien spełniać szereg rygorystycznych wymogów określonych w ustawie z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1170 z późn. zm.) i innych przepisach systemu Wyłagalność II, a jego wykorzystanie musi być zatwierdzone przez właściwe organy nadzoru. Weryfikacja oraz opiniowanie modelu jest procesem złożonym, wymagającym wysoce wyspecjalizowanej wiedzy z zakresu wielu dziedzin, przy czym przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej dają stosunkowo krótki czas na jego przeprowadzenie (6 miesięcy). Proces przedaplikacyjny wychodzi naprzeciw wyżej wymienionym wyzwaniom i stanowi dobrowolną współpracę zakładów ubezpieczeń z organem nadzoru. Jego celem jest lepsze przygotowanie się krajowych zakładów ubezpieczeń do złożenia wniosku o stosowanie modelu wewnętrznego do wyznaczania kapitałowego wymogu wyłagalności. Działania prowadzone przez UKNF w 2017 roku w odniesieniu do modeli wewnętrznych krajowych zakładów ubezpieczeń stanowiły kontynuację procesów przedaplikacyjnych prowadzonych od 2011 roku.

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku UKNF prowadził procesy przedaplikacyjne dla 7 krajowych zakładów ubezpieczeń (2 działu I i 5 działu II, co stanowiło łącznie 51,3% polskiego rynku ubezpieczeniowego - według kryterium wysokości składki przypisanej brutto na podstawie danych z kwartalnych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń za II kwartał 2017 roku). Prace UKNF nad oceną modeli wewnętrznych na poziomie europejskim według stanu na 31 grudnia 2017 roku miały formę procesu przedaplikacyjnego albo procesu weryfikacji ciągłej odpowiedniości modelu.

W 2017 roku UKNF kontynuował intensywne i kompleksowe prace dotyczące oceny modeli wewnętrznych. Wyniki tych prac UKNF przedstawiał zakładom w ramach bieżącej komunikacji, co przełożyło się na dalsze działania zakładów mające na celu wyeliminowanie błędów krytycznych i poprawy modeli wewnętrznych w świetle zgodności z przepisami systemu Wyłagalność II.

Ponadto w 2017 roku przedstawiciele UKNF uczestniczyli w spotkaniach na szczeblu międzynarodowym, w tym w kolegiach organów nadzoru oraz pracach zespołów eksperckich powoływanych przez EIOPA. Dodatkowo pracownicy UKNF brali udział w przygotowywaniu opinii na temat projektu reformy Europejskich Urzędów Nadzoru, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego oraz wybranych Rozporządzeń i Dyrektyw sektorowych, w zakresie

¹⁶ Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto powiększone o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto.

dotyczącym modeli wewnętrznych oraz byli zaangażowani w przygotowywanie stanowisk na posiedzenia Rady Organów Nadzoru EIOPA (BoS) w kwestiach związanych z modelami wewnętrznymi.

Dalsze prace w zakresie oceny modeli wewnętrznych (zarówno krajowe, jak i międzynarodowe) będą kontynuowane w 2018 roku.

WŁASNA OCENA RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI (ORSA)

W 2017 roku wszystkie otrzymane przez UKNF sprawozdania z własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) były przeprowadzone w pełni wg systemu Wypłacalność II. Dotyczyły one albo 2016 r. albo 2017 r., ale ich łączna liczba otrzymana w roku kalendarzowym zbliża się do liczby działających zakładów. Oznacza to ustabilizowanie się momentu sporządzania oceny w ciągu roku i przekazywania sprawozdań do organu nadzoru (zakłady mogą wybrać samodzielnie w którym momencie w roku ocena jest przeprowadzana jednak powinno się to odbywać regularnie). Po raz pierwszy kompleksowa ocena sprawozdań była uwzględniona w ocenie BION za 2016 rok wg kryteriów ogłoszonych w metodyce. W sprawozdaniach zdecydowana większość zakładów szacuje, że w horyzoncie planowania biznesowego będzie spełniać wymogi kapitałowe. Systematyczną poprawę jakości, organ nadzoru obserwuje w zakresie oceny ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności, natomiast identyfikacja znaczących odchyłeń profilu ryzyka od założeń leżących u podstaw kapitałowego wymogu wypłacalności wymaga w przypadku wielu zakładów dalszych prac. Identyfikacja znaczących mierzalnych ryzyk nie uległa zasadniczym zmianom od zeszłego roku, w zakresie ryzyk niemierzalnych więcej zakładów zwróciło uwagę na cyberryzyka i ryzyko braku zgodności z przepisami w związku z wprowadzaniem nowych przepisów niezwiązanych z systemem Wypłacalność II.

Pod koniec 2017 roku grupa zdaniowa przygotowująca rozdział podręcznika o własnej ocenie ryzyka i wypłacalności w ramach Podręcznika Procesu Oceny Nadzorczej EIOPA zakończyła prace (UKNF brał w niej bardzo aktywny udział), formalna akceptacja spodziewana jest w pierwszym kwartale 2018 roku, co umożliwi organowi nadzoru stosowanie zawartych tam rekomendacji w ocenie sprawozdań z 2017 roku.

PRZEGLĄD FORMUŁY STANDARDOWEJ KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI (SCR)

Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) prowadzi, na prośbę Komisji Europejskiej, prace nad przeglądem formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR). Komisja Europejska, w prośbie o poradę (*Call for Advice*), przedstawiła EIOPA zagadnienia, które wymagają ponownej analizy, a w niektórych przypadkach także ponownej kalibracji parametrów wykorzystywanych w formule standardowej SCR. Prace nad rewizją formuły standardowej SCR prowadzone są przez EIOPA w ramach grupy zadaniowej EIOPA ds. rewizji formuły standardowej SCR (*SCR Review Project Group*).

W fazie prac grupy przypadającej na 2017 rok głównym działaniem było opracowanie pierwszej porady EIOPA dla Komisji Europejskiej (przekazanej Komisji Europejskiej w październiku 2017 r.) oraz projektu porady, która w ostatecznym kształcie zostanie przekazana Komisji Europejskiej w lutym 2018 r. Opracowane przez grupę zadaniową EIOPA dokumenty zawierają propozycje zmiany metodyki wyznaczania wymogu SCR wg formuły standardowej w zakresie m.in. założeń, stosowanych uproszczeń, czy parametrów formuły standardowej SCR, tak aby były one racjonalnie związane z realiami europejskiego rynku ubezpieczeń i profilem ryzyka większości zakładów ubezpieczeń/reasekuracji.

Prace nad rewizją formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności wiązały się z koniecznością pozyskania przez EIOPA od zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, krajowych

organów nadzoru oraz innych interesariuszy dodatkowych komentarzy jakościowych oraz danych ilościowych. W związku z powyższym EIOPA przygotował następujące badania:

- jakościowe, polegające na zebraniu uwag i komentarzy od interesariuszy w ramach konsultacji publicznych: dokumentu do dyskusji (grudzień 2016 r. - luty 2017 r.), projektu pierwszej porady (lipiec-sierpień 2017 r.) oraz projektu drugiej porady (listopad-grudzień 2017 r.),
- ilościowe, polegające na stworzeniu, walidacji i analizie kwestionariuszy ilościowych dla celów zebrania dodatkowych danych, niezawartych w sprawozdaniach finansowych (statutowych i Wyplacalność II) dotyczących: miary ryzyka składki i rezerw (kwiecień 2017 r.), inwestycji strategicznych (wrzesień 2017 r.), korekty z tytułu zdolności odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat (korekty LAC DT) i ryzyka stopy procentowej (grudzień 2017 r.)

Przedstawiciele UKNF aktywnie angażują się w prace ww. grupy zadaniowej EIOPA poprzez m.in.:

- koordynowanie prac w zakresie uwzględniania w formule standardowej SCR: gwarancji, instrumentów finansowych emitowanych przez samorządy regionalne oraz władze lokalne, uproszczeń dla ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ponownej kalibracji ryzyka morskiego, ryzyka lotniczego oraz ryzyka pożaru w podmodule ryzyka katastrof spowodowanych przez człowieka,
- uczestniczenie w pracach (jako wsparcie merytoryczne) dotyczących opracowania nowej metodyki dla ryzyka stopy procentowej oraz uwzględniania ocen jakości kredytowej (ratingów) w wyznaczaniu wymogu SCR,
- opracowanie kwestionariuszy ilościowych dla celów zebrania dodatkowych danych, niezawartych w sprawozdaniach finansowych (statutowych i Wyplacalność II),
- koordynowanie badania EIOPA na poziomie krajowym.

NADZÓR UZUPEŁNIAJĄCY NAD PODMIOTAMI REGULOWANYMI WCHODZĄCYMI W SKŁAD KONGLOMERATÓW FINANSOWYCH

Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego Komisja Nadzoru Finansowego dokonuje nie rzadziej niż raz w roku kalendarzowym przeglądu sektora finansowego w celu zidentyfikowania grup spełniających kryteria właściwe dla konglomeratów finansowych.

Przeprowadzony w 2017 r. przegląd krajowych grup kapitałowych obejmujący okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., wykazał, iż Grupa Kapitałowa PZU S.A. nadal spełnia kryteria identyfikujące ją jako konglomerat finansowy, a KNF jest organem właściwym do pełnienia roli koordynatora dla zidentyfikowanego konglomeratu finansowego. Jednocześnie KNF utrzymała w mocy decyzję administracyjną z dnia 16 maja 2017 r., zgodnie z którą Grupa Kapitałowa PZU S.A. nie podlega nadzorowi uzupełniającemu określonymu w ustawie o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego.

8. PION ANALIZ

8.1. POŚREDNICY KREDYTOWI I ICH AGENCI ORAZ INSTYTUCJE POŻYCZKOWE

W związku z wejściem w życie w dniu 22 lipca 2017 r. ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2017 r. poz. 819, dalej: ustawa o kredycie hipotecznym), na KNF nałożony został

obowiązek licencjonowania i nadzorowania pośredników kredytu hipotecznego oraz ich agentów, a także prowadzenia rejestru pośredników kredytowych działu I i II oraz rejestru instytucji pożyczkowych.

UKNF wykonuje m.in. zadania związane z:

- prowadzeniem postępowań administracyjnych w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności przez pośredników kredytu hipotecznego,
- prowadzeniem rejestrów pośredników kredytowych działu I i II,
- prowadzeniem rejestru instytucji pożyczkowych.

Prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego wymaga zezwolenia KNF. Natomiast prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytowego działu II, czyli kredytu konsumenckiego oraz instytucji pożyczkowej jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, i nie wymaga uzyskania zezwolenia KNF, a jedynie wpisu do Rejestru Pośredników Kredytowych lub Rejestru Instytucji Pożyczkowych.

Zakres informacji zawartych w rejestrach oraz terminy na złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na działalność w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego bądź wniosku o wpis do rejestru pośredników kredytowych lub instytucji pożyczkowych zostały określone w ustawie o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, a także w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016 r. poz. 1528). Zgodnie z przepisami ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, podmioty, które prowadziły działalność w zakresie pośrednictwa kredytowego przed dniem wejścia ustawy w życie, tj. 22 lipca 2017 r., mają 6 miesięcy od tej daty, by zgłosić do KNF wnioski o wydanie zezwolenia na działalność oraz wnioski o rejestrację w prowadzonych przez KNF rejestrach. Podmioty, które dopiero mają zamiar rozpocząć działalność związaną z pośrednictwem kredytowym bądź z udzielaniem pożyczek jako instytucja pożyczkowa, powinny złożyć wniosek o wydanie zezwolenia bądź o wpis do rejestru pośredników kredytowych lub instytucji pożyczkowych przed rozpoczęciem działalności w tym zakresie.

W 2017 r. do KNF wpłynęło ogółem 5488 wniosków, w tym:

- 236 wniosków pośredników kredytu hipotecznego o wydanie zezwolenia na działalność w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego i wpis do Rejestru Pośredników Kredytowych Działu I,
- 5099 wniosków pośredników kredytowych o wpis do Rejestru Pośredników Kredytowych Działu II,
- 153 wnioski instytucji pożyczkowych do Rejestru Instytucji Pożyczkowych.

Należy zwrócić uwagę, iż pośrednicy kredytu hipotecznego zgłosili do wpisu do Rejestru Pośredników Kredytowych Działu I około 2500 współpracujących z nimi agentów.

W 2017 r. dokonano wpisu:

- 2083 pośredników kredytowych do Rejestru Pośredników Kredytowych Działu II,
- 85 instytucji pożyczkowych do Rejestru Instytucji Pożyczkowych.

Wydano 49 decyzji zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa kredytowego w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego i dokonano stosownego wpisu do Rejestru Pośredników Kredytowych Działu I.

Wpisem do Działu I Rejestru Pośredników Kredytowych (w trybie przepisu art. 57 ustawy o kredycie hipotecznym) objęto również 90 pośredników kredytowych w zakresie kredytu hipotecznego działających na rzecz jednego kredytodawcy.

Ponadto udzielono 127 pisemnych odpowiedzi na zapytania dotyczące nowych przepisów prawa.

Ustawa o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami dopuszcza możliwość wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności w zakresie pośrednictwa kredytu hipotecznego, w ramach działalności transgranicznej lub poprzez oddział, przez pośrednika kredytu hipotecznego oraz agenta mającego swoją siedzibę w innym państwie członkowskim, muszą oni jednak być dopuszczeni do wykonywania tej działalności i wpisani do właściwego rejestru w macierzystym państwie członkowskim.

Proces rejestracji pośredników kredytowych Działu I i II oraz instytucji pożyczkowych, zgodnie z ustawą z dnia 23.03.2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U z 2017 r. poz. 819), jest w toku od 22 lipca 2017 r. Rejestry Pośredników Kredytowych Działu I i II są systematycznie uzupełniane i publikowane na stronie internetowej KNF.

8.2. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Zaangażowanie KNF na forum międzynarodowym jest niezbędnym elementem procesu budowy stabilnego otoczenia regulacyjnego dla uczestników rynku finansowego w Polsce. Współpraca z organami nadzoru finansowego z innych państw w formie dwustronnej i na forach wielostronnych, w tym w ramach kolegiów nadzorczych, stanowi istotny element wsparcia realizacji celów nadzorczych KNF.

Szczególnie istotnym polem działalności międzynarodowej KNF jest Europejski System Nadzoru Finansowego, co wynika z faktu, iż kluczowe akty prawne (np. dyrektywy CRD IV¹⁷, Wyłącalność II¹⁸ i MiFID II¹⁹ oraz rozporządzenia CRR²⁰ i MiFIR²¹) wyznaczające ramy dla funkcjonowania instytucji finansowych, są przyjmowane na forum UE.

Ponadto do istotnych aspektów aktywności międzynarodowej KNF należy zaliczyć współpracę w ramach regionalnych i globalnych instytucji oraz organizacji międzynarodowych, a także realizację projektów pomocowych i edukacyjnych.

WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI NADZORU Z INNYCH PAŃSTW

Kolegia nadzorcze oraz kolegia przymusowej restrukturyzacji

Podstawową płaszczyzną współpracy KNF z organami nadzoru z innych państw są kolegia nadzorcze. W 2017 r. pracownicy UKNF uczestniczyli w 39 posiedzeniach 30 różnych kolegiów nadzorczych.

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę nr 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy nr 2006/48/WE oraz nr 2006/49/WE.

¹⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

¹⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę nr 2002/92/WE i dyrektywę nr 2011/61/UE.

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (EU) nr 648/2012.

W odniesieniu do transgranicznych grup bankowych w 2017 r. UKNF uczestniczył w 20 posiedzeniach 12 kolegiów. Kolegia mają na celu koordynację działań nadzorczych w odniesieniu do grup bankowych, włączając w to przygotowania do ewentualnych działań antykrzysowych. W ramach kolegiów nadzorczych prowadzone były uzgodnienia w zakresie wspólnych ocen ryzyka i adekwatności kapitałowej (ang. Joint Risk Assessment and Decision Process), czy stosowania metod zaawansowanych dla celów wyliczania wymogów kapitałowych. W ramach kolegiów nadzorczych omawiano i uzgadniano również projekty decyzji w zakresie oceny planów naprawy przygotowywanych przez podmioty dominujące w grupie.

Zgodnie z Dyrektywą BRRD²² i przepisami ją implementującymi KNF jest członkiem (bez prawa głosu) kolegiów przymusowej restrukturyzacji ustanowionych dla grup bankowych, których podmioty zależne funkcjonują na rynku polskim. Rok 2017 był kolejnym rokiem funkcjonowania ww. kolegiów. Zasadniczym ich zadaniem jest opracowanie zasad współpracy organów przymusowej restrukturyzacji i organów nadzoru w sytuacji kryzysowej. Przedstawiciele KNF brali w tych kolegiach udział razem z przedstawicielami BFG, NBP i Ministerstwa Finansów, biorąc udział w dyskusjach nad planami przymusowej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji przygotowanymi przez właściwe organy przymusowej restrukturyzacji.

W okresie objętym sprawozdaniem przedstawiciele KNF byli zaangażowani w prace w 19 kolegiów nadzorczych dla międzynarodowych grup ubezpieczeniowych, uczestnicząc w 15 posiedzeniach kolegiów oraz w 6 telekonferencjach. W ramach współpracy w kolegiach, przedstawiciele KNF brali udział w posiedzeniach, których celem była wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy organami nadzoru odpowiedzialnymi na nadzór nad zakładami ubezpieczeń należącymi do międzynarodowych grup ubezpieczeniowych, ocena sytuacji finansowej i ryzyk identyfikowanych na poziomie grup i poszczególnych zakładów ubezpieczeń, jak również podjętych i planowanych działań nadzorczych, w tym inspekcji nadzorczych.

Na poziomie europejskim przedstawiciele KNF są również zaangażowani w procesy przedaplikacyjne i procesy weryfikacji ciągłej odpowiedniości modeli wewnętrznych międzynarodowych grup ubezpieczeniowych.

KNF realizował również zadania związane z pełnieniem roli grupowego organu nadzoru dla Grupy PZU. KNF, jako organ nadzoru odpowiedzialny za nadzór nad grupą, koordynował w trybie ciągłym współpracę z członkami Kolegium Grupy PZU, jak również analizował i dystrybuował pomiędzy członków Kolegium zbiorcze roczne raporty dla Grupy, dostarczane przez EIOPA. Ponadto, KNF przeprowadził analizę oraz weryfikację kwartalnej i rocznej sprawozdawczości grupowej. KNF przygotował oraz monitorował wykonanie planu pracy Kolegium. Dodatkowo KNF wprowadził konieczne zmiany w załącznikach do Porozumienia Koordynacyjnego Kolegium Grupy PZU. KNF, jako organ nadzoru odpowiedzialny za nadzór nad grupą, wydał, po konsultacji z członkami Kolegium oraz podmiotem stojącym na czele grupy, stosowne decyzje administracyjne. Ponadto w dniach 29-30 listopada 2017 r. KNF zorganizował posiedzenie Kolegium organów nadzoru Grupy PZU.

Ponadto, w 2017 roku przedstawiciele KNF uczestniczyli - w charakterze obserwatora - w 2 posiedzeniach kolegium nadzorczego ds. stawek EURIBOR oraz EONIA.

²² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Od kwietnia 2014 r. KDPW_CCP prowadzi działalność jako CCP na podstawie rozporządzenia EMIR²³. W związku z powyższym KDPW_CCP znajduje się pod nadzorem międzynarodowego kolegium nadzorczego, w którego skład wchodzi przedstawiciele KNF. Zaplanowane na 2017 rok posiedzenie kolegium zostało przełożone na pierwszy kwartał 2018 roku.

Współpraca dwustronna

KNF pozostaje w bieżącym kontakcie z innymi organami nadzoru. Relacje dwustronne obejmują wymianę informacji nadzorczych, opinii oraz doświadczeń i przebiegają przede wszystkim na poziomie roboczym.

Współpracę dwustronną ułatwiają porozumienia o współpracy i wymianie informacji, które KNF zawarła z 58 zagranicznymi instytucjami (nie licząc wielostronnych porozumień w ramach ESMA, IOSCO i IAIS). W 2017 r. podpisano takie porozumienia z Monetary Authority of Singapore, Financial Supervisory Commission z Tajwanu oraz China Banking Regulatory Commission.

Europejski Bank Centralny

Europejski Bank Centralny (EBC) od listopada 2014 r. sprawuje bezpośredni nadzór nad największymi bankami w strefie euro. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2017 roku przedstawiciele KNF uczestniczyli w pracach kolegiów organów nadzoru organizowanych przez EBC dla międzynarodowych grup bankowych, których spółki zależne są obecne na polskim rynku. Odbывała się również intensywna wymiana informacji na temat wypracowanych praktyk nadzorczych oraz stosowanych narzędzi i metodologii, mająca na celu harmonizację podejść nadzorczych.

UCZESTNICTWO W EUROPEJSKIM SYSTEMIE NADZORU FINANSOWEGO

Na mocy przepisów unijnych, KNF jest członkiem Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego. System ten tworzą - obok organów nadzoru ze wszystkich państw Unii Europejskiej oraz Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB) - trzy instytucje odpowiadające poszczególnym sektorom rynku, tj.: Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA), Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) oraz Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) oraz ich Wspólny Komitet (Joint Committee). EBA, EIOPA i ESMA opracowują projekty standardów technicznych oraz wytyczne uzupełniające unijne akty prawne, a także mają ułatwiać sprawowanie nadzoru nad transgranicznymi grupami finansowymi.

Jednym z kluczowych tematów, który w 2017 roku pojawił się w powyższym zakresie jest reforma Europejskich Urzędów Nadzoru. Zmiany zaproponowane przez Komisję Europejską obejmują m.in. przebudowę modelu finansowania Europejskich Urzędów Nadzoru, jak i również rozszerzenie ich kompetencji w różnych obszarach, w tym - w kontekście ESMA - rozszerzenia uprawnień nadzorczych. Powyższa reforma będzie przedmiotem dalszych uzgodnień pomiędzy państwami członkowskimi UE w 2018 r. KNF uczestniczy w procesie poprzez wspieranie Ministerstwa Finansów w przygotowaniu stanowisk i rekomendacji zgłaszanych potem przez przedstawicieli Polski na forach UE.

Ważnym tematem, którego znaczenie rosło w ostatnich latach jest zagadnienie konwergencji nadzorczej, czyli zbieżności praktyk nadzorczych w poszczególnych krajach członkowskich.

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji.

Zważywszy, iż otoczenie regulacyjne rynku finansowego w Unii Europejskiej w przeważającej części jest oparte na aktach prawa europejskiego (rozporządzenia, dyrektywy oraz akty delegowane Komisji Europejskiej), działania EBA, ESMA i EIOPA zmierzają do wyeliminowania zjawiska arbitrażu regulacyjnego polegającego na odmiennym interpretowaniu i egzekwowaniu przepisów prawa przez nadzory krajowe. Prace w zakresie konwergencji nadzorczej mają na celu identyfikowanie oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk stanowiących wzorzec postępowania dla krajowych organów nadzoru. W 2017 roku UKNF współtworzył opublikowany przez EIOPA Dokument Wspólna Kultura Nadzoru w obszarze nadzoru ubezpieczeniowego oraz emerytalnego. W ramach EIOPA przewodniczącym Panelu Przeglądowego realizującego działania związane z pogłębianiem konwergencji nadzorczej jest Pan Damian Jaworski, Dyrektor Departamentu Analiz i Współpracy z Zagranicą UKNF.

Działając aktywnie na forum EBA, EIOPA, ESMA i ESRB przedstawiciele KNF zabiegają o to, by instytucje te stały się użytecznym uzupełnieniem organów krajowych, koordynującymi współpracę nadzorczą z perspektywy jednolitego rynku UE, pamiętając jednocześnie o tym, że poszczególne kraje europejskie cechuje duża różnorodność.

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA)

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) wykonuje szeroki zakres zadań dotyczących przede wszystkim sektora bankowego, ale także instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego. Zaangażowanie KNF w prace EBA zrealizowano poprzez działania zarówno na płaszczyźnie merytorycznej, jak i organizacyjnej. Drugi z wyżej wspomnianych rodzajów działań był ściśle związany z faktem, iż przedstawiciel KNF w Radzie Organów Nadzoru EBA - Pan Andrzej Reich, Dyrektor Departamentu Regulacji Bankowych, Instytucji Płatniczych i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych - pełnił równocześnie funkcję Członka Zarządu tej instytucji.

Pracownicy UKNF uczestniczyli w pracach ponad 50 komitetów, zespołów i grup roboczych EBA, zajmujących się zagadnieniami m.in. oceny ryzyka i zagrożeń sektora bankowego w UE, oceny jakości modeli działalności banków, transgranicznej działalności instytucji pieniądza elektronicznego i instytucji płatniczych, rejestru instytucji kredytowych, ochrony klienta, przeciwdziałania praniu pieniędzy, monitorowania płynności, wymogów kapitałowych, audytu, sprawozdawczości oraz stosowanych praktyk w zakresie oceny nadzorczej, jak również w zakresie tematyki zarządzania kryzysowego.

Przedstawiciele KNF aktywnie uczestniczyli w pracach EBA z zakresu działań regulacyjnych, w ramach których przygotowywano projekty standardów technicznych i wytycznych, m.in. do takich regulacji jak:

- Rozporządzenie CRR,
- Dyrektywa BRRD,
- Dyrektywa DGS²⁴,
- Dyrektywa 2015/2366/UE w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego,
- Dyrektywa 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA)

W związku z wejściem w życie 1 stycznia 2016 r. systemu Wyplącalność II, struktura EIOPA oraz zakres jej prac istotnie się zmieniły. W zakresie realizowanych zadań nacisk został

²⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów.

położony na promowanie wspólnej kultury nadzorczej oraz prace związane z wprowadzeniem paneuropejskiego produktu emerytalnego.

Przedstawiciele KNF uczestniczyli w pracach Rady Organów Nadzoru EIOPA oraz ponad 24 komitetów oraz grup roboczych zajmujących się zagadnieniami dotyczącymi m.in. polityki ubezpieczeniowej, stabilności finansowej, wymogów kapitałowych dla zakładów indywidualnych i grup, modeli wewnętrznych, własnej oceny ryzyka i wypłacalności, systemu zarządzania ryzykiem, uporządkowanej upadłości, pośrednictwa ubezpieczeniowego, ochrony konsumenta oraz funduszy emerytalnych. W obszarze zadań mających na celu zapewnienie stabilności sektora finansowego przedstawiciele KNF wzięli udział w pracach nad metodyką europejskich testów warunków skrajnych dla sektora ubezpieczeń oraz nad raportem i rekomendacjami z tych testów. Przedstawiciele KNF kontynuowali prace zmierzające do stworzenia ram prawnych dla europejskich zasad naprawy, restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zakładów ubezpieczeń. EIOPA przeprowadziła ponadto dwie oceny wzajemne dotyczące zastosowania przez krajowe organy nadzoru zasad proporcjonalności w systemie zarządzania oraz oceny reputacji członków zarządów i rad nadzorczych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Dodatkowo, KNF był zaangażowany w konsultacje przeprowadzane przez Komisję Europejską dotyczące m.in. rewizji dyrektywy motoryzacyjnej²⁵. Duży nakład pracy został wniesiony w tworzenie kolejnych rozdziałów Podręcznika Procesu Oceny Nadzorczej. W kontekście aktów poziomu pierwszego przedstawiciele KNF byli aktywnie zaangażowani w prace nad rewizją Dyrektywy Wypłacalność II, która w pierwszym etapie objęła weryfikację parametrów formuły standardowej.

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)

Przedstawiciele KNF uczestniczyli w pracach Rady Organów Nadzoru ESMA, dziewięciu stałych komitetów oraz kilkunastu grup roboczych i zadaniowych.

Efekty prac tych ciał obejmują przede wszystkim wypracowywanie projektów standardów technicznych, dokumentów konsultacyjnych, pytań i odpowiedzi, wytycznych oraz opinii, a także porad dla Komisji Europejskiej. W ramach prowadzonych prac przedstawiciele KNF uczestniczyli w pracach nad projektami standardów technicznych do rozporządzeń MAR²⁶, MiFIR²⁷, EMIR²⁸, SFTR²⁹, BMR³⁰ oraz dyrektywy MiFID II.

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczania od takiej odpowiedzialności (Tekst mający znaczenie dla EOG).

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE.

²⁷ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG.

²⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji.

²⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012.

³⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniająca dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014.

Przygotowano dokumenty konsultacyjne dotyczące m.in. rozporządzenia prospektowego³¹, rozporządzenia w sprawie funduszy rynku pieniężnego³², SSR³³, BMR, EMIR, MiFID II/MiFIR, CRAR³⁴. Opracowano również szereg dokumentów doprecyzowujących przepisy MAR, MiFID II/MiFIR, EMIR, UCITS³⁵, AIFMD³⁶, CSDR³⁷, BMR i CRAR (tzw. pytania i odpowiedzi). Opublikowano wytyczne do rozporządzenia CSDR, wytyczne na podstawie MiFID II/MiFIR dotyczące wstrzymania obrotu, wytyczne w sprawie zgłaszania transakcji, przechowywania danych dotyczących zleceń i synchronizacji zegarów w ramach MiFID II, wytyczne w zakresie zarządzania produktowego oraz wytyczne w sprawie zasad zatwierdzania ratingów.

Ponadto przygotowano i zatwierdzono kilkadziesiąt opinii dotyczących oceny zgodności zwolnień z przejrzystości przedtransakcyjnej z wymogami MiFID II/MiFIR oraz kilkanaście opinii dotyczących limitów pozycji. Kolejnych 10 CCP z państw trzecich uzyskało zgodę na świadczenie usług w UE zgodnie z rozporządzeniem EMIR.

Dyskutowano o skutkach wyjściach Wielkiej Brytanii z UE oraz sposobach przygotowania organów nadzoru z UE27 na wyzwania z tym związane. Przyjęto opinię dotyczącą ogólnych zasad mających na celu wsparcie konwergencji nadzorczej oraz trzy sektorowe opinie, mające na celu zapewnienie konwergencji nadzorczej w ramach sektora firm inwestycyjnych, zarządzania aktywami oraz systemów obrotu.

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ESRB)

W 2017 r. przedstawiciele KNF uczestniczyli w posiedzeniach Rady Generalnej (najważniejszego organu decyzyjnego), Doradczego Komitetu Technicznego (ATC) oraz wybranych grup roboczych ESRB. Grupy te prowadziły analizy i dyskusje nt. kluczowych zagrożeń dla stabilności systemu finansowego w Unii Europejskiej - m.in. udzieliły wsparcia innym Europejskim Urzędowi Nadzoru w procesie testów warunków skrajnych (opracowanie scenariuszy) wybranych podmiotów rynku finansowego.

W trakcie posiedzenia Rady Generalnej ESRB w grudniu 2017 r. podjęto decyzję o wydaniu zalecenia (ang. *recommendation*) dotyczącego ryzyka płynności i dźwigni finansowej w instytucjach zbiorowego inwestowania na terenie Unii Europejskiej. Publikacja zalecenia w Dzienniku Urzędowym UE nastąpi po finalizacji procedur wymagających udziału Rady Unii Europejskiej.

W lipcu 2017 r. opublikowano raport ESRB dotyczący skutków wprowadzenia Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9: Instrumenty Finansowe

³¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia dyrektywy 2003/71/WE.

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego.

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 236/2012 z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie krótkiej sprzedaży i wybranych aspektów dotyczących swapów ryzyka kredytowego.

³⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 462/2013 z dnia 21 maja 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1060/2009 w sprawie agencji ratingowych.

³⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2014/91/UE z dnia 23 lipca 2014 r. zmieniająca dyrektywę nr 2009/65/WE w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITs) w zakresie funkcji depozytariusza, polityki wynagrodzeń oraz sankcji.

³⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw nr 2003/41/WE i nr 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010.

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniające dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012.

(MSSF 9)³⁸. W opracowaniu tego dokumentu uczestniczył przedstawiciel Urzędu. Raport identyfikuje kluczowe obszary, w których zmiany wprowadzane przez MSSF 9 będą znaczące, a w poszczególnych instytucjach kredytowych lub w określonych przedziałach czasowych mogą generować istotne różnice.

W 2017 r. zakończono również kompleksowe badanie dotyczące kredytów niepracujących (ang. *non-performing loans, NPL*)³⁹. Rekomendacje zawarte w raporcie koncentrują się na ograniczeniu ryzyka systemowego związanego z poziomem NPL w sektorze bankowym państw Unii Europejskiej. W pracach zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie dokumentu udział brał przedstawiciel Urzędu KNF. Do istotnych działań Rady należy również zaliczyć opracowanie i publikację w sierpniu 2017 r. raportu dotyczącego problematyki restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w sektorze ubezpieczeń - *Recovery and resolution for the EU insurance sector: a macroprudential perspective*.

ZAANGAŻOWANIE W REFORMY REGULACYJNE W UNII EUROPEJSKIEJ

Kluczowym tematem w 2017 r. był tzw. „pakiet bankowy”, stanowiący propozycje zmian do podstawowych regulacji rynku bankowego (CRD IV, CRR, BRRD, SRMR⁴⁰), przedstawiony jeszcze w 2016 roku przez Komisję Europejską. Propozycje Komisji, zgodnie z jej deklaracją, mają służyć wyeliminowaniu słabych punktów zidentyfikowanych w obecnych ramach ostrożnościowych umożliwiając dalsze postępy w realizacji projektu unii bankowej. W praktyce zmiany dotyczą szerokiej gamy obszarów, koncentrując się na wymogach w zakresie dodatkowych wymogów kapitałowych, hierarchii wierzytelności, wskaźniku dźwigni czy pokryciu ryzyka w księdze handlowej. Nowe przepisy mają też implementować nowy wymóg zdolności absorpcyjnej koncepcyjnie uzgodniony przez Radę ds. Stabilności Finansowej (ang. *Financial Stability Board*), mający stanowić kluczowy element zmniejszenia ryzyka systemowego generowanego przez wielkie transnarodowe grupy bankowe funkcjonujące na rynku europejskim. Celem pakietu jest również lepsze uwzględnienie zasady proporcjonalności i umożliwienie zwiększenia przez banki finansowania firm sektora MSP. Prace nad wprowadzeniem zmian do pakietu bankowego prowadzone w 2017 r. wciąż koncentrowały się na znalezieniu kompromisowych rozwiązań na forum Rady UE. Rok 2018 powinien być decydujący, jeśli chodzi o wypracowanie finalnego kształtu propozycji i powinien przynieść zakończenie procesu legislacyjnego na poziomie UE.

Uczestnicząc w unijnych procesach regulacyjnych, bezpośrednio lub za pośrednictwem Ministerstwa Finansów, KNF zabiegała o kształt zapisów jak najkorzystniejszy z punktu widzenia stabilności sektora i bezpieczeństwa uczestników rynku finansowego w Polsce.

Unia bankowa

W listopadzie 2014 r. działalność operacyjną rozpoczął Jednolity Mechanizm Nadzorczy (SSM), pierwszy z filarów tzw. unii bankowej. W 2016 r. zadania z zakresu przymusowej restrukturyzacji zaczęła realizować Jednolita Rada ds. Przymusowej Restrukturyzacji, zamykając kolejny etap w urzeczywistnianiu idei unii bankowej. W związku z zakończeniem

³⁸

http://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/20170717_fin_stab_imp_IFRS_9.en.pdf?acb236a065039240e5d620e51a76aa66

³⁹

http://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/20170711_resolving_npl_report.en.pdf?47123f10e203d6e84db8fca0e8522df5

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 806/2014 z dnia 15 lipca 2014 r. ustanawiające jednolite zasady i jednolitą procedurę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i niektórych firm inwestycyjnych w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010.

prac nad Jednolitym Mechanizmem Przymusowej Restrukturyzacji stanowiącym drugi z filarów unii bankowej, do zakończenia procesu zgodnie z pierwotnym projektem zostało jedynie uzgodnienie i implementacja zasad funkcjonowania trzeciego filara unii, czyli Jednolitego Systemu Gwarantowania Depozytów - EDIS (European Deposit Insurance Scheme). Przedstawiony w listopadzie 2015 r. projekt zakładał stworzenie wspólnego funduszu finansowanego - podobnie jak jednolity fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji - ze składek wnoszonych przez uczestniczące w nim banki. Uczestnictwo w europejskim systemie gwarantowania depozytów ma być obowiązkowe dla państw strefy euro, z możliwością przystąpienia pozostałych państw członkowskich. W 2017 r. toczyły się dalsze prace nad ostatecznym kształtem regulacji, w których KNF wspierała Ministerstwo Finansów w reprezentowaniu stanowiska Polski w tej kwestii.

Unia Rynków Kapitałowych

W czerwcu 2017 r., po upływie prawie dwóch lat od uruchomienia planu działania na rzecz Unii rynków kapitałowych, Komisja Europejska wydała dokument aktualizujący i uzupełniający dotychczasowy program reform. W nowej odsłonie Unii rynków kapitałowych silny nacisk kładzie się na zrównoważone i zielone finansowanie. Mając na uwadze fakt, iż sektor finansowy zaczyna pomagać inwestorom pragnącym dokonywać zrównoważonych inwestycji w wyborze odpowiednich projektów i przedsiębiorstw, ambicją Komisji jest objęcie pozycji lidera w światowych dążeniach do wspierania takich działań.

Jak wynika z przeglądu śródkresowego poczyniono znaczne postępy w realizacji planu działania z 2015 r. - w ciągu dwudziestu miesięcy zrealizowano dwie trzecie spośród 33 zaplanowanych działań. Między innymi osiągnięto porozumienie w sprawie dwóch istotnych wniosków ustawodawczych. Pakiet dotyczący sekurytyzacji pozwoli uwolnić zdolność w bilansach banków oraz stworzy nowe możliwości finansowania dla gospodarstw domowych i szybko rozwijających się przedsiębiorstw. Reforma funduszy *venture capital* ułatwi inwestowanie w innowacyjne MŚP.

Jednym z nowych działań określonych w dokumencie jest stworzenie ogólnoeuropejskiego produktu z zakresu indywidualnego zabezpieczenia emerytalnego, który pomoże obywatelom w finansowaniu emerytur. Komisja będzie również kontynuować prace nad ulepszeniem europejskiego systemu nadzoru finansowego, zwiększeniem proporcjonalności zasad dotyczących notowanych na giełdzie MŚP oraz firm inwestycyjnych, wykorzystaniem potencjału technologii finansowej oraz propagowaniem zrównoważonych inwestycji. Aby jednak unia rynków kapitałowych odniosła sukces, niezbędne jest wsparcie ze strony Parlamentu Europejskiego, państw członkowskich i wszystkich uczestników rynku.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI

Międzynarodowe Stowarzyszenie Nadzorów Ubezpieczeniowych (IAIS)

W 2017 roku w ramach członkostwa w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Nadzorów Ubezpieczeniowych (IAIS) przedstawiciele KNF byli zaangażowani w prace Komitetu Wykonawczego, Komitetu Technicznego i Stabilności Finansowej, Komitetu Implementacyjnego oraz Komitetu ds. Audytu i Ryzyka. Przedstawiciel KNF pełnił również rolę koordynatora regionalnego dla regionu Europy Środkowej, Wschodniej i Zakaukazia.

W 2017 roku przedstawiciele KNF angażowali się m.in. w prace nad rewizją Podstawowych Zasad Ubezpieczeń (ang. *ICP - Insurance Core Principles*), w prace dotyczące standardów nadzoru nad transgranicznymi grupami ubezpieczeniowymi (ang. *Common Framework*) w tym w prace nad ubezpieczeniowym standardem kapitałowym (ang. *ICS - Insurance Capital Standard*) oraz zasad sprawowania nadzoru nad grupami ubezpieczeniowymi

istotnymi systemowo w skali globalnej (ang. *G-SII - Global Systematically Important Insurers*) oraz prace związane ze zmianami w strukturze IAIS.

Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO)

W 2017 r. przedstawiciele UKNF uczestniczyli w pracach 9 stałych komitetów oraz grup roboczych IOSCO.

W kwietniu 2017 r. w ramach Grupy Przeglądowej (*Screening Group*) rozpoczęto procedurę weryfikacji pierwszych aplikacji o przystąpienie do Wielostronnego Porozumienia o Współpracy i Wymianie Informacji (*Enhanced IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding*), umożliwiającego organom nadzoru wymianę informacji o zakresie znacząco szerszym niż obowiązujące Porozumienie o Współpracy i Wymianie Informacji (*IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding*). Raport z jednej z aplikacji został opracowany przez pracownika UKNF.

Ponadto w ramach prac Komitetu C4 ds. współpracy nadzorczej i wymiany informacji (*Committee 4 on Enforcement and Exchange of Information*) z uwagi na planowane na maj 2018 r. rozpoczęcie obowiązywania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO) prowadzono prace mające na celu opracowanie porozumienia administracyjnego, umożliwiającego wymianę informacji stanowiących dane osobowe z państwami trzecimi. Zaangażowanie przedstawiciela UKNF w prace nad porozumieniem (zarówno na poziomie IOSCO, jak i ESMA) umożliwiło wypracowanie treści dokumentu zawierającego zapisy kluczowe z punktu widzenia Urzędu.

Współpraca w ramach pozostałych organizacji międzynarodowych

W 2017 r. KNF była zaangażowana w działalność [Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju \(OECD\)](#) uczestnicząc w pracach Komitetu Rynków Finansowych, Komitetu Ładu Korporacyjnego, Grupy Roboczej ds. Prywatnych Funduszy Emerytalnych oraz Komitetu ds. Ubezpieczeń i Prywatnych Funduszy Emerytalnych. W ramach prac Komitetu Ładu Korporacyjnego przedstawiciel UKNF przedstawił propozycję objęcia tematyki FinTech i wyzwań regulacyjnych dla uczestników rynku kapitałowego wynikających z dynamicznego rozwoju innowacyjnych usług finansowych pracami Komitetu. Propozycja ta spotkała się z poparciem delegatów państw azjatyckich (Malezja, Korea, Indonezja) i na podstawie wyrażonych opinii, sekretariat Komitetu został zobowiązany do wypracowania konkretnej propozycji w tym zakresie. W ramach współpracy z OECD w 2017 r. przedstawiciele KNF spotykali się z misją ekspercką OECD realizującą przegląd gospodarczy Polski.

KNF jest również członkiem [Międzynarodowej Organizacji Nadzorów Emerytalnych \(IOPS\)](#). W 2017 r. prace na forum Komitetu Technicznego tej organizacji dotyczyły przede wszystkim analizy roli organów nadzoru w procesie wypracowania: rekomendacji dotyczących zasad nadzoru emerytalnego, zasad nadzoru nad zarządzaniem inwestycjami, w tym inwestycjami nietradycyjnymi, infrastrukturalnymi i długoterminowymi, jak i określenia roli nadzorów w ochronie praw konsumenckich w systemach emerytalnych. IOPS realizując zadania również w oparciu o współpracę z Bankiem Światowym oraz OECD w ramach realizowanych przez te instytucje projektów i programów.

W 2017 r. przedstawiciele KNF brali udział w konsultacjach publicznych [Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego](#), a także uczestniczyli w kilku jego grupach roboczych. Reprezentant KNF kontynuował udział w spotkaniach tzw. [Regionalnej Grupy Konsultacyjnej Rady Stabilności Finansowej \(FSB\)](#) dla Europy, na których omawiana była część kwestii podejmowanych przez Komitet. Od 2006 r. KNF prowadzi Sekretariat Grupy BSCEE -

organizacji zrzeszającej organy nadzoru bankowego z 24 państw Europy Środkowej i Wschodniej współpracującej z Komitetem Bazylejskim.

Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) oraz Bank Światowy regularnie przysyłają do Polski misje eksperckie. W ramach tych kontaktów przedstawiciele ww. instytucji kilkakrotnie odbywali spotkania z ekspertami UKNF w 2017 roku, m.in. w celu omówienia zakresu oraz szczegółowego harmonogramu przeglądu FSAP (ang. *Financial Sector Assessment Program*) planowanego na przełom 2017 r. oraz 2018 r.

W 2017 r. KNF była zaangażowana w działalność Regulacyjnego Komitetu Nadzorczego ds. Identyfikatorów Podmiotów Prawnych (LEI ROC) nadzorującego globalny system identyfikowania stron transakcji na rynkach finansowych.

PROJEKTY POMOCOWE I EDUKACYJNE

Inicjatywa Szkoleniowa dla Nadzoru Finansowego (TIFS)

Inicjatywa Szkoleniowa dla Nadzoru Finansowego (ang. *Training Initiative for Financial Supervision - TIFS*) jest centrum szkoleniowym dla nadzorców wszystkich sektorów rynku finansowego. Celem TIFS jest stworzenie forum do dyskusji, które oferuje możliwość wymiany doświadczeń oraz pogłębiania wiedzy fachowej między nadzorcami poprzez seminaria dla wyspecjalizowanych grup pracowników organów nadzorów.

W 2017 r. w ramach Inicjatywy TIFS odbyły się dwa międzynarodowe programy. Pierwszy, poświęcony tematyce związanej z nadzorem sektora ubezpieczeniowego nt. „Capital adequacy, with special emphasis on meeting the requirements by insurers” zgromadził 24 uczestników z 15 państw. Drugi program z zakresu problematyki nadzoru kapitałowego nt. „Market Abuse Regulation in practice” zgromadził 23 przedstawicieli organów nadzorów z 16 państw.

Pomoc techniczna w ramach TAIEX

Na prośbę Dyrekcji Generalnej ds. Rozszerzenia Komisji Europejskiej oraz instytucji nadzorczych krajów objętych instrumentem pomocy technicznej TAIEX, eksperci UKNF aktywnie uczestniczyli w misjach szkoleniowych i doradczych dla Ukrainy i społeczności tzw. Tureckiej Republiki Cypru Północnego.

Projekt współpracy rozwojowej na rzecz Narodowego Banku Ukrainy

W ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, UKNF uzyskał w 2017 r. finansowanie na realizację projektu 313/2017 „Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i operacyjnych Narodowego Banku Ukrainy”. Projekt został zrealizowany na rzecz nadzoru bankowego znajdującego się w strukturach Narodowego Banku Ukrainy (NBU). Zakres projektu objął przygotowanie oraz pomyślne wykonanie przez specjalistów UKNF 6 misji szkoleniowo-konsultacyjnych w Kijowie oraz 1 wizyty studyjnej przedstawicieli NBU w polskim nadzorze, które służyły wzmocnieniu zdolności kompetencyjnych nadzorczy sektora bankowego Ukrainy oraz wsparciu wielowymiarowego rozwoju instytucjonalnego NBU.

Projekt współpracy bliźniaczej (twinning) na rzecz nadzoru pozabankowego w Mołdawii

W okresie sierpień 2015 - listopad 2017 r. UKNF pomyślnie zrealizował projekt współpracy bliźniaczej (ang. *twinning*) na rzecz Narodowej Komisji Rynków Finansowych Republiki Mołdawii (NCFM) w ramach unijnego instrumentu pomocowego ENI. Projekt o budżecie w wysokości prawie 1,3 mln euro obejmował realizację wspólnych działań polskiego

i mołdawskiego nadzoru w ramach czterech komponentów skoncentrowanych wokół wzmocnienia funkcji nadzorczych NCFM i zdolności w zakresie regulacji rynków pozabankowych zgodnych z dorobkiem prawnym UE i najlepszymi praktykami, rozwoju systemu nadzoru opartego na analizie ryzyka, przeznaczonego dla uczestników pozabankowych rynków finansowych w celu zapewnienia integralności stabilności systemu finansowego Mołdawii, świadczenia pomocy w tworzeniu skutecznych mechanizmów nadzoru w celu ochrony inwestorów i beneficjentów pozabankowych usług finansowych, a także wspierania rozwoju pozabankowych rynków finansowych Mołdawii.

W okresie 2 lat eksperci UKNF (we współpracy z ekspertami ad hoc KDPW, TGE, BFG i UFG) zrealizowali 62 specjalistyczne misje eksperckie w Kiszyniowie oraz 5 wizyt studyjnych przedstawicieli administracji mołdawskiej w Warszawie obejmujące przeprowadzenie przeglądu regulacji, analiz, warsztatów szkoleniowych, konsultacji eksperckich, wraz z opracowaniem ponad 100 dokumentów do wykorzystania w działalności nadzorczej Mołdawii, takich jak raporty z zaleceniami, wytyczne, poradniki, materiały warsztatowe. Przy wsparciu eksperckim UKNF zakładane cele i rezultaty projektu dotyczące wzmocnienia zdolności organizacyjnych i instytucjonalnych nadzoru pozabankowego Mołdawii w obszarze regulacji i nadzoru ostrożnościowego zostały pomyślnie osiągnięte. Raport końcowy z realizacji projektu został przekazany do akceptacji Delegatury UE dla Mołdawii w listopadzie 2017 r.

8.3. OCHRONA INTERESÓW ODBIORCÓW USŁUG FINANSOWYCH

PODSTAWOWE OBSZARY DZIAŁAŃ

Jednym z ustawowych celów nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku. Działania nadzorcze KNF w tym zakresie polegają na stałym monitorowaniu praktyk rynkowych, jak i na działaniach interwencyjnych, szczególnie w tych obszarach działalności nadzorowanych podmiotów, w których mogą występować naruszenia prawa lub interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego.

KNF monitoruje praktyki rynkowe wykorzystując uprawnienia nadzorcze, pozwalające na żądanie informacji i wyjaśnień bezpośrednio od podmiotów nadzorowanych, jak i samodzielnie gromadząc dane. Działania nadzorcze podejmowane są w odpowiedzi na problemy występujące aktualnie na rynku, zidentyfikowane między innymi w oparciu o informacje zawarte w zgłoszeniach nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego.

Zakres zadań realizowanych przez organ nadzoru, w obszarze ochrony nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, obejmuje w szczególności:

- prowadzenie działań analitycznych i wyjaśniających w zakresie sygnałów otrzymywanych, w szczególności od odbiorców usług finansowych oraz organów państwa lub organizacji społecznych działających na rzecz ochrony uczestników rynku finansowego, dotyczących działalności podmiotów nadzorowanych, pod kątem naruszeń prawa lub prawnie chronionych interesów odbiorców usług finansowych oraz zagrożeń dla przejrzystości i zaufania do rynku finansowego z tym związanych,
- monitorowanie przekazu reklamowego dotyczącego podmiotów nadzorowanych,
- działania nadzorcze w zakresie praktyk rynkowych podmiotów rynku finansowego,
- działania o charakterze analitycznym dotyczące wzorców umownych oraz konstrukcji produktów,
- działania o charakterze edukacyjnym.

KNF zapewnia także uczestnikom rynku finansowego możliwość pozasądowego rozstrzygnięcia sporów w Sądzie Polubownym działającym przy KNF.

CZYNNOŚCI ANALITYCZNE I PODEJMOWANE INTERWENCJE

W toku działań prowadzonych na podstawie problemów poruszanych w zgłoszeniach nieprofesjonalnych uczestników rynku organ nadzoru prowadził czynności analityczne. Szczegółowa informacja w przedmiotowym zakresie została przedstawiona w Aneksie 5.

CZYNNOŚCI WYJAŚNIAJĄCE W SPRAWIE ZGŁOSZEŃ NIEPROFESJONALNYCH UCZESTNIKÓW RYNKU FINANSOWEGO

Zgłoszenia dotyczące działania podmiotów nadzorowanych, wpływające do UKNF od nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, stanowią istotne źródło informacji na temat pojawiających się zjawisk w zakresie praktyk stosowanych przez instytucje finansowe. Przedmiotem analizy informacji zawartych w tych zgłoszeniach jest w szczególności ocena działań podejmowanych przez podmioty nadzorowane w kontekście zgodności tych działań z przepisami prawa. Wyniki ustaleń dokonanych na podstawie przeprowadzonych wobec podmiotów nadzorowanych czynności analityczno-wyjaśniających mogą stać się podstawą do zastosowania środków o charakterze nadzorczym celem eliminacji budzących zastrzeżenia praktyk rynkowych.

ZGŁOSZENIA OGÓŁEM

W 2017 roku do UKNF wpłynęło ogółem 5586 sygnałów dotyczących nieprawidłowości w działaniu podmiotów sektora ubezpieczeniowego, kapitałowego, bankowego, emerytalnego, usług płatniczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. W porównaniu do 2016 roku, w którym wpłynęło 6621 sygnałów, w okresie objętym sprawozdaniem odnotowano ich spadek o prawie 16%.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów sektora bankowego

W okresie objętym sprawozdaniem do UKNF wpłynęło 2540 sygnałów dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora bankowego. W stosunku do 2016 roku liczba zgłoszeń dotyczących sektora bankowego spadła o prawie 15%. Najczęściej poruszane problemy odnosiły się do kwestii związanych z:

- prowadzeniem rachunków bankowych (zgłoszenia dotyczyły przede wszystkim obsługi rachunku, wysokości opłat i prowizji pobieranych za prowadzenie/obsługę rachunku, nieprawidłowości związanych z blokadą rachunku na skutek egzekucji komorniczej, brakiem realizacji, nieterminową lub nieprawidłową realizacją dyspozycji klienta, w tym również dyspozycji zamknięcia rachunku),
- obsługą kredytów i pożyczek (sygnalizowano przede wszystkim nieprawidłowości wynikające z obsługi umowy, a także podnoszono kwestie sposobu prowadzonych przez banki działań windykacyjnych),
- jakością obsługi (sygnalizowano przede wszystkim problemy dotyczące niewłaściwej bądź niekompetentnej obsługi świadczonej przez pracowników banków),
- obsługą kredytów hipotecznych (sygnalizowano przede wszystkim nieprawidłowości wynikające z obsługi umowy, a także podnoszono kwestie wysokości pobieranych przez banki opłat i prowizji czy wysokości oprocentowania kredytów),
- obsługą instrumentów płatniczych (zgłoszenia dotyczyły głównie nieprawidłowości w zakresie sposobu i/lub terminu rozliczania transakcji dokonanych kartami).

Tabela 76. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów sektora bankowego w latach 2016-2017

Typ podmiotu	2016	%	2017	%
Banki komercyjne	2865	96,21%	2407	94,76%
Banki spółdzielcze	113	3,79%	124	4,88%

Oddziały unijnych instytucji kredytowych	0	0,00%	2	0,08%
Unijne instytucje kredytowe działające transgranicznie	0	0,00%	7	0,28%
Ogółem	2978	100,00%	2540	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2016-2017 zgłoszeń dotyczących działalności banków komercyjnych i spółdzielczych został przedstawiony w Tabelach 6.1. i 6.2. w Aneksie 6.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów sektora usług płatniczych, innych niż podmioty sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

W 2017 roku wpłynęło 35 zgłoszeń dotyczących nieprawidłowości w zakresie świadczenia usług płatniczych przez podmioty inne niż banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Problemy poruszane w tych zgłoszeniach dotyczyły przede wszystkim niewłaściwej bądź niekompetentnej obsługi klientów, a w dalszej kolejności braku realizacji lub nieterminowej realizacji transakcji. W stosunku do 2016 roku liczba zgłoszeń dotyczących usług płatniczych, świadczonych przez podmioty inne niż podmioty sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, spadła o prawie 34%.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

W okresie objętym sprawozdaniem wpłynęło 78 zgłoszeń dotyczących spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. W porównaniu do 2016 roku liczba zgłoszeń spadła o prawie 45%.

Poruszane w tych zgłoszeniach zagadnienia dotyczyły m.in. takich kwestii jak:

- obsługa kredytów i pożyczek (w tym przede wszystkim problemy związane z windykacją oraz sprzedażą wierzytelności),
- prowadzenie rachunków (w tym kwestie wysokości opłat pobieranych za prowadzenie i obsługę rachunku, a także działań SKOK po śmierci klienta).

Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2016-2017 zgłoszeń, dotyczących działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, przedstawiony został w Tabeli 6.3. w Aneksie 6.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów rynku ubezpieczeniowego

W okresie objętym sprawozdaniem wpłynęło łącznie 2295 zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku ubezpieczeniowego, w tym 233 zgłoszenia dotyczące zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Polsce oferujących ubezpieczenia na życie (10,15% wszystkich zgłoszonych w tym sektorze sygnałów) oraz 1953 zgłoszenia dotyczące zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, oferujących pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe (85,10% wszystkich zgłoszonych w tym sektorze sygnałów), a ponadto 55 zgłoszeń dotyczących pośredników ubezpieczeniowych (2 zgłoszenia dotyczące działalności brokerów oraz 53 zgłoszenia dotyczące działalności agentów ubezpieczeniowych), a także 30 zgłoszeń dotyczących działalności oddziałów zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE (w tym 5 zgłoszeń dotyczących ubezpieczeń na życie oraz 25 zgłoszeń dotyczących pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych) oraz 24 zgłoszenia dotyczące działalności notyfikowanych zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE (w tym 1 zgłoszenie dotyczące ubezpieczeń na życie oraz 23 zgłoszenia dotyczące pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych). Liczba zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów sektora ubezpieczeniowego, w stosunku do ich liczby w roku 2016, spadła o prawie 14%, natomiast w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Polsce spadek ten wyniósł niecałe 13%.

Tabela 77. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku ubezpieczeniowego w latach 2016-2017

Typ podmiotu	Dział	2016	%	2017	%
Zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce	I	390	14,62%	233	10,15%
Zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce	II	2116	79,34%	1953	85,10%
Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE	I	3	0,11%	5	0,22%
Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE	II	126	4,72%	25	1,09%
Notyfikowane zakłady ubezpieczeń państw członkowskich UE	I	0	0,00%	1	0,04%
Notyfikowane zakłady ubezpieczeń państw członkowskich UE	II	3	0,11%	23	1,00%
Agenci ubezpieczeniowi	-	25	0,94%	53	2,31%
Brokerzy ubezpieczeniowi	-	4	0,15%	2	0,09%
Ogółem	-	2667	100,00%	2295	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

W zakresie ubezpieczeń na życie do najczęściej zgłaszanych przez klientów problemów należały kwestie dotyczące odmowy wypłaty świadczenia, zagadnienia związane z wyceną jednostek UFK lub sposobem inwestowania przez zakład ubezpieczeń, a także kwestie związane z wysokością kwoty wykupu polisy w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy, a także zastrzeżenia dotyczące sposobu wykonywania umowy. W przypadku odmowy wypłaty świadczenia kwestionowano sposób uzasadnienia przez ubezpieczyciela odmowy przyjęcia odpowiedzialności.

W zakresie ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych do najczęściej sygnalizowanych problemów należały kwestie związane z:

- opieszałością w likwidacji szkód, głównie ubezpieczeń komunikacyjnych, przede wszystkim OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,
- wysokością wypłaconych odszkodowań,
- odmową wypłaty odszkodowania,
- nieprawidłowościami w zakresie udostępniania przez zakład ubezpieczeń akt szkodowych,
- nieprawidłowościami w procesie likwidacji szkody.

Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2016-2017 zgłoszeń dotyczących zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Polsce oferujących ubezpieczenia na życie został przedstawiony w Tabeli 6.4. w Aneksie 6, natomiast podział zgłoszeń dotyczących zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Polsce oferujących ubezpieczenia majątkowe w Tabeli 6.5. w Aneksie 6.

W Tabeli 6.6 i 6.7 w Aneksie 6 zaprezentowany został ponadto przedmiotowy podział zgłoszeń dotyczących działalności zakładów ubezpieczeń państw członkowskich Unii Europejskiej, które wpłynęły do UKNF w okresie objętym sprawozdaniem.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów rynku emerytalnego

W 2017 r. wpłynęło 18 zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów rynku emerytalnego, w tym 17 zgłoszeń dotyczących otwartych funduszy emerytalnych oraz 1 zgłoszenie dotyczące dobrowolnego funduszu emerytalnego. W stosunku do 2016 roku zanotowano niemal 38% spadek liczby zgłoszeń poruszających problematykę zabezpieczenia społecznego, natomiast w odniesieniu do samych otwartych funduszy emerytalnych liczba zgłoszeń spadła o ponad 29%.

Zgłoszenia dotyczące działalności OFE, które wpłynęły do UKNF, odnosiły się głównie do problemów z uzyskaniem wypłaty środków z rachunku zmarłych członków OFE przez osoby uprawnione.

Przedmiotowy podział zgłoszeń w tym zakresie został przedstawiony w Tabeli 6.8 w Aneksie 6.

Zgłoszenia dotyczące podmiotów rynku kapitałowego

W okresie objętym sprawozdaniem wpłynęło 620 zgłoszeń dotyczących funkcjonowania podmiotów rynku kapitałowego. W porównaniu do 2016 roku liczba zgłoszeń spadła o prawie 18%.

W przypadku spółek publicznych zgłaszane problemy odnosiły się najczęściej do ewentualnych manipulacji kursem instrumentów finansowych, a w mniejszym stopniu do zagadnień związanych z przestrzeganiem przez spółki praw korporacyjnych akcjonariuszy.

W odniesieniu do towarzystw funduszy inwestycyjnych zgłaszane zastrzeżenia dotyczyły najczęściej prowadzonej przez te podmioty polityki inwestycyjnej, a w mniejszym stopniu jakości świadczonych usług, czy terminowości realizacji zleceń.

Uwagi zgłaszane w odniesieniu do działalności firm inwestycyjnych, w tym również zagranicznych firm inwestycyjnych, dotyczyły przede wszystkim kwestii jakości świadczonych usług.

Odnotowano ponadto sygnały przedstawiające zastrzeżenia wobec sposobu prowadzenia działań windykacyjnych przez podmioty zarządzające sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

Tabela 78. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku kapitałowego w latach 2016-2017

Typ podmiotu	2016	%	2017	%
Spółki publiczne i inni uczestnicy rynku kapitałowego	236	31,34%	318	51,29%
Towarzystwo funduszy inwestycyjnych	339	45,02%	170	27,42%
Firmy inwestycyjne	73	9,69%	65	10,48%
Zagraniczne firmy inwestycyjne	67	8,90%	35	5,65%
Zarządzający aktywami funduszu sekurytyzacyjnego	32	4,25%	24	3,87%
Spółki prowadzące giełdę/rynek giełdowy	4	0,53%	7	1,13%
Dystrybutorzy jednostek uczestnictwa, podmioty inne niż prowadzące działalność maklerską	1	0,13%	1	0,16%
Spółki prowadzące giełdę towarową	1	0,13%	0	0,00%
Ogółem	753	100,00%	620	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2016-2017 zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku kapitałowego z podziałem na poszczególne segmenty rynku został przedstawiony odpowiednio w Tabelach: 6.9., 6.10., 6.11. oraz 6.12. w Aneksie 6.

DZIAŁANIA NADZORCZE W ZAKRESIE PRAKTYK RYNKOWYCH PODMIOTÓW RYNKU FINANSOWEGO

Monitoring praktyk rynkowych, stosowanych przez podmioty podlegające nadzorowi KNF, ukierunkowanych bezpośrednio na ich klientów, jest konsekwencją kompleksowego podejścia do problematyki ochrony interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego.

Prowadzone przez KNF w 2017 roku działania miały na celu identyfikację i eliminowanie praktyk rynkowych generujących istotne ryzyko prawne dla instytucji finansowych, a w szczególności praktyk naruszających przepisy prawa lub interesy nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego w określonym obszarze, poprzez zastosowanie odpowiednich środków nadzorczych lub inspirowanie samoregulacji rynku. Pośród szeregu podejmowanych przez KNF działań dotyczących praktyk rynkowych podmiotów nadzorowanych należy wymienić w szczególności następujące:

Analiza treści wybranych wzorców umów ubezpieczeń tzw. „sprzętu elektronicznego”, w odniesieniu do zapisów określających zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń (w tym także wyłączeń odpowiedzialności) ze szczególnym uwzględnieniem kwestii dotyczących definicji tzw. „zdarzenia zewnętrznego”. W związku z raportem Rzecznika Finansowego pt. „Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego” opublikowanym w listopadzie 2016 r. i w związku ze zgłoszeniami od nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, które wpłynęły do UKNF, do wybranych krajowych zakładów ubezpieczeń, oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów ubezpieczeń zostały skierowane pisemne wezwania do przekazania ogólnych warunków ubezpieczenia spełniających łącznie poniższe warunki: przedmiotem ubezpieczenia wskazanym w ogólnych warunkach ubezpieczenia była wyłącznie elektronika użytkowa lub sprzęt gospodarstwa domowego; ogólne warunki ubezpieczenia znajdowały zastosowanie do indywidualnych umów ubezpieczenia zawieranych w dniu 20 czerwca 2017 r. albo w stosunku do ubezpieczonych, którzy w dniu 20 czerwca 2017 r. zostali objęci ochroną ubezpieczeniową w ramach umów ubezpieczenia grupowego; podmiotami wykonującymi pośrednictwo ubezpieczeniowe przy zawieraniu indywidualnych umów ubezpieczenia albo podmiotami będącymi ubezpieczającymi w umowach ubezpieczenia grupowego byli przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w przedmiocie sprzedaży detalicznej elektroniki użytkowej lub sprzętu gospodarstwa domowego (również przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet) lub przedsiębiorcy telekomunikacyjni. W związku z powyższym UKNF przeprowadził analizę 75 ogólnych warunków ubezpieczenia tzw. „sprzętu elektronicznego”, które zostały przekazane przez 7 krajowych zakładów ubezpieczeń, 4 oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i 2 zagraniczne zakłady ubezpieczeń. Analiza postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia określających zakres odpowiedzialności zakładów ubezpieczeń, została przeprowadzona pod względem zgodności tych postanowień z przepisami prawa - m.in. z art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U z 2017 r. poz. 1170 ze zm.) i z art. 385¹-385³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz. U z 2017 r. poz. 459 ze zm.). W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono możliwość wystąpienia nieprawidłowości polegających m.in. na formułowaniu postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia w sposób niejednoznaczny czy posługiwaniu się postanowieniami mogącymi stanowić niedozwolone postanowienia umowne. W 2018 r. będą podejmowane dalsze działania przez UKNF w związku z ustaleniami poczynionymi w wyniku przeprowadzonej analizy.

Analiza w zakresie realizacji przez zakłady ubezpieczeń obowiązku wynikającego z przepisów art. 23 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U z 2017 r. poz. 1170 ze zm.), tj. określania w umowie ubezpieczenia na życie związanej z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ww. ustawy, tytułów i wysokości opłat pobieranych ze składek ubezpieczeniowych, z aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych lub przez umorzenie jednostek uczestnictwa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, a także realizacji obowiązku wynikającego z przepisów art. 24 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy, tj. sposobu określania w umowie ubezpieczenia na życie, w której wysokość świadczenia jest ustalana w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ww. ustawy, tytułów oraz wysokości opłat pobieranych przez zakład ubezpieczeń. UKNF przeprowadził analizę 785 wzorców umów (m.in. ogólnych warunków ubezpieczenia, regulaminów ubezpieczeniowych funduszy

kapitałowych, tabeli opłat i limitów, wzorów polis ubezpieczeniowych), na podstawie których w dniu 20 czerwca 2017 r. zakłady ubezpieczeń zawierały indywidualne umowy ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także indywidualne umowy ubezpieczenia na życie, w których wysokość świadczenia jest ustalana w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe albo przyjmowały ubezpieczonych do ubezpieczenia w związku z umowami grupowymi ww. ubezpieczeń na życie z elementem inwestycyjnym. Wzorce umów zostały przekazane przez 20 zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I grupie 3 załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 ze zm.). Analiza przekazanych wzorców umów polegała na zbadaniu czy zakłady ubezpieczeń realizują obowiązki wynikające z art. 23 ust. 1 pkt 5 oraz art. 24 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono możliwość opracowania kilku wzorców umów z naruszeniem przepisów ww. ustawy. W 2018 r. UKNF planuje podjęcie dalszych działań w związku z wynikami przeprowadzonej analizy.

Wydanie zaleceń dla jednego z zakładów ubezpieczeń w związku ze stwierdzeniem stosowania praktyki polegającej na naruszaniu interesów ubezpieczających, ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia, rozumianych jako prawo do bezzwłocznego otrzymania informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości odszkodowania lub świadczenia Wykonując zadania nadzorcze nad krajowymi zakładami ubezpieczeń, organ nadzoru, na podstawie analizy dokumentacji, a także w toku prowadzonych działań wyjaśniających w sprawach przekazanych przez osoby wnoszące zastrzeżenia stwierdził znaczące opóźnienia ze strony zakładu ubezpieczeń w zakresie udostępnienia osobom uprawnionym zgromadzonych informacji i dokumentów mających wpływ na ustalenie odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz z tytułu ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, o które osoby te wносиły w drodze korespondencji papierowej lub elektronicznej.

Analizując otrzymane zastrzeżenia, a także przesłane przez zakład ubezpieczeń do organu nadzoru wyjaśnienia stwierdzono liczne przypadki opieszałości w udostępnianiu ww. informacji. W związku z powyższym do zakładu ubezpieczeń zostały skierowane przedmiotowe zalecenia.

Analiza wypełniania przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe obowiązków wynikających z art. 92ba-92bd ustawy Prawo bankowe i art. 13d-13f ustawy o skok (przekazywanie wnioskodawcom informacji zbiorczej o rachunkach). Analiza została przeprowadzona w związku z obowiązkami nałożonymi na Komisję Nadzoru Finansowego przez art. 133 ust. 1 pkt 8 oraz 138 ust. 1 pkt 10 ustawy Prawo bankowe oraz analogicznymi rozwiązaniami przyjętymi w art. 67 pkt 8 i art. 71 ust. 1 pkt 6 ustawy o skok, oraz w związku z otrzymanymi sygnałami skargowymi. Analiza miała na celu zweryfikowanie wypełniania przez banki (zwłaszcza banki spółdzielcze, które najczęściej pojawiały się w wykazach podmiotów, które nie udzieliły odpowiedzi do Centralnej Informacji) i kasy, obowiązku udzielania odpowiedzi w ramach Centralnej Informacji i przygotowania przez te podmioty zbiorczej informacji o rachunkach. Z dokonanych ustaleń należy wnioskować, iż podmioty stosują niejednorodną praktykę w zakresie przekazywania danych do Centralnej Informacji w przypadkach, gdy nie prowadzą i nie prowadziły rachunku na rzecz danego posiadacza. Zdarzają się bowiem przypadki, gdy podmioty w takiej sytuacji nie wysyłają żadnej informacji do Centralnej Informacji lub wysyłają informację o tym, że nie prowadzą rachunku dla danego posiadacza. Niejednorodna praktyka, a także zamieszczanie w formularzu zbiorczej informacji, niewymaganych przepisami Prawa bankowego i ustawy o skok danych o podmiotach, które nie udzieliły odpowiedzi do Centralnej Informacji, wprowadzają w błąd jej odbiorców. Z wyjaśnień przekazanych przez banki i kasy wynika, że zdecydowana większość z nich terminowo udziela odpowiedzi na zapytania kierowane za pośrednictwem Centralnej Informacji. Mając na uwadze wskazane powyżej okoliczności prowadzone są dalsze działania w celu ujednoczenia praktyki banków i kas w zakresie przekazywania (bądź nieprzekazywania) informacji do Centralnej Informacji w przypadku nieprowadzenia rachunku dla danego posiadacza.

Analiza praktyki wybranych podmiotów w zakresie zamykania rachunków bankowych konsumentów w związku z realizacją dyspozycji zamknięcia rachunku bankowego. W związku z otrzymanymi sygnałami od klientów banków, mogącymi wskazywać na stosowanie przez banki niewłaściwych praktyk w zakresie realizacji dyspozycji klientów dotyczących zamknięcia rachunku bankowego, poddano analizie praktykę zamykania rachunków bankowych w odniesieniu do klientów będących konsumentami. Analizą objęto grupę 10 banków, kierując się skalą działalności podmiotu oraz liczbą otrzymanych sygnałów skargowych. Na podstawie pozyskanych z banków informacji stwierdzono, że w każdym z badanych podmiotów najczęściej występującym problemem są opóźnienia w realizacji dyspozycji zamykania rachunków. Z analizy wynika, że we wszystkich badanych podmiotach występuje problem opóźnień w procedowaniu dyspozycji klientów dotyczących zamknięcia rachunku. W przypadku pięciu z ankietowanych banków problem jest znikomy, gdyż oscyluje w granicach 2% lub poniżej; w dwóch bankach przypadki opóźnień w realizacji dyspozycji zamknięcia występowały znacznie częściej i oscylowały odpowiednio w granicach 15% i 40%. Jednakże w większości przypadków skala nieprawidłowości jest marginalna, gdyż szacunek liczby zamkniętych rachunków i reklamacji związanych z tym procesem do liczby opóźnień jest relatywnie niski i oscyluje na poziomie kilku promili.

Analiza dotycząca stanu przygotowania dostawców usług płatniczych do wypełniania obowiązków wynikających z ustawy o usługach płatniczych wdrażającej postanowienia Payment Accounts Directive (PAD). Analiza została przeprowadzona w związku z nowelizacją ustawy o usługach płatniczych (UUP), w której wdrożono postanowienia Payment Accounts Directive (PAD) oraz sprawowanym przez KNF nadzorem nad usługą podstawowego rachunku płatniczego, świadczeniem usługi przenoszenia rachunku płatniczego oraz wypełnianiem przez dostawców usług płatniczych obowiązków informacyjnych związanych z rachunkiem płatniczym. Analiza otrzymanych materiałów wskazuje, że wszystkie ankietowane podmioty podjęły prace zmierzające do wypełnienia obowiązków wynikających z implementacji PAD, w szczególności w zakresie dostosowania regulacji wewnętrznych, opracowania projektów wybranych dokumentów, a także prac zmierzających do dostosowania ich systemów informatycznych do wymogów znowelizowanej UUP. Zdecydowana większość podmiotów, jako termin zakończenia prac i udostępnienia rachunku podstawowego oraz usługi przenoszenia rachunku płatniczego wskazała datę 8 sierpnia 2018 r. a więc ostateczny termin ustawy. Oznacza to, że ani banki ani kasy - w zdecydowanej większości - nie zamierzają udostępnić konsumentom rachunku podstawowego we wcześniejszym terminie. Prowadzone będzie dalsze monitorowanie stanu przygotowania podmiotów do wypełniania obowiązków objętych przedmiotową analizą, także w zakresie informowania konsumentów o proponowanych zmianach postanowień umownych, celem wypełniania obowiązków, o których mowa w art. 20a, art. 20b, art. 32b-32d, art. 59ia-59ie, art. 59ig, art. 59ii-59iq UUP.

Analiza praktyki banków w zakresie stosowania Rozporządzenia (WE) nr 924/2009. Analiza została przeprowadzona w związku z otrzymanymi od klientów banków sygnałami wskazującymi na możliwość nieprzestrzegania przepisów Rozporządzenia (WE) nr 924/2009 zmienionego Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009. Z przeprowadzonej analizy wynika, że banki nie pobierają wyższych opłat za przelewy transgraniczne w ramach jednolitego obszaru płatności w euro (SEPA) niż za przelewy krajowe w tej samej walucie, a zgłaszane przez klientów przypadki miały charakter jednostkowy. Wyniki analizy pokazują, że banki dostosowały się do Rozporządzenia (WE) nr 924/2009 zmienionego Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009. W większości banków opłaty były wyrównane jeszcze przed zmianą art. 3 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 924/2009.

INNE DZIAŁANIA, O CHARAKTERZE INDYWIDUALNYM, DOTYCZĄCE ELIMINOWANIA PRAKTYK RYNKOWYCH NARUSZAJĄCYCH INTERESY KLIENTÓW INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Błędne wyliczanie stawek bazowych będących zmienną przyjmowaną do oprocentowania kredytów hipotecznych - bank błędnie wyliczał stawki bazowe będące podstawą ustalania oprocentowania kredytów hipotecznych. W okresie grudzień 2011 r. - marzec 2015 r. w jednym ze specjalistycznych oddziałów wystąpiły nieprawidłowości w przeliczaniu stawek bazowych, skutkujące zawyżeniem (a czasami zaniżeniem) oprocentowania kredytów hipotecznych. Przedmiotowy błąd objął 3462 umowy kredytowe, a łączna kwota należnych z tego tytułu kredytobiorcom zwrotów wyniosła 822 363 CHF. Podjęte działania naprawcze banku dotyczą wszystkich klientów, których dotknęła przedmiotowa nieprawidłowość i z uwagi na skalę problemu mają zakończyć się w kwietniu 2018 r.

Nieprawidłowości przy zawieraniu umowy o produkt bankowy za pośrednictwem kuriera - kurier firmy współpracującej z bankiem błędnie interpretował zapisy listy kontrolnej określającej poszczególne czynności podczas doręczania przesyłek klientom wnioskowym o produkt bankowy i żądał od klientów kserokopii dowodu osobistego - czego bank nie wymagał. Firma kurierska przeprowadziła dodatkowe szkolenia dla wszystkich kurierów, przypominające wymagane procedury doręczania tego typu przesyłek, a bank dokonał korekty zapisów na stosowanej liście kontrolnej, w taki sposób aby wyeliminować ewentualne wątpliwości w tym zakresie. W celu zwiększenia świadomości klientów, bank uzupełnił także „Przewodnik informacyjny”, przekazywany klientom przed zawarciem umowy o produkt bankowy opisujący zasady zawierania umów z bankiem, o informacje dotyczące podstawowych zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas wizyty kuriera.

Brak możliwości wykonywania przelewów z tytułu podatków za pomocą bankowości elektronicznej - bank, od wprowadzenia daty granicznej funkcjonowania Izb Celnych, nie zapewnił możliwości wykonywania przelewu z tytułu podatku od wewnątrzspółnotowego nabycia paliw silnikowych (VAT14) oraz od podatku akcyzowego (AKC4) z poziomu bankowości internetowej. Po zdiagnozowaniu występujących nieprawidłowości w działaniu głównego systemu informatycznego banku, jak i aplikacji bankowości internetowej, bank wyeliminował nieprawidłowości.

Brak realizacji transakcji FX w wyniku awarii technicznej przy jednoczesnym umożliwieniu klientowi wydruku potwierdzenia przyjęcia transakcji - problem polegał na przerwaniu transakcji FX na skutek awarii technicznej na etapie umożliwiający wydrukowanie przez klienta potwierdzenia przyjęcia transakcji, podczas gdy sama transakcja w systemie nie uzyskała statusu zakończonej. Klient miał jednak możliwość pobrania dokumentu stanowiącego potwierdzenie transakcji mylnie wskazujące na jej zawarcie z bankiem. Pomimo iż tego typu transakcje są przez bank monitorowane i weryfikowane przez specjalne zgłoszenia wysyłane do zespołu rozliczającego te transakcje - w celu ich skorygowania i zakończenia - z powodu awarii bazy danych i konieczności restartu systemu zarządzania bazą danych, takie zgłoszenie dla przedmiotowej transakcji nie zostało wygenerowane i transakcja nie została w tym dniu rozliczona. Bank w celu wyeliminowania wystąpienia ryzyka takich przypadków uruchomił dodatkową weryfikację statusów transakcji i informowania o nich zespołu odpowiedzialnego za ich rozliczanie.

Przetwarzanie danych klientów w celach marketingowych - bank przyjął rozwiązanie, iż żądanie klienta dotyczące nieprzetwarzania jego danych w celach marketingowych jest realizowane nie później niż w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku. W wyniku podjętych działań i po przekazaniu stanowiska GIODO bank zmienił procedury wewnętrzne i praktykę w tym zakresie.

Nieprawidłowe rozliczanie zobowiązań klienta w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu - w związku z wprowadzeniem dużej zmiany technologicznej bank nie dokonał w ustawowym terminie rozliczenia całkowicie spłaconego kredytu. Bank manualnie weryfikował poprawność rozliczenia przez system informatyczny i podjął działania mające na celu wprowadzenie poprawek do nowego systemu, aby prawidłowo rozliczać kredyty w przypadku ich całkowitej spłaty. Błędy powdrożeniowe dotyczyły także obszaru kart kredytowych (prezentowanie

nieprawidłowej kwoty minimalnej), ubezpieczeń (opóźnienia w realizacji rezygnacji z ubezpieczenia), prezentowania w harmonogramach spłat zmienianych umów kredytowych (przy zmianie warunków umowy) błędnych danych.

Przekazywanie gminie ostatniego miejsca zamieszkania informacji o rachunku posiadacza w sytuacji ujawnienia spadkobierców - art. 111c ustawy Prawo bankowe (analogiczny przepis w ustawie o skok) zobowiązuje banki, w przypadku rozwiązania albo wygaśnięcia umowy rachunku bankowego z przyczyn, o których mowa w art. 59a ust. 1-3, do poinformowania gminy ostatniego miejsca zamieszkania posiadacza rachunku m.in. o dacie powzięcia przez bank informacji o śmierci posiadacza rachunku bankowego, dacie wydania ostatniej dyspozycji, wysokości środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku, możliwości nabycia spadku przez gminę. Powyższe przepisy określają obowiązek przekazania gminie przez bank (i analogicznie skok) informacji nawet w sytuacji, gdy posiadacz rachunku żyje, ale nie korzystał z rachunku przez określony czas i tym samym nie wydawał dyspozycji dotyczących tego rachunku, a także wówczas gdy do banku (czy skok) zgłaszają się spadkobiercy. Przekazywanie gminie bardzo szczegółowych danych objętych tajemnicą bankową/zawodową w sytuacji gdy posiadacz rachunku żyje albo gdy nie wiadomo czy gmina będzie spadkobiercą nie jest zgodne z intencją ustawodawcy. Urząd KNF zwrócił się do Ministerstwa Finansów o rozważenie zmian legislacyjnych i doprecyzowanie przedmiotowych przepisów prawa.

Nieuzasadnione pobieranie opłat za wizyty terenowe u klientów - jeden z banków bezpodstawnie naliczał i pobierał od kredytobiorców opłaty w wysokości 150 zł za „wizytę u klienta - monitoring kredytu”. Bank obciążał klientów opłatami za wizyty terenowe pomimo niedopełnienia takich obowiązków przez pracowników banku. Opłaty zostały pobrane od 37 576 klientów. Bank podjął decyzję o pozytywnym rozpatrzeniu wszelkich reklamacji z tym związanych.

Kradzież tożsamości i wyłudzenie kredytu na sfinansowanie zakupów na platformie internetowej - w przypadku kredytów procedowanych w ramach zakupowej platformy internetowej, tożsamość klienta była weryfikowana na podstawie przelewu 1 PLN z innego banku; na podstawie danych zawartych w wykonywanym przelewie weryfikowana była zgodność adresu zamieszkania z adresem z przelewu oraz imię i nazwisko klienta. Numer NRB, z którego wykonywany był przelew musiał być zgodny z numerem zadeklarowanym przez klienta we wniosku kredytowym. W celu wyeliminowania problemu bank zrewidował procedurę automatycznej akceptacji wniosków o kredyt ratalny, wdrożył grupę reguł dla danego kanału mających uszczelnić proces udzielania finansowania w ramach projektu: podjął działania mające na celu wprowadzenie na etapie podejmowania decyzji o udzieleniu kredytu automatycznego sprawdzenia tożsamości klienta w bazie RDO/PESEL.

Monitorowanie spełnienia przez klientów wymogów niezbędnych do skorzystania z promocji bezpłatnego konta - bank pobierał opłaty za prowadzenie rachunku, pomimo spełnienia przez klientów warunków wymaganych do otrzymania promocji. Bank dokonywał korekty błędnie pobranych opłat dopiero po 2 dniach, co np. skutkowało naliczeniem oprocentowania od wymuszonego opłatą debetu na rachunku. Bank niezasadnie pobrał opłatę od 10 777 klientów, ale dokonał weryfikacji obciążeń i w 1 583 przypadkach zwrócił odsetki za przekroczenie salda.

Przyjmowanie dyspozycji wkładem na wypadek śmierci na rachunku wspólnym - bank, sprzecznie z art. 57 ustawy Prawo bankowe, do rachunków wspólnych przyjmował dyspozycję wkładem na wypadek śmierci od jednego ze współwłaścicieli rachunku. Bank zobowiązał się do zmiany praktyki tak, aby dyspozycja na wypadek śmierci dotyczyła tylko rachunków indywidualnych i była zgodna z przepisami prawa.

Analiza rzetelności przekazu reklamowego podmiotów nadzorowanych. W celu ochrony interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego przed nierzetelnymi informacjami reklamowymi, KNF prowadziła monitoring przekazów reklamowych, polegający na przeglądzie materiałów informacyjno-reklamowych publikowanych przez, na zlecenie lub na rzecz podmiotów nadzorowanych przez KNF. Monitoringiem były objęte przekazy reklamowe emitowane w wytypowanych tytułach prasowych i kanałach telewizyjnych. Losowo dokonywane były przeglądy stron internetowych nadzorowanych podmiotów, jak również popularnych portali, gdzie rozpowszechniane są przekazy o charakterze

reklamowym. Prowadzony był również wycinkowy przegląd ulotek reklamowych i druków informacyjnych podmiotów nadzorowanych. Ponadto analizowane były informacje o nieprawidłowościach przesyłane przez odbiorców usług finansowych, m.in. za pośrednictwem udostępnionego na stronach internetowych KNF formularza, umożliwiającego przekazywanie sygnałów o budzących zastrzeżenia komunikatach reklamowych. Ocena przekazu reklamowego miała na celu ustalenie, czy badane treści nie naruszały przepisów prawa lub interesów nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, w szczególności czy nie wprowadzały odbiorców reklamy w błąd na etapie przedkontraktowym.

8.4. SĄD POLUBOWNY PRZY KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

ROZWÓJ SĄDU

Sąd Polubowny przy KNF (dalej Sąd Polubowny) powstał w 2008 roku. Wszystkie postępowania prowadzone przed Sądem Polubownym mają charakter dobrowolny. Oznacza to, że warunkiem wszczęcia takiego postępowania jest zgoda obu stron na polubowne rozwiązanie sporu w ramach Sądu Polubownego. Sąd Polubowny oferuje dwie zasadniczo różne drogi postępowania: mediację i arbitraż. Od 2016 r. w ramach arbitrażu wprowadzono dodatkową możliwość prowadzenia postępowania w formie elektronicznej, tzw. arbitraż uproszczony.

Analiza danych dotyczących działalności Sądu Polubownego wskazuje, że dynamiczny rozwój tego sądu wiąże się głównie z postępowaniami mediacyjnymi. W 2017 roku do Sądu Polubownego wpłynęło ponad 2900 wniosków o przeprowadzenie mediacji. Oznacza to wzrost liczby składanych wniosków o 65% w stosunku do roku poprzedniego. Według danych na koniec 2017 roku w ponad 1000 przypadkach obie strony sporu wyraziły chęć podjęcia próby rozwiązania sporu w drodze mediacji (wzrost o 66% w stosunku do roku poprzedniego). Wskazuje to na stale rosnącą popularność zarówno wśród konsumentów, jak i instytucji finansowych tej polubownej formy rozwiązywania sporów. Podkreślenia wymaga bardzo wysoka skuteczność mediacji prowadzonych w ramach Sądu Polubownego. W ponad 80% przypadków mediacje te zakończyły się zawarciem ugody.

Największa liczba wniosków złożonych do Sądu Polubownego przy KNF według przedmiotu sporu dotyczyła:

- odmowy lub częściowej odmowy wypłaty odszkodowania lub świadczenia,
- braku pełnej informacji, w tym nierzetelnego wypełnianie obowiązków informacyjnych,
- realizacji umowy kredytowej lub pożyczkowej.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

W marcu 2017 r. po raz trzeci wręczono wyróżnienia *Instytucja finansowa przyjazna mediacji*, których celem jest propagowanie polubownego rozwiązywania sporów pomiędzy instytucjami finansowymi a odbiorcami świadczonych przez nie usług, a także docenienie instytucji finansowych, które kontakty ze swoimi klientami opierają na otwartości, dialogu i dążeniu do porozumienia. Spośród instytucji finansowych uczestniczących w mediacjach w Centrum Mediacji Sądu Polubownego, wyróżnienie otrzymały: PZU S.A., Vienna Life TU na Życie S.A. Vienna Insurance Group, Generali TU S.A. oraz Bank Pocztowy S.A.

W grudniu 2017 r. Kapituła wyróżnienia *Ambasador mediacji na rynku finansowym* podjęła uchwałę o przyznaniu wyróżnienia, którego wręczenie planowane jest na II kwartał 2018 r. Celem wyróżnienia jest przyczynianie się do propagowania polubownego rozwiązywania sporów na rynku finansowym, poprzez jego przyznawanie: osobom fizycznym, osobom prawnym, a także innym podmiotom, które podejmują wyróżniającą się wagą, zakresem lub skutecznością działania na rzecz upowszechniania idei polubownego rozwiązywania sporów na rynku finansowym. Wyróżnienie może być przyznane także pełnomocnikom stron w postępowaniach mediacyjnych prowadzonych w Centrum Mediacji Sądu Polubownego, którzy swoją postawą i zaangażowaniem w sposób istotny przyczyniają się do polubownego rozwiązywania sporów.

W IV kwartale 2017 r. rozpoczęto prace związane z produkcją materiału promującego polubowne rozwiązywanie sporów w ramach Sądu Polubownego. Planowany termin zakończenia tych prac to I kwartał 2018 r.

ZMIANA REGULAMINU SĄDU POLUBOWNEGO PRZY KNF I NOWA KADENCJA ARBITRÓW I MEDIATORÓW

W dniu 13 czerwca 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła uchwałę nr 232/2017, którą zmieniono Regulamin Sądu Polubownego przy KNF. Celem tej uchwały było w szczególności dostosowanie działalności Sądu Polubownego do wymogów określonych w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz. U. z 2016 r. poz.1823).

W 2017 roku upłynęła dotychczasowa kadencja arbitrów i mediatorów Sądu Polubownego. W związku z powyższym, zarządzeniami z dnia 2 października 2017 r. Przewodniczący KNF powołał arbitrów i mediatorów na kolejną kadencję w latach 2017-2021. W dniu 23 października 2017 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego Sądu Polubownego nowej kadencji. W tym samym dniu Przewodniczący KNF powołał prof. dra hab. Aleksandra Chłopeckiego na stanowisko Prezesa Sądu Polubownego.

Tabela 79. Wnioski kierowane do Sądu Polubownego (SP) przy KNF w latach 2016-2017

Wyszczególnienie	Łącznie		Arbitraż		Mediacja	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Lata						
Wnioski	1806	2964	31	23	1775	2941
Zgody	613	1020	2	4	611	1016
Sprawy pozytywnie załatwione na rzecz wnioskodawcy przed rozpoczęciem postępowania polubownego (zawarto ugodę lub złożono propozycję ugody)	80	43	0	0	80	43
Odmowy	702	1349	26	12	676	1337
Inne (wycofanie lub niezuzupełnienie wniosku przez wnioskodawcę, brak kontaktu ze stroną)	7	13	1	1	6	12
Sprawy będące w toku (brak odpowiedzi drugiej strony w przedmiocie zgody na mediację/arbitraż)	404	539	2	6	402	533

Dane - wg stanu na 31.12.2017 r.

Źródło: opracowanie własne Sądu Polubownego przy KNF

Tabela 80. Wnioski kierowane do Sądu Polubownego przy KNF w 2017 r. w podziale na sektory rynku finansowego

Sektory rynku finansowego	2016	2017
Ubezpieczeniowy	1666	2458
Bankowy	126	497
Kapitałowy	5	3
Inne	9	6

Dane - wg stanu na 31.12.2017 r.

Źródło: opracowanie własne Sądu Polubownego przy KNF

9. DZIAŁANIA REGULACYJNO-OSTROŻNOŚCIOWE

Do najważniejszych zadań regulacyjno-ostrożnościowych, których realizacja została zakończona w 2017 r., należało opracowanie uchwał KNF i rekomendacji ostrożnościowych KNF.

9.1. UCHWAŁY KNF

UCHWAŁA NR 112/2017 KNF Z DNIA 11 KWIETNIA 2017 R. W SPRAWIE REKOMENDACJI STOSOWANIA WYTYCZNYCH EBA DOTYCZĄCYCH ZASAD NADZORU NAD PRODUKTAMI I USTALEŃ ZARZĄDCZYCH DLA PRODUKTÓW BANKOWOŚCI DETALICZNEJ

W dniu 11 kwietnia 2017 r., na 350 posiedzeniu KNF, Komisja jednogłośnie przyjęła uchwałę Nr 112/2017 KNF *w sprawie rekomendacji stosowania Wytycznych EBA dotyczących zasad nadzoru nad produktami i ustaleń zarządczych dla produktów bankowości detalicznej.*

W uchwale Komisja rekomenduje spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, krajowym instytucjom płatniczym oraz krajowym instytucjom pieniądza elektronicznego, stosowanie Wytycznych, w odniesieniu do nowych lub znacznie zmienianych produktów, a także zapewnienie przestrzegania Wytycznych przez dystrybutorów tych produktów. Podobnie, Komisja rekomenduje bankom zapewnienie przestrzegania Wytycznych przez dystrybutorów ich produktów.

Komisja, kierując się zasadą dobra ogólnego, w celu ograniczenia ryzyka nierównego traktowania podmiotów funkcjonujących na polskim rynku oraz w celu ograniczenia możliwości arbitrażu regulacyjnego, oczekuje, że oddziały instytucji kredytowych w Polsce także będą stosować Wytyczne EBA.

Komisja oczekiwała, że rekomendacje zostaną wprowadzone nie później niż do dnia 31 grudnia 2017 r.

UCHWAŁA NR 319/2017 KNF Z DNIA 1 SIERPNI 2017 R. ZMIENIAJĄCA UCHWAŁĘ W SPRAWIE TRYBU WYKONYWANIA NADZORU NAD DZIAŁALNOŚCIĄ BANKOWĄ

W dniu 1 sierpnia 2017 r., na 365 posiedzeniu KNF, Komisja jednogłośnie przyjęła uchwałę zmieniającą uchwałę Nr 312/2012 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 27 listopada 2012 r. *w sprawie trybu wykonywania nadzoru nad działalnością bankową.*

Nowelizacja uchwały miała na celu dostosowanie sposobu wykonywania przez KNF oraz UKNF zadań z zakresu nadzoru nad bankami spółdzielczymi, do funkcjonowania tych podmiotów - zgodnie z ustawą z dnia 7 grudnia 2000 r. *o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających* (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1826, z późn. zm.) - w instytucjonalnych systemach ochrony, poza systemami ochrony oraz w sposób samodzielny.

Nowelizacja uwzględniła także przepisy art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. *o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji* (Dz. U. z 2016 r. poz. 996, z późn. zm.), poprzez wskazanie, iż zalecenia poinspekcyjne - w przypadku realizacji przez kontrolowany podmiot programu postępowania naprawczego, planu naprawy lub w sytuacji występowania groźby powstania straty - są przekazywane do wiadomości także Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu.

UCHWAŁA NR 493/2017 KNF Z DNIA 21 LISTOPADA 2017 R. W SPRAWIE STOSOWANIA WYTYCZNYCH EUROPEJSKIEGO URZĘDU NADZORU BANKOWEGO DOTYCZĄCYCH POLITYKI I PRAKTYK W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ W ODNIESIENIU DO SPRZEDAŻY I DYSTRYBUCJI DETALICZNYCH PRODUKTÓW I USŁUG BANKOWYCH

W dniu 21 listopada 2017 r., na 375 posiedzeniu KNF, Komisja jednogłośnie przyjęła uchwałę w sprawie stosowania Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego *dotyczących polityki i praktyk w zakresie wynagrodzeń w odniesieniu do sprzedaży i dystrybucji detalicznych produktów i usług bankowych*.

Przyjęta uchwała zawiera oczekiwanie Komisji, że spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz pośrednicy kredytu hipotecznego, nie później niż do dnia 1 lipca 2018 r., uwzględnią w swojej działalności Wytyczne EUNB.

Komisja, kierując się zasadą dobra ogólnego, w celu ograniczenia ryzyka nierównego traktowania podmiotów funkcjonujących na polskim rynku, wyraziła w uchwale oczekiwanie, że także oddziały instytucji kredytowych w Polsce, nie później niż do dnia 1 lipca 2018 r., uwzględnią w swojej działalności Wytyczne EUNB.

9.2. REKOMENDACJE KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

REKOMENDACJA H KNF DOTYCZĄCA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKACH

Wydanie nowej Rekomendacji H miało na celu zapewnienie spójności oczekiwań KNF w odniesieniu do dobrych praktyk w zakresie systemu kontroli wewnętrznej w bankach ze zmienionymi przepisami prawa oraz obowiązującymi standardami rynkowymi.

Zgodnie ze zmienionym podejściem, system kontroli wewnętrznej wraz z systemem zarządzania ryzykiem został umiejscowiony w ramach tzw. modelu trzech linii obrony. Pierwszą linię obrony należy utożsamiać z operacyjnym zarządzaniem ryzykiem w działalności banku. Na drugą linię składają się niezależne komórki kontroli, w tym komórka do spraw zgodności. Natomiast trzecią linię obrony stanowi działalność komórki audytu wewnętrznego. Taki model ma na celu stworzenie spójnego, kompleksowego systemu kontroli wewnętrznej, z wyraźnie podzielonym zakresem obowiązków.

W pierwszej kolejności należy w szczególności wskazać na jasne zdefiniowanie funkcji kontroli jako jednego z trzech elementów systemu kontroli (obok zapewniania zgodności i audytu wewnętrznego), wiążącej się z systemem szeregu mechanizmów kontrolnych przypisanych odpowiednio poszczególnym liniom obrony.

W zmienionej Rekomendacji H nadano odpowiednie znaczenie procesowi zapewniania zgodności, który ma być realizowany zarówno przez komórkę ds. zgodności, jak i pozostałe komórki w ramach funkcji kontroli. Oznacza to, że zapewnianie zgodności należy do obowiązków wszystkich pracowników banku, a nie tylko komórki ds. zgodności.

Jednocześnie, w zmienionej Rekomendacji H wzmocniono pozycję komórki ds. zgodności, poprzez w szczególności wprowadzenie standardów mających na celu zapewnienie m.in. niezależności tej komórki oraz odpowiedniego jej statusu i uprawnień.

Podobne standardy zostały sformułowane również w odniesieniu do komórki audytu wewnętrznego. Kluczowe w tym kontekście jest zapewnienie komórce audytu wewnętrznego odpowiedniej pozycji i zasobów, w tym zasobów kadrowych oraz środków na rozwój i szkolenia. Jednocześnie uszczegółowiono standardy dotyczące m.in. procesu audytowego i planowania, jak również zasady wykonywania działalności doradczej przez tę komórkę.

REKOMENDACJA D-SKOK DOTYCZĄCA ZARZĄDZANIA OBSZARAMI TECHNOLOGII INFORMACYJNEJ I BEZPIECZEŃSTWA TELEINFORMATYCZNEGO

W dniu 30 sierpnia 2016 r. KNF wydała Rekomendację D-SKOK *dotyczącą zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego* (dalej: Rekomendacja D-SKOK), skierowaną do sektora skok.

Rekomendacja ta stanowi zbiór dobrych praktyk w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, w szczególności ryzykiem związanym z tymi obszarami. Konieczność wydania Rekomendacji wynikała ze znacznego rozwoju technologicznego oraz wzrostu znaczenia obszaru technologii informacyjnej dla działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, jak również z pojawienia się nowych zagrożeń w tym zakresie.

Mając na uwadze, wskazany w Rekomendacji D-SKOK, termin na jej wprowadzenie, tj. nie później niż do dnia 31 grudnia 2018 r., KNF zwróciła się do skok z prośbą o przekazanie harmonogramu i statusu realizacji prac związanych z wprowadzeniem Rekomendacji D-SKOK, uwzględniającego przeprowadzenie analizy luki pomiędzy obecnym stanem obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, w poszczególnych podmiotach, a stanem wynikającym z postanowień Rekomendacji D-SKOK. Jednocześnie w piśmie do Zarządu Kasy Krajowej Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych sformułowano oczekiwania KNF dotyczące wsparcia procesu wdrożenia przedmiotowej rekomendacji w poszczególnych kasach przez Kasę Krajową.

Powyższe materiały, tj. harmonogramy i statusy realizacji prac związanych z wprowadzeniem Rekomendacji D-SKOK oraz wypełnione formularze analizy luki, zostały przekazane do UKNF i są przedmiotem pogłębionej analizy w celu ustalenia zaawansowania prac w zakresie wdrażania standardów Rekomendacji D-SKOK.

REKOMENDACJA B (ZAŁOŻENIA DO NOWELIZACJI)

W 2017 r. rozpoczęły się w UKNF prace nad nowelizacją Rekomendacji B *dotyczącej ograniczania ryzyka inwestycji finansowych banków*.

Rekomendacja B została wydana w roku 2002 przez Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego i zastąpiła Rekomendację B z dnia 3 marca 1997 r. *w zakresie ograniczenia ryzyka inwestycji kapitałowych banków*.

Zmiany będące rezultatem aktualizacji tekstu Rekomendacji B obejmą przede wszystkim:

- uporządkowanie terminologii stosowanej w rekomendacji,
- zawężenie zakresu stosowania Rekomendacji B, poprzez wyłączenie z niej postanowień dotyczących instrumentów pochodnych, które ujęte są w Rekomendacji A,
- wykreślenie postanowień dotyczących outsourcingu, które regulowane są w ustawie - Prawo bankowe,
- dostosowanie struktury Rekomendacji do zasad aktualnie stosowanych, w odniesieniu do Rekomendacji przyjmowanych przez KNF.

Na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2017 r., Komisja zaakceptowała założenia nowelizacji Rekomendacji B *dotyczącej ograniczenia ryzyka inwestycji banków*.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem prac, projekt znowelizowanej Rekomendacji B zostanie przekazany do publicznych konsultacji w I kwartale 2018 r.

REKOMENDACJA S (NOWELIZACJA)

W 2016 r., w UKNF rozpoczęły się prace nad nowelizacją Rekomendacji S *dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie*. Celem tej nowelizacji jest rozszerzenie Rekomendacji o zasady dotyczące zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie oprocentowanymi stałą stopą procentową lub okresowo stałą stopą procentową celem uwzględnienia ryzyka

związanego z tymi kredytami (uwzględnianie tych produktów w polityce zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie i procesie zarządzania ryzykiem oraz stosowanie w obszarze relacji z klientami odpowiednich praktyk związanych z oferowaniem tych produktów). Rekomendacja obowiązująca w obecnym kształcie, zawiera szereg wskazań dotyczących kredytów na zmienną stopę procentową, ale nie odnosi się do kredytów na stałą stopę.

Na posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 1 czerwca 2017 r., Komisja ustaliła brzmienie tych założeń. W dniu 15 września 2017 r. założenia zostały zaopiniowane przez Komitet Stabilności Finansowej w zakresie nadzoru makroostrożnościowego.

Wg stanu na 31 grudnia 2017 r. prowadzone były w UKNF prace nad przygotowaniem projektu znowelizowanej Rekomendacji S.

REKOMENDACJA Z (PROJEKT)

W 2017 r. trwały prace związane z opracowaniem projektu Rekomendacji Z *dotyczącej zasad zarządzania wewnętrznego w bankach*.

W projekcie Rekomendacji Z uwzględniono sposób, w jaki zagadnienia omawianego obszaru zostały uregulowane w implementacji dyrektywy CRD IV do polskiego porządku prawnego w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe oraz rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. *w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach*. Wybrane zagadnienia dotyczące ładu wewnętrznego w bankach, są również przedmiotem dokumentów wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, takich jak: Rekomendacja H *dotycząca systemu kontroli wewnętrznej w bankach* (z 2011 r.) oraz „*Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych*” (z 22 lipca 2014 r.), czy też Rekomendacja M *dotycząca zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach* (z 8 stycznia 2013 r.).

Projekt Rekomendacji Z stanowi uzupełnienie, uszczegółowienie i rozwinięcie zagadnień z zakresu ładu wewnętrznego w bankach, które zostały już uregulowane w ww. przepisach i dokumentach KNF.

W tekście projektu uwzględnione zostały wnioski Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wynikające z obserwacji i doświadczeń związanych z prowadzonymi działaniami nadzorczymi, w tym ustaleniami inspekcji przeprowadzonych w bankach, oceną nadzorczą BION, oceną rozwiązań statutowych banków oraz innymi doświadczeniami i działaniami nadzorczymi.

Projekt odnosi się także do międzynarodowych standardów (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) oraz Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego) w omawianym obszarze. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w UKNF prowadzone były prace nad ostatecznym brzmieniem projektu.

9.3. STANOWISKA KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ STANOWISKA W FORMIE KOMUNIKATÓW UKNF

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE PRZESTRZEGANIA PRZEZ BANKI NOWYCH ZAPISÓW USTAWY O RACHUNKOWOŚCI

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego poinformował w piśmie z dnia 2 lutego 2017 r., że w związku z ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. *o zmianie ustawy o rachunkowości*, która weszła w życie od dnia 26 stycznia 2017 r., usunięty został z art. 41 ust 3, który nakładał na banki obowiązek wykazywania w pozycji bilansu „*rozliczenia międzyokresowe przychodów*”

do czasu otrzymania lub odpisania, należnych bankom odsetek od należności zagrożonych. Zmiana tego przepisu wymagała zmian przepisów wykonawczych do ustawy o rachunkowości, które nie zostały równolegle wprowadzone. UKNF wyjaśniał w swym piśmie, że wobec zaistniałej sytuacji, w oczekiwaniu na zmianę rozporządzeń oraz zmianę systemów informatycznych w bilansie otwarcia 2017 r., tj. 1 stycznia 2017 r., należy ująć w wyniku z lat ubiegłych skutki zmiany zasad rachunkowości spowodowane zmianą ustawy o rachunkowości, tj. naliczone na 31.12.2016 r. odsetki od należności zagrożonych („odsetki zastrzeżone”) należy przeksięgować 1 stycznia 2017 r. na konto „wynik z lat ubiegłych”. Ponadto Urząd poinformował, że po zmianie przepisów wykonawczych do ustawy, przede wszystkim rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. *w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków*, do bilansu otwarcia (na 1 stycznia 2017 r.), należy wprowadzić odpowiednie korekty będące odzwierciedleniem zmienionych zasad tworzenia rezerw celowych pamiętając o zasadzie ujmowania skutków zmiany zasad rachunkowości w wyniku z lat ubiegłych. Jednocześnie, należy wnieść odpowiednie korekty do wyceny aktywów wg stanu na 31.01.2017 r. (jeśli zajdzie potrzeba także za następne miesiące) oraz skorygować sprawozdawczość sporządzaną wg stanu na koniec stycznia 2017 r. (i odpowiednio za następne miesiące) dostosowując zasady wyceny do obowiązujących od 1 stycznia 2017 r. wszystkich przepisów prawa (ustawy o rachunkowości oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy).

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE ZMIAN PRZEPISÓW WYKONAWCZYCH DO USTAWY O RACHUNKOWOŚCI

W ślad za wcześniejszą korespondencją w tej sprawie, 6 listopada 2017 r. UKNF skierował do banków pismo podsumowujące zmiany rozporządzeń wykonawczych do ustawy o rachunkowości. Ostatnią z wymaganych zmian była dokonana z dniem 12 października 2017 r. zmiana rozporządzenia *w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2066), oprócz poszerzenia katalogu definicji oraz zabezpieczeń, uwzględniła zmianę art. 41 ustawy *o rachunkowości*, tj. ustalania podstawy tworzenia rezerw celowych oraz zasady tworzenia odpisów aktualizujących na należności z tytułu odsetek.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE ZMIAN WYNIKAJĄCYCH Z WPROWADZENIA MSSF 9

W związku z wejściem w życie 1 stycznia 2018 r., Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 (MSSF9), UKNF w dniu 12 grudnia 2017 r., skierował do banków sporządzających sprawozdania finansowe, zgodnie z MSR/MSSF, pismo wskazujące na obszary szczególnego zainteresowania nadzoru. Wynikały one z analizy zarówno przepisów nowych standardów, danych z ankiet kierowanych do banków, inspekcji, jak i bezpośrednich spotkań z przedstawicielami banków i firm doradczych.

UKNF przypomniał o ciążyącym na zarządzie banku obowiązku dokonania pisemnej aktualizacji polityki rachunkowości, wskazując, że zmiany te powinny być przedmiotem szczegółowej analizy członków Komitetu Audytu banku jeszcze przed ich wprowadzeniem.

UKNF wskazał na potrzebę ujednoczenia w sektorze bankowym podejścia w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych, co jest kluczowe z punktu widzenia porównywalności danych prezentowanych przez banki. Zastosowanie przez banki różnych metod wyceny, szczególnie w zakresie kredytów konsumenckich, może prowadzić do zaburzenia porównywalności danych sprawozdawczych.

Wskazano na potrzebę precyzyjnego zdefiniowania pojęć i koncepcji wynikających z wdrożenia MSSF9, w tym m.in.:

- poziomów istotności dla wyników „testu benchmarkowego”,
- kryteriów ilościowych i jakościowych dla rozpoznania znacznego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia,
- definicji niewykonania zobowiązania,

- kryteriów ilościowych i jakościowych dla określenia istotności modyfikacji skutkujących wyłączeniem aktywów z bilansu i ich ponownym rozpoznaniem,
- wykorzystywaniem czynników makroekonomicznych w procesie wyceny.

Poinformowano banki, że rekomendacje nadzorcze w zakresie elementów składowych procesu klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych, zostaną zaprezentowane w nowelizowanej Rekomendacji R Komisji Nadzoru Finansowego i będą wynikać z obserwacji funkcjonującej praktyki rynkowej.

STANOWISKO KNF W SPRAWIE POLITYKI DYWIDENDOWEJ BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH I ZRZESZAJĄCYCH

Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) przyjęła na posiedzeniu w dniu 5 grudnia 2017 r. stanowisko w sprawie polityki dywidendowej m.in. banków spółdzielczych i zrzeszających. Oprócz kryteriów ogólnych, stanowisko organu nadzoru w odniesieniu do możliwości wypłaty dywidendy przez banki spółdzielcze uwzględnia także zasadę proporcjonalności uwarunkowaną przede wszystkim specyfiką prawną-organizacyjną tych banków, a także ich relacją do funkcjonujących zrzeszeń oraz systemów ochrony instytucjonalnej. W opinii KNF wypłata choćby ograniczonej dywidendy przez zdecydowaną większość banków spółdzielczych pozwoli ograniczyć, obserwowany w ostatnich latach, odpływ udziałowców oraz stworzy możliwość pozyskania nowych członków.

STANOWISKO W SPRAWIE SUBPARTYCYPACJI

W związku z obserwowanym w sektorze bankowym wzrostem skali dokonywanych przez banki transakcji subpartycypacji z wykorzystaniem funduszy sekurytyzacyjnych, mając na uwadze ich wpływ na sytuację poszczególnych uczestników sektora bankowego oraz całego systemu finansowego, Komisja Nadzoru Finansowego przekazała stanowisko z dnia 26 października 2017 r. w przedmiotowej sprawie.

STANOWISKO W SPRAWIE DZIAŁALNOŚCI BANKU JAKO POŚREDNIKA INSTYTUCJI FINANSOWEJ NIEBĘDĄCEJ BANKIEM

Biorąc pod uwagę fakt, że zagadnienie to ma znaczenie z punktu widzenia całego sektora banków spółdzielczych, gdyż dotyczy zarówno zakresu działalności banków spółdzielczych, jak i ustawowych kompetencji banków zrzeszających, związanych z zapewnieniem bezpiecznego funkcjonowania banków zrzeszonych, KNF przedstawiła swoje stanowisko z dnia 27 października 2017 r. w zakresie dopuszczalności działania Banku jako pośrednika instytucji finansowej niebędącej bankiem.

STANOWISKO KNF W SPRAWIE ZASAD ZAMIESZCZANIA PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ NA SWOICH STRONACH INTERNETOWYCH OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA ORAZ INNYCH WZORCÓW UMÓW

Pismem z dnia 4 kwietnia 2017 r. KNF przedstawiła stanowisko w sprawie zasad zamieszczania przez zakłady ubezpieczeń na swoich stronach internetowych ogólnych warunków ubezpieczenia oraz innych wzorców umów w związku z treścią art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Celem przedstawienia stanowiska było ujednoczenie praktyki zakładów ubezpieczeń w zakresie zamieszczania na swoich stronach internetowych ogólnych warunków ubezpieczenia oraz innych wzorców umów. KNF wskazała, iż ogólne warunki ubezpieczenia i inne wzorce umów powinny być zamieszczane na stronie internetowej od dnia rozpoczęcia oferowania danego produktu ubezpieczeniowego i powinny być stale zamieszczone na stronie internetowej zakładu ubezpieczeń. Stanowisko KNF zostało przedstawione w celu

zapewnienia wszystkim zainteresowanym dostępu do treści ogólnych warunków ubezpieczenia i innych wzorców umów oraz zapewnienia należytej przejrzystości oferty ubezpieczeniowej poszczególnych zakładów ubezpieczeń i możliwości porównania wybranych ofert.

STANOWISKO KNF W SPRAWIE POLITYKI DYWIDENDOWEJ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI

W piśmie z dnia 6 grudnia 2017 r. skierowanym do zakładów ubezpieczeń wzorem rekomendacji wydawanych w latach ubiegłych co do wypłaty dywidendy z zysku wypracowanego za dany rok, KNF przekazała (zgodnie ze stanowiskiem KNF w sprawie polityki dywidendowej zakładów ubezpieczeń, PTE, domów maklerskich i TFI, z dnia 6 grudnia 2016 r.) stanowisko w sprawie polityki dywidendowej.

W przedmiotowym piśmie organ nadzoru rekomendował, aby zakłady ubezpieczeń/reasekuracji w dalszym ciągu prowadziły zachowawczą politykę dywidendową, a wypracowany zysk przeznaczają na wzmocnienie swojej pozycji kapitałowej.

KNF zaleciła, aby dywidendę wypłaciły wyłącznie zakłady ubezpieczeń/reasekuracji, które spełniają określone kryteria. Jednocześnie KNF rekomendowała aby zakłady ubezpieczeń/reasekuracji spełniające kryteria, o których mowa w treści ww. pisma ograniczyły wypłatę dywidendy do 75% wysokości zysku wypracowanego w 2017 r., przy czym pokrycie wymogu kapitałowego dla kwartału, w którym wypłacono dywidendę powinno utrzymywać się na poziomie co najmniej 110%.

KNF w powyższym stanowisku wskazała, że dopuszcza się wypłatę dywidendy równą całemu wypracowanemu w 2017 r. zyskowi (co oznacza, iż nie dopuszcza się wypłaty z pozostałych elementów kapitałów własnych), o ile pokrycie wymogu kapitałowego (po odliczeniu od środków własnych przewidywanych dywidend) na koniec 31 grudnia 2017 r. oraz dla kwartału, w którym wypłacono dywidendę będzie na poziomie co najmniej 175% dla zakładów prowadzących działalność w dziale I oraz co najmniej 150% dla zakładów prowadzących działalność w dziale II.

Prowadzenie przez zakłady ubezpieczeń/reasekuracji zachowawczej polityki dywidendowej, w opinii organu nadzoru przyniosło pozytywne efekty, w szczególności w postaci utrzymywania wskaźników wypłacalności na stosunkowo wysokim poziomie, także w nowym reżimie Wypłacalność II, a tym samym budowania odpowiednich buforów kapitałowych.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE UBEZPIECZEŃ NNW DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W dniu 13 lipca 2017 r. na stronie internetowej KNF został opublikowany komunikat w sprawie ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków dzieci i młodzieży szkolnej. Zwrócono w nim uwagę na oferowanie ubezpieczeń w sposób niezapewniający ubezpieczonym oraz ich przedstawicielom należytej wiedzy o warunkach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej. Wyrażono przy tym oczekiwanie organu nadzoru, że zakłady ubezpieczeń nie będą stosować technik sprzedażowych prowadzących do powstania mylnego wyobrażenia ubezpieczających i ubezpieczonych co do warunków, na jakich udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa w ubezpieczeniu NNW. Odwołano się również do konieczności stosowania się przez zakłady ubezpieczeń do Wytucznych dotyczących dystrybucji ubezpieczeń oraz Rekomendacji dotyczących systemu zarządzania produktem. W komunikacie zidentyfikowano także problem w postaci wyboru przez szkołę lub radę rodziców ofert ubezpieczenia w zamian za gratyfikację finansową lub materialną ubezpieczającemu lub podmiotom działającym na rzecz lub w imieniu ubezpieczającego (w szczególności dyrektorowi szkoły). Zdaniem organu nadzoru taka praktyka stanowi naruszenie art. 18 ustawy z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, a także

może stanowić konflikt interesów przejawiający się w przedkładaniu korzyści własnych ubezpieczającego nad interes ubezpieczonych. Komunikat zawiera również wyjaśnienie roli funduszu prewencyjnego polegającej na finansowaniu działalności prewencyjnej, a nie na przekazywaniu środków na działania marketingowe. Fundusz prewencyjny nie może również działać w sposób polegający na spełnianiu świadczenia pieniężnego lub innego na rzecz ubezpieczającego w sposób sprzeczny z ustawowymi celami funduszu.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE SPECYFICZNYCH ASPEKTÓW DOTYCZĄCYCH KOMITETÓW AUDYTU W TOWARZYSTWACH FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W dniu 6 października 2017 r. na stronie internetowej KNF zostało opublikowane stanowisko w formie Komunikatu UKNF w sprawie specyficznych aspektów dotyczących komitetów audytu w towarzystwach funduszy inwestycyjnych. Przedmiotowe stanowisko UKNF dotyczące powoływania komitetu audytu funduszu inwestycyjnego, a także kwestii dotyczących niezależności członków komitetu audytu funduszu inwestycyjnego.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE SPEŁNIANIA KRYTERIUM NIEZALEŻNOŚCI CZŁONKA KOMITETU AUDYTU JEDNOSTKI ZAINTERESOWANIA PUBLICZNEGO

W dniu 27 września 2017 r. na stronie internetowej KNF zostało opublikowane stanowisko w formie Komunikatu UKNF w sprawie spełniania kryterium niezależności członka komitetu audytu jednostki zainteresowania publicznego. Przedmiotowe stanowisko UKNF dotyczące wątpliwości w zakresie spełniania wymogów niezależności przez członków komitetu audytu, w tym w szczególności wyjaśniało kwestie zdefiniowanego w ustawie o biegłych rewidentach pojęcia „istotnych stosunków gospodarczych”. Jednocześnie w treści ww. stanowiska wskazano, że dopuszczalne jest pełnienie przez członka komitetu audytu danej jednostki zainteresowania publicznego funkcji także w radach nadzorczych (ewentualnie w innych komitetach audytu) podmiotów powiązanych z daną jednostką zainteresowania publicznego.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE OBOWIĄZKÓW INFORMACYJNYCH WZGLĘDEM KNF WYNIKAJĄCYCH Z ART. 133 USTAWY O BIEGŁYCH REWIDENTACH

W dniu 13 września 2017 r. na stronie internetowej KNF zostało opublikowane stanowisko w formie Komunikatu UKNF w sprawie obowiązków informacyjnych względem KNF wynikających z art. 133 ustawy o biegłych rewidentach. Przedmiotowe stanowisko UKNF dotyczące wątpliwości w zakresie sposobu realizacji przez JZP obowiązku powiadomienia organu nadzoru w przypadku, gdy organem uprawnionym do wyboru firmy audytorskiej jest organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE OBOWIĄZKÓW INFORMACYJNYCH WZGLĘDEM KNF WYNIKAJĄCYCH Z ART. 66 UST. 9 USTAWY O RACHUNKOWOŚCI

W dniu 12 września 2017 r. na stronie internetowej KNF zostało opublikowane stanowisko w formie Komunikatu UKNF w sprawie obowiązków informacyjnych względem KNF wynikających z art. 66 ust. 9 ustawy o rachunkowości. Przedmiotowe stanowisko UKNF dotyczące wątpliwości w zakresie sposobu realizacji przez JZP i firmy audytorskie obowiązku powiadomienia KNF o rozwiązaniu umowy o badanie sprawozdania finansowego. Jednocześnie w treści ww. stanowiska wskazano, że przedmiotowe powiadomienie powinno zawierać wyjaśnienia nt. przyczyn rozwiązania tej umowy oraz wskazano na regulacje zawarte w art. 66 ust. 7 ustawy o rachunkowości, które określają sytuacje w jakich możliwe jest rozwiązanie umowy o badanie.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE ROTACJI FIRM AUDYTORSKICH

W dniu 11 września 2017 r. na stronie internetowej KNF zostało opublikowane stanowisko w formie Komunikatu UKNF w sprawie rotacji firm audytorskich. Przedmiotowe stanowisko UKNF dotyczące wątpliwości odnośnie do regulacji, które powinny być stosowane przez JZP w zakresie ustalania okresu badania sprawozdań finansowych przez firmy audytorskie, po którym powinna nastąpić rotacja firmy audytorskiej. Dodatkowo w treści ww. stanowiska wyjaśniono kwestie dotyczące sposobu rotacji firm audytorskich przeprowadzających badanie sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń oraz SKOK, w odniesieniu do których poprzednio obowiązujące regulacje przewidywały 5 letni okres rotacji firmy audytorskiej oraz kluczowego biegłego rewidenta.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE NOWYCH REGULACJI DOTYCZĄCYCH KOMITETÓW AUDYTU

W dniu 11 września 2017 r. na stronie internetowej KNF zostało opublikowane stanowisko w formie Komunikatu UKNF w sprawie nowych regulacji dotyczących komitetów audytu. W przedmiotowym komunikacie UKNF zwrócił uwagę podmiotom objętym definicją JZP na nowe regulacje, które wprowadziły obowiązek powołania/posiadania komitetów audytu. Jednocześnie w treści ww. stanowiska wskazano na wymogi jakie powinni spełniać członkowie komitetu audytu jak również wskazano, że w dniu 21 października 2017 r. upłynął termin na powołanie lub dostosowanie składu komitetu audytu do nowych regulacji.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE STANOWISKA MINISTERSTWA FINANSÓW DOTYCZĄCEGO ŚWIADCZENIA PRZEZ FIRMY AUDYTORSKIE USŁUG W ZAKRESIE BADANIA SPRAWOZDAŃ O WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ SPORZĄDZONYCH PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADY REASEKURACJI

W dniu 11 września 2017 r. na stronie internetowej KNF zostało opublikowane stanowisko w formie Komunikatu UKNF w sprawie stanowiska Ministerstwa Finansów dotyczącego świadczenia przez firmy audytorskie usług w zakresie badania sprawozdań o wypłacalności i kondycji finansowej (SFCR) sporządzonych przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji. Z treści stanowiska Ministerstwa Finansów wynikało, że usługa badania SFCR stanowi usługę atestacyjną, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o biegłych rewidentach i zalicza się do katalogu czynności rewizji finansowej, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy o biegłych rewidentach. W związku z powyższym czynności rewizji finansowej nie są usługami zabronionymi, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia UE nr 537/2014 (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 330 z 11.06.2014, str. 66) i mogą być świadczone przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie sprawozdania finansowego tej samej jednostki.

STANOWISKO KNF W SPRAWIE POLITYKI DYWIDENDOWEJ POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH W 2018 R.

W stanowisku z dnia 8 grudnia 2017 r. skierowanym do powszechnych towarzystw emerytalnych Komisja Nadzoru Finansowego uznała, iż warunkiem koniecznym i rekomendowanym jest, aby PTE, które będzie podejmować decyzję o wypłacie dywidendy w 2018 r., spełniało równocześnie wszystkie określone w stanowisku KNF kryteria wynikające z oceny nadzorczej, przepisów prawa oraz w zakresie adekwatności kapitałowej. Niezależnie od tego, Komisja wskazała, że wartość dywidendy wypłacanej z zysku pochodzącego z 2017 r. lub z pozostałych elementów kapitału własnego nie powinna przekroczyć poziomu 100% zysku osiągniętego w 2017 r., a jej wypłata nie może powodować zmniejszenia wartości kapitału własnego i odpowiednio wartości aktywów płynnych, powiększonych o wartość środków Funduszu Gwarancyjnego przypadających na towarzystwo, poniżej wartości zapewniającej odpowiedni poziom adekwatności kapitałowej.

Ponadto decyzja o wypłacie dywidendy powinna uwzględniać dodatkowe potrzeby kapitałowe w perspektywie jednego roku oraz ewentualne ryzyko związane z prowadzeniem dobrowolnego funduszu emerytalnego.

STANOWISKO UKNF DOTYCZĄCE NIEKTÓRYCH ASPEKTÓW ZWIĄZANYCH Z WDROŻENIEM PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ WYMAGAŃ ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1286/2014 Z DNIA 26 LISTOPADA 2014 R. W SPRAWIE DOKUMENTÓW ZAWIERAJĄCYCH KLUCZOWE INFORMACJE, DOTYCZĄCYCH DETALICZNYCH PRODUKTÓW ZBIOROWEGO INWESTOWANIA I UBEZPIECZENIOWYCH PRODUKTÓW INWESTYCYJNYCH (PRIIP)

Pismem z dnia 22 listopada 2017 r. skierowanym do Polskiej Izby Ubezpieczeń, UKNF przedstawił stanowisko dotyczące zidentyfikowanych przez rynek ubezpieczeniowy wybranych wątpliwości i problemów związanych z wdrożeniem wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP). Stanowisko zostało przedstawione w celu wypracowania jednolitego podejścia w kwestiach mogących powodować różne interpretacje przez zakłady ubezpieczeń.

STANOWISKO KNF W SPRAWIE PUBLIKACJI INFORMACJI POUFNYCH

W dniu 16 października 2017 r. KNF przypominała treść stanowiska nadzorczego skierowanego do emitentów w dniu 26 lutego 2013 r., zamieszczonego na stronie internetowej KNF. W stanowisku wskazano przykłady zdarzeń, które należy poddać szczególnej analizie pod kątem oceny, czy stanowią one informację poufną. Jako przykład takich zdarzeń została wymieniona konieczność dokonania odpisów lub ujęcia straty z tytułu utraty wartości aktywów. Podkreślono, że powyższe stanowisko pozostało aktualne po wejściu w życie rozporządzenia MAR. Wskazano także, że w przypadku naruszenia przez emitenta obowiązków dotyczących publikacji informacji poufnych KNF może, stosownie do art. 96 ust. 6 ustawy o ofercie publicznej, nałożyć karę administracyjną na osobę, która w tym okresie pełniła funkcję członka zarządu emitenta. W związku z tym, podział kompetencji poszczególnych członków zarządu pozostaje bez wpływu na możliwość nałożenia kary administracyjnej, a może jedynie wpływać na jej wysokość.

STANOWISKO UKNF W SPRAWIE STOSOWANIA W POLSCE DYREKTYWY MiFID OD DNIA 3 STYCZNIA 2018 R.

W dniu 27 grudnia 2017 r. na stronie internetowej KNF opublikowane zostało stanowisko przedstawiające zasady postępowania Urzędu KNF, jakie będą stosowane przez Urząd po dniu 3 stycznia 2018 r. w sytuacji braku implementacji Dyrektywy 2014/65/UE i Dyrektywy 2017/593. Implementacja przepisów Dyrektywy MiFID II oraz Dyrektywy delegowanej do krajowego porządku prawnego została przewidziana w projekcie ustawy zmieniającej ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (w tym m.in. ustawę Prawo bankowe, ustawę o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi).

KOMUNIKAT KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO W SPRAWIE SPRZEDAŻY TZW. MONET LUB TOKENÓW (ANG. INITIAL TOKEN OFFERINGS - ITOs LUB INITIAL COIN OFFERINGS - ICOs)

W dniu 22 listopada 2017 r. opublikowano komunikat w sprawie sprzedaży tzw. monet lub tokenów (ang. Initial Token Offerings - ITOs lub Initial Coin Offerings - ICOs). W związku z zaobserwowanym gwałtownym wzrostem natężenia zjawiska określanego mianem ICOs,

które polega na pozyskiwaniu środków, w celu finansowania określonych projektów, KNF uznała za istotne zwrócenie uwagi na powyższe. KNF poinformowała, że dokonywanie inwestycji w tokeny, w ramach ICOs, jest wysoce ryzykowne i wskazała potencjalnym inwestorom, jak również podmiotom zainteresowanym realizacją tego typu projektów, specyficzne oraz istotne ryzyka związane z ICOs. Podkreślone zostało, że potencjalni nabywcy powinni zdawać sobie w szczególności sprawę z możliwości utraty całości zainwestowanego kapitału oraz możliwego braku ochrony prawnej. Zostało przekazane, że działania w zakresie ICOs mogą potencjalnie podlegać szeregowi wymogów prawnych, aczkolwiek muszą być one oceniane przez pryzmat konkretnego przypadku.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZAKRESIE NADZORU NAD ŚWIADCZENIEM USŁUG MAKLERSKICH NA RYNKU OTC INSTRUMENTÓW POCODNYCH (TZW. RYNEK FOREX) W LATACH 2011-2017

Urząd KNF postanowił dokonać podsumowania podejmowanych przez nadzór w latach 2011-2017 działań związanych z ochroną interesów inwestorów polskich, inwestujących na rynku OTC instrumentów pochodnych (tzw. rynek Forex). W Komunikację wg stanu na dzień 25 kwietnia 2017 r. przedstawiony został usystematyzowany harmonogram najważniejszych działań Urzędu, ukazujący pełen obraz nadzoru i wskazujący na obszary działalności podejmowanej przez firmy inwestycyjne na rynku Forex, pozostające pod szczególnym nadzorem.

UKNF od wielu lat przywiązuje szczególną uwagę do nadzorowania segmentu rynku kapitałowego związanego z inwestowaniem na rynku OTC instrumentów pochodnych. Podkreślić należy, iż od momentu zidentyfikowania popularyzacji na rynku polskim ww. usług i związanego z tym narastającego ryzyka, UKNF podejmował szereg działań, wypełniając swój ustawowy obowiązek zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, a także zapewnienia ochrony interesów uczestników tego rynku, również poprzez rzetelną informację dotyczącą jego funkcjonowania. Oprócz działań mających charakter prewencyjny (edukacja, przekaz stanowisk Urzędu, ostrzeżenia o ryzyku) stale podejmowane są działania nadzorcze, inicjatywy legislacyjne, jak również działania sankcyjne zgodnie z posiadanymi uprawnieniami. Wiele z podjętych przedsięwzięć miało charakter nowatorski, bezprecedensowy również w wymiarze międzynarodowym; wynikało to m.in. z faktu, że celem nadrzędnym przyświecającym wszystkim działaniom było i jest zapewnienie ochrony polskim inwestorom nieprofesjonalnym. Należy wskazać w szczególności na:

- 16 lipca 2015 r. - wejście w życie nowelizacji ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, gdzie wysokość depozytu wyznaczona została na poziomie 1% wartości nominalnej instrumentu finansowego. Na rynku OTC instrumentów pochodnych nie było już możliwe oferowanie klientom detalicznym wyższej dźwigni niż 1:100,
- 24 maja 2016 r. - uchwalenie przez Komisję Nadzoru Finansowego „Wytycznych dotyczących świadczenia usług maklerskich na rynku OTC instrumentów pochodnych”. Celem wydania 16 wytycznych było przedstawienie sposobu realizacji przepisów prawa w odniesieniu do najważniejszych aspektów w zakresie świadczenia przez firmy inwestycyjne usług maklerskich na rzecz klientów na rynku OTC instrumentów pochodnych.

STANOWISKO URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ODNOŚNIE IMPLEMENTACJI DYREKTYWY MiFID II W ZAKRESIE DOTYCZĄCYM WPROWADZENIA MAKSYMALNEJ WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA STAŁEGO ZA ZARZĄDZANIE FUNDUSZEM INWESTYCYJNYM OTWARTYM ORAZ SPECJALISTYCZNYM FUNDUSZEM INWESTYCYJNYM OTWARTYM

W stanowisku z dnia 31 marca 2017 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, po przeprowadzeniu konsultacji z przedstawicielami towarzystw funduszy inwestycyjnych,

zapropował, aby rozwiązania regulacyjne wdrażane w ramach implementacji dyrektywy MiFID II przewidywały, iż maksymalna wysokość wynagrodzenia stałego za zarządzanie funduszem inwestycyjnym otwartym oraz specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym określana byłaby w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego. UKNF zaproponował, aby docelowy limit maksymalnego wynagrodzenia na poziomie 2% wartości aktywów netto funduszu w skali roku, osiągnięty został stopniowo do 2022 r.

STANOWISKO URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO W SPRAWIE ZASAD UBIEGANIA SIĘ O WPIS DO REJESTRU ZARZĄDZAJĄCYCH ASI, NA PODSTAWIE ART. 70ZB I NAST. USTAWY Z DNIA 27 MAJA 2004 R. O FUNDUSZACH INWESTYCYJNYCH I ZARZĄDZANIU ALTERNATYWNYMI FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI (Dz. U. z 2016 R. POZ. 1896, Z PÓŹN. ZM.) ORAZ ART. 54 USTAWY Z DNIA 31 MARCA 2016 R. O ZMIANIE USTAWY O FUNDUSZACH INWESTYCYJNYCH ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (Dz. U. z 2016 R. POZ. 615)

W stanowisku z dnia 26 kwietnia 2017 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zawarł informacje na temat podstawowych zasad prowadzenia działalności przez ASI i zarządzającymi ASI, a więc podmiotów, nad którymi nadzór Komisja Nadzoru Finansowego rozpoczęła w związku z wejściem w życie w dniu 4 czerwca 2016 r. ustawy z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw (dalej: ustawa zmieniająca). W stanowisku przedstawione zostały podstawowe regulacje znowelizowanej ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi dotyczące ASI i ich zarządzających, jak również informacje na temat zasad wykonywania działalności jako zarządzający ASI przez podmioty, o których mowa w art. 54 ustawy zmieniającej. W stanowisku zaprezentowane zostały również zasady ubiegania się o wpis do rejestru zarządzających ASI, przy uwzględnieniu wymogów formalnych tego wniosku oraz charakteru prawnego wpisu do rejestru zarządzających ASI. Wskazane zostały również ustawowe przesłanki odmowy przez Komisję Nadzoru Finansowego dokonania wpisu do rejestru zarządzających ASI.

STANOWISKO URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO W SPRAWIE IDENTYFIKACJI PRZEZ SPÓŁKI PUBLICZNE ORAZ INNE PODMIOTY CZY ICH DZIAŁALNOŚĆ WYMAGA REJESTRACJI LUB ZEZWOLENIA KNF NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 27 MAJA 2004 R. O FUNDUSZACH INWESTYCYJNYCH I ZARZĄDZANIU ALTERNATYWNYMI FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI (Dz. U. z 2016 R. POZ. 1896, Z PÓŹN. ZM.) ORAZ ART. 54 USTAWY Z DNIA 31 MARCA 2016 R. O ZMIANIE USTAWY O FUNDUSZACH INWESTYCYJNYCH ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (Dz. U. z 2016 R. POZ. 615)

Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18 maja 2017 r., przedstawione zostało w związku z przypadającym na dzień 4 czerwca 2017 r. terminem na dostosowanie swojej działalności do przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (dalej: ustawa) przez podmioty wykonujące działalność alternatywnej spółki inwestycyjnej, w rozumieniu art. 8a ustawy, przed dniem 4 czerwca 2016 r. Urząd Komisji poinformował, że dostosowanie działalności do wymogów ustawy oraz kontynuowanie prowadzonej działalności wymagało złożenia do dnia 4 czerwca 2017 r. bądź wniosku o udzielenie zezwolenia na wykonywanie działalności przez zarządzającego ASI, zgodnie z art. 70a i nast. ustawy, bądź też wniosku o wpis do rejestru zarządzających ASI, prowadzonego przez Komisję, zgodnie z art. 70zb i nast. ustawy. Urząd Komisji wskazał szczególną uwagę na konieczność autoidentyfikacji jako zarządzający ASI i ASI przez spółki publiczne działające zarówno na rynku regulowanym, jak i poza tym rynkiem w ASO (NewConnect). Urząd Komisji wskazał również na zasadność dokonania autoidentyfikacji przez podmioty będące jednostkami inwestycyjnymi w rozumieniu § 27

MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*. W stanowisku Urzędu Komisji przedstawione zostały również informacje na temat wynikającej z art. 287 i art. 295 ustawy odpowiedzialności karnej podmiotów, prowadzących działalność zarządzającego ASI bez zezwolenia, bądź bez uprzedniego wpisu do rejestru zarządzających ASI.

KOMUNIKAT W SPRAWIE OGRANICZEŃ INWESTYCYJNYCH OBOWIĄZUJĄCYCH TOWARZYSTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W komunikacie z dnia 20 listopada 2017 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zwrócił uwagę na normy ostrożnościowe dotyczące działalności lokacyjnej towarzystw określone w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, których celem jest przede wszystkim zapewnienie stabilnego i bezpiecznego zarządzania funduszami inwestycyjnymi, w tym w szczególności zapewnienie posiadania przez towarzystwo środków płynnych umożliwiających zaspokojenie ewentualnych roszczeń uczestników funduszy w związku z odpowiedzialnością odszkodowawczą wynikającą z art. 64 ww. ustawy. Urząd Komisji podkreślił również, że posiadanie przez towarzystwa stabilnej sytuacji finansowej, majątkowej i kapitałowej, a także podejmowanie przez towarzystwa działań w celu ograniczania występowania w prowadzonej działalności ekspozycji na ryzyka o charakterze inwestycyjnym jest uwzględniane w toku sprawowanego nadzoru.

KOMUNIKAT W SPRAWIE OGRANICZEŃ INWESTYCYJNYCH OBOWIĄZUJĄCYCH FUNDUSZE INWESTYCYJNE

W komunikacie z dnia 29 listopada 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego zwróciła uwagę na kwestie związane z obszarami problemowymi identyfikowanymi w toku nadzoru sprawowanego nad instytucjami rynku funduszy inwestycyjnych, odnoszącymi się do struktury aktywów i zobowiązań utrzymywanej przez fundusze inwestycyjne oraz zgodności tejże struktury z zasadami ograniczania ryzyka inwestycyjnego wynikającymi w szczególności z ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Komisja Nadzoru Finansowego zwróciła uwagę na istotne aspekty dotyczące wynikających z przepisów prawa obowiązków ciążących w powyższym zakresie na funduszach inwestycyjnych oraz towarzystwach funduszy inwestycyjnych, jak również podkreśliła szczególną wagę prawidłowego wypełniania obowiązków w ww. zakresie w kontekście zapewnienia ochrony interesu uczestników funduszy inwestycyjnych, a także kluczowy charakter przestrzegania ograniczeń inwestycyjnych z punktu widzenia prawidłowego wywiązania się przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych ze spoczywających na nich obowiązków w zakresie zarządzania funduszami inwestycyjnymi.

STANOWISKO W SPRAWIE POLITYKI DYWIDENDOWEJ TOWARZYSTW FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

W dniu 7 grudnia 2017 r. Komisja wystosowała pismo do towarzystw funduszy inwestycyjnych dotyczące przyjętego na posiedzeniu Komisji w dniu 5 grudnia 2017 r. stanowiska w sprawie polityki dywidendowej banków spółdzielczych i zrzeszających, zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, powszechnych towarzystw emerytalnych, domów maklerskich i towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2018 r. W przedmiotowym piśmie poinformowano towarzystwa funduszy inwestycyjnych o przyjęciu przez Komisję powyższego stanowiska w sprawie polityki dywidendowej oraz przedstawiono jego założenia, zgodnie z którymi zalecono, aby przy podziale zysku za rok 2017 i jego rozdysponowaniu w 2018 roku towarzystwa funduszy inwestycyjnych uwzględniały łącznie kryteria:

- I. w 2017 roku oraz w okresie od początku 2018 roku do dnia podjęcia uchwały o podziale zysku nie zaistniała sytuacja, w której doszłoby do niespełniania ustawowych wymogów kapitałowych;
- II. przy podejmowaniu decyzji dotyczącej podziału zysku towarzystwo powinno uwzględnić dodatkowe potrzeby kapitałowe w perspektywie dwunastu miesięcy od momentu

- zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2017 rok tak, aby sposób podziału zysku nie miał wpływu na możliwość spełniania wymogów kapitałowych w kolejnych miesiącach;
- III. podjęcie decyzji o sposobie podziału zysku powinno uwzględniać, czy w okresie od dnia podjęcia ostatniej uchwały o podziale zysku nie zostały zgłoszone roszczenia uczestników funduszy inwestycyjnych wobec towarzystwa w związku z nienależytym zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi;
- IV. towarzystwa funduszy inwestycyjnych, spełniające warunki, o których mowa w pkt I - III oraz, które zarazem w toku ostatniego procesu Badania i Oceny Nadzorczej towarzystw funduszy inwestycyjnych otrzymały ocenę końcową BION 1 lub 2, mogą rozdysponować - w sposób inny niż przeznaczając zysk netto na utworzenie lub zwiększenie kapitału zapasowego i rezerwowego lub pokrycie straty z lat ubiegłych:
1. maksymalnie 75% zysku wypracowanego w 2017 roku, o ile podział zysku nie będzie skutkował zmniejszeniem wskaźnika pokrycia wymogu kapitałowego poniżej poziomu 1,5;
 2. powyżej 75%, ale nie więcej niż 100% zysku wypracowanego w 2017 roku, o ile podział zysku nie będzie skutkował zmniejszeniem wskaźnika pokrycia wymogu kapitałowego poniżej poziomu 2
- przy czym wskaźnik pokrycia wymogu kapitałowego liczony jest jako iloraz wartości kapitału własnego towarzystwa i obowiązującego poziomu wymogu kapitałowego;
- V. podejmowane działania, w tym sposób podziału zysku, nie mogą także powodować zmniejszenia wartości posiadanych przez Towarzystwo aktywów, charakteryzujących się najwyższym poziomem płynności i bezpieczeństwa, ustalonych jako suma wartości środków pieniężnych, papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rynku pieniężnego i funduszy inwestycyjnych, które lokują co najmniej 85% swoich aktywów w papiery emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski lub jednostki samorządu terytorialnego, pomniejszonych o wartość posiadanych akcji własnych, poniżej poziomu stanowiącego 150% obowiązującego Towarzystwo wymogu kapitałowego.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE WPŁYWU PRZEPISÓW O PRZECIWDZIAŁANIU UNIKANIA OPODATKOWANIA NA SPRAWOZDANIA FINANSOWE EMITENTÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W stanowisku z dnia 10 lipca 2017 r., w związku z wejściem w życie przepisów wprowadzających klauzulę przeciwko unikaniu opodatkowania (art. 119a i n. Ordynacji podatkowej), Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zwraca uwagę na możliwy wpływ zastosowania klauzuli na obowiązki informacyjne emitentów w zakresie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz sprawozdań finansowych emitentów.

KOMUNIKAT UKNF W SPRAWIE ZASTOSOWANIA MSSF 9 „INSTRUMENTY FINANSOWE” ORAZ MSSF 15 „PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI” I KONIECZNOŚCI ZAPEWNIENIA PRZEZ EMITENTÓW ODPOWIEDNICH UJAWNIEŃ Z TYM ZWIĄZANYCH

W stanowisku z dnia 13 października 2017 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego informuje, że w 2016 r. do porządku prawnego państw członkowskich Unii Europejskiej zostały włączone: MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”, mające zastosowanie począwszy od sprawozdań za pierwszy kwartał roku obrotowego 2018. W związku z powyższym UKNF oczekuje od emitentów odpowiedniego ujawnienia informacji potrzebnych do oceny możliwego wpływu zastosowania MSSF 9 oraz MSSF 15 w śródrocznych sprawozdaniach finansowych za okresy sprawozdawcze roku obrotowego 2017 oraz sprawozdaniach finansowych za rok obrotowy 2017.

Szczegółowy wykaz stanowisk Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz komunikatów UKNF znajduje się w Tabeli 9.2 w Aneksie 9.

10. POZOSTAŁE DZIAŁANIA

10.1. DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE ZWALCZANIEM NADUŻYĆ NA RYNKU FINANSOWYM

POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCE I ADMINISTRACYJNE

W 2017 r. KNF prowadziła 15 postępowań wyjaśniających w celu ustalenia, czy istniały podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, określonego w ustawach regulujących funkcjonowanie rynku finansowego w Polsce lub do wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji, które dotyczyły:

- nieujawnienia stanu posiadania akcji spółki publicznej - 4,
- niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych przez emitenta - 1,
- manipulacji instrumentem finansowym - 5,
- prowadzenia bez zezwolenia działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi - 2,
- prowadzenia bez zezwolenia działalności bankowej - 2,
- publicznego proponowania nabycia papierów wartościowych bez wymaganego ustawą zatwierdzenia prospektu emisyjnego lub jego udostępnienia do publicznej wiadomości albo zatwierdzenia memorandum informacyjnego albo stwierdzenia równoważności informacji w memorandum informacyjnym z informacjami wymaganymi w prospekcie emisyjnym lub udostępnienia memorandum informacyjnego do publicznej wiadomości lub osobom, do których skierowana jest oferta publiczna - 1.

W 2017 r. KNF prowadziła 422 postępowania administracyjne w zakresie następujących ustaw:

- ustawy o obrocie instrumentami finansowymi - 17,
- ustawy o ofercie publicznej - 73,
- ustawy o funduszach inwestycyjnych - 7,
- ustawy o działalności ubezpieczeniowej - 6,
- ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - 23,
- ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych - 1,
- ustawy o usługach płatniczych - 273,
- ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym - 17,
- innych ustaw - 5.

Prowadzone postępowania administracyjne dotyczyły:

- manipulacji instrumentem finansowym (art. 39 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 6,
- sporządzenia rekomendacji dotyczących instrumentów finansowych (art. 42 ustawy o obrocie o instrumentami finansowymi) - 1,
- dokonania transakcji na akcjach emitenta w okresie zamkniętym (art. 159 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 2,

- niedokonania lub nienależytego dokonania zawiadomienia o transakcjach osób wchodzących w skład organów zarządzających lub nadzorczych emitenta albo będących jego prokurentami (art. 160 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 1,
- niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych przez emitenta (art. 56 ustawy o ofercie publicznej) - 12,
- naruszenia przepisów prawa w związku z ofertą publiczną przeprowadzaną przez emitentów papierów wartościowych - 2,
- niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych przez emitenta (art. 70 ustawy o ofercie publicznej) - 1,
- nałożenia kar na członków zarządu emitenta w związku z rażącym naruszeniem przez emitenta art. 56 ustawy o ofercie publicznej (art. 96 ust. 6 ustawy o ofercie publicznej) - 18,
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69 ustawy o ofercie publicznej) - 17;
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69 w zw. z art. 87 ustawy o ofercie publicznej) - 15;
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69, art. 69 w zw. z art. 87, art. 69 w zw. z art. 69a oraz art. 69 w zw. z art. 87 ustawy o ofercie publicznej) - 1;
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69, art. 72 lub art. 73 w zw. z art. 87 ustawy o ofercie publicznej) - 2;
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69 i art. 74 ustawy o ofercie publicznej) - 2;
- niewywiązywania się z obowiązku ogłoszenia wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji emitenta w liczbie zapewniającej osiągnięcie 66% ogólnej liczby głosów (art. 73 i art. 88a ustawy o ofercie publicznej) - 1;
- niewywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 97 ust. 4 ustawy o ofercie publicznej) - 1;
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69, art. 69 w zw. z art. 87, art. 73 w zw. z art. 87, art. 74 w zw. z art. 87 ustawy o ofercie publicznej) - 1;
- naruszenia przepisów prawa lub regulaminów i innych przepisów wewnętrznych w związku z wykonywaniem zawodu doradcy inwestycyjnego oraz maklera papierów wartościowych - 2;
- nieprawidłowości związanych z wykonywaniem działalności maklerskiej przez firmy inwestycyjne, stanowiących naruszenie przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu, interesów zleceniodawcy (art. 167 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, przepisy rozporządzeń wykonawczych do ustawy) - 3;
- nieprawidłowości związanych z wykonywaniem działalności przez towarzystwa i fundusze inwestycyjne (przekraczanie limitów inwestycyjnych, naruszenia statutu funduszu inwestycyjnego, brak wymaganych regulacji wewnętrznych, nieterminowe lub nierzetelne wypełnianie obowiązków informacyjnych, nieprawidłowa wycena aktywów, brak działania w interesie uczestników funduszu; nieprzestrzegania przez fundusz inwestycyjny otwarty, w którym wydzielono subfundusz, ograniczeń inwestycyjnych wynikających z postanowień statutu) - 3;
- pozostawanie jedynym uczestnikiem funduszu inwestycyjnego przez okres ponad 6 m-cy oraz brak podjęcia czynności w zakresie likwidacji funduszu inwestycyjnego (art. 65 ust. 3a, art. 246 ust. 1 pkt 7 ustawy o funduszach inwestycyjnych) - 1;
- niedokonanie zawiadomienia o zamiarze bezpośredniego nabycia akcji Giełdy Papierów Wartościowych S.A. w liczbie powodującej osiągnięcie lub przekroczenie 5% kapitału zakładowego GPW w Warszawie S.A. (art. 24 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 1;

- niedokonanie w terminie zawiadomienia o zamiarze zbycia akcji domu maklerskiego (art. 107 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 1;
- braku niezwłocznej wypłaty kwot należnych uczestnikom z tytułu odkupienia jednostek uczestnictwa (art. 89 ust. 3 ustawy o funduszach inwestycyjnych) oraz prowadzenia działalności przez fundusz przy braku szczególnego uwzględnienia interesu uczestników
- niedokonania zawiadomienia o zamiarze nabycia albo objęcia akcji towarzystwa funduszy inwestycyjnych (art. 54 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych) - 1;
- niewykonania obowiązków depozytariusza funduszu inwestycyjnego (art. 72 ust. 4 w związku z art. 72 ust. 1 pkt 2 i pkt 4 ustawy o funduszach inwestycyjnych) - 1;
- ustalenia składki ubezpieczeniowej w wysokości, która nie zapewnia co najmniej wykonania wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycia kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń w ubezpieczeniach grupy 3 (ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych, obejmujące szkody w pojazdach samochodowych) i grupy 10 (ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z wyłączeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika) zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej w latach 2011-2015 - 6;
- niedotrzymania terminów w zakresie likwidacji szkód (art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych) - 23;
- nieprawidłowości w zakresie działalności inwestycyjnej (art. 139 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych) - 1;
- nieprzekazania przez biura usług płatniczych w terminie informacji o łącznej wartości i liczbie wykonanych transakcji płatniczych oraz nieprzekazania bądź nie zawarcia w terminie umowy ubezpieczenia, umowy gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej - 273,
- nieprawidłowości w zakresie naruszenia przepisów prawa w związku z wykonywaniem działalności brokerskiej dotyczą art. 22 ust. 1 w związku z art. 28 ust. 3 pkt 1) lit. g) ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym - 17 DLU,
- rozpatrzenia wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji - 1;
- prowadzenie przez dystrybutora jednostek uczestnictwa działalności z naruszeniem przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych - 1;
- ulg w spłacie należności - 4.

W 2017 r. KNF prowadziła 102 postępowania administracyjne, w związku ze złożeniem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w zakresie następujących ustaw:

- ustawy o ofercie publicznej - 65;
- ustawy o obrocie instrumentami finansowymi - 5;
- ustawy o działalności ubezpieczeniowej - 6,
- ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - 7,
- ustawy o funduszach inwestycyjnych - 4,
- ustawy o usługach płatniczych - 8,
- ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych - 1;
- pozostałych ustaw - 6.

Prowadzone postępowania administracyjne dotyczyły:

- niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków informacyjnych przez emitenta (art. 56 ustawy o ofercie publicznej, art. 56 w związku z art. 70 ustawy o ofercie publicznej) - 16;
- żądania wprowadzenia niezbędnych zmian w treści wezwania (art. 78 ustawy o ofercie publicznej) - 1;
- niewywiązywania się lub nienależytego wywiązywania się z obowiązków dotyczących znacznych pakietów akcji (art. 69 ustawy o ofercie publicznej, art. 69 w związku z art. 87 ustawy o ofercie publicznej, art. 73 ustawy o ofercie publicznej oraz art. 73 ustawy o ofercie publicznej w związku z art. 88a ustawy o ofercie) - 19;

- nałożenia kar na członków zarządu emitenta w związku z rażącym naruszeniem obowiązków przez emitenta określonych w ustawie o ofercie publicznej (art. 96 ust. 6 ustawy o ofercie publicznej) - 29;
- rozpowszechniania nierzetelnych lub fałszywych informacji albo pogłosek, które wprowadzają lub mogą wprowadzać w błąd uczestników rynku (art. 39 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 1;
- naruszenie regulaminu i innych przepisów wewnętrznych przez maklera papierów wartościowych lub doradcę inwestycyjnego (art. 130 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 2;
- naruszenie obowiązku niezwłocznego udostępniania przez emitentów informacji uzyskanych od insiderów (art. 160 ust. 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) - 2;
- nieprzekazania przez biura usług płatniczych w terminie informacji o łącznej wartości i liczbie wykonanych transakcji płatniczych; nieprzekazania bądź nie zawarcia w terminie umowy ubezpieczenia, umowy gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej - 8;
- niedotrzymania terminów w zakresie likwidacji szkód (art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych) - 7;
- naruszenie przez OFE obowiązku dążenia do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności lokaty (art. 139 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych) - 1;
- naruszenia przez fundusz inwestycyjny otwarty limitów inwestycyjnych oraz obowiązków informacyjnych (art. 104 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i § 9 ust. 1 pkt 7 w zw. z § 20 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego) - 1;
- naruszenie przez fundusz inwestycyjny limitów związanych z emisją obligacji oraz obowiązków sprawozdawczych (art. 188 ust. 4 pkt 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych w zw. z § 11 ust. 1 pkt 28 w zw. z § 20 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego) - 1;
- naruszenie przez fundusz inwestycyjny otwarty ograniczeń inwestycyjnych wynikających ze statutu (art. 228 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 228 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych) - 1;
- naruszenie przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych interesu uczestnika funduszu inwestycyjnego zamkniętego oraz naruszenie przez ww. fundusz przepisów statutu (art. 228 ust. 1 oraz art. 228 ust. 2 w zw. z art. 228 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych) - 1;
- prowadzenia działalności inwestycyjnej przez towarzystwo ubezpieczeń (art. 30 i 153 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej) - 1;
- nieprzekazania przez zakład ubezpieczeń żądanych informacji (art. 207 ustawy o działalności ubezpieczeniowej) - 1;
- ustalenie składki na poziomie nieuwzględniającym ryzyka ubezpieczeniowego (art. 18 ustawy o działalności ubezpieczeniowej) - 3;
- nabycia akcji PTE do aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w sytuacji gdy udział Zakładu Ubezpieczeń w PTE przekraczał 10% kapitału podstawowego (art. 155 ust. 1 pkt 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej) - 1;
- rozłożenia nałożonej kary pieniężnej na raty - 1;
- wznowienia postępowania administracyjnego - 1;
- stwierdzenia nieważności decyzji - 1;
- umorzenia postępowania w przedmiocie udostępnienia akt postępowania administracyjnego - 3.

Tabela 81. Liczba postępowań wyjaśniających i administracyjnych (I instancja) wszczętych oraz zakończonych w latach 2014-2017

Wyszczególnienie	2014		2015		2016		2017	
	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań
Wyjaśniające	11	6	10	7	10	18	10	10
Administracyjne	446	191	493	640	379	527	385	205
Razem	457	197	503	647	389	545	395	215

Źródło: opracowanie własne UKNF

W roku 2017 wydano 207 decyzji administracyjnych, w tym:

- 130 o nałożeniu kary pieniężnej,
- 1 o nałożeniu kary pieniężnej i wykluczeniu akcji emitenta z obrotu na rynku regulowanym,
- 1 o wykluczeniu akcji emitenta z obrotu na rynku regulowanym,
- 2 o zakazaniu dalszego prowadzenia oferty publicznej papierów wartościowych,
- 68 o umorzeniu postępowania administracyjnego,
- 1 o skreśleniu doradcy inwestycyjnego z listy doradców inwestycyjnych,
- 1 o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej,
- 2 o odmowie udzielenia ulgi w spłacie kary pieniężnej,
- 1 o udzieleniu ulgi w spłacie kary pieniężnej.

W roku 2017, po rozpoznaniu wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, wydano 64 decyzje administracyjne, w tym:

- 37 o utrzymaniu w mocy decyzji wydanej w pierwszej instancji,
- 15 o uchyleniu zaskarżonej decyzji i nałożeniu kary w niższej wysokości,
- 7 o uchyleniu zaskarżonej decyzji, nałożeniu kary w niższej wysokości oraz częściowym umorzeniu postępowania,
- 4 o uchyleniu zaskarżonej decyzji i umorzeniu postępowania,
- 1 o umorzeniu postępowania odwoławczego.

Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych w 2017 r. wyniosła 19 380 650 zł (I instancja), w tym kary nałożone na:

- emitentów - 2 450 000 zł,
- akcjonariuszy lub inne osoby fizyczne - 6 945 000 zł,
- członków zarządów spółek publicznych - 1 650 000 zł,
- firmy inwestycyjne - 1 000 000 zł,
- towarzystwa funduszy inwestycyjnych - 700 000 zł,
- zakłady ubezpieczeń - 5 863 000 zł,
- brokerów ubezpieczeniowych - 5 000 zł,
- biura usług płatniczych - 127 650 zł,

- akcjonariusza będącego otwartym funduszem emerytalnym - 90 000 zł,
- powszechne towarzystwa emerytalne - 480 000 zł,
- dystrybutora jednostek uczestnictwa - 70 000 zł.

ZAWIADOMIENIA O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

W 2017 r. UKNF skierował do Prokuratury Okręgowej w Warszawie oraz do Prokuratur Rejonowych 73 zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa, m.in. w zakresie następujących aktów prawnych:

- ustawy o obrocie instrumentami finansowymi - 35,
- ustawy o ofercie publicznej - 4,
- ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym - 1,
- ustawy Prawo bankowe - 13,
- ustawy Kodeks karny - 13,
- ustawy o działalności ubezpieczeniowej - 1,
- ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym - 1,
- ustawy o rachunkowości - 9,
- ustawy o usługach płatniczych - 1,
- ustawy o funduszach inwestycyjnych - 2,
- ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - 1.

W niektórych przypadkach zawiadomienia dotyczyły kilku norm, dlatego suma naruszonych norm prawnych jest większa od ogólnej liczby skierowanych w 2017 r. zawiadomień.

Tabela 82. Zawiadomienia sporządzone w latach 2014-2017 z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej

Rodzaj naruszonej normy prawnej	Liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa			
	2014	2015	2016	2017
Art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym)	9	10	9	14
Art. 180 i 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (ujawnienie i wykorzystanie informacji poufnej)	17	10	9	9
Art. 100 ustawy o ofercie publicznej (podawanie nieprawdziwych lub zatajanie prawdziwych danych w prospekcie i raportach)	3	2	0	2
Art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności w zakresie obrotu maklerskimi instrumentami finansowymi bez zezwolenia)	10	12	6	12
Art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe (prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia)	5	2	3	9
Inne*	21	27	27	27
Razem	65	63	54	73

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Naruszone normy prawne:

- art. 46 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzenia czynności w postępowaniu administracyjnym),
- art. 99 ustawy o ofercie publicznej o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (publiczne proponowanie nabycia papierów wartościowych bez wymaganego ustawą zatwierdzenia prospektu emisyjnego lub memorandum informacyjnego),

- art. 171 ust. 2 ustawy Prawo bankowe (nieuprawnionego używania określeń wskazujących na wykonywanie czynności bankowych w nazwie, reklamie lub do oznaczania własnej działalności gospodarczej),
- art. 171 ust. 4 ustawy Prawo bankowe (podanie nieprawdziwych danych lub zatajenie prawdziwych danych)
- art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (prowadzenie bez zezwolenia działalności ubezpieczeniowej),
- art. 47 i 48 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (nieuprawnione wykonywanie czynności w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego),
- art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych (prowadzenie bez uprawnienia działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych),
- art. 287 i 295 ustawy o funduszach inwestycyjnych (prowadzenie bez zezwolenia działalności polegającej na lokowaniu, w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego lub inne prawa majątkowe, środków pieniężnych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, zebranych w drodze propozycji zawarcia umowy, której przedmiotem jest udział w tym przedsięwzięciu; naruszenie zakazu zbywania i nabywania jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych),
- art. 35 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (niedopełnienie przez zobowiązaną instytucję rejestracji transakcji, przekazania Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej dokumentów dotyczących transakcji; niedopełnienia wbrew przepisom ustawy zachowania środków bezpieczeństwa finansowego lub przechowywania informacji uzyskanych w związku ze stosowaniem środków bezpieczeństwa),
- art. 77 i 79 ustawy o rachunkowości (prowadzenie ksiąg rachunkowych niezgodnie z zasadami określonymi w ustawie; sporządzanie sprawozdań finansowych niezgodnie z przepisami ustawy),
- art. 276 ustawy Kodeks karny (niszczenie dokumentu i czynienie dokumentu bezużytecznym),
- art. 296 ustawy Kodeks karny (nadużycie zaufania),
- art. 267 i 269 ustawy Kodeks karny (uzyskanie dostępu do informacji nieprzeznaczonej),
- art. 286 ustawy Kodeks karny (oszustwo),
- art. 270 ustawy Kodeks karny (fałsz materialny),
- art. 311 ustawy Kodeks karny (rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji w dokumentacji związanej z obrotem papierami wartościowymi).

Spośród zawiadomień złożonych w 2017 r. do Prokuratur, wszczęto 62 postępowania przygotowawcze (3 spośród nich następnie umorzono, w 3 przypadkach złożono zażalenie; jedno zażalenie zostało uwzględnione przez sąd, w dwóch pozostałych sprawach zażalenia nie zostały jeszcze rozpoznane przez sąd), odmówiono wszczęcia dochodzenia w 2 sprawach (na skutek zażalenia UKNF uwzględnionego przez sąd wszczęto 1 postępowanie przygotowawcze, w drugiej sprawie zażalenie nie zostało jeszcze rozpoznane przez sąd), a także sporządzono 2 akty oskarżenia. Pozostałe zawiadomienia wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. oczekiwały na decyzję prokuratora, co do dalszego toku postępowania.

AKTY OSKARŻENIA

W 2017 r. UKNF otrzymał informację o skierowaniu przez Prokuraturę do sądów powszechnych 17 aktów oskarżenia w następstwie zgłoszonych przez Urząd Komisji zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Tabela 83. Akty oskarżenia skierowane przez Prokuraturę do sądów w 2017 r. z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej

Rodzaj naruszonej normy prawnej	Akty oskarżenia
Art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności maklerskiej bez zezwolenia)	1
Art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym)	5
Art. 181 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (wykorzystanie informacji poufnej)	1
Art. 184 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (uniemożliwianie lub utrudnianie przeprowadzania czynności)	1
Art. 171 ust. 1 i 3 prawa bankowego (prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia)	1

Art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej (prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bez zezwolenia)	1
Art. 99 ustawy o ofercie(naruszenie warunków publicznej oferty papierów wartościowych)	2
Inne*	5
Razem	17

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Naruszone normy prawne:

- art. 296 ustawy Kodeks karny (nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków),
- art. 258 ustawy Kodeks karny (zorganizowana grupa przestępcza),
- art. 79 pkt 4 ustawy o rachunkowości (niezłożenie sprawozdania finansowego).

WYROKI SKAZUJĄCE I WARUNKOWE UMORZENIA

W 2017 r. sądy powszechne wydały 9 wyroków skazujących oraz warunkowo umarzających postępowania karne w następstwie zgłoszonych przez Urząd Komisji zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz podjętych przez prokuraturę z urzędu w zakresie następujących ustaw:

- o obrocie instrumentami finansowymi - 5 wyroków;
- prawa bankowego - 2 wyroki;
- o usługach płatniczych - 1 wyrok;
- kodeksu spółek handlowych - 1 wyrok.

Wyroki wydane w 2017 roku:

- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie z art. 183 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne na okres próby 1 rok oraz świadczenie pieniężne w wysokości 500 zł dla każdego z oskarżonych (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 26 lipca 2007 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Wschód z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie z art. 150 ust. 3 w zw. z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne na okres próby wynoszący 1 rok (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 14 grudnia 2015 r.;
- wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi i art. 286 kodeksu karnego. Sąd wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres próby wynoszący 2 lata oraz karę grzywny w wysokości 20 000 zł, ponadto nałożył na oskarżonego odszkodowanie po 12 340 zł dla każdego z dwójki pokrzywdzonych (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 6 września 2013 r.;
- wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 2 marca 2017 r. w sprawie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Sąd wymierzył jednemu z oskarżonych karę 8 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres próby wynoszący 3 lata, dozór kuratora oraz zakaz prowadzenia działalności gospodarczej związanej z udzielaniem pożyczek, kredytów i działalnością depozytową na 3 lata, drugiemu z oskarżonych - karę 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres próby wynoszący 5 lat, dozór kuratora oraz 25 000 zł grzywny i zwrot pokrzywdzonemu kwoty 573 388,17 zł w okresie 3 lat (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 5 września 2012 r.;
- wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie z art. 586 kodeksu spółek handlowych. Sąd wymierzył oskarżonemu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na okres próby wynoszący 1 rok (wyrok nieprawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 1 lutego 2013 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z dnia 5 czerwca 2017 r. w sprawie z art. 183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd wymierzył oskarżonemu

karę grzywny w wysokości 5 000 zł (wyrok prawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 2 grudnia 2015 r.;

- wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 7 sierpnia 2017 r. w sprawie z art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe. Sąd wymierzył oskarżonemu karę 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 25 000 zł grzywny i obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody w wysokości 835 600 zł (wyrok nieprawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 15 stycznia 2013 r.;
- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z dnia 22 września 2017 r. w sprawie z art. 181 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 2 000 zł. Sprawa wszczęta z urzędu przez prokuraturę. Brak informacji o prawomocności wyroku;
- wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie z art. 183 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Sąd warunkowo umorzył postępowanie karne na okres 2 lat oraz orzekł nawiązkę dla każdego z oskarżonych po 60 000 zł na cele społeczne (wyrok nieprawomocny). Zawiadomienie zostało złożone w dniu 28 maja 2013 r.

Informacje o prawomocności wyroków lub jej braku podano według stanu na 31 grudnia 2017 roku.

Tabela 84. Wyroki skazujące i warunkowe umorzenia w 2017 r. z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej

Podstawa skazania	Liczba wyroków
Art.183 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (manipulacja instrumentem finansowym)	3
Art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi bez zezwolenia)	1
Art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe (prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia)	2
Inne*	3
Razem	9

Źródło: opracowanie własne UKNF

* Podstawa skazania:

- art. 181 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (wykorzystanie informacji poufnej),
- art. 150 ustawy o usługach płatniczych (nieuprawniona działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych),
- art. 586 kodeksu spółek handlowych.

UPRAWNIENIA REALIZOWANE W POSTĘPOWANIU KARNYM

W ramach uprawnień realizowanych w postępowaniu karnym, radcowie prawni umocowani przez Przewodniczącego KNF działają w charakterze pełnomocników pokrzywdzonych oraz pełnomocników oskarżycieli posiłkowych.

Tabela 85. Liczba spraw, w których w roku 2017 radcowie prawni zostali umocowani przez Przewodniczącego KNF w postępowaniach karnych

Rodzaj wystąpienia	Liczba spraw
Wystąpienia w charakterze pełnomocników pokrzywdzonego.	150
Wystąpienia w charakterze pełnomocników oskarżyciela posiłkowego.	36
Razem	186

Źródło: opracowanie własne UKNF

Ponadto radcowie prawni złożyli 21 zażaleń na postanowienia Prokuratury o odmowie wszczęcia lub umorzenia postępowania przygotowawczego.

UPRAWNIENIA REALIZOWANE W POSTĘPOWANIU CYWILNYM

W sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tym rynku, Przewodniczącemu KNF przysługują uprawnienia prokuratora wynikające m.in. z art. 60 Kodeksu postępowania cywilnego. Poniżej wskazano sprawy, w których Przewodniczący KNF skorzystał ze swych uprawnień.

Z zakresu rynku kapitałowego Przewodniczący KNF zdecydował o skorzystaniu z uprawnień prokuratora w procesie cywilnym dotyczącym stwierdzenia nieważności lub uchylecia uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Elektrim S.A. z dnia 4 kwietnia 2017 r. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. nie wyznaczono terminu rozprawy.

Przewodniczący KNF korzystając z uprawnień prokuratora uczestniczył także w sprawie z powództwa Banku Zachodniego WBK S.A. przeciwko KBC ALFA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty. Do chwili obecnej odbyły się trzy rozprawy. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. wyznaczone były kolejne terminy rozpraw.

Ponadto w 2017 r. kontynuowano sprawy zainicjowane w okresie poprzednim:

- udział w postępowaniu cywilnym z powództwa osoby fizycznej przeciwko Platynowe Inwestycje S.A. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. sprawa była w toku,
- udział w postępowaniu cywilnym w sprawie z powództwa osoby fizycznej przeciwko Platynowe Inwestycje S.A. o uchylene Uchwały nr 6 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z 25 września 2015 r. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. sprawa została zakończona.

Z zakresu rynku ubezpieczeniowego i emerytalnego w roku 2017 Przewodniczący KNF działając na podstawie art. 60 § 2 w zw. z § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym przedłożył wniosek o rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów lub innym odpowiednim składzie ujawnionej w orzecznictwie sądów powszechnych rozbieżności w wykładni prawa w następującej kwestii: „czy w razie poważnego uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia osobom najbliższym poszkodowanego może przysługiwać na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne z tytułu naruszenia ich własnego dobra osobistego?”. Względnie, w przypadku przyjęcia przez Sąd Najwyższy, że odpowiedź na powyższe zagadnienie sprowadza się do kwestii stosowania prawa, nie zaś jego wykładni (w szczególności ze względu na potrzebę ustalenia *ad causam* charakteru uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia i skutków takiego stanu dla relacji pomiędzy poszkodowanym a jego najbliższymi), Przewodniczący KNF zwrócił się o rozstrzygnięcie następującej kwestii: „czy zerwanie więzi łączącej osobę poszkodowaną, która doznała poważnego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, z jej osobami najbliższymi, polegające na braku możliwości realizowania kontaktów pomiędzy poszkodowanym a osobami najbliższymi z powodu pozostawania przez poszkodowanego w stanie wyłączającym lub w bardzo znaczącym stopniu ograniczającym samodzielną egzystencję (tzw. stan wegetatywny), może stanowić po stronie osób najbliższych poszkodowanego naruszenie ich dóbr osobistych, w tym mogące podlegać kompensacie w postaci zadośćuczynienia na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego?”.

Z zakresu rynku bankowego w roku 2017 Przewodniczący KNF skorzystał z uprawnień prokuratora w dwóch postępowaniach cywilnych w sprawie stwierdzenia nieważności, ewentualnie uchylecia uchwał walnych zgromadzeń podmiotów nadzorowanych, z czego według stanu na 31 grudnia 2017 r. jedno postępowanie zostało zakończone poprzez zasądzenie powództwa w związku z uznaniem żądania pozwu przez podmiot nadzorowany (zgodnie z wyrażanym też w toku procesu stanowiskiem Przewodniczącego KNF). Według stanu na 31 grudnia 2017 r. druga z tych spraw nie została zakończona.

Przewodniczący KNF korzystał także z uprawnień prokuratora w postępowaniach przed sądami rejestrowymi w zakresie wpisu danych dotyczących podmiotów nadzorowanych do KRS. W 2017 r. zostały skierowane 3 wystąpienia do sądów rejestrowych, oparte na art.

6 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, a dotyczące wykreślenia z KRS wpisów dokonanych bez wymaganych przepisami prawa decyzji autoryzacyjnych KNF.

Ponadto z zakresu rynku bankowego zaskarżono postanowienie referendarza sądowego Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w zakresie odmowy wykreślenia danych z urzędu w trybie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 700 z późn. zm.) przy udziale Komisji Nadzoru Finansowego i jednego z podmiotów rynku bankowego, w związku z dokonaniem wpisu bez spełnienia wymagań określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe. Następnie wniesiono apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w przedmiocie stwierdzenia braku podstaw do wykreślenia danych z urzędu. Apelacja została cofnięta na skutek dopełnienia przez podmiot wymogów określonych w odpowiednich przepisach ustawy - Prawo bankowe. W związku z cofnięciem środka odwoławczego Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie apelacyjne. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. sprawa została zakończona.

10.2. UDZIAŁ W PRACACH LEGISLACYJNYCH

Do ustawowych zadań KNF należy przygotowywanie projektów oraz udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym. Przygotowując projekty aktów prawnych UKNF współpracuje przede wszystkim z Ministerstwem Finansów. W procesie legislacyjnym prowadzonym przez organy, które na podstawie właściwych przepisów inicjują i prowadzą prace legislacyjne, UKNF pełni rolę opiniodawczą i doradczą. W ramach tych prac UKNF współpracował z Ministerstwem Cyfryzacji, Ministerstwem Rozwoju, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwem Sportu i Turystyki oraz z Ministrem - członkiem Rady Ministrów Koordynatorem Służb Specjalnych. W niniejszym rozdziale zawarto informacje o najistotniejszych, z punktu widzenia sprawowanego nadzoru, pracach legislacyjnych przebiegających z udziałem UKNF.

Wykaz rozporządzeń oraz projektów rozporządzeń i obwieszczeń, będących przedmiotem prac lub opinii UKNF w 2017 r. przedstawia Aneks 4.

USTAWY I PROJEKTY USTAW

Ustawa z dnia 26 stycznia 2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 245). Podstawowym celem ustawy jest realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 lipca 2015 r. sygn. akt K 41/12, zgodnie z którym art. 60 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych w zakresie, w jakim nie ogranicza środków nadzoru Komisji Nadzoru Finansowego nad działalnością małych kas, jest niezgodny z art. 22 w zw. z art. 31 ust. 3 i art. 58 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawa wprowadza m.in. definicję „małej kasy” celem odróżnienia tych podmiotów od pozostałych kas oraz zapewnienia adekwatnej kontroli i nadzoru nad podmiotami spełniającymi tę definicję.

Ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 724). Ustawa zawiera przepisy dostosowujące do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylającego dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE. Ustawą tą dokonano także implementacji

dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/57/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku (dyrektywa w sprawie nadużyć na rynku).

Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. poz. 819). Ustawa wdraża postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniającej dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 (Dz. U. UE L 60 z 28.02.2014, str. 34) i przewiduje kompleksową regulację problematyki kredytów związanych z nieruchomościami. Jednocześnie ustawa wprowadza zmiany w ustawie o kredycie konsumenckim, doprecyzowujące niektóre jej przepisy.

Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089). Ustawa zastąpiła ustawę z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000), umożliwiając wejście na rynek badań Jednostek Zainteresowania Publicznego nowym firmom audytorskim. Nowe rozwiązania mają wzmocnić niezależność i obiektywizm biegłych rewidentów i firm audytorskich, przyczynić się do poprawy jakości badań ustawowych oraz wzmocnienia nadzoru publicznego poprzez uniezależnienie od środowiska biegłych rewidentów. Ograniczenie przewagi konkurencyjnej dużych firm i otwarcie możliwości wejścia na rynek innym podmiotom ma wpłynąć na dekoncentrację rynku badań ustawowych. Na Komisję Nadzoru Audytowego nałożony został obowiązek bezpośredniego kontrolowania firm audytorskich, które badają jednostki zainteresowania publicznego, nakładania kar na firmy audytorskie w związku z nieprawidłowościami wykrytymi w trakcie kontroli oraz prowadzenia dochodzeń w sprawach przewinień dyscyplinarnych biegłych rewidentów w związku z badaniem ustawowym. Komisji Nadzoru Finansowego powierzono nadzór nad działalnością komitetów audytu. Ustawa zwiększa przejrzystość i poprawia jakość informacji na temat przeprowadzonego badania przekazywanych przez firmy audytorskie jednostkom badanym, organom nadzoru i innym zainteresowanym stronom oraz zwiększa odpowiedzialność za naruszenie przepisów poprzez zaostrzenie kar oraz rozszerzenie katalogu osób karanych.

Ustawa z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym i ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 2102). Ustawa stanowi wykonanie obowiązków ciążących na Rzeczypospolitej Polskiej, przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, str. 1) zmienionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/2340 z dnia 14 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych w odniesieniu do daty rozpoczęcia jego stosowania (Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 35), zwanym dalej „rozporządzeniem 1286/2014”. Realizacja tych obowiązków sprowadza się do wskazania Komisji Nadzoru Finansowego jako organu odpowiedzialnego za nadzór, przestrzeganie i egzekwowanie przepisów rozporządzenia 1286/2014 oraz nakładanie kar administracyjnych za nieprzestrzeganie przepisów tego rozporządzenia.

Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. poz. 2175). Ustawa ma na celu uszczelnienie systemu podatkowego od osób prawnych, tak aby zapewnić powiązanie wysokości płaconego podatku przez duże przedsiębiorstwa, w szczególności przedsiębiorstwa międzynarodowe, z faktycznym miejscem uzyskiwania przez nie dochodu i wyeliminowania negatywnych działań zwanych „optymalizacją podatkową”.

Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz. U. poz. 2361). Ustawa realizuje dwa zasadnicze cele. Pierwszym z nich

(głównym) jest transpozycja do polskiego porządku prawnego dyrektywy 2015/2302. Drugi stanowi poprawę funkcjonujących już rozwiązań prawnych, w szczególności w zakresie zabezpieczeń podróży przed skutkami niewypłacalności organizatorów turystyki i przedsiębiorców ułatwiających nabywanie usług turystycznych.

Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (Dz. U. 2491). Ustawa dotyczy wprowadzenia nowych unormowań ograniczających skalę oszustw podatkowych, w tym „luki” w podatku VAT, poprzez m.in. zwiększenie zadań i uprawnień Krajowej Administracji Skarbowej. Ze względu na konieczność pilnego i zdecydowanego przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego dla wyłudzeń skarbowych, w szczególności w zakresie VAT, a także innych przestępstw z nimi związanych (np. polegających na wystawianiu pustych faktur) przygotowano przedmiotową ustawę. Zgodnie z diagnozą projektodawców, podzielonej przez parlament, państwo musi skuteczniej zapobiegać, wykrywać i ścigać przestępstwa skarbowe. W tym celu konieczna jest wymiana informacji i współpraca pomiędzy organami władzy publicznej a podmiotami sektora finansowego. Zgodnie z przepisami ustawy rozszerzeniu uległ katalog podmiotów, którym bank oraz spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa mają obowiązek udzielania informacji stanowiących tajemnicę odpowiednio bankową oraz zawodową.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 8). Konieczność nowelizacji ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, 1089, 1926 i 2102) wynikała z uzasadnionej opinii Komisji Europejskiej skierowanej w dniu 17 maja 2017 r. do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w związku z brakiem zawiadomienia o środkach transpozycji do prawa krajowego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/51/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2003/71/WE i 2009/138/WE oraz rozporządzenia 1060/2009, 1094/2010 i 1095/2010 w zakresie uprawnień Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych) oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) (Omnibus II). Ustawa w art. 2 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych. Zmiany dotyczą treści art. 5 tej ustawy, określającego liczbę członków zarządu Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKKE S.A.). Natomiast w art. 3 wprowadza zmianę w ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. poz. 238 oraz z 2017 r. poz. 1089 i 1199), polegającą na ustaleniu minimalnej wartości nominalnej obligacji podporządkowanej na poziomie 400 tys. zł lub równowartości tej kwoty wyrażonej w innej walucie, ustalonej przy zastosowaniu średniego kursu tej waluty ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu podjęcia decyzji emitenta o emisji.

Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. 2486). Ustawa określa zasady wykonywania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz dystrybucji reasekuracji. Wdraża:

1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (Dz. Urz. UE L 26 z 02.02.2016, str. 19);

2) w zakresie swojej regulacji dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 349, Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, str. 8, Dz. Urz. UE L 188 z 13.07.2016, str. 28, Dz. Urz. UE L 273 z 08.10.2016, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 64 z 10.03.2017, str. 116). Wejście w życie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń wiąże się z utratą mocy następującego aktu prawnego - ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077 oraz z 2017 r. poz. 60 i 2486).

Projekt ustawy zmieniającej ustawę o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Projekt przewiduje wprowadzenie zmian

w zakresie znacznego ograniczenia obowiązków depozytariusza, polegających na m.in. wprowadzeniu zmian w reprezentacji funduszu w przypadku cofnięcia lub wygaśnięcia zezwolenia towarzystwa funduszy inwestycyjnych (w takiej sytuacji, zgodnie z projektem, pełnienie tej funkcji miałyby zostać powierzone towarzystwu funduszy inwestycyjnych wyznaczonemu przez Komisję Nadzoru Finansowego) oraz w zakresie wprowadzenia zasady, iż likwidatorem funduszu inwestycyjnego jest towarzystwo zarządzające tym funduszem inwestycyjnym przed dniem wystąpienia przesłanki rozwiązania funduszu. Na dzień 31 grudnia 2017 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego wydał negatywną opinię, która została przekazana do Ministerstwa Finansów.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw

Projekt przewiduje zmiany w:

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1127),
- w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1289, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.),
- ustawie z dnia 25 lipca 2014 r. o specjalnym podatku węglowodorowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 979, z późn. zm.).

Celem projektu jest dokonanie niezbędnych zmian krajowego porządku prawnego w związku z wejściem w życie europejskich regulacji dotyczących rynku kapitałowego, tj.:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającej dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. U. L 173 z 12.6.2014, str. 349-496), dalej: „dyrektywa MiFID II”,
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1034 z dnia 23 czerwca 2016 r. zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych (Dz. U. L 175 z 30.06.2016, str. 8),
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. U. L 173 z 12.6.2014, str. 84-148), dalej: „rozporządzenie MiFIR”,
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1033 z dnia 23 czerwca 2016 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w sprawie rynków instrumentów finansowych, rozporządzenie (UE) nr 596/2014 w sprawie nadużyć na rynku oraz rozporządzenie (UE) nr 909/2014 w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych (Dz. U. L 175 z 30.06.2016, str. 1-7),

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/2365 w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 1), dalej „rozporządzenie 2015/2365”,
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniającego dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 1), dalej „rozporządzenie 2016/1011”.

Dyrektywa MiFID II i rozporządzenie MiFIR łącznie stanowią ramy prawne regulujące wymogi mające zastosowanie do firm inwestycyjnych, rynków regulowanych, dostawców usług w zakresie udostępniania informacji oraz firm z państw trzecich świadczących usługi inwestycyjne lub prowadzące działalność inwestycyjną w Unii Europejskiej. Dyrektywa MiFID II obejmuje przepisy regulujące udzielanie zezwoleń na prowadzenie działalności, nabywanie znacznego pakietu akcji, korzystanie ze swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, warunki działalności firm inwestycyjnych w celu zapewnienia ochrony inwestorów, uprawnienia organów nadzoru macierzystego państwa członkowskiego i przyjmującego państwa członkowskiego oraz system nakładania kar. Rozporządzenie MiFIR określa wymogi w zakresie podawania do publicznej wiadomości danych dotyczących przejrzystości obrotu oraz ujawniania danych transakcyjnych właściwym organom, usuwa bariery utrudniające niedyskryminacyjny dostęp do systemów rozliczeń, reguluje obowiązkowy obrót instrumentami pochodnymi w systemach zorganizowanych, szczególne działania nadzorcze w zakresie instrumentów finansowych oraz pozycji w instrumentach pochodnych, jak również świadczenie usług przez firmy z państw trzecich nieposiadające oddziału.

Rozporządzenie 2015/2365 zawiera regulacje dotyczące zwiększenia przejrzystości rynków transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT - z ang. „Securities Financing Transaction”). Przykładowymi transakcjami SFT są: (i) udzielanie lub otrzymywanie pożyczek papierów wartościowych, (ii) odkup lub transakcje reverse repo na papierach wartościowych i praw gwarantowanych (powszechnie znane, jako repo i revers repo), (iii) transakcje buy-sell-back i sell-buy back papierów wartościowych, towarów i praw gwarantowanych oraz (iv) transakcje związane z zarządzaniem zabezpieczeniami.

Rozporządzenie 2015/2365 zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia właściwym organom uprawnienia do stosowania kar administracyjnych i innych środków administracyjnych w przypadku naruszeń przepisów tego rozporządzenia.

Projekt wprowadza do polskiego porządku prawnego również przepisy zapewniające stosowanie rozporządzenia 2016/1011 wprowadzającego wspólne ramy prawne mające na celu zapewnienie dokładności i rzetelności indeksów stosowanych w Unii jako wskaźniki referencyjne w instrumentach i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych. Niniejsze rozporządzenie przyczynia się w ten sposób do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, zapewniając jednocześnie wysoki poziom ochrony konsumentów i inwestorów. sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt był przedmiotem prac w Sejmie RP.

Projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw.

Celem projektu ustawy jest wprowadzenie podstawy dla obligatoryjnej dematerializacji akcji na okaziciela i akcji imiennych spółek akcyjnych oraz spółek komandytowo-akcyjnych poza zakresem unormowanym w art. 5 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, który jest skierowany do spółek publicznych, i to w związku z wprowadzeniem akcji do organizowanego systemu obrotu (obróć regulowany i alternatywny system obrotu). Zaproponowana regulacja stworzy możliwości zmniejszenia kosztów i zwiększenia bezpieczeństwa obrotu akcjami spółek nienotowanych na rynku regulowanym. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt był przedmiotem uzgodnień.

Pakiet „Konstytucja biznesu” obejmujący:

- **Projekt ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym.** Projekt dotyczy kompleksowego uregulowania zasad uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terenie RP poprzez zgromadzenie tych zasad w jednej projektowanej ustawie;
- **Projekt ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.** Projekt dotyczy wprowadzenia regulacji, które usprawnią funkcjonowanie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz Pojedynczego Punktu Kontaktowego, który zostanie zastąpiony przez Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy (PIP), co ułatwi podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej oraz usprawni i uprości proces rejestracji oraz dokonywania zmiany danych wpisywanych do CEIDG;
- **Projekt ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców.** Projekt dotyczy kompleksowego uregulowania nowej instytucji - Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Podstawowym zadaniem Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców będzie dbanie o właściwe wdrożenie w praktyce zasad „Konstytucji Biznesu”. Chodzi o lepszą ochronę interesów mikro-, małych i średnich firm, poprawę środowiska prawnego, w którym funkcjonują oraz zapewnienie bardziej partnerskich relacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej;
- **Projekt ustawy - Prawo przedsiębiorców.** Projekt dotyczy zastąpienia ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w celu przebudowy i reformy prawno-instytucjonalnego otoczenia przedsiębiorców oraz wykonywanej przez nich działalności gospodarczej w związku z realizacją "Planu na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju" oraz "Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju";
- **Projekt ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej.** Projekt dotyczy określenia zasad wprowadzenia zmian w szeregu ustaw odrębnych, będących konsekwencją uchwalenia ustawy - Prawo przedsiębiorców oraz innych ustaw z pakietu "Konstytucji Biznesu".

Celem pakietu "Konstytucja Biznesu" jest urzeczywistnienie konstytucyjnej zasady wolności działalności gospodarczej oraz innych konstytucyjnych zasad ważnych dla przedsiębiorców, a także wprowadzenie zmian w polskiej rzeczywistości gospodarczej. Na dzień 31 grudnia 2017 r. pakiet był przedmiotem prac w Sejmie RP.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Celem projektu jest zabezpieczenie wypłat świadczeń z tytułu szkód na osobie w stosunku do osób, względem których wyczerpała się suma gwarancyjna ustalona w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego w okresie przed wejściem w życie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt był przedmiotem prac w Sejmie RP.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz o zmianie innych ustaw. Podstawowym celem projektu jest dostosowanie krajowych regulacji dotyczących sposobu świadczenia usług płatniczych do postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego (Dz. U. L 337 z 23.12.2015, s. 35-127).

Nowa dyrektywa z 2015 r. - a w ślad za nią wskazany projekt ustawy - rozszerza zakres wcześniejszej dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego obejmując nowe usługi płatnicze (usługa inicjowania transakcji płatniczej, usługa dostępu do informacji o rachunku) i nowe kategorie dostawców usług płatniczych (dostawca świadczący usługę inicjowania transakcji płatniczej oraz dostawca świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku, mała instytucja płatnicza), a także zmodyfikowano zakres wyłączeń z ustawy. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt był przedmiotem prac Rady Ministrów.

Projekt ustawy o Centralnej Bazie Rachunków. Podstawowym celem ustawy jest ułatwienie lokalizowania składników majątkowych pochodzących z przestępstwa. Ponadto jej zadaniem jest także umożliwienie szybkiego uzyskania przez komorników sądów i organy egzekucyjne pełnej informacji o potencjalnych miejscach przechowywania przez dłużników wartości majątkowych.

Informacje z CBR będą wykorzystywane na potrzeby realizacji zadań ustawowych sądów, prokuratury, właściwych służb - Policji, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Krajowej Informacji Skarbowej, organów kontroli skarbowej, organów administracji skarbowej, organów skarbowych, organów celno-skarbowych, organów egzekucyjnych prowadzących egzekucję administracyjną należności pieniężnych, KNF i komorników sądowych. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt ustawy znajdował się na etapie prac rządowych.

Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw. Celem projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw jest zmiana przepisów regulujących problematykę transakcji płatniczych wykonanych z użyciem nieprawidłowego unikatowego identyfikatora. Projektowane przepisy mają umożliwić skuteczne odzyskiwanie kwot transakcji płatniczych wykonanych z użyciem błędnych numerów rachunków płatniczych, których to kwot płatnikom nie udało się odzyskać w wyniku działań podejmowanych przez ich dostawcę. Projekt ustawy stanowi częściowe wdrożenie do polskiego porządku prawnego, tj. w zakresie art. 88, postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego. Celem transponowanego ww. postanowienia dyrektywy jest wyposażenie dostawcy usług płatniczych w uprawnienie do przekazania płatnikowi informacji umożliwiających mu zgłoszenie roszczenia prawnego w celu odzyskania kwoty transakcji płatniczej wykonanej z użyciem błędnego unikatowego identyfikatora w przypadku, gdy odbiorca nie odda tej kwoty dobrowolnie, a także stworzenie podstawy prawnej do podjęcia tych działań we współpracy dostawcy płatnika z dostawcą odbiorcy. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt był przedmiotem prac w Sejmie RP.

Projekt ustawy o restrukturyzacji kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta polska oraz o wprowadzeniu zakazu udzielania takich kredytów. Projekt ustawy zakłada m.in.: całkowity zakaz wprowadzania na rynek kredytów/pożyczek walutowych, korektę prawa bankowego - możliwość zwrotu mieszkania i rozwiązania umowy kredytowej, ustawowe rozłożenie strat banków w czasie niezależnie od rozwiązań zawartych w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości, utratę ważności już funkcjonujących tytułów egzekucyjnych. Zgodnie z projektem restrukturyzacja kredytów jest dobrowolna i może zostać przeprowadzona w okresie 2 lat od wejścia w życie ustawy. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt był przedmiotem prac w Sejmie RP.

Projekt ustawy o szczególnych zasadach restrukturyzacji walutowych kredytów mieszkaniowych w związku ze zmianą kursu walut obcych do waluty polskiej. Projekt ustawy proponuje kredytobiorcom, w przypadku których wartość kredytu w stosunku do zabezpieczenia przekracza odpowiednio poziom 80% i więcej, zawarcie wspólnie z bankiem nowej umowy dotyczącej nowego przeliczenia, jeżeli chcą z tego skorzystać, żeby wyzbyć się ryzyka walutowego, i przeliczenie ich zadłużenia na datę przed dniem zawarcia takiej umowy, po kursie bieżącym. Proponuje się również, aby wyliczyć koszty, tak jakby był to kredyt złotowy, wyliczyć różnicę odsetkowo-kosztową i w tej części określić, jaka to jest kwota, żeby doszło do podziału tego ryzyka pomiędzy bank a klienta. Bank umorzyłby 50% tak wyliczonej kwoty. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt był przedmiotem prac w Sejmie RP.

Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zasadach zwrotu niektórych należności wynikających z umów kredytu i pożyczki. Celem projektu jest eliminacja skutków pobierania od konsumentów nienależnego świadczenia w postaci nadmiernie wysokich spreadów walutowych. Projektowana ustawa określa zasady zwrotu niektórych należności wynikających z zabezpieczonych hipoteką umów kredytu o kredyt denominowany lub kredyt indeksowany oraz umów pożyczki o pożyczkę denominowaną lub

pożyczkę indeksowaną, zawartych pomiędzy kredytodawcą i konsumentem. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt na etapie prac sejmowych w Komisji Finansów Publicznych.

Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Projekt dotyczy zmiany mechanizmu zapewnienia wsparcia finansowego osobom, które na skutek obiektywnych okoliczności znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a jednocześnie są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie dla ich budżetów domowych; wprowadzenia nowego instrumentu wspierającego dobrowolną restrukturyzację kredytów denominowanych lub indeksowanych do walut innych niż te, w których kredytobiorcy uzyskują dochody. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt znajdował się na etapie prac sejmowych w Komisji Finansów Publicznych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw. Celem projektowanej regulacji jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczestników rynku finansowego, w tym osób korzystających z usług finansowych świadczonych poprzez platformy internetowe. Projektowane przepisy wprowadzają rozwiązania mające na celu zapobieganie nadużyciom na rynku finansowym dokonywanym przy wykorzystaniu sieci Internet przez podmioty nieuprawnione do świadczenia usług finansowych. W tym zakresie projekt odpowiada przede wszystkim na zagrożenia identyfikowane na rynku FOREX, tj. nadużycia na rynku finansowym dokonywane przy wykorzystaniu sieci Internet przez podmioty nieuprawnione do świadczenia usług finansowych, niemniej wprowadzane mechanizmy ochrony nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego będą obejmowały wszystkie sektory tego rynku nadzorowane przez Komisję Nadzoru Finansowego. Dodatkowym elementem proponowanych zmian jest umożliwienie wymiany informacji między KNF, Narodowym Bankiem Polskim, ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych, Bankowym Funduszem Gwarancyjnym i Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w celu umożliwienia wykonywania ich ustawowych zadań.

Istotną część proponowanych zmian stanowią rozwiązania dotyczące optymalizacji relacji organu nadzoru z podmiotami nadzorowanymi - chodzi o rozwiązania zwiększające pewność prawa po stronie uczestników rynku finansowego, wspierające rozwój innowacyjność sektora finansowego oraz poprawę dialogu między KNF i sektorami nadzorowanymi. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt był przedmiotem konsultacji zewnętrznych prowadzonych przez Ministra Rozwoju i Finansów.

Projekt ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. Projekt jest odpowiedzią na gwałtowne rozbudowanie architektury systemów teleinformatycznych, w tym operacji na dużych zasobach danych, oraz rosnącą liczbą transakcji dokonywanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz rozwój usług kluczowych, cyfrowych i usług świadczonych przez administrację publiczną. Możliwości jakie oferują nowoczesne technologie cyfrowe wykorzystywane są też w celu popełniania przestępstw z wykorzystaniem Internetu, czy też prowadzenia działań o charakterze terrorystycznym; powyższe uwarunkowania wymagały rozbudowy systemu cyberbezpieczeństwa państw członkowskich Unii Europejskiej; w tym celu została przyjęta dnia 6 lipca 2016 r. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (Dz. U. UE 2016 L 194, s. 1). Niniejszy projekt stanowi zatem wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy 2016/1148. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt znajdował się na etapie rządowego procesu legislacyjnego.

Projekt ustawy o jawności życia publicznego. Celem projektu jest wzmocnienie transparentności i efektywności działań organów Rzeczypospolitej Polskiej, w tym zarządzania jego majątkiem, kontroli społecznej nad funkcjonowaniem władz publicznych oraz mechanizmów antykorupcyjnych w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt znajdował się na etapie rządowego procesu legislacyjnego.

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym. Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zmian do szeregu ustaw, których głównym celem jest uproszczenie i ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. Powinny one stworzyć lepsze warunki dla podejmowania przez przedsiębiorców (podatników) inicjatyw rozwijających ich

podstawowe aktywności, odciążając ich w wypełnianiu obowiązków biurokratycznych. W związku z tym projekt zakłada wprowadzenie regulacji skierowanych na redukcję obciążeń administracyjnych nakładanych na przedsiębiorców, rozszerzenie już obowiązujących uprawnień na szerszą kategorię podmiotów, dokonuje wyjaśnienia ujawnionych wątpliwości interpretacyjnych związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej oraz wprowadza zwolnienia podatkowe dla przedsiębiorców i narzędzia minimalizujące ryzyko związane z obciążeniami podatkowymi oraz prowadzeniem kontaktów biznesowych z kontrahentami, którzy okazali się nierzetelni. Komisja przedstawiła uwagi do nowego brzmienia art. 74 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.), zgodnie z którym zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe podlega przechowywaniu przez okres 5 lat. Ponadto Komisja Nadzoru Finansowego, uwzględniając cele i rozwiązania projektu, przedstawiła postulaty legislacyjne wypracowane w ramach prac międzyresortowego Zespołu roboczego ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech). Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt znajdował się na etapie rządowego procesu legislacyjnego.

Projekt ustawy o ochronie danych osobowych oraz projekt ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o ochronie danych osobowych. Projekty mają zapewnić możliwość stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1). Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekty znajdowały się na etapie rządowego procesu legislacyjnego.

Projekt ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej. Po śmierci przedsiębiorcy możliwości dokonywania bieżących działań w ramach przedsiębiorstwa takich jak sprzedaż towarów i świadczenie usług oraz regulowanie zobowiązań wobec pracowników czy kontrahentów są poważnie ograniczone. Znacząco zmniejsza to możliwość kontynuacji działalności przedsiębiorstwa przez następcę prawnego przedsiębiorcy po przeprowadzeniu działu spadku. Podobna sytuacja dotyczy prowadzenia wspólnej działalności gospodarczej w formie spółek cywilnych. Śmierć wspólnika niejednokrotnie powodować może zagrożenie dla istnienia spółki. Podstawowym celem projektu jest zapewnienie przedsiębiorcom będącym osobami fizycznymi, warunków do zachowania ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa po ich śmierci, przy uwzględnieniu, że przedsiębiorstwo należy postrzegać jako dobro prawne, mające nie tylko wartość majątkową i gospodarczą, ale także społeczną. Pośrednim celem regulacji jest wzmocnienie ochrony praw osób trzecich związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt znajdował się na etapie rządowego procesu legislacyjnego.

Projekt ustawy o zasadach badania niekaralności kandydatów ubiegających się o zatrudnienie w podmiotach sektora finansowego. Projekt proponuje uregulowanie zasad weryfikacji informacji dotyczących niekaralności kandydata ubiegającego się o zatrudnienie w podmiotach sektora finansowego. Biorąc pod uwagę skalę ryzyk wiążących się z działalnością tych podmiotów dla stabilności systemu finansowego oraz interesów szerokiej rzeszy uczestników rynku (w tym konsumentów) wydaje się niezbędnym, aby pracodawcy sektora finansowego byli uprawnieni do badania niekaralności kandydatów ubiegających się o zatrudnienie w tych podmiotach, w szczególności na stanowiskach związanych z zarządzaniem mieniem pracodawcy lub osób trzecich, dostępem do informacji prawnie chronionych lub wymagających podejmowania decyzji obarczonych wysokim ryzykiem. Również w podmiotach działających na rzecz podmiotów sektora finansowego (takich jak outsourcerzy, agenci), nie ma możliwości weryfikacji kandydatów do pracy pod względem niekaralności, co czyni te podmioty mniej konkurencyjnymi na rynku międzynarodowym i może utrudniać pozyskanie nowych klientów. Należy zatem, zdaniem projektodawców, uregulować ten obszar. Na dzień 31 grudnia 2017 r. projekt znajdował się na etapie rządowego procesu legislacyjnego.

10.3. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ INNOWACJI FINANSOWYCH (FINTECH)

Dostrzegając istotność wpływu nowoczesnych technologii na rozwój rynku finansowego w Polsce, z inicjatywy UKNF oraz Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Rozwoju powołany został *Zespół roboczy ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech)*, którego prace są koordynowane przez UKNF.

Celem prac Zespołu była identyfikacja barier natury prawnej, regulacyjnej i nadzorczej dla rozwoju innowacji finansowych w Polsce oraz przygotowanie propozycji rozwiązań i działań, które mogłyby wyeliminować lub ograniczyć zidentyfikowane bariery.

Zespół składał się z przedstawicieli 22 instytucji, obejmując szeroką reprezentację instytucji publicznych (regulatorów, nadzorców) oraz przedstawicieli rynku (zarówno nadzorowanego, jak i nienadzorowanego). W ramach prac Zespołu przeanalizowano ponad 100 barier dla rozwoju sektora FinTech zidentyfikowanych przez uczestników rynku.

Prace Zespołu koncentrowały się na obszarach, które mają wpływ na wzrost innowacyjności, z równoczesnym zachowaniem bezpieczeństwa oferowanych usług, tak aby nie podważyć zaufania klientów do rynku finansowego.

W trakcie prac Zespołu, UKNF podjął szereg działań w zakresie wspierania przez nadzór rozwoju innowacji finansowych w Polsce, w tym w szczególności:

- a) w serwisie internetowym KNF uruchomiona została podstrona internetowa poświęcona obszarowi FinTech wraz z odniesieniem do opisów realizowanych procesów licencyjnych i rejestrowych,
- b) w strukturze UKNF powołana dedykowana komórka organizacyjna ds. rozwoju innowacji finansowych odpowiedzialna m.in. za koordynację spraw prowadzonych w Urzędzie w zakresie innowacji finansowych oraz prowadzenie dialogu z uczestnikami rynku z sektora FinTech,
- c) w dniu 17 listopada 2017 r. UKNF opublikował „*Raport z prac Zespołu roboczego ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech)*”. W Raporcie przedstawiono zidentyfikowane bariery dla rozwoju sektora FinTech w Polsce, działania podjęte przez Zespół w celu ich usunięcia oraz propozycje rozwiązań i rekomendowanych dalszych działań po stronie właściwych organów i podmiotów, które przyczynią się do stworzenia w Polsce przyjaznego środowiska regulacyjno-nadzorczego dla rozwoju sektora innowacji finansowych. Raport został przedstawiony podczas zorganizowanej z inicjatywy UKNF konferencji „Polska jako regionalne centrum innowacji finansowych - prezentacja Raportu Zespołu roboczego ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech) w Polsce”, która odbyła się 17 listopada 2017 r. w ramach Kongresu 590 w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego-G2A Arena w Jasionce koło Rzeszowa.
- d) UKNF podjął decyzję o wdrożeniu Programu Innovation Hub, czyli procedury informacyjno-szkoleniowej, w ramach której nadzór podejmie działania informacyjne z obszaru regulacyjno-prawnego dla podmiotów sektora FinTech.

10.4. DZIAŁANIA EDUKACYJNE I INFORMACYJNE

UKNF, wypełniając ustawowe zadanie organu nadzoru w zakresie upowszechniania wiedzy z zakresu funkcjonowania rynku finansowego, prowadzi od 2009 roku projekt Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku - CEDUR, w ramach którego w okresie objętym sprawozdaniem realizowana była głównie działalność szkoleniowa oraz wydawnicza. W roku 2017 zorganizowano 84 seminaria szkoleniowe, warsztaty i spotkania prowadzone przez pracowników UKNF, skierowane przede wszystkim do podmiotów nadzorowanych przez KNF ze wszystkich sektorów rynku finansowego, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania, instytucji ochrony praw konsumentów, a także środowiska szkolnego, w których uczestniczyło łącznie ponad 6,6 tysięcy słuchaczy. Zestawienie wydarzeń zorganizowanych w ramach projektu CEDUR w 2017 r. przedstawia Aneks 7.

Ponadto zorganizowano udział przedstawicieli UKNF w charakterze prelegentów w ponad 80 wydarzeniach zewnętrznych, tj. panelach, kongresach i konferencjach.

W okresie objętym sprawozdaniem wydano nakładem KNF następujące broszury o charakterze edukacyjnym: *Whistleblowing w bankach*, *Działalność Komisji Nadzoru Finansowego w orzecznictwie sądów administracyjnych cz. IV. - nadzór nad rynkiem kapitałowym*, *Zysk a ryzyko na rynku Forex* oraz *Bankowość elektroniczna w teorii i praktyce. Materiały edukacyjne dla środowiska szkolnego*.

W ramach działań skierowanych do środowiska szkolnego UKNF, po raz trzeci koordynował na poziomie krajowym międzynarodowe przedsięwzięcie Global Money Week - "Światowy Tydzień Pieniądza", które w 2017 r. przebiegało pod hasłem „Learn. Save. Earn” - „Ucz się. Oszczędzaj. Zarabiaj”. Inicjatorem i koordynatorem akcji jest Child & Youth Finance International (CYFI), organizacja pożytku publicznego działająca we współpracy z OECD.

W 2017 r. w akcji wzięło udział 87 szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z całej Polski oraz jedna biblioteka. Akcją objętych zostało ok. piętnaście tysięcy dzieci i młodzieży, w tym również dzieci w wieku przedszkolnym.

Ponadto UKNF we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji włączył się w pilotażową edycję Światowego Tygodnia Inwestora organizując warsztaty dla nauczycieli pogłębiające wiedzę nt. inwestowania na rynku finansowym. Warsztaty odbyły się 6 października 2017 r. w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego. World Investor Week - Światowy Tydzień Inwestora (WIW) jest nową inicjatywą o zasięgu globalnym powołaną do życia przez Międzynarodową Organizację Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO) na rzecz zwiększenia świadomości społecznej na temat roli edukacji oraz ochrony inwestorów na rynku finansowym.

Przedstawiciele UKNF brali również udział w pracach *Zespołu roboczego ds. działań edukacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku finansowego*, powołanego przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego. W ramach prac Zespołu UKNF przekazał do Ministerstwa Finansów propozycję głównego priorytetu edukacji finansowej wraz z priorytetami szczegółowymi, a także szczegółowe propozycje zagadnień w zakresie celów kształcenia i treści nauczania nowej podstawy programowej przedmiotów *podstawy przedsiębiorczości* oraz *wiedza o społeczeństwie* dla szkół ponadpodstawowych. Ponadto w ramach konsultacji publicznych UKNF przekazał do Ministerstwa Edukacji Narodowej uwagi do projektu *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego, pięcioletniego technikum oraz branżowej szkoły II stopnia* w zakresie przedmiotu *podstawy przedsiębiorczości*.

Inną formą działań edukacyjnych skierowanych do środowiska akademickiego była organizacja VI edycji Konkursu o Nagrodę Przewodniczącego KNF za najlepszą pracę doktorską z zakresu rynku finansowego, a także spotkania Przewodniczącego KNF ze studentami.

SERWIS INTERNETOWY

Głównym narzędziem prowadzenia przez UKNF działań informacyjnych jest serwis internetowy, w którym w 2017 r. odnotowano ponad 6 mln odsłon. Informacje prezentowane w serwisie internetowym dotyczące Komisji, jako organu nadzoru nad rynkiem finansowym obejmują m.in. zadania i skład Komisji, komunikaty z posiedzeń, strukturę organizacyjną Urzędu Komisji, zadania departamentów, zamówienia publiczne, ogłoszenia o pracy oraz listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego. Treść listy ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego - wg stanu na 31 grudnia 2017 r., została przedstawiona w Aneksie 8. Ponadto serwis zawiera informacje na temat nadzorowanych rynków - aktualne zestawienia podmiotów działających na poszczególnych rynkach, dane finansowo-statyczne, publikacje (raporty i opracowania tematyczne), akty prawne, w tym

także akty prawa wspólnotowego, informacje na temat aktywności w ramach instytucji UE i inne.

23 czerwca 2017 r. uruchomiona została nowa strona internetowa www.knf.gov.pl, oparta na nowej identyfikacji wizualnej Komisji. Intencją utworzenia nowej witryny KNF było przekazanie informacji w sposób bardziej przejrzysty, a także ułatwienie procesu wyszukiwania podmiotów nadzorowanych oraz informacji o podmiotach znajdujących się na „Liście ostrzeżeń publicznych KNF”.

Nowy moduł na stronie KNF to "projekty". Są to zakładki, w których w jednym miejscu zebrane są informacje o kluczowych projektach lub działaniach Komisji dotyczących ważnych z punktu widzenia funkcjonowania rynku finansowego tematów, np. "FinTech", "Forex", "MAR" oraz „ASI” oraz o projekcie edukacyjnym KNF - Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku "CEDUR".

Wraz z nową odsłoną strony internetowej KNF uruchomiona została aplikacja mobilna „KNF Alert”, która umożliwia łatwy dostęp do „Listy ostrzeżeń publicznych KNF” oraz najnowszych komunikatów Komisji. Najważniejszą funkcją aplikacji są powiadomienia, które wyświetlają się na urządzeniu mobilnym w sytuacji, kiedy na listę ostrzeżeń publicznych KNF wpisany zostanie nowy podmiot lub kiedy Komisja przekazuje ważną informację dla uczestników rynku finansowego.

W 2017 roku w mediach ukazało się 59 546 materiałów zawierających odniesienia do Komisji Nadzoru Finansowego, z czego: w Internecie - 52 763, prasie - 4156 oraz radiu i telewizji - 2627.

Współpracując z mediami, UKNF prowadzi otwartą politykę komunikacyjną. Zadania w tym zakresie obejmują, m.in.:

- publiczne prezentowanie stanowisk oraz wyników prac Komisji i jej Urzędu,
- informowanie o działaniach, inicjatywach i programach podejmowanych przez Komisję i Urząd,
- komentowanie wydarzeń na rynku finansowym,
- odpowiadanie na pytania przedstawicieli mediów.

ROZPATRYWANIE WNIOSKÓW O DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

Zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764, z późn. zm.) Komisja jest zobowiązana do udostępnienia w określonym zakresie informacji na stronach podmiotowych „Biuletynu Informacji Publicznej” (BIP), wydzielonych, jako autonomiczna część serwisu internetowego Komisji. Na mocy ustawy o dostępie do informacji publicznej w 2017 r. do UKNF wpłynęło 601 wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

KAMPANIA SPOŁECZNA - „ZANIM”

W styczniu 2017 r. UKNF kontynuował kampanię społeczną - „Zanim”, we współpracy z mediami publicznymi - Telewizją Polską SA oraz Polskim Radiem SA. Celem kampanii było zwrócenie uwagi klientów na bezpieczne i świadome oszczędzanie na rynku finansowym oraz zwiększenie świadomości klientów co do legalności działalności podmiotów na rynku finansowym. Jednocześnie w kampanii wskazano źródła informacji w postaci Komisji Nadzoru Finansowego, w której klienci mogą sprawdzić, czy firma, z której usług chcą skorzystać posiada stosowne zezwolenie. W ramach kampanii wyemitowano 30-sekundowe spoty wskazujące na konieczność sprawdzania podmiotów, z którymi klient zamierza podjąć współpracę. Kampanię społeczno-informacyjną w mediach publicznych wspiera strona internetowa: https://www.knf.gov.pl/Kampania_informacyjna_Zanim.

10.5 WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI PAŃSTWOWYMI ORAZ PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI

WSPÓŁPRACA W RAMACH KOMITETU STABILNOŚCI FINANSOWEJ (KSF)

Ustawa z 5 sierpnia 2015 r. *o nadzorze makroostrożnościowym nad rynkiem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* wyposażyla Komitet Stabilności Finansowej w kompetencje w zakresie nadzoru makroostrożnościowego i zarządzania kryzysowego. W Komitecie Stabilności Finansowej są reprezentowane cztery najważniejsze instytucje wchodzące w skład sieci bezpieczeństwa finansowego w Polsce, tj. Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego, Ministerstwo Finansów oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny. W zakresie nadzoru makroostrożnościowego posiedzeniach Komitetu przewodniczy Prezes NBP, zaś w zakresie zarządzania kryzysowego Minister Finansów.

W 2017 r. odbyło się pięć posiedzeń Komitetu Stabilności Finansowej w zakresie nadzoru makroostrożnościowego. Podczas posiedzeń KFS-M istotnym punktem obrad była kontynuacja kwestii ryzyka kredytów mieszkaniowych w walutach obcych. Przedłużono działalność Grupy Robocza ds. Ryzyka Walutowych Kredytów Mieszkaniowych do 10 sierpnia 2017 r., decyzją KSF z 13 stycznia 2017 r. Na styczniowym posiedzeniu, przewodniczący Grupy przedstawił projekt pakietu 9 rekomendacji KFS-M w zakresie restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych skierowanych do Ministra Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Rekomendacje skierowane do Komisji Nadzoru Finansowego dotyczyły:

- modyfikacji metodyki BION tak, aby umożliwić przypisanie odpowiednich poziomów narzutów kapitałowych nieuwzględnianym do tej pory czynnikom ryzyka związanych z portfelem walutowych kredytów mieszkaniowych,
- uzupełnienia obecnych wymogów KNF z filara II o dodatkowe czynniki ryzyka związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi,
- wydania rekomendacji nadzorczej dotyczącej dobrych praktyk przy restrukturyzacji portfeli walutowych kredytów mieszkaniowych.

W związku z przyjęciem rekomendacji KSF zatwierdził poszerzenie zakresu prac Grupy o współpracę z adresatami rekomendacji. Po wygaśnięciu mandatu kwestie realizacji rekomendacji przejęła stała Grupa Robocza.

Na posiedzeniach 24 marca 2017 r. i 15 września 2017 r. omówiono wyniki cyklicznych ankiet pt. *Ocena ryzyka systemowego przez instytucje sieci bezpieczeństwa finansowego*. Jej wyniki niezmiennie wskazywały, że najbardziej istotnym rodzajem ryzyka dla stabilności systemu finansowego pozostaje portfel kredytów walutowych. Podkreślono, że Rekomendacja KSF-M dotycząca restrukturyzacji kredytów walutowych stworzyła możliwość i wskazała narzędzia, które mogą sprzyjać ograniczeniu ryzyka.

Na posiedzeniach KSF-M poświęcano również uwagę możliwym skutkom wprowadzenia w życie wymogów MREL, czyli minimalnych kwalifikowanych zobowiązań przeznaczonych na pokrycie strat w sytuacji uporządkowanej likwidacji banków.

Na wniosek Komisji Nadzoru Finansowego w grudniu 2017 roku Komitet wydał opinię w zakresie identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SIIs) oraz o nałożeniu na nie bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym⁴¹.

⁴¹ Zob. więcej: Rozdział 5.1 *Sprawozdania...* „Identyfikacja innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SIIs)”.

WSPÓŁPRACA Z KOMISJĄ NADZORU AUDYTOWEGO (KNA) I MINISTERSTWEM FINANSÓW (MF) ORAZ ŚRODOWISKIEM BIEGŁYCH REWIDENTÓW

W UKNF działa powołany przez Przewodniczącego KNF, Komitet do spraw relacji z biegłymi rewidentami. W 2017 r. Komitet ds. relacji z biegłymi rewidentami w ramach wykonywanych zadań, we współpracy z właściwymi departamentami UKNF, podejmował między innymi działania w zakresie:

- opiniowania projektu ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, w tym przedstawiciele Komitetu uczestniczyli w pracach parlamentarnych nad ww. projektem ustawy,
- nawiązania roboczej współpracy z Ministerstwem Finansów/Biurem KNA w sprawie wykonywania nowych ustawowych zadań KNF w zakresie wykonywania nadzoru publicznego nad jednostkami zainteresowania publicznego, w szczególności w zakresie nadzoru nad działalnością Komitetów Audytu powołanych i funkcjonujących w JZP,
- przekazywania do KNA informacji o zagadnieniach związanych z wykonywaniem przez firmy audytorskie oraz biegłych rewidentów czynności rewizji finansowej w podmiotach nadzorowanych,
- wymiany z Ministerstwem Finansów/Biurem KNA informacji dotyczących działalności JZP, w szczególności odnoszących się do badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów sprawozdań finansowych tych podmiotów,
- organizacji spotkań przedstawicieli UKNF z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania finansowe podmiotów nadzorowanych przez KNF.

Nadzór publiczny realizowany przez KNF w związku z ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym

W dniu 21 czerwca 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089), dalej: ustawa o biegłych rewidentach, nakładająca na KNF nowe zadania w ramach nadzoru publicznego.

Zgodnie z treścią art. 89 ust. 1 ww. ustawy o biegłych rewidentach Komisja Nadzoru Finansowego:

- 1) sprawuje nadzór publiczny nad stosowaniem przez jednostki zainteresowania publicznego (dalej: JZP) przepisów tytułu III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. U. UE. Nr 158 poz. 77) (dalej: rozporządzenie 537/2014);
- 2) wykonuje zadania przewidziane dla właściwego organu, wskazane w art. 16 ust. 3 lit. f i art. 17 ust. 6 rozporządzenia 537/2014;
- 3) monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu albo rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub kontrolnego w przypadku powierzenia im funkcji komitetu audytu.

Określona w treści art. 2 pkt. 9 ustawy o biegłych rewidentach definicja JZP objęła następujące podmioty:

- a) emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których sprawozdania finansowe objęte są obowiązkiem badania ustawowego,
- b) banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 1988, z późn. zm.),
- c) zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w rozumieniu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,

- d) instytucje pieniądza elektronicznego i krajowe instytucje płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2016 r., z późn. zm.) spełniające kryteria dużej jednostki,
- e) otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 870),
- f) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1896, z późn. zm.),
- g) towarzystwa w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy zarządzały aktywami o wartości nie mniejszej niż 10 000 000 000 zł oraz które zarządzały funduszami posiadającymi łącznie nie mniej niż 30 000 rejestrów otwartych dla uczestników,
- h) podmioty prowadzące działalność maklerską, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy posiadały na rachunkach klientów aktywa o wartości nie mniejszej niż 10 000 000 000 zł lub zarządzały aktywami o wartości nie mniejszej niż 10 000 000 000 zł i jednocześnie posiadały minimum 10 000 klientów, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, z późn. zm.),
- i) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1910, z późn. zm.), spełniające kryteria dużej jednostki.

Na podstawie art. 89 ust. 2 ustawy Komisji Nadzoru Finansowego w celu realizacji zadań w zakresie nadzoru publicznego przysługuje prawo:

- 1) żądania, w określonym terminie i zakresie, udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów lub sporządzenia ich kopii, w tym objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy, od osób i podmiotów wskazanych w art. 23 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia 537/2014;
- 2) przeprowadzenia kontroli w siedzibie JZP;
- 3) nakładania kar administracyjnych, o których mowa w art. 193 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach na osoby i podmioty za naruszenia, o których mowa w art. 192 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach.

Organ nadzoru, w przypadku naruszenia przepisów ustawy o biegłych rewidentach lub rozporządzenia 537/2014 w zakresie będącym w kompetencjach KNF, stosownie do art. 192 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, został umocowany do nakładania kar administracyjnych na JZP, członka zarządu lub innego organu zarządzającego lub rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, lub komitetu audytu oraz podmioty z nimi powiązane oraz powiązane strony trzecie, o których mowa w art. 23 ust. 3 akapit drugi lit. c rozporządzenia 537/2014, w przypadku gdy:

- 1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci;
- 2) nie posiadają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej;
- 3) nie przestrzegają przepisów dotyczących:
 - a) wyboru firmy audytorskiej, w tym stosowania klauzul zabronionych,
 - b) zawarcia umowy o badanie na okres krótszy niż 2-letni i dłuższy niż 5-letni, z uwzględnieniem przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 6 rozporządzenia nr 537/2014,
 - c) obowiązkowych okresów karencji,
 - d) procedury wyboru firmy audytorskiej,

- e) obowiązku informowania Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe;
- 4) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego;
- 5) nie przestrzegają przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu;
- 6) wywierają wpływ na wynik badania.

Działania zrealizowane w 2017 roku w związku z nowymi zadaniami wynikającymi z ustawy o biegłych rewidentach

Przesłanie do JZP arkusza samooceny dotyczącego wypełniania obowiązków w zakresie komitetów audytu. Zgodnie z treścią art. 297 ustawy o biegłych rewidentach JZP, które mają obowiązek posiadania komitetu audytu, zostały zobowiązane powołać ten komitet lub dostosować skład funkcjonującego obecnie komitetu audytu do wymogów określonych w ustawie w terminie 4 miesiące od dnia wejścia w życie przepisów ww. ustawy, tj. do dnia 21 października 2017 r.

W związku z powyższym w wyniku podjętych działań w ramach UKNF została przygotowana i wysłana do wszystkich JZP, które mają obowiązek powołania komitetu audytu, ankieta samooceny. Celem wysłania tej ankiety było pozyskanie informacji nt. sposobu realizacji ww. obowiązku. Termin na przesłanie przez JZP odpowiedzi został wyznaczony na dzień 30 listopada 2017 r. Wg stanu na 31 grudnia 2017 r. prowadzona była weryfikacja udzielonych odpowiedzi.

Utworzenie specjalnej zakładki na stronie internetowej KNF. W związku z nowymi zadaniami KNF w zakresie nadzoru publicznego na stronie internetowej KNF w zakładce „Dla rynku” została specjalnie utworzona nowa zakładka *„Nadzór publiczny realizowany przez KNF w związku z ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym”*.

Wobec wielu wątpliwości jakie były zgłaszane przez JZP w związku z treścią ustawy UKNF opublikował następujące Stanowiska:

- 1) Komunikat UKNF w sprawie specyficznych aspektów dotyczących komitetów audytu w towarzystwach funduszy inwestycyjnych,
- 2) Komunikat UKNF w sprawie spełniania kryterium niezależności członka komitetu audytu jednostki zainteresowania publicznego,
- 3) Komunikat UKNF w sprawie obowiązków informacyjnych względem KNF wynikających z art. 133 ustawy o biegłych rewidentach,
- 4) Komunikat UKNF w sprawie obowiązków informacyjnych względem KNF wynikających z art. 66 ust. 9 ustawy o rachunkowości,
- 5) Komunikat UKNF w sprawie rotacji firm audytorskich.
- 6) Komunikat UKNF w sprawie nowych regulacji dotyczących komitetów audytu.
- 7) Komunikat UKNF w sprawie stanowiska Ministerstwa Finansów dotyczącego świadczenia przez firmy audytorskie usług w zakresie badania sprawozdań o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzonych przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji.

Mając na uwadze wynikający z art. 89 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach obowiązek opublikowania na stronie internetowej KNF informacji dotyczących planowanych działań na rok następny, w dniu 19 grudnia 2017 r. został opublikowany na stronie internetowej KNF *„Plan działania Komisji Nadzoru Finansowego na rok 2018 w zakresie nadzoru publicznego wynikającego z ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym”* (https://www.knf.gov.pl/o_nas/komunikaty?articleId=60486&p_id=18).

WSPÓŁPRACA Z NARODOWYM BANKIEM POLSKIM

UKNF prowadzi stałą dwustronną współpracę w zakresie wymiany informacji niezbędnych do wykonywania ustawowych zadań banku centralnego i organu nadzoru nad rynkiem finansowym. Zasady współpracy określają obustronne umowy dotyczące współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy KNF a NBP.

Na mocy umowy KNF przekazywała w 2017 r. do NBP szereg danych w obszarze:

- sektora bankowego i sektora SKOK: m.in. w zakresie testów warunków skrajnych, planów finansowych, pozyskiwania danych pozasprawozdawczych dotyczących kredytów konsumpcyjnych i mieszkaniowych, przekazywania ocen BION czy podatku od niektórych instytucji finansowych, a także informacji o wynikach inspekcji z zaleceniami nadzorczymi kierowanymi do banków systemowo ważnych oraz o wynikach czynności kontrolnych przeprowadzonych w zakresie prawidłowości naliczania i odprowadzania wymaganej wysokości rezerwy obowiązkowej,
- sektora usług płatniczych: współpraca obejmuje nadawanie numerów rozliczeniowych rachunkom płatniczym, wymianę danych dotyczących transakcji realizowanych przez agentów rozliczeniowych i wydawców instrumentów płatniczych, a w sferze pieniądza elektronicznego - wymianę danych dotyczących schematów płatniczych. NBP raportuje ponadto dane o oszustwach dokonywanych instrumentami płatniczymi.
Z drugiej strony, NBP przysyłał do KNF szereg materiałów analitycznych, które znajdują się w obszarze działania KNF. Jednocześnie, odbywała się bieżąca współpraca pomiędzy obu instytucjami na poziomie operacyjnym (dotyczącym wymiany informacji, uzgadniania stanowisk, czy też kwestii informatycznych), w tym w zakresie poszczególnych podmiotów nadzorowanych. Ponadto, podobnie jak w latach ubiegłych, przy okazji opracowania rocznego „Raportu o sytuacji banków” Przewodniczący KNF spotkał się z Członkami Rady Polityki Pieniężnej celem omówienia najważniejszych zjawisk zachodzących w sektorze bankowym oraz systemie SKOK, jak też najważniejszych wyzwań oraz potencjalnych źródeł zagrożeń przed nimi stojących;
- sektora ubezpieczeniowego: informacje oparte zarówno na dodatkowych sprawozdaniach finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (statutowe), jak również sprawozdania zgodne z systemem Wyplącalności II. Wyżej wymienione dane zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji oraz podjęte działania w ramach współpracy były prowadzone w celu realizacji zadań Narodowego Banku Polskiego oraz zadań wynikających z uczestnictwa Narodowego Banku Polskiego w Europejskim Systemie Banków Centralnych;
- sektora emerytalnego: dane o funduszach emerytalnych i towarzystwach emerytalnych, pracowniczych programach emerytalnych, indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego. Dane te są przekazywane lub udostępniane NBP przez UKNF w interwałach miesięcznych, kwartalnych i rocznych. W 2017 roku udostępniono NBP 72 zestawienia danych miesięcznych, 56 zestawień danych kwartalnych i 12 zestawień danych rocznych;
- sektora rynku funduszy inwestycyjnych, w szczególności dane dotyczące: akcjonariuszy towarzystw funduszy inwestycyjnych, wybranych danych finansowych towarzystw funduszy inwestycyjnych, podmiotów prowadzących obsługę funduszy inwestycyjnych (depozytariuszy i podmiotów prowadzących rejestry uczestników funduszy), wybrane dane finansowe funduszy inwestycyjnych i subfunduszy oraz danych identyfikujących towarzystwa funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych i subfunduszy;
- sektora domów maklerskich: dane statystyczne dotyczące podmiotów prowadzących działalność maklerską oraz banków powierniczych. Z częstotliwością roczną przekazywane są informacje o liczbie domów maklerskich, biur maklerskich i jednostek organizacyjnych banków oraz informacje o emisjach publicznych i prywatnych i papierach udziałowych wprowadzonych do obrotu na rynku regulowanym. Z częstotliwością półroczną przekazywane są informacje o rachunkach papierów wartościowych i rachunkach pieniężnych prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność

- maklerską i banki powiernicze, a także zagregowane dane z zakresu bilansu oraz rachunku zysków i strat domów maklerskich;
- danych o pierwotnych i wtórnych ofertach publicznych i niepublicznych akcji przeprowadzanych za pośrednictwem firm inwestycyjnych.

Na podstawie przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi zatwierdzenie przez UKNF regulaminów Krajowego Depozytu oraz regulaminów KDPW_CCP S.A. oraz ich zmian w zakresie wskazanym w przepisach ww. ustawy następuje po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP. W związku z powyższym, UKNF przesyła do Prezesa NBP postanowienia w przedmiocie prośby o wyrażenie opinii w zakresie wniosków KDPW i KDPW_CCP o zatwierdzenie zmian w Regulaminie Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Regulaminie rozliczeń transakcji (obróć zorganizowany), Regulaminie rozliczeń transakcji (obróć niezorganizowany) oraz Regulaminie funduszu rozliczeniowego. Dodatkowo, NBP jest członkiem Kolegium nadzorczego dla KDPW_CCP S.A., który został powołany przez UKNF w 2013 r. w celu bieżącego nadzoru nad KDPW_CCP S.A. w związku z wymogami rozporządzenia EMIR.

W przypadku wniosków o zezwolenie (zmianę zezwolenia) na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowych usług płatniczych obejmujących usługę, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych (acquiring), niezbędne (obligatoryjne) jest uzyskanie opinii Prezesa NBP, która obejmuje ocenę wniosku w zakresie zgodności z prawem oraz zapewnienia bezpieczeństwa i sprawności świadczenia tej usługi płatniczej. Opinia taka nie ma mocy wiążącej dla KNF, jednakże KNF ma obowiązek rozważyć zawarte w niej wnioski. W 2017 r. do NBP zostały przekazane 3 takie wnioski i Prezes NBP wydał 2 opinie w tym zakresie.

W zależności od specyfiki poszczególnych spraw współpraca między NBP i UKNF odbywa się na zasadzie zarówno regularnej wymiany informacji (rocznie, kwartalnie, miesięcznie), jak i kontaktów ad hoc. W szczególnie istotnych i aktualnych w danym okresie kwestiach kooperacja ta nabiera charakteru ciągłego.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI OCHRONY PRAW KLIENTÓW

Realizując zapisy porozumienia o współpracy, zawartego pomiędzy Komisją Nadzoru Finansowego a Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, UKNF podejmował działania mające na celu zapewnienie ochrony interesów uczestników rynku finansowego oraz zapobieganie i przeciwdziałanie występowaniu na rynku finansowym zjawisk mających charakter praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Działania te przyjmowały w szczególności formę wymiany informacji z UOKIK w zakresie nieprawidłowości występujących w działaniu podmiotów rynku finansowego, a także przekazywania informacji istotnych dla postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKIK wobec zakładów ubezpieczeń.

UKNF podejmował również współpracę z Rzecznikiem Finansowym przekazując do Biura Rzecznika informacje, które mogły wskazywać na występowanie w działaniu podmiotów rynku finansowego nieprawidłowości w zakresie nieprzestrzegania przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U z 2017 r. poz. 2270 t.j.).

WSPÓŁPRACA Z UCZESTNIKAMI RYNKU FINANSOWEGO

W 2017 roku odbyły się spotkania z uczestnikami rynku. Dotyczyły one aktualnych zagadnień dotyczących sektora bankowego, w tym między innymi potencjalnych zmian w Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, czy wprowadzenia nowego standardu sprawozdawczości rachunkowej - MSSF 9.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

W okresie objętym sprawozdaniem UKNF współpracował w szczególności z:

- Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG, Fundusz) na podstawie przepisów ustawy Prawo bankowe oraz ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, a także na podstawie Umowy o współpracy i wymianie informacji pomiędzy KNF a BFG z dnia 27 grudnia 2016 r. Na mocy wspomnianej umowy KNF oraz BFG przekazywały pomiędzy sobą informacje niezbędne do wykonywania ustawowo określonych zadań obydwu instytucji. W odniesieniu do banków UKNF przekazywał BFG m.in. informacje dotyczące ocen nadawanych bankom w procesie badania i oceny nadzorczej oraz kwartalnych ocen poziomu ryzyka występującego w ich działalności, a także informacje dotyczące sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, w tym w zakresie ich pozycji płynnościowej i kapitałowej. Istotnym zagadnieniem w ramach współpracy KNF z BFG były plany naprawy opracowywane przez banki oraz plany przymusowej restrukturyzacji banków sporządzane przez Fundusz (krajowy organ przymusowej restrukturyzacji). UKNF przekazywał również informacje dotyczące ocen nadawanych domom maklerskim w procesie badania i oceny nadzorczej, informacje z zakresu sytuacji finansowej i adekwatności kapitałowej;
- Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej, w szczególności w zakresie wzajemnego przekazywania informacji o planach i wynikach przeprowadzonych kontroli w instytucjach obowiązanych, sygnalizacji o stwierdzonych w toku nadzoru analitycznego nieprawidłowościach występujących w instytucjach obowiązanych, przekazywania informacji na potrzeby postępowań administracyjnych prowadzonych przez GIIF w sprawach dotyczących nakładania kar na instytucje obowiązane, uczestniczenia w spotkaniach roboczych oraz szkoleniach i warsztatach;
- Głównym Urzędem Statystycznym (GUS): regularne przekazywanie do GUS danych na podstawie Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej o: strukturze własnościowej krajowego sektora bankowego, sektorze ubezpieczeń i reasekuracji, sektorze emerytalnym, sektorze rynku funduszy inwestycyjnych oraz dane z zakresu sytuacji finansowej sektora domów maklerskich, UKNF brał również udział w pracach nad programami badań na lata 2017, 2018 i 2019;
- Ubezpieczeniowym Funduszem Gwarancyjnym (UFG): zasady współpracy pomiędzy KNF a UFG określa umowa o współpracy oraz wymianie informacji pomiędzy KNF a UFG. Na mocy umowy KNF oraz UFG wymieniają się informacjami dotyczącymi sektora ubezpieczeń. W ramach tej współpracy w 2017 roku KNF pozyskiwała z UFG w szczególności dane dotyczące wysokości średnich składek i odszkodowań z ubezpieczeń komunikacyjnych, w tym świadczeń w postaci rent i zadośćuczynień w celu dokonywania analiz adekwatności składki oraz skutków potencjalnych zmian prawnych w zakresie świadczeń z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na sytuację finansową zakładów ubezpieczeń. Współpraca z UFG dotyczyła również realizacji nowych zadań UFG, a mianowicie informatycznej bazy danych w zakresie niezbędnym do identyfikacji, weryfikacji i przeciwdziałania naruszeniu interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego (Baza Danych Ubezpieczeniowych) oraz Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego. KNF pozyskiwała także z UFG dane dotyczące jakości realizacji przez funkcjonujące na polskim rynku zakłady obowiązku przekazywania przez nie wymaganych prawem informacji do baz danych UFG;
- Polską Izbą Ubezpieczeń (PIU) również poprzez udział pracowników UKNF w charakterze prelegentów i uczestników podczas konferencji organizowanych przez PIU; a także poprzez korespondencję dotyczącą wykładni przepisów prawa
- Związkiem Banków Polskich (ZBP): m.in. w zakresie przekazywania danych sektorowych, planowanych rozwiązań regulacyjnych, udziału pracowników UKNF w charakterze prelegentów i uczestników konferencji organizowanych przez ZBP. Przedstawiciel KNF jest także członkiem Rady Arbitra Bankowego, na której forum omawiane są uwagi dotyczące praktyk rynkowych stosowanych przez banki w relacjach z klientami.

11. ORGANIZACJA URZĘDU KOMISJI

W 2017 r. Urzędowi Komisji został nadany nowy statut określający jego organizację wewnętrzną. Nowy statut został nadany Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego w drodze zarządzenia nr 111 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 października 2017 r., w wykonaniu upoważnienia określonego w art. 14 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.). Zarządzenie nr 111 Prezesa Rady Ministrów weszło w życie z dniem 26 października 2017 r.

Podstawowym celem zmian w strukturze organizacyjnej Urzędu KNF było wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych, które pozwolą na optymalne dopasowanie struktury aparatu pomocniczego Komisji Nadzoru Finansowego do zakresu i charakteru jej ustawowych zadań, a przy tym zapewnią odpowiednio wysoki poziom sprawności relatywnie dużej organizacji, jaką jest Urząd KNF - powstały w wyniku kolejnych połączeń czterech odrębnie działających niegdyś urzędów. Utworzenie struktury wertykalnej (spionizowanej), opartej zasadniczo na podziale funkcjonalnym, odpowiadającej podstawowym aspektom publicznego nadzoru nad rynkiem finansowym w aktualnym modelu ustrojowym, pozwala na ujednoczenie procesów nadzorczych realizowanych w poszczególnych sektorach rynku finansowego oraz podniesienie efektywności zarządzania w stosunku do wcześniejszych rozwiązań organizacyjnych opartych na spłaszczonej strukturze obejmującej relatywnie liczne komórki organizacyjne niepowiązane w obszary zadaniowe.

Statut wprowadził istotną nowość w sferze organizacji wewnętrznej UKNF, są nią piony będące obszarami koordynacji zadań działających w ich ramach departamentów. Piony obejmują od 2 do 5 departamentów, które pozostają podstawowymi komórkami organizacyjnymi UKNF. Statut przewiduje istnienie siedmiu pionów. Pięciu realizujących bezpośrednio funkcje nadzorcze: Pionu Licencji, Pionu Inspekcji, Pionu Nadzoru Bankowego, Pionu Nadzoru nad Rynkiem Ubezpieczeniowym i Pionu Nadzoru nad Rynkiem Kapitałowym oraz dwa dodatkowe: Pion Wsparcia i Pion Analiz. Poza strukturą pionów funkcjonują Departament Prawny, Gabinet Komisji, Samodzielne Wieloosobowe Stanowisko do spraw Ochrony Informacji Niejawnych oraz Samodzielne Wieloosobowe Stanowisko do spraw Kontroli Wewnętrznej. Statut przewiduje, że pionami nadzorczymi kierują dyrektorzy zarządzający, a dwoma pozostałymi pionami kieruje bezpośrednio Przewodniczący KNF. Bezpośredni nadzór nad Pionem Nadzoru nad Rynkiem Ubezpieczeniowym i Pionem Nadzoru nad Rynkiem Kapitałowym został powierzony Zastępcy Przewodniczącemu Komisji Marcinowi Pachuckiemu, a bezpośredni nadzór nad Pionem Inspekcji, a także Samodzielnym Wieloosobowym Stanowiskiem do spraw Kontroli Wewnętrznej, został powierzony Zastępcy Przewodniczącemu Komisji Andrzejowi Diakonowowi. W pozostałym zakresie bezpośredni nadzór sprawuje Przewodniczący Komisji.

Statut wprowadza rozwiązanie pozwalające Przewodniczącemu Komisji tworzyć samodzielne wydziały oraz wielo- i jednoosobowe stanowiska pracy jako komórki organizacyjne wchodzące w skład UKNF. Jest to rozwiązanie dające pewną elastyczność zarządzania dużą strukturą organizacyjną jaką jest UKNF, w szczególności pozwala na wyodrębnianie pewnych obszarów zadaniowych, które ze względu na swoją specyfikę nie powinny być łączone z zadaniami departamentów, a jednocześnie ich zakres nie uzasadnia tworzenia odrębnego departamentu lub biura. Rozwiązania tego rodzaju są obecne w statutach innych urzędów. Przewodniczący Komisji ma także uprawnienie, aby w drodze zarządzenia, tworzyć komitety, rady i zespoły, jako organy pomocnicze lub opiniodawczo-doradcze o charakterze stałym lub doraźnym.

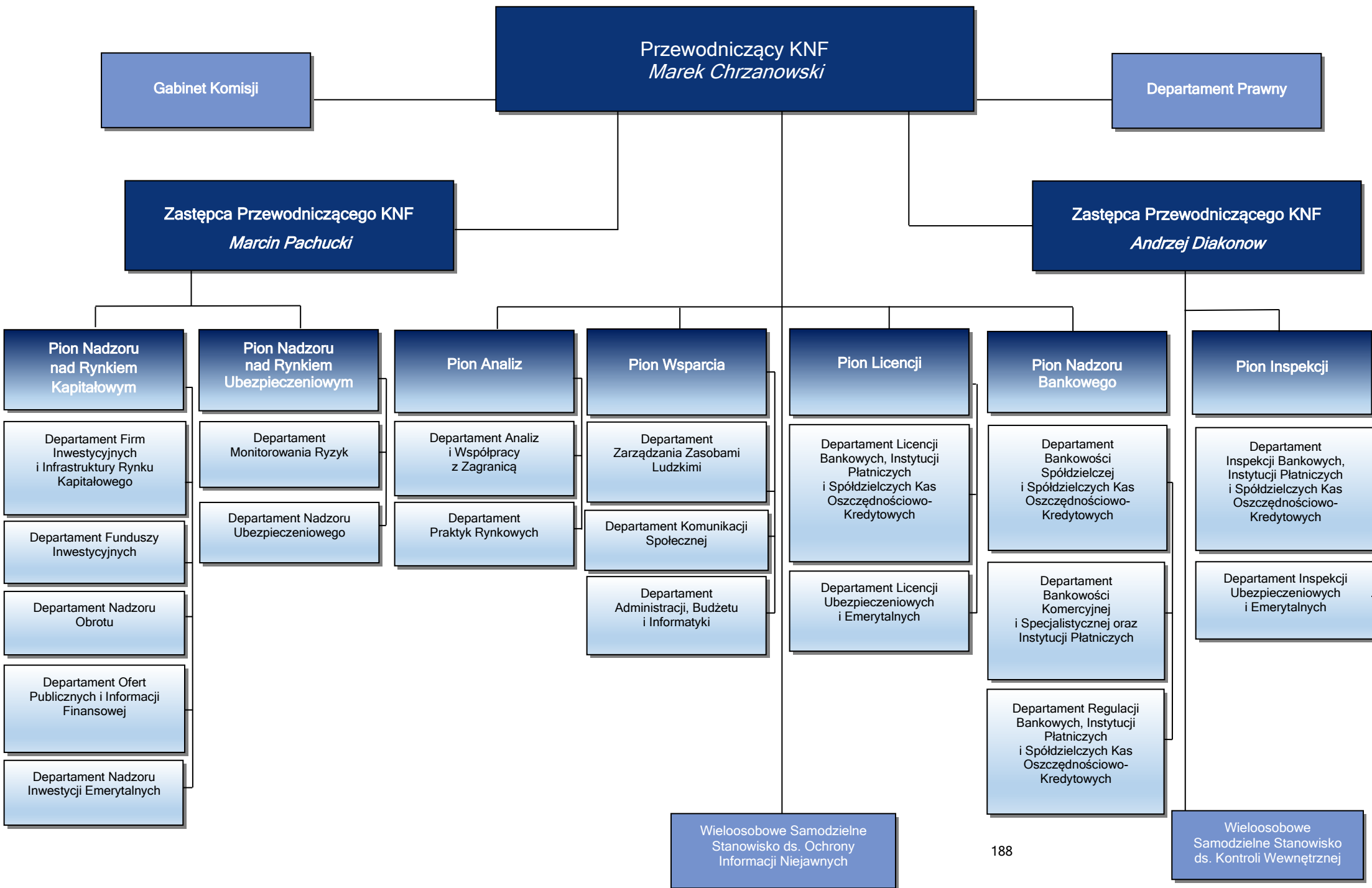
Urzędem kieruje Przewodniczący Komisji przy pomocy Zastępców Przewodniczącego oraz dyrektorów komórek organizacyjnych. Zadania komórek organizacyjnych UKNF określa regulamin organizacyjny Urzędu nadawany zarządzeniem Przewodniczącego Komisji.

W Urzędzie funkcjonuje system kontroli zarządczej, zdefiniowanej jako ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny, skuteczny i terminowy. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności: zgodności działania z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji i zarządzania ryzykiem.

Ponadto w celu zapewnienia adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej, wdrożone są zasady zarządzania ryzykiem w UKNF. Ich celem jest zapewnienie mechanizmów identyfikowania ryzyk zagrażających zgodnej z prawem, efektywnej, oszczędnej i terminowej realizacji celów i zadań UKNF, określenie skutków i wag tych ryzyk oraz podejmowanie adekwatnych środków zaradczych w celu ograniczenia zidentyfikowanych ryzyk.

Rok 2017 był kolejnym rokiem funkcjonowania w UKNF budżetu zadaniowego zgodnie z ustawą o finansach publicznych.

Schemat 1: Struktura organizacyjna Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego według stanu na 31.12.2017 r.

BUDŻET URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

UKNF jest jednostką budżetową. Wydatki Urzędu są pokrywane bezpośrednio z budżetu państwa, a dochody Urzędu są dochodami budżetowymi odprowadzanymi na rachunek budżetu państwa. Jako podmiot sektora finansów publicznych Urząd prowadzi gospodarkę finansową zgodnie z przepisami prawa, w szczególności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 j.t.), ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 j.t., z późn. zm.), ustawy budżetowej oraz zgodnie z planem finansowym na dany rok budżetowy.

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2017 oraz pisma Ministra Finansów w sprawie wstępnego limitu wydatków na rok 2017, Komisja opracowała i przedłożyła Ministrowi Finansów projekt swojego budżetu na dany rok budżetowy w układzie tradycyjnym i zadaniowym.

Podobnie jak w wielu krajach europejskich koszty państwowego nadzoru nad rynkiem finansowym są pokrywane z obowiązkowych wpłat dokonywanych przez podmioty nadzorowane. Dochody te zgodnie z ustawą o nadzorze nad rynkiem finansowym przeznaczone mogą być tylko na pokrycie wydatków związanych z działalnością Komisji i Urzędu Komisji.

Urząd KNF pobiera także opłaty za wykonywane czynności urzędowe związane z egzaminami organizowanymi przez UKNF. Dodatkowo Urząd dochodzi i gromadzi dochody z tytułu administracyjnych kar pieniężnych nakładanych przez Komisję Nadzoru Finansowego na nadzorowane podmioty oraz na członków ich organów za działalność niezgodną z przepisami prawa. Te dwie grupy dochodów nie są przeznaczone na pokrycie kosztów nadzoru i stanowią dochody budżetu państwa.

Dochody budżetowe UKNF na 2017 rok zaplanowano na poziomie 244 792 tys. zł, natomiast zrealizowano memoriałowo 217 191 tys. zł, a kasowo - 198 660 tys. zł. Niższe wykonanie memoriałowe do planu wynikało z przyjętego sposobu rozliczenia kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym, bankowym i ubezpieczeniowym, tj. zastosowaniem mechanizmu kroczącego.

Wydatki przeznaczone w budżecie na działalność UKNF w roku 2017 zostały zaplanowane w kwocie 235 012 tys. zł, w tym:

- wydatki w dziale 758 Różne rozliczenia 234 997 tys. zł,
- wydatki w dziale 752 Obrona Narodowa 15 tys. zł.

Plan po zmianach budżetu UKNF w zakresie wydatków na 2017 rok został ustalony w wysokości 235 012 tys. zł. W stosunku do budżetu po zmianach 2016 roku wzrósł o 6 810 tys. zł, tj. o 2,98%, przy znacznym zwiększeniu obowiązków nadzorczych wynikających ze wzrostu skali działalności rynku finansowego i zwiększenia liczby podmiotów nadzorowanych.

W Tabelach 86 i 87 przedstawiono w układzie tradycyjnym plan i wykonanie dochodów i wydatków budżetu zrealizowanych w 2017 roku w porównaniu do roku 2016.

Tabela 86. Wykonanie planu dochodów budżetowych KNF w 2016 r. i 2017 r.

	Dochody budżetowe	Plan 2016 (w tys. zł)	Wykonanie planu 2016 (memoriałowo)		Plan 2017 (w tys. zł)	Wykonanie planu 2017 (memoriałowo)		Plan 2017 do 2016 (w %)	Wykonanie 2017 do 2016 (w %)
			(w tys. zł)	(w %)		(w tys. zł)	(w %)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Wpłaty zakładów ubezpieczeń	35 778	31 907	89%	37 627	28 278	75%	105%	89%

Wpłaty powszechnych towarzystw emerytalnych	14 130	13 495	96%	14 323	14 624	102%	101%	108%
Wpłaty podmiotów rynku kapitałowego	49 223	39 453	80%	41 780	29 886	72%	85%	76%
Wpłaty podmiotów rynku bankowego (banki komercyjne i spółdzielcze, SKOK, BUP, KIP)	128 756	105 654	82%	141 067	121 178	86%	110%	115%
Dochody stanowiące wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru	213 757	190 509	89%	234 797	193 966	83%	110%	102%
Opłaty pobrane z tytułu czynności związanych z egzaminami oraz z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych	350	671	192%	945	586	62%	270%	87%
Kary nałożone na nadzorowane podmioty	9 000	6 651	74%	9 000	19 871	221%	100%	299%
Pozostałe	50	2 174	4348%	50	2 768	5535%	100%	127%
Dochody niestanowiące wpłat na pokrycie kosztów nadzoru	9 400	9 496	101%	9 995	23 225	232%	106%	245%
Dochody ogółem	237 287	200 005	84%	244 792	217 191	89%	103%	109%

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Tabela 87. Wykonanie planu wydatków KNF w 2017 r.

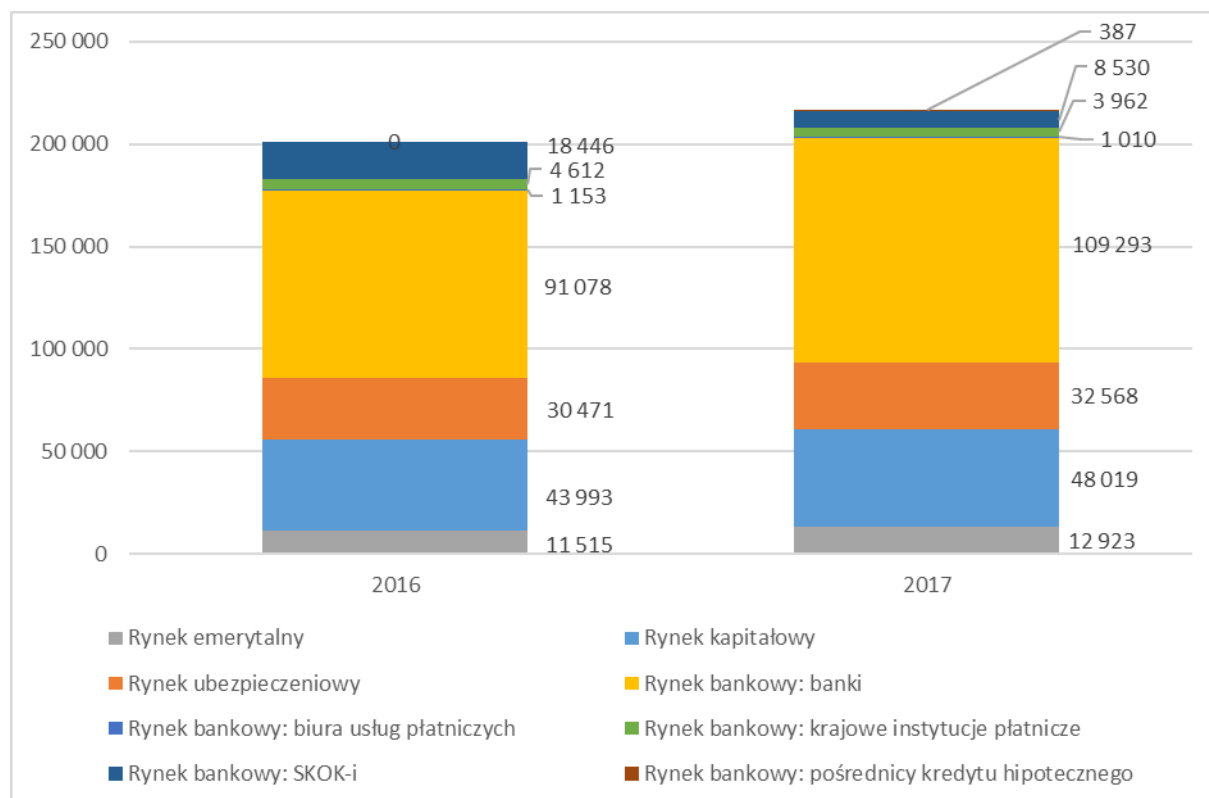
Wydatki budżetowe	Plan 2016 (w tys. zł) po zmianach	Wykonanie planu 2016		Plan 2017 (w tys. zł) po zmianach	Wykonanie planu 2017		Plan roku 2017 do 2016 (w %)	Wykonanie roku 2017 do 2016 (w %)
		(w tys. zł)	(w %)		(w tys. zł)	(w %)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Wydatki z tytułu wynagrodzeń łącznie z narzutami i pochodnymi na wynagrodzenie	132 678	130 956	99%	139 837	137 727	98%	105%	105%
Wydatki zapłacone, w tym	95 524	70 323	74%	95 175	78 977	83%	100%	112%
- wydatki bieżące	65 709	56 620	86%	77 160	65 581	85%	117%	116%
- wydatki obronne	15	17	73%	15	13	87%	100%	118%
- wydatki majątkowe	29 800	13 692	46%	18 000	13 383	74%	60%	98%
Ogółem	228 202	201 279	88%	235 012	216 704	92%	103%	108%

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Podstawową część dochodów z Tabeli 86 stanowiły wpłaty nadzorowanych podmiotów na pokrycie kosztów nadzoru. Kary nałożone na nadzorowane podmioty i zapłacone oraz inne dochody niestanowiące kosztów nadzoru zrealizowano w wysokości 23 225 tys. zł. Rok 2017 był drugim, w którym wpłaty na rynek kapitałowy wnoszone były przez wszystkie podmioty rynku kapitałowego. Do roku 2015 wpłaty były wnoszone tylko przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie i Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.

Na Wykresie 23 przedstawiono koszty nadzoru nad poszczególnymi rynkami w roku 2017, natomiast w Tabeli 88 - podział kosztów nadzoru nad poszczególnymi rynkami na koszty bezpośrednie i pośrednie.

Wykres 23. Koszty nadzoru nad poszczególnymi rynkami w 2017 r. w porównaniu do 2016 r. (w tys. zł)

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Tabela 88. Podział kosztów nadzoru na koszty bezpośrednie i pośrednie w latach 2016-2017 (w tys. zł) w ujęciu porównawczym

Nazwa rynku	2016				2017			
	plan po zmianach	wykonanie	w tym:		plan po zmianach	wykonanie	w tym:	
			bezpośrednie koszty nadzoru	pośrednie koszty nadzoru*			bezpośrednie koszty nadzoru	pośrednie koszty nadzoru*
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rynek kapitałowy	49 523	43 993	26 110	17 883	50 951	48 019	27 091	20 928
Rynek ubezpieczeniowy	35 778	30 471	18 089	12 382	36 863	32 568	18 627	13 941
Rynek emerytalny	14 130	11 515	6 458	5 057	14 323	12 923	6 913	6 010
Rynek bankowy**	128 756	115 289	69 631	45 658	132 860	123 181	69 887	53 294
w tym:								
- Banki		91 078	55 008	36 070		109 293	62 007	47 285
- BUP		1 153	696	457		1 010	573	437
- KIP		4 612	2 786	1 826		3 962	2 248	1 714
- SKOK		18 446	11 141	7 305		8 530	4 839	3 690
- Pośrednicy kredytu hipotecznego						387	220	167
Razem	228 187	201 268	120 288	80 980	234 997	216 691	122 517	94 173

Źródło: Opracowanie własne UKNF

* Koszty administracyjne

** Planowanie kosztów nadzoru nad rynkiem bankowym dokonywane jest w sposób zagregowany.

Zestawienie kosztów działalności KNF i UKNF poniesionych w 2017 r., w podziale na obszary nadzoru określone w art. 1 ust. 2 Ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, wraz z liczbą oraz zakresem czynności nadzorczych, w tym także kosztów administracyjnych przedstawia Aneks 10.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2017, UKNF opracował również projekt budżetu w układzie zadaniowym. Na realizację zadania 4.3. Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym w 2017 roku, zgodnego z „Katalogiem funkcji, zadań, podzadań i działań na rok 2017” zaplanowano kwotę 234 997 tys. zł. Na realizację działania 11.4.2.4.W Szkolenie obronne administracji publicznej i przedsiębiorców zaplanowano kwotę 15 tys. zł. Budżet UKNF w układzie zadaniowym przedstawiony został w Tabeli 89.

Tabela 89. Wydatki budżetu państwa w układzie zadaniowym dla części 70 - Komisja Nadzoru Finansowego w 2017 r. (w tys. zł)

Nr	Nazwa funkcji/ zadania/podzadania/działania	Plan na 2017 r.	Wykonanie planu na 31.12.2017 r.
4.	Zarządzanie finansami państwa	234 997	216 691
4.3.	Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym	234 997	216 691
4.3.2	Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym	234 997	216 691
4.3.2.1.	Nadzór nad podmiotami rynku kapitałowego	50 951	48 019
4.3.2.2	Nadzór nad działalnością zakładów ubezpieczeń	36 863	32 568
4.3.2.3	Nadzór nad działalnością rynku emerytalnego	14 323	12 923
4.3.2.4	Nadzór bankowy	132 860	123 181
11.	Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic	15	13
11.4.2.4.W	Szkolenie obronne administracji publicznej i przedsiębiorców	15	13

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Zadanie 4.3. Nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym.

Celem zadania było zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz zapewnienie ochrony interesów uczestników rynku finansowego. Wspomniany cel został osiągnięty poprzez:

- prowadzenie postępowań kontrolnych (inspekcji kompleksowych i problemowych) w nadzorowanych podmiotach, których sposób prowadzenia zależał od wybranych w danym przypadku czynności inspekcyjnych, przepisów prawa w zakresie kontroli oraz od stopnia skomplikowania problemu, a przez to wpływał na ilość dedykowanych zasobów,
- przeprowadzenie postępowań administracyjnych polegających na rozpatrywaniu wniosków składanych przez podmioty nadzorowane i wydawaniu decyzji, procedowanie których uzależnione było od stopnia złożoności sprawy oraz jakości i kompletności dokumentacji złożonej przez stronę.

Do monitorowania realizacji zadania 4.3. zastosowano następujące mierniki:

- Liczbę zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty. Miernik został zaplanowany na poziomie 89%.
- Liczbę zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych. Wartość miernika została zaplanowana na poziomie 100%.

Przyjęte mierniki zostały zastosowane w układzie zadaniowym za rok 2017, a osiągnięte wartości wyniosły odpowiednio 91% i 102%.

Pozytywne odchylenie od planowanej wartości miernika wynika z zaangażowania i profesjonalizmu pracowników UKNF oraz dużej wydajności i wysokiej jakości prowadzonych postępowań administracyjnych i przeprowadzanych inspekcji w podmiotach nadzorowanych.

W Tabeli 90 przedstawiono planowane i osiągnięte wartości mierników na poziomie działań (odnoszących się do poszczególnych rynków) oraz podzadania.

Tabela 90. Klasyfikacja budżetu zadaniowego - wykonanie mierników w 2017 r.

Lp.	Nazwa funkcji/zadania/podzadania/działania	Cel	Miernik		
			Nazwa	2017	
				Plan	Wykonanie miernika 31.12.2017 r.
4.	Zarządzanie finansami państwa				
4.3.	Nadzór nad rynkiem finansowym	Zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz ochrona interesów uczestników rynku finansowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	89%	91%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	102%
4.3.2.	Nadzór nad rynkiem finansowym	Zapewnienie zgodności postępowań podmiotów nadzorowanych z regulacjami rynku finansowego oraz ochrona interesów uczestników rynku finansowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	89%	91%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	102%
4.3.2.1.	Nadzór nad rynkiem kapitałowym	Zapewnienie zgodności postępowania z regulacjami rynku kapitałowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku kapitałowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	86%	80%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	104%

4.3.2.2.	Nadzór nad rynkiem ubezpieczeniowym	Zapewnienie zgodności postępowania z regulacjami rynku ubezpieczeniowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku ubezpieczeniowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	90%	105%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	104%
4.3.2.3.	Nadzór nad rynkiem emerytalnym	Zapewnienie zgodności postępowania z regulacjami rynku emerytalnego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku emerytalnego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	90%	79%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	100%
4.3.2.4.	Nadzór nad rynkiem bankowym	Zapewnienie zgodności postępowania z regulacjami rynku bankowego	Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku bankowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty	85%	100%
			Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w stosunku do planowanych postępowań inspekcyjnych	100%	101%

Źródło: Opracowanie własne UKNF

Wykonanie budżetu państwa w części 70 - Komisja Nadzoru Finansowego jest corocznie kontrolowane przez Najwyższą Izbę Kontroli. Na stronie internetowej „Biuletynu Informacji Publicznej NIK” publikowane są ogólnodostępne informacje o wynikach kontroli oraz wystąpienia pokontrolne Ponadto, zgodnie z art. 182 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, sprawozdanie z wykonania budżetu UKNF w formie tabelarycznej i opisowej jest przekazywane do Ministerstwa Finansów, zaś do końca drugiego kwartału każdego roku sporządzane jest sprawozdanie z wykonania budżetu UKNF dla Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP oraz dla Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Wszystkie wydatki bieżące i majątkowe w UKNF realizowane są w oparciu o Plan Zamówień Publicznych, na mocy przepisów ustawy Pzp (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 z późn. zm.) oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi UKNF dotyczącymi udzielania zamówień publicznych. W 2017 roku w UKNF podpisano 61 umów o zamówienie publiczne w trybach przewidzianych ustawą Prawo zamówień publicznych, w tym: 10 umów na dostawy, 51 umów na usługi.

Tabela 91. Liczba udzielonych zamówień publicznych w 2017 roku wg trybu postępowania

Tryb	Liczba udzielonych zamówień publicznych
Przetarg nieograniczony o wartości zamówienia przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	13
Przetarg nieograniczony o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	44
Zamówienia z wolnej ręki o wartości zamówienia przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	1
Zamówienia z wolnej ręki o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp	3
Łączna liczba udzielonych zamówień publicznych w trybach przewidzianych ustawą Prawo zamówień publicznych w 2017 roku	61

Źródło: Opracowanie własne UKNF

ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH

W obszarze ubezpieczeniowym zakończono prace projektowe związane z dostosowaniem systemów IT UKNF do wymagań dyrektywy UE - Wyplącalność II. W ramach projektu dostosowano system informatyczny wykorzystywany w nadzorze nad sektorem ubezpieczeniowym SNU (System Nadzoru Ubezpieczeń) do wymagań dyrektywy. Najważniejsze produkty i korzyści projektu to:

- opracowanie w Aplikacji Sprawozdawczej systemu SNU formularzy sprawozdań zgodnych z dyrektywą Wyplącalność II - zestaw ponad 700 formularzy, 200 słowników dwujęzycznych oraz kilka tysięcy testów poprawności danych,
- umożliwienie podmiotom (zakładom ubezpieczeń oraz ubezpieczeniowym grupom kapitałowym) raportowania do organu nadzoru w formacie XBRL, zgodnie z taksonomią oraz regułami walidacyjnymi opracowanymi przez EIOPA. Wg stanu na 31 grudnia 2017 r. z opcji tej korzystało 10 krajowych zakładów ubezpieczeń,
- spełnienie obowiązków informacyjnych wobec EIOPA - dostosowanie SNU do przygotowywania oraz przekazywania do EIOPA danych ze sprawozdań poszczególnych podmiotów, w formacie XBRL według zdefiniowanej przez EIOPA taksonomii. Wszystkie sprawozdania zostały wysłane terminowo, przyjęte przez EIOPA i oznaczone jako niezawierające błędów. Jakość danych z UKNF jest bardzo dobrze oceniana przez EIOPA,
- rozszerzenie zakresu gromadzonych danych o zakładach w SNU o informacje potrzebne do efektywnego sprawowania nadzoru,
- przygotowanie mechanizmu umożliwiającego automatyczne przetwarzanie i udostępnianie informacji jakościowych przekazywanych przez zakłady i grupy (tzw. sprawozdania opisowe),
- rozszerzenie funkcjonalności Aplikacji Sprawozdawczej SNU zgodnie ze zgłaszanymi użytkownikami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi uwagami - w tym istotna poprawa wydajności. Informacja zwrotna od zakładów ubezpieczeń wskazywała na znaczną poprawę komfortu pracy w Aplikacji Sprawozdawczej.

W obszarze nadzoru nad rynkiem kapitałowym, opracowano i wdrożono systemy umożliwiające spełnienie obowiązków KNF wynikających z regulacji UE, w tym z:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/57/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku - zbudowany został system przetwarzania danych wraz ze środowiskiem

analitycznym, który umożliwia przyjmowanie, wykonywanie kalkulacji oraz przesyłanie danych do ESMA.

- Dyrektywy AIFMD - zakończono prace nad budową rejestru wraz z systemem sprawozdawczym dla nowego typu podmiotów - zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanych przez te podmioty funduszy. System umożliwia przyjmowanie danych sprawozdawczych, weryfikację ich poprawności oraz wymianę danych z ESMA. W 2017 roku zostały z sukcesem przetworzone roczne sprawozdania wszystkich podmiotów.

W obszarze nadzoru bankowego:

- dostosowano system informatyczny wspierający proces badania i nadawania oceny nadzorczej do aktualnej metodyki, który umożliwił przeprowadzenie oceny w 2017 roku,
- zbudowano raporty BO transformujące dane z układu NBP do EBA. W ramach powyższego działania rozszerzono również zakres automatycznej replikacji danych z NBP do UKNF dzięki czemu ww. raporty są zawsze aktualne, niezależnie od zmian w taksonomii NBP,
- w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdań spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej rozpoczęto dostosowanie systemu SASSKOK do wymogów wynikających z ww. rozporządzenia,
- dostosowano rozwiązania informatyczne UKNF do przepisów unijnych w zakresie CRD IV/CRR zapewniając pełną obsługę informatyczną wszystkich wymaganych przez EBA pakietów sprawozdawczych ITS (format XBRL) zgodnych z DPM 2.5 i 2.6.

W roku 2017 zrealizowano również szereg prac związanych z podniesieniem bezpieczeństwa, wydajności i dostępności całego środowiska informatycznego UKNF, w tym m.in. zbudowano środowisko poczty elektronicznej o wysokiej dostępności, bazujące na serwerach MS Exchange oraz zmigrowano z systemu Lotus Notes do MS Exchange (MS Outlook) skrzynki pocztowe pracowników oraz skrzynki funkcyjne. Wdrożono również nową stronę internetową KNF. W 2017 roku zostały również zakończone prace w zakresie wdrożenia nowego systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD) w UKNF. Wdrożenie systemu EZD ma na celu zmianę systemu z typowo rejestrowego i wspomagającego obieg papierowy, na rzecz systemu w pełni obsługującego obieg elektroniczny, eliminującego problemy wynikające z papierowego prowadzenia spraw, m.in. ustalenie stanu sprawy, komunikacja przez ePUAP, konieczność gromadzenia teczek aktowych w sprawach prowadzonych w sposób elektroniczny, archiwizacja itd.

ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI

Działania podejmowane w roku 2017 przez UKNF w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi koncentrowały się, podobnie jak w latach ubiegłych, na zapewnieniu właściwych zasobów do realizacji zadań nadzorczych. Działania te obejmowały proces zarządzania środkami na wynagrodzenia pracowników oraz proces planowania, pozyskiwania i alokację zasobów ludzkich w strukturze organizacyjnej Urzędu, z uwzględnieniem poszczególnych szczebli zarządzania, przy zapewnieniu warunków do rozwoju osobistego i utrzymania najlepiej wykwalifikowanej kadry pracowniczej.

Plan zatrudnienia na 2017 rok wynosił 1017 etatów. Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniósł 964,105 etatów (nie uwzględniono umów na zastępstwo).

Wskaźnik fluktuacji w roku 2017 wyniósł 10,99%. Dla porównania w latach 2012-2016 wynosił on odpowiednio: 8,24%, 7,25%, 8,86%, 9,77% i 9,93%. Wskaźniki te świadczą o stabilnej sytuacji w zatrudnieniu i utrzymaniu fluktuacji na akceptowalnym poziomie.

W ramach działań szkoleniowo-rozwojowych zorganizowano w ciągu roku szkolenia grupowe ze 102 tematów, z czego 87 tematów to szkolenia specjalistyczne, głównie z zakresu bankowości, rynków finansowych, sprawozdawczości i rachunkowości, ubezpieczeń oraz szeroko pojętych zagadnień prawa. Liczba zgłoszonych do planu tematów szkoleń grupowych realizowanych w 2017 roku wzrosła w stosunku do roku 2016 o 10 tematów.

W wyniku prowadzonej na bieżąco analizy potrzeb, procesy szkoleń grupowych wspomagane były przez szkolenia indywidualne, w których w roku 2017 uczestniczyło 418 pracowników, w tym w szkoleniach krajowych 308 i 110 w szkoleniach zagranicznych. Intensywność szkoleń realizowanych w 2017 roku obrazuje wskaźnik 5,5 osobodnia szkoleniowego, co stanowi 44 godziny szkolenia przypadające na jednego pracownika. Dla porównania w latach 2015-2016 wskaźnik ten wynosił odpowiednio: 33 i 48 godzin.

ZADANIA REALIZOWANE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY INFORMACJI PRZETWARZANYCH W UKNF

W 2017 r. realizowano zadania związane z bezpieczeństwem i ochroną informacji, ochroną fizyczną, ochroną przeciwpożarową oraz przygotowaniem obronnymi. Do najważniejszych z nich należały:

- realizacja obowiązków wynikających z przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych, ustawy o ochronie danych osobowych, ustawy o ochronie osób i mienia, ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz innych ustaw branżowych,
- realizacja obowiązków związanych z planowaniem obronnym i pozamilitarnymi przygotowaniem obronnymi,
- zapewnienie bezpieczeństwa przetwarzania informacji chronionych ustawowo lub na podstawie regulacji wewnętrznych Urzędu,
- bieżąca współpraca z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych (KCIK),
- wypełnianie obowiązku wynikającego z art. 47 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- współpraca z organami oraz instytucjami działającymi w obszarze bezpieczeństwa państwa w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom dla bezpieczeństwa systemu finansowego oraz bezpieczeństwa informacji,
- nadzorowanie, monitorowanie oraz obsługa incydentów w zakresie systemów bezpieczeństwa teleinformatycznego,
- nadzorowanie i monitorowanie systemów ochrony fizycznej,
- nadzorowanie i monitorowanie zadań w obszarze zarządzania kryzysowego, planowania awaryjnego oraz ciągłości działania.

W zakresie powyższych zadań w okresie objętym sprawozdaniem m.in.:

- wdrożono rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo teleinformatyczne,
- przeprowadzono audyty bezpieczeństwa informacji, realizując zapisy Polityki bezpieczeństwa informacji,
- przeprowadzono szkolenia teoretyczne i praktyczne z zakresu ochrony ppoż. dla pracowników wyznaczonych do działań gaśniczych i ewakuacji w obiektach UKNF,
- przeprowadzono ćwiczenia ewakuacyjne z budynków pracy UKNF w Warszawie, realizując tym samym obowiązek praktycznego sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji,
- przeprowadzono podstawowe oraz specjalistyczne szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej dla osób wyznaczonych do ww. działań w obiektach UKNF,
- zrealizowano zadania w zakresie Planu sprawdzeń zgodności przetwarzania danych osobowych w Urzędzie KNF z przepisami o ochronie danych osobowych, w związku z opublikowanymi zmianami prawa w tym zakresie,
- przetestowano wdrożony Plan Ciągłości Działania Urzędu KNF oraz uaktualniono Plan Awaryjny Urzędu KNF,
- przeprowadzono audyty bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych (testy zewnętrzne i analiza bezpieczeństwa udostępnianych interakcyjnych aplikacji sieciowych),
- zmodernizowano stanowisko dostępowe w ramach Policyjnej Sieci Transmisji Danych Niejawnych,
- opracowano plan obowiązkowej ochrony obiektu i uzgodniono z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Komendantem Stołecznym Policji,

- wypracowano koncepcję nowej struktury i działania „stałego dyżuru” w UKNF ramach zadań obronnych Urzędu,
- zrealizowano cykl szkoleń obronnych, w których wykorzystano bazę szkoleniową w Jednostce Wojskowej proponowaną przez Siły Zbrojne RP,
- przygotowano Narodowy Kwestionariusz Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w zakresie UKNF.

KONTROLE WEWNĘTRZNE I SKARGI NA DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

W 2017 r. w Urzędzie KNF realizowane były zadania związane z prowadzeniem kontroli wewnętrznych, których celem było m.in.:

- bieżące sprawdzanie skuteczności sprawowania kontroli funkcjonalnej w Urzędzie Komisji,
- kontrola zgodności działania komórek organizacyjnych, zespołów roboczych lub komitetów, a także osób wykonujących w nich obowiązki służbowe z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Urzędu Komisji,
- badanie funkcjonowania Urzędu Komisji pod kątem legalności, celowości oraz terminowości w realizowanych zadaniach, a także wskazywanie sposobu i środków jakie należy zastosować w celu usunięcia nieprawidłowości i zapobieganie ich powstawaniu.

W okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. przeprowadzonych zostało przez komórkę kontroli wewnętrznej Urzędu KNF 5 kontroli planowanych - problemowych oraz 1 kontrola doraźna - problemowa.

W 2017 r. realizowano również czynności wyjaśniające w zakresie rozpatrywania skarg i wniosków dotyczących pracy Urzędu KNF oraz postępowania pracowników Urzędu. W tym zakresie wpłynęło 68 pism od 74 skarżących.

KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 roku w części 70 Komisja Nadzoru Finansowego. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła planowanie i realizację dochodów budżetowych, działania podejmowane w celu odzyskania należności oraz pozytywnie oceniła realizację wydatków w ramach budżetu KNF. Wystąpienie pokontrolne za rok 2016 skierowane do Przewodniczącego KNF zawierało wniosek dotyczący podjęcia działań w celu zapewnienia przekazywania dokumentów będących podstawą ujęcia należności w księgach rachunkowych w terminach zapewniających prawidłowe i kompletne wykazywanie należności w sprawozdaniach budżetowych. By zrealizować ten wniosek opracowano zasady przekazywania ww. dokumentów. Po etapie konsultacji będą one stanowiły zarządzenie Przewodniczącego KNF.

Ponadto w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego w 2017 r. zostały przeprowadzone dwie inne kontrole NIK. Tematem pierwszej była „Ochrona konsumentów korzystających z kredytów objętych ryzykiem walutowym”, a drugiej „Zapewnienie stabilności sektora bankowego”. Celem pierwszej było określenie, jak właściwe organy (w tym, UKNF, UOKiK oraz Rzecznik Finansowy) sprawują nadzór nad bankami i jak chronią kredytobiorców. Celem drugiej było udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy członkowie Komitetu Stabilności Finansowej rzetelnie wypełniali obowiązki ustawowe w zakresie nadzoru makroostrożnościowego i zarządzania kryzysowego oraz w zakresie nadzoru mikroostrożnościowego nad instytucjami sektora bankowego?

W UKNF przeprowadzona została również kontrola koordynowana przez Archiwum Akt Nowych, której tematem było „Przestrzeganie przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwum”.

12. ANEKSY

ANEKS 1. INFORMACJE O UCHWAŁACH, DECYZJACH ADMINISTRACYJNYCH I POSTANOWIENIACH WYDANYCH PRZEZ KNF W 2017 ROKU

Tabela 1.1. Liczba uchwał podjętych przez KNF w 2017 roku

Przedmiot uchwały	Liczba podjętych uchwał
Sprawy dotyczące sektora bankowego	
wyrażenie zgody na powołanie prezesa zarządu banku	33
odwołanie ze stanowiska prezesa zarządu banku	1
wyrażenie zgody na powołanie członka zarządu banku nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym	6
wyrażenie zgody na powołanie członka zarządu systemu ochrony	1
udzielenie zezwolenia na połączenie banków	7
stwierdzenie braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji	1
stwierdzenie braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego stania się podmiotem dominującym wobec banku	1
zatwierdzenie planu naprawy banku	1
odmowa wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu banku	1
wskazanie warunków, które w interesie dobra ogólnego oddział instytucji kredytowej będzie zobowiązany spełniać przy prowadzeniu działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	3
dokonanie zmian w statucie banku	1
utrzymanie w mocy decyzji	3
utrzymanie w mocy decyzji KNF z dnia 6 grudnia 2016 r., uznającej Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej za podmiot dominujący wobec Alior Banku S.A. w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 8 lit. b i pkt 14 ustawy Prawo bankowe	1
umorzenie postępowania	7
zezwozenie na utworzenie banku	1
uchylenie decyzji	9
wyrażenie zgody na prowadzenie przez bank działalności poza zrzeszeniem	1
zatwierdzenie planu naprawy banku	1
decyzja w sprawie identyfikacji innej instytucji o znaczeniu systemowym	13
inne	10
Razem:	102
Sprawy dotyczące sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	
ustanowienie zarządcy komisarycznego	2
zatwierdzenie na stanowisku prezesa zarządu skok	2
uchylenie decyzji i umorzenie postępowania	2
umorzenie postępowania administracyjnego	11
utrzymanie decyzji w mocy	7
utrzymanie postanowienia w mocy	11
postanowienie w sprawie stwierdzenia niedopuszczalności wniosku	1
zawieszenie działalności kasy	4
przejęcie kasy przez bank	2
zatwierdzenie zmian w statucie Kasy Krajowej	1

inne	4
Razem:	47
Sprawy dotyczące sektora usług płatniczych	
udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	6
nałożenie kar pieniężnych na BUP	47
uchylenie decyzji	4
utrzymanie decyzji w mocy	8
umorzenie postępowania administracyjnego	14
Razem:	79
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeń	
wyrażenie zgody na powołanie członka zarządu zakładu ubezpieczeń odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem	19
wyrażenie zgody na powołanie na stanowisko prezesa zarządu zakładu ubezpieczeń	12
nałożenie kary pieniężnej na zakład ubezpieczeń	17
umorzenie postępowania	2
utrzymanie decyzji w mocy	1
uchylenie decyzji	4
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec nabycia udziałów krajowego zakładu ubezpieczeń	2
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec połączenia zakładów ubezpieczeń	1
Razem:	58
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu powszechnego towarzystwa emerytalnego	3
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu emerytalnego	7
udzielenie zezwolenia na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu otwartego funduszu	7
udzielenie zezwolenia na powołanie na stanowisko członka zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego	11
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego funduszu emerytalnego	1
udzielenie zezwolenia na zmianę statutu dobrowolnego funduszu emerytalnego	4
udzielenie zezwolenia na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu dobrowolnego funduszu emerytalnego	3
nałożenie kary pieniężnej na powszechne towarzystwo emerytalne	2
cofnięcie zezwolenia na utworzenie powszechnego towarzystwa emerytalnego	1
udzielenie zezwolenia na przejęcie zarządzania otwartym funduszem emerytalnym	1
udzielenie zezwolenia na nabycie akcji powszechnego towarzystwa emerytalnego	1
udzielenie zezwolenia na nabycie akcji pracowniczego towarzystwa emerytalnego	6
Razem:	47
Sprawy dotyczące rynku kapitałowego i towarowego	
udzielenie zezwolenia na przywrócenie akcjom formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji)	21
udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	9
cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	2
zawieszenie wykonywania działalności maklerskiej	1
udzielenie TFI zezwolenia na wykonywanie działalności przez TFI polegającej na tworzeniu funduszy inwestycyjnych lub funduszy zagranicznych i zarządzaniu nimi, w tym pośrednictwo w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa, reprezentowaniu ich wobec osób trzecich oraz zarządzaniu zbiorczym portfelem papierów wartościowych	3
udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie nabywania dwudniowych kontraktów na rynku kasowym na aukcjach organizowanych przez platformę aukcyjną	1

udzielenie zezwolenia TFI na utworzenie SFIO	1
nałożenie kar pieniężnych na TFI	3
nałożenie kar pieniężnych na podmioty	17
nałożenie kar pieniężnych na osoby fizyczne	31
utrzymanie decyzji w mocy	38
utrzymanie postanowienia w mocy	1
uchylenie decyzji	27
wykluczenie bezterminowe akcji spółki z obrotu na rynku regulowanym	3
odmowa uchylecia decyzji	1
odmowa wpisu spółce do rejestru zarządzających ASI	6
odmowa wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych	1
skreślenie agenta firmy inwestycyjnej	14
skreślenie z listy maklerów papierów wartościowych	3
skreślenie doradcy inwestycyjnego	1
odmowa stwierdzenia nieważności decyzji KNF	1
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji TFI	9
uchwała w sprawie przekazania do publicznej wiadomości informacji	66
rozłożenie na raty należności pieniężnej z tytułu kary	1
udzielenie zgody na dokonanie zmian w składzie Zarządu GPW SA	3
udzielenie zgody na zmianę depozytariusza	3
udzielenie zgody na dokonanie zmian w składzie Zarządu TGE SA	1
nakazanie przeniesienia instrumentów finansowych	1
brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji	2
odmowa rozłożenia na raty należności pieniężnej z tytułu kary	2
udzielenie upoważnienia	3
żądanie od GPW zawieszenia obrotu akcjami	1
wstrzymanie wykonania decyzji	1
wydłużenie terminu nabycia akcji TFI	3
uchylenie uchwały KNF	1
inne	2
Razem:	284
Sprawy międzysektorowe i dotyczące wewnętrznej organizacji prac Komisji	
Sprawozdanie z działalności KNF w 2016 r.	1
aktualizacja Planu Awaryjnego	1
inne	1
Razem:	3
OGÓŁEM	620

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 1.2. Liczba decyzji oraz postanowień wydanych w 2017 roku na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF

Przedmiot decyzji i postanowień	Liczba wydanych decyzji i postanowień
Sprawy dotyczące sektora bankowego	
zezwolenie na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku za dany okres	26
zezwolenie do zaklasyfikowania wyemitowanych akcji do kapitału podstawowego Tier I	15
decyzja w sprawie zezwolenia na obniżenie funduszy własnych	466
zgoda na zakwalifikowanie środków pieniężnych banku pozyskanych z emisji obligacji długoterminowych i pożyczek podporządkowanych, jako instrumenty w kapitale Tier II	32
zezwolenie na wcześniejszy wykup obligacji podporządkowanych zaliczonych do kapitału Tier II	3
zgoda na zaliczenie do kapitału Tier I udziałów wniesionych po 28.06.2013 r.	39
zezwolenie na stosowanie metod wewnętrznych i innych modeli oraz na wprowadzenie znacznych rozszerzeń/zmian do metod wewnętrznych	8
decyzje dotyczące IPS (w tym: odstąpienie od stosowania na zasadzie indywidualnej przez banki przepisów określonych w art. 412 oraz art. 414 Rozporządzenia CRR (w części odnoszącej się do art. 412 Rozporządzenia CRR), zezwalające na niestosowanie przez banki wymogów art. 113 ust. 1 Rozporządzenia CRR w odniesieniu do ekspozycji wobec banków, z którymi bank przystąpił do Systemu Ochrony, zezwalające na nieodliczanie posiadanych przez bank udziałów kapitałowych w banku zrzeszającym, do celów obliczania funduszy własnych na zasadzie indywidualnej)	50
zatwierdzenie przez KNF planu naprawy/grupowego planu naprawy	32
zezwolenie na sporządzenie grupowego planu naprawy bankom należącym do Systemu Ochrony	2
umorzenie postępowania w sprawie zawiadomienia o nabyciu znaczącego pakietu akcji banku krajowego	1
umorzenie postępowania	17
odmowa wszczęcia postępowania	2
zgoda na zwolnienie banku z określonego w art. 11 ust. 3 Rozporządzenia EMIR wymogu posiadania procedur zarządzania ryzykiem, które wymagają terminowej, precyzyjnej i odpowiednio wyodrębnionej wymiany zabezpieczeń w odniesieniu do kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym	1
zezwolenie na wcześniejszy zwrot środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej zaliczanych do kapitału Tier II	1
zgoda na zwolnienie z obowiązku przekazania tłumaczenia na język polski sprawozdania finansowego podmiotu dominującego	2
zgoda na ograniczenie zakresu tłumaczenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	4
zezwolenie na powierzenie wykonywania przez wskazanych w decyzji przedsiębiorców w imieniu i na rzecz banku czynności innych, niż wymienione w art. 6a ust. 1 pkt 1 lit. a - I ustawy - Prawo bankowe	5
zezwolenie na zawarcie umowy z przedsiębiorcą zagranicznym, który nie posiada siedziby na terytorium państwa członkowskiego lub umowy przewidującej wykonywanie czynności poza terytorium państwa członkowskiego	11
nakazanie przez KNF opracowania planu naprawy bankowi, który działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 ustawy Prawo bankowe lub istotnemu oddziałowi instytucji kredytowej	1
ograniczenie zakresu podmiotowego lub przedmiotowego planu naprawy	4
zobowiązanie banku do sporządzenia planu naprawy z uwzględnieniem wskazanego podmiotu/podmiotów zależnych	4
zalecenie bankowi utrzymywania dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 138 ust. 1 pkt 2a	10

postanowienie w sprawie sprostowania błędów pisarskich i innych oczywistych omyłek	7
umorzenie postępowania w sprawie wyrażenia zgody na powołanie członka zarządu banku nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym	4
umorzenie postępowania w sprawie powołania prezesa/członka zarządu banku (wycofanie wniosku)	3
zezwoleń na dokonanie zmian w statucie banku	392
zezwoleń na dokonanie zmian w statucie banku (MiFID)	3
zezwoleń na dokonanie zmiany decyzji w sprawie zmian w statucie banku	4
umorzenie postępowania w sprawie zmian w statucie banku	1
umorzenie postępowania o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczącej zmian w statucie banku	1
stwierdzenie wygaśnięcia zezwolenia na otwarcie przedstawicielstwa banku zagranicznego i instytucji kredytowej	1
zezwoleń na otwarcie przedstawicielstwa banku zagranicznego i instytucji kredytowej	1
inne decyzje i postanowienia	47
Razem	1200
Sprawy dotyczące sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	
niewzględnienie wniosku o przeprowadzenie dowodu	24
niewzględnienie wniosku o włączenie do akt postępowania administracyjnego dokumentu	4
niewzględnienie wniosku o przeprowadzenie rozprawy	8
odmowa dopuszczenia do udziału na prawach strony	16
utrzymanie w mocy postanowienia o odmowie dopuszczenia organizacji społecznej do udziału w postępowaniu administracyjnym	3
zatwierdzenie zmiany statutu SKOK	12
umorzenie postępowania w sprawie powołania członka zarządu Krajowej SKOK	1
umorzenie postępowania w sprawie zatwierdzenia/powołania prezesa zarządu SKOK	1
zawieszenie postępowania	2
odmowa zawieszenia postępowania	1
sprostowanie w sprawie błędów pisarskich i innych oczywistych pomyłek	1
wyłączenie członka KNF od udziału w postępowaniu administracyjnym	3
odmowa wszczęcia postępowania	5
inne	7
Razem	88
Sprawy dotyczące sektora usług płatniczych	
postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie rozłożenia na raty kary pieniężnej	1
zawieszenie postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
umorzenie w całości postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
umorzenie postępowania w sprawie wygaśnięcia zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
umorzenie postępowania	37
uchybień terminu	250
Razem	291
Sprawy dotyczące rynku ubezpieczeniowego	
uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania	2
zawieszenie postępowania	3
wyznaczenie nowego terminu do załatwienia sprawy	83
umorzenie postępowania	21
utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji	1

zwrot wniosku	1
wydanie decyzji w trybie art. 243 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
wydanie decyzji w trybie art. 313 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
wydanie decyzji w trybie art. 402 ust. 4 oraz art. 401 ust. 4 pkt 2 w zw. z art. 401 ust. 5 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	6
wydanie decyzji w trybie art. 402 ust. 4 oraz art. 401 ust. 4 pkt 2 w zw. z art. 402 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
wydanie decyzji w trybie art. 401 ust. 4 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
wydanie decyzji w sprawie zwolnienia w całości transakcji wewnątrzgrupowych z wymiany zabezpieczeń	1
wydanie decyzji w trybie art. 312 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczącej uzupełniających środków własnych	1
wydanie decyzji w trybie art. 402 ust. 3 w zw. z art. 419 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	8
zatwierdzenie zmian statutu zakładu ubezpieczeń	38
wpis do rejestru aktuariuszy	20
zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń	76
zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji	9
nałożenie kary pieniężnej	12
cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej	29
odmowa wszczęcia postępowania	7
uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuarusza	1
zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego	19
odmowa uwzględnienia wniosków dowodowych	2
wydanie decyzji w trybie art. 361 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
inne	3
Razem	349
Sprawy dotyczące rynku emerytalnego	
zezwoleń na powołanie członka rady nadzorczej powszechnego towarzystwa emerytalnego	9
zezwoleń na powołanie członka rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa emerytalnego	1
zezwoleń na zmianę umowy o przechowywanie aktywów dobrowolnego funduszu emerytalnego	2
zezwoleń na zmianę umowy o przechowywanie aktywów pracowniczego funduszu emerytalnego	3
odstąpienie od wymogów określonych w ustawie o ofe	1
wpis pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	48
wpis pracodawcy do programu międzyzakładowego	27
wpis zmian pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	91
wykreślenie pracowniczego programu emerytalnego z rejestru	27
wpis porozumienia o ograniczeniu wysokości naliczanych składek do rejestru	2
wpis porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek do rejestru	8
podjęcie zawieszono postępowania	9
zawieszenie postępowania	10
umorzenie postępowania	15
przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych/nieprawidłowości	7
wyznaczenie nowego terminu do załatwienia sprawy	1

prorowadzenie jednego postępowania w sprawie kilku wniosków	1
odmowa uwzględnienia wniosków dowodowych	1
ustalenie średniej ważonej stopy zwrotu funduszy emerytalnych	2
powiadomienie o stwierdzonych nieprawidłowościach w działalności funduszu emerytalnego, towarzystwa emerytalnego lub banku depozytariusza	21
zatwierdzenie sprawozdania z działalności KDPW SA w zakresie administrowania Funduszem Gwarancyjnym za rok 2016	1
zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji pracowniczego funduszu emerytalnego	1
zatwierdzenie programu likwidacji pracowniczego funduszu emerytalnego	1
zatwierdzenie sprawozdania finansowego pracowniczego funduszu emerytalnego w likwidacji sporządzonego na dzień zakończenia likwidacji	1
zezwozenie na wydłużenie okresu na dostosowanie działalności lokacyjnej otwartego funduszu emerytalnego do wymogów ustawowych	3
zezwozenie na wydłużenie okresu na dostosowanie działalności lokacyjnej dobrowolnego funduszu emerytalnego do wymogów ustawowych	1
Razem	294
Sprawy dotyczące rynku kapitałowego i towarowego	
zatwierdzenie prospektu emisyjnego	37
zatwierdzenie memorandum informacyjnego	3
zatwierdzenie aneksu do prospektu emisyjnego	91
zatwierdzenie aneksu do memorandum informacyjnego	5
zawieszenie postępowania administracyjnego	44
podjęcie postępowania administracyjnego	27
umorzenie postępowania administracyjnego	69
wszczęcie postępowania z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy	35
sprostowanie oczywistej omyłki	4
odmowa uwzględnienia wniosków dowodowych	29
odmowa wstrzymania wykonania decyzji	24
uchylenie postanowienia o odmowie uwzględnienia wniosków dowodowych	1
odmowa wszczęcia postępowania administracyjnego	6
wszczęcie postępowania w sprawie żądania zmiany treści wezwania	3
żądanie zmiany treści wezwania	3
żądanie zawieszenia obrotu akcjami spółki publicznej	31
zmiana decyzji	1
uchylenie decyzji	9
decyzja na podstawie art. 17 ust. 5 i 6 rozporządzenia MAR	1
decyzja na podstawie art. 71 ustawy o ofercie publicznej	2
uchylenie postanowienia dotyczącego odmowy udostępnienia akt postępowania oraz umorzenie postępowania	3
Uchylenie postanowienia o odmowie uwzględnienia wniosków dowodowych	1
odmowa wydania uwierzytelnionego odpisu z akt postępowania	1
wyłączenie pracownika od udziału w postępowaniu administracyjnym	2
przyznanie lub odmowa przyznania kosztów stawiennictwa świadka lub strony	3
zwrócenie się do spółki prowadzącej rynek regulowany o opinię w związku z naruszeniem przez emitenta obowiązków informacyjnych	2
stwierdzenie wygaśnięcia decyzji	10
zezwozenie na rozszerzenie przedmiotu działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych o doradztwo inwestycyjne	1

zgoda na połączenie wewnętrzne dwóch subfunduszy funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego	4
zezwolenie na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego przez inny podmiot niż towarzystwo	5
zezwolenie na zmianę statutu funduszu inwestycyjnego, w tym na skrócenie terminu wejścia w życie zmian statutu funduszu	43
zezwolenie na utworzenie publicznego funduszu inwestycyjnego zamkniętego, co jest równoznaczne z zatwierdzeniem prospektu emisyjnego certyfikatów inwestycyjnych	1
zezwolenie na utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego	2
zatwierdzenie prospektu emisyjnego certyfikatów inwestycyjnych funduszu inwestycyjnego zamkniętego	5
zatwierdzenie aneksu do prospektu emisyjnego certyfikatów inwestycyjnych funduszu inwestycyjnego zamkniętego	36
zezwolenie na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych	6
odmowa udzielenia zezwolenia na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych	1
przekształcenie funduszu inwestycyjnego otwartego w nowy subfundusz istniejącego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami	1
przyjęcie zarządzania specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym przez inne towarzystwo	1
zgoda na zawarcie przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych umowy, o której mowa w art. 46 ust. 3a ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi	4
wyznaczenie likwidatora	2
zgłoszenie sprzeciwu, o którym mowa w art. 61b ust. 3 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi	2
zezwolenie na prowadzenie rejestrów lub rachunków towarów giełdowych	5
uchylenie zezwolenia na prowadzenie rejestrów lub rachunków towarów giełdowych	6
cofnięcie zezwolenia na prowadzenie rejestrów lub rachunków towarów giełdowych	1
wpis na listę doradców inwestycyjnych	87
wpis na listę maklerów papierów wartościowych	37
wpis do rejestru agentów firm inwestycyjnych	58
odmowa wydania zaświadczenia	1
odmowa wyłączenia pracownika UKNF	1
niewzględnienie wniosku strony o przeprowadzenie rozprawy administracyjnej i przesłuchanie przedstawiciela stron	1
zwrot podania o wydanie zaświadczenia	1
zatwierdzenie zmian w Regulaminie Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA	4
zatwierdzenie zmian w Regulaminie rozliczeń transakcji KDPW_CCP S.A.	4
udzielenie zgody na dokonanie zmian w Regulaminie obrotu Rynku Towarów Giełdowych Towarowej Giełdy Energii S.A.	1
udzielenie zgody na dokonanie zmian w Regulaminie obrotu rynku regulowanego BondSpot	2
udzielenie zgody na dokonanie zmian w Statucie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA	1
postanowienie o odmowie zawieszenia postępowania	1
postanowienie o odmowie wstrzymania natychmiastowego wykonania decyzji I instancji	1
zgoda na ograniczenie informacji wymaganych w planie naprawy sporządzanym przez dom maklerski	8
zatwierdzenie planu naprawy domu maklerskiego	10

odmowa zatwierdzenia planu naprawy domu maklerskiego	2
zezwolenie na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012	10
odmowa wszczęcia postępowania na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012	1
zawieszenie postępowania wszczętego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012	1
udzielenie zgody na dokonanie zmian w Regulaminie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.	2
zezwolenie na przedłużenie współpracy z firmą audytorską	1
zakazanie dalszego prowadzenia oferty publicznej papierów wartościowych	2
postanowienie o niedopuszczalności wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy	1
odmowa udzielenia ulgi w wykonaniu kary pieniężnej w postaci odroczenia zapłaty kary pieniężnej	1
odmowa zwrotu kary pieniężnej	1
inne	12
Razem	824
Sprawy dotyczące pośredników kredytu hipotecznego	
zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego	49
Razem	49
Sprawy dotyczące innych obszarów	
postanowienie na podstawie art. 49a ust. 11 i ust. 13 Prawo geologiczne i górnicze	3
Razem	3
OGÓŁEM	3099

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 2. EMITENCI, KTÓRYCH PROSPEKTY EMISYJNE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2017 ROKU, EMITENCI, KTÓRYCH MEMORANDA ZOSTAŁY ZATWIERDZONE ORAZ WOBEC KTÓRYCH STWIERDZONA ZOSTAŁA RÓWNOWAŻNOŚĆ Z WYMOGAMI PROSPEKTU EMISYJNEGO W 2017 ORAZ PUBLICZNE FUNDUSZE INWESTYCYJNE ZAMKNIĘTE, KTÓRYCH PROSPEKTY EMISYJNE ZOSTAŁY ZATWIERDZONE PRZEZ KNF W 2017 ROKU

Tabela 2.1. Emitenci, których prospekty emisyjne zostały zatwierdzone przez KNF w 2017 roku

Lp.	Emitent	Data zatwierdzenia prospektu emisyjnego
1.	Unimot SA	2017-01-11
2.	GetBack SA	2017-03-09
3.	Airway Medix SA	2017-03-10
4.	MO-BRUK SA	2017-03-16
5.	Dino Polska SA	2017-03-17
6.	Victoria Dom SA	2017-03-23
7.	Bank Ochrony Środowiska SA	2017-04-25
8.	PCC Rokita SA	2017-05-15
9.	Echo Investment SA	2017-05-26
10.	Trans Polonia Group SA	2017-05-29
11.	Maxcom SA	2017-06-02

12.	Morizon SA	2017-06-09
13.	GetBack SA	2017-06-16
14.	Uniserv-Piecbud SA	2017-06-19
15.	PBG SA	2017-06-23
16.	Raiffeisen Bank Polska SA	2017-06-28
17.	Radpol SA	2017-06-30
18.	Braster SA	2017-07-04
19.	Miraculum SA	2017-07-07
20.	PZ Cormay SA	2017-07-20
21.	PKN Orlen SA	2017-07-20
22.	PCC Exol SA	2017-07-20
23.	Intersport Polska SA	2017-08-23
24.	MCI Private Ventures FIZ	2017-08-28
25.	Venture Inc SA	2017-09-25
26.	Cognor Holding SA	2017-10-05
27.	NanoGroup SA	2017-10-13
28.	Alior Bank SA	2017-10-13
29.	Polimex - Mostostal SA	2017-10-20
30.	Best SA	2017-10-25
31.	Rafako SA	2017-10-31
32.	Rafako SA	2017-11-03
33.	Marvipol Development SA	2017-11-07
34.	Hollywood SA	2017-11-08
35.	Kredyt Inkaso SA	2017-11-24
36.	Tower Investments SA	2017-11-27
37.	R22 SA	2017-11-30

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 2.2. Emitenci, których memoranda zostały zatwierdzone przez KNF oraz których równoważność z prospektem emisyjnym stwierdziła KNF w 2017 roku

Lp.	Emitent	Data
1.	EMG SA	2017-06-13
2.	Marvipol Development SA	2017-11-08
3.	Veolia Energia Poznań SA	2017-11-24

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 2.3. Publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte, których prospekty emisyjne zostały zatwierdzone przez KNF w 2017 roku

Lp.	Nazwa funduszu	Data zatwierdzenia prospektu
1.	PKO Globalnego Dochodu FIZ	2017-04-21
2.	PKO Strategii Obligacyjnych FIZ	2017-05-24
3.	PKO Absolutnej Stopy Zwrotu Europa Wschód-Zachód FIZ	2017-06-29
4.	PKO Globalnej Strategii FIZ	2017-08-30
5.	QUERCUS Multistrategy FIZ	2017-10-05
6.	Ipopema Global Profit Absolute Return Plus FIZ	2017-10-13

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 3. WYKAZ POZYCJI DZIENNIKA URZĘDOWEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO WYDANEGO W 2017 ROKU

- 1) Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie wysokości maksymalnej stopy technicznej (Dz. Urz. KNF poz. 1).

- 2) Komunikat nr 199 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie terminu oraz zasad punktacji i zaliczania zadań trzeciego etapu egzaminu na doradców inwestycyjnych (Dz. Urz. KNF poz. 2).
- 3) Komunikat nr 200 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie terminów sprawdzianów umiejętności (Dz. Urz. KNF poz. 3).
- 4) Komunikat nr 201 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie zakresu tematycznego sprawdzianów umiejętności (Dz. Urz. KNF poz. 4).
- 5) Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie wysokości kosztów nadzoru nad biurami usług płatniczych w 2016 r. oraz maksymalnej kwoty należnej od wszystkich biur usług płatniczych za 2016 r. (Dz. Urz. KNF poz. 5).
- 6) Uchwała nr 112/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 11 kwietnia 2017 r. w sprawie rekomendacji stosowania wytycznych EBA dotyczących zasad nadzoru nad produktami i ustaleń zarządczych dla produktów bankowości detalicznej (Dz. Urz. KNF poz. 6).
- 7) Uchwała nr 141/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie wydania Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach (Dz. Urz. KNF poz. 7).
- 8) Uchwała nr 232/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 13 czerwca 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie "Regulaminu Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego" (Dz. Urz. KNF poz. 8).
- 9) Komunikat nr 1/2017 Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie terminu egzaminu na maklera papierów wartościowych i egzaminu uzupełniającego (Dz. Urz. KNF poz. 9).
- 10) Komunikat nr 2/2017 Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na maklera papierów wartościowych i egzaminu uzupełniającego (Dz. Urz. KNF poz. 10).
- 11) Komunikat nr 203 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 25 lipca 2017 r. w sprawie terminu oraz zasad punktacji i zaliczania zadań trzeciego etapu egzaminu na doradców inwestycyjnych (Dz. Urz. KNF poz. 11).
- 12) Komunikat nr 204 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie terminu pierwszego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego (Dz. Urz. KNF poz. 12).
- 13) Komunikat nr 205 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na doradcę inwestycyjnego (Dz. Urz. KNF poz. 13).
- 14) Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie wartości sumy aktywów bilansowych wszystkich spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz wysokości kosztów nadzoru nad spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi i Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową w 2016 r. (Dz. Urz. KNF poz. 14).
- 15) Uchwała nr 319/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 1 sierpnia 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie trybu wykonywania nadzoru nad działalnością bankową (Dz. Urz. KNF poz. 15).
- 16) Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie wysokości kosztów nadzoru nad instytucjami płatniczymi w 2016 r., sumy opłat uiszczonych przez wszystkie krajowe instytucje płatnicze w 2016 r. oraz maksymalnej kwoty należnej od wszystkich krajowych instytucji płatniczych za 2016 r. (Dz. Urz. KNF poz. 16).
- 17) Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie wysokości stawek i wartości współczynników korygujących dla grup, o których mowa w § 22 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym, oraz wartości współczynnika zmiany kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym w 2017 r. (Dz. Urz. KNF poz. 17).
- 18) Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 29 września 2017 r. w sprawie wartości stawki ważonej oraz wartości współczynnika korygującego stosowanych do obliczenia należnej od banków wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru w 2017 r. (Dz. Urz. KNF poz. 18).
- 19) Komunikat Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 29 września 2017 r. w sprawie wartości stawki ważonej oraz wartości współczynnika korygującego stosowanych do obliczenia należnej od zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru w 2017 r. (Dz. Urz. KNF poz. 19).

- 20) Ogłoszenie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie nałożenia na FinCrea Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą we Wrocławiu kar pieniężnych oraz cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności (Dz. Urz. KNF poz. 20).
- 21) Uchwała nr 493/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie stosowania wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczących polityki i praktyk w zakresie wynagrodzeń w odniesieniu do sprzedaży i dystrybucji detalicznych produktów i usług bankowych (Dz. Urz. KNF poz. 21).
- 22) Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie zmiany danych objętych wpisem na listę maklerów papierów wartościowych oraz listę doradców inwestycyjnych (Dz. Urz. KNF poz. 22).
- 23) Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie zmiany danych objętych wpisem na listę maklerów papierów wartościowych (Dz. Urz. KNF poz. 23).
- 24) Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie zmian danych objętych wpisem na listę maklerów papierów wartościowych (Dz. Urz. KNF poz. 24).
- 25) Komunikat nr 209 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie terminu, treści zadań problemowych, zasad punktacji i zaliczania zadań drugiego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego (Dz. Urz. KNF poz. 25).
- 26) Komunikat nr 3/2017 Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie terminu egzaminu na maklera papierów wartościowych oraz sprawdzianu umiejętności (Dz. Urz. KNF poz. 26).
- 27) Komunikat nr 4/2017 Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na maklera papierów wartościowych i sprawdzianu umiejętności (Dz. Urz. KNF poz. 27).
- 28) Komunikat nr 211/2017 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie terminu pierwszego etapu egzaminu na doradcę inwestycyjnego (Dz. Urz. KNF poz. 28).
- 29) Komunikat nr 212/2017 Komisji Egzaminacyjnej dla Doradców Inwestycyjnych z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie zakresu tematycznego egzaminu na doradcę inwestycyjnego (Dz. Urz. KNF poz. 29).

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 4. WYKAZ ROZPORZĄDZEŃ ORAZ PROJEKTÓW ROZPORZĄDZEŃ I OBWIESZCZEŃ BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM PRAC LUB OPINII UKNF W 2017 ROKU

Tabela 4.1. Wykaz rozporządzeń będących przedmiotem prac lub opinii UKNF w 2017 roku

Lp.	Rozporządzenia
1.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu, trybu i terminów przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji innych niż przekazywane do Narodowego Banku Polskiego i do Komisji Nadzoru Finansowego, niezbędnych do wykonywania zadań Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 470).
2.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 855).
3.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie kapitału wewnętrznego, systemu zarządzania ryzykiem, programu oceny nadzorczej oraz badania i oceny nadzorczej, a także polityki wynagrodzeń w domu maklerskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 856).
4.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie odbierania przez Komisję Nadzoru Finansowego zgłoszeń naruszeń rozporządzenia 596/2014 (Dz. U. z 2017 r. poz. 879).
5.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 maja 2017 r. w sprawie danych i informacji przekazywanych przez podmioty prowadzące depozyt papierów wartościowych, system rejestracji instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi oraz system rozrachunku (Dz. U. z 2017 r. poz. 948).
6.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 maja 2017 r. w sprawie funkcjonowania schematu płatniczego (Dz. U. z 2017 r. poz. 995).

7.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 maja 2017 r. w sprawie wykazu dokumentów dołączanych przez bank do wniosku o wydanie zezwolenia na powierzenie przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu wykonywania pośrednictwa w zakresie niektórych czynności (Dz. U. z 2017 r. poz. 960).
8.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie funkcjonowania systemu płatności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1060).
9.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie informacji niezbędnych do opracowania, aktualizacji i oceny wykonalności planów przemysłowej restrukturyzacji i grupowych planów przemysłowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1080).
10.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1068).
11.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 23 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2017 r. poz. 1271).
12.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1285).
13.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdań spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1455).
14.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie identyfikatorów i numerów rozliczeniowych nadawanych niektórym dostawcom usług płatniczych oraz unikatowych identyfikatorów nadawanych rachunkom płatniczym prowadzonym przez tych dostawców (Dz. U. z 2017 r. poz. 1360).
15.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków (Dz. U. z 2017 r. poz. 1375).
16.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie wykazu usług reprezentatywnych powiązanych z rachunkiem płatniczym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1437).
17.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1444).
18.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. w sprawie zawierania przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1446).
19.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. w sprawie maksymalnego limitu ekspozycji AFI (Dz. U. z 2017 r. poz. 1443).
20.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dokonywania przez fundusz inwestycyjny zamknięty lokat, których przedmiotem są instrumenty pochodne oraz niektóre prawa majątkowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1445).
21.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie egzaminu na pośrednika kredytu hipotecznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1536).
22.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 r. w sprawie bufora ryzyka systemowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1776).
23.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 września 2017 r. w sprawie wzorów wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji spółki publicznej, szczegółowego sposobu ich ogłaszania oraz warunków nabywania akcji w wyniku tych wezwań (Dz. U. z 2017 r. poz. 1748).
24.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 października 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego otwartego i specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego oraz wyliczania wskaźnika zysku do ryzyka tych funduszy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1961).
25.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 27 października 2017 r. w sprawie terminów uiszczania, wysokości i sposobu obliczania należności na pokrycie kosztów działalności Rzecznika Finansowego i jego Biura (Dz. U. z 2017 r. poz. 2082).

26.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską (Dz. U. z 2017 r. poz. 2284).
-----	--

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 4.2. Wykaz projektów rozporządzeń i obwieszczeń będących przedmiotem prac lub opinii UKNF w 2017 roku

Lp.	Projekt rozporządzenia i obwieszczenia
1.	Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdań i informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej zarządzających ASI dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego.
2.	Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunkach uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.
3.	Projekt rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki w sprawie określenia wysokości składki na Turystyczny Fundusz Gwarancyjny.
4.	Projekt rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki w sprawie minimalnej funkcjonalności systemu teleinformatycznego obsługującego Centralną Ewidencję Organizatorów Turystyki i Przedsiębiorców Ułatwiających Nabywanie Powiązanych Usług Turystycznych.
5.	Projekt Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki w sprawie Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Przedsiębiorców Ułatwiających Nabywanie Powiązanych Usług Turystycznych.
6.	Projekt obwieszczenia Ministra Finansów w sprawie wykazu gwarantów uprawnionych do udzielania gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych składanych jako zabezpieczenie akcyzowe.
7.	Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie ubezpieczenia przewoźnika kolejowego.
8.	Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pośrednika kredytu hipotecznego.
9.	Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2018 r.

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 5. OCHRONA INTERESÓW ODBIORCÓW USŁUG FINANSOWYCH - CZYNNOŚCI ANALITYCZNE PODEJMOWANE PRZEZ UKNF W 2017 R.

Sektor bankowy
Analiza przypadku okresowego nieudostępniania pełnej funkcjonalności systemu informatycznego w banku.
Analiza praktyki banku w zakresie niewłaściwej weryfikacji spełnienia przez klientów warunków wynikających z promocji bezpłatnego rachunku
Analiza praktyki banku w zakresie wymagania zgody na przetwarzanie danych w celach marketingowych przy korzystaniu przez klienta z formularza kontaktowego zamieszczonego na stronie internetowej banku.
Analiza praktyki dystrybuowania ulotek/reklam przez jeden z oddziałów banku, skutkującej brakiem spełnienia wymogów dla tego rodzaju przekazu, określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.
Analiza nieprawidłowego działania systemu informatycznego banku w zakresie naliczania odsetek karnych na rachunkach kredytów hipotecznych.
Analiza praktyki banku w zakresie przestrzegania zasad Rekomendacji U.
Analiza praktyki banku w zakresie zwrotu weksli własnych in blanco stanowiących zabezpieczenie kredytów.
Analiza praktyki banku w zakresie monitorowania rachunków w kontekście ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
Analiza praktyki banku w zakresie realizacji dyspozycji zastrzeżenia dokumentów w systemie Dokumenty Zastrzeżone.

Analiza praktyki banku w zakresie realizacji wypłaty z rachunku zmarłego klienta na rzecz kilku spadkobierców.
Analiza problemu polegającego na braku realizacji transakcji FX w wyniku awarii technicznej przy jednoczesnym umożliwieniu klientowi wydruku potwierdzenia przyjęcia transakcji.
Analiza praktyki dwóch banków w zakresie przekazywania informacji do BIK S.A.
Analiza praktyki dotyczącej przetwarzania danych klientów w celach marketingowych.
Analiza praktyki banku dotyczącej nieprawidłowego księgowania płatności na rachunkach płatniczych oraz braku dostępu do bankowości internetowej na przełomie marca i kwietnia 2017 roku.
Analiza praktyki banku dotyczącej zajęcia środków pieniężnych wolnych od zajęcia do wysokości określonej w art. 54 ust 1 ustawy Prawo bankowe.
Analiza praktyki banku polegającej na braku przekazania zaświadczenia zwalniającego z zabezpieczenia po spłacie kredytu samochodowego.
Analiza przypadków nieprawidłowego księgowania przez bank transakcji kartowych jako prowizje bankowe.
Analiza przypadku błędnego prezentowania przez bank wysokości oprocentowania lokaty promocyjnej.
Analiza problemu związanego z nieprawidłowościami w wykonywaniu przez bank przelewów „podatkowych” w bankowości elektronicznej.
Analiza błędnych księgowiń spowodowanych nieprawidłowościami w działaniu programu do zajęć komorniczych.
Analiza nieprawidłowości przy zawieraniu umowy o produkt bankowy za pośrednictwem kuriera.
Analiza praktyki banku w zakresie nieprawidłowego prezentowania danych na wyciągach bankowych.
Analiza praktyki banku w zakresie udzielania kredytów na zakupowej platformie internetowej.
Analiza praktyki banku w zakresie niezamieszczenia w umowie rachunku bankowego informacji o pakiecie taryfowym, któremu podlega umowa.
Analiza praktyki banku w zakresie pobierania opłat za wizyty terenowe u klientów.
Analiza praktyki banku w zakresie nieprawidłowego otwierania rachunków przez Internet.
Analiza praktyki banku w zakresie nieprawidłowości w rozliczeniu umowy w związku z wcześniejszą spłatą kredytu.
Analiza praktyki Banku w zakresie spełniania obowiązków informacyjnych na etapie przedkontraktowym i badania zdolności kredytowej.
Analiza praktyki banku w zakresie promocji zwolnienia z opłat za prowadzenie rachunku płatniczego.
Analiza przekazu reklamowego banku dotyczącego oszczędnościowego rachunku online.
Analiza praktyki banku w zakresie ustanawiania zabezpieczenia kredytu w formie ubezpieczenia niskiego wkładu własnego.
Analiza przypadku niewykonywania poleceń przelewu SEPA przez jeden z banków.
Analiza praktyki banku w zakresie blokowania rachunku w związku z zajęciem komorniczym.
Analiza praktyki banku w związku z zawieraniem dyspozycji wkładem na wypadek śmierci na rachunku wspólnym.
Analiza praktyki banku dotycząca nieprawidłowości w liczeniu stawek bazowych będących zmienną oprocentowania kredytów hipotecznych.
Rynek ubezpieczeniowy
Analiza przypadku pomniejszenia przez jeden z zakładów ubezpieczeń wysokości odszkodowania przyznanego z tytułu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych o kwotę otrzymanego zasiłku pielęgnacyjnego.
Analiza przypadku pomniejszenia przez jeden z zakładów ubezpieczeń wysokości odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych o wysokość marży jaką uzyskałby przedsiębiorca, gdyby wyprodukowany przez niego towar nie uległ zniszczeniu.
Analiza przypadków prowadzenia nieuzasadnionej windykacji należności przez jeden z zakładów ubezpieczeń z tytułu składek ubezpieczeniowych z tytułu umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
Analiza przypadku prowadzenia nieuzasadnionej windykacji należności przez jeden z zakładów ubezpieczeń z tytułu regresu z umowy ubezpieczenia majątkowego.
Analiza praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń dotyczącej zasad udzielania informacji na temat postępowania likwidacyjnego zbywcy wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Analiza przypadku nieprawidłowego ustalenia przez jeden z zakładów ubezpieczeń wartości pojazdu przy zawieraniu umowy ubezpieczenia autocasco.
Analiza przypadku dotyczącego nieprawidłowego przekazania przez jeden z zakładów ubezpieczeń informacji do Ośrodka Informacji Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.
Analiza przypadku odmowy uznania przez jeden z zakładów ubezpieczeń wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za skuteczne w związku ze sprzedażą pojazdu.
Analiza stosowanej przez jeden z zakładów ubezpieczeń praktyki polegającej na odmowie wypłaty świadczenia z tytułu umów dodatkowego grupowego ubezpieczenia na wypadek operacji chirurgicznych w związku z przeprowadzeniem zabiegów laserowej korekcji wady wzroku w wyniku kwalifikowania takich zabiegów przez zakład ubezpieczeń jako operacji plastycznych lub kosmetycznych (wyłączonych z zakresu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń), w sytuacji braku zamieszczenia w ogólnych warunkach ubezpieczenia definicji operacji plastycznej lub kosmetycznej.
Analiza przypadku dotyczącego możliwości naruszenia przez jeden z zakładów ubezpieczeń art. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.
Analiza przypadku dotyczącego nieprzestrzegania przez jeden z zakładów ubezpieczeń wytycznej nr 14 zawartej w „Wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego dotyczących likwidacji szkód z ubezpieczeń komunikacyjnych” z dnia 16 grudnia 2014 r.
Analiza praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń dotyczącej obsługi wniosków o wypłatę świadczenia z tytułu umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, składanych przez ubezpieczonych niebędących jednocześnie ubezpieczającymi.
Analiza przypadku kwestionowania przez jeden z zakładów ubezpieczeń możliwości odstąpienia od umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej na odległość przez ubezpieczającego, który zbył pojazd przed rozpoczęciem okresu ochrony, a następnie złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia.
Analiza przypadku odmowy udostępnienia przez jeden z zakładów ubezpieczeń kompletnych akt szkody.
Analiza przypadku nieprzekazania przez jeden z zakładów ubezpieczeń informacji do Ośrodka Informacji Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego po skutecznym regresie kwoty wypłaconego odszkodowania.
Analiza przypadku niesłusznie prowadzonej windykacji składki ubezpieczeniowej przez jeden z zakładów ubezpieczeń w związku z brakiem zarejestrowania przez pracownika zakładu ubezpieczeń dokumentu zawierającego oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia.
Analiza praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń polegającej na naruszaniu przez zakład ubezpieczeń art. 28 ust. 1b ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez nieprzesyłanie ubezpieczającym informacji o ubezpieczeniu na kolejny okres ubezpieczenia.
Analiza przypadku dwukrotnego przesłania przez jeden z zakładów ubezpieczeń posiadaczowi pojazdu mechanicznego potwierdzenia zawarcia następnej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na kolejne 12 miesięcy na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, pomimo złożenia przez posiadacza pojazdu mechanicznego skutecznego wypowiedzenia dotychczasowej umowy.
Analiza przypadku odmowy wypłaty odszkodowania przez jeden z zakładów ubezpieczeń z tytułu umowy ubezpieczenia OC przewoźnika drogowego w związku z niejednoznacznym postanowieniem ogólnych warunków ubezpieczenia.
Analiza praktyki dotyczącej zasad uznawania przez jeden z zakładów ubezpieczeń terminowości wpłat składek regularnych z tytułu umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, których termin płatności przypadał na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę.
Analiza przypadku dotyczącego pobierania przez jeden z zakładów ubezpieczeń składek ubezpieczeniowych z tytułu umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w sytuacji, w której doszło do zawarcia dwóch umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w odniesieniu do tego samego pojazdu mechanicznego, z tym samym okresem ubezpieczenia z jednym zakładem ubezpieczeń, w której jedna z umów OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta bezpośrednio z zakładem ubezpieczeń, natomiast druga umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta z zakładem ubezpieczeń za pośrednictwem pośrednika ubezpieczeniowego.

Analiza dotycząca prowadzenia postępowań likwidacyjnych przez podmiot, któremu w drodze outsourcingu zakład ubezpieczeń powierzył likwidację szkód objętych ubezpieczeniem tzw. „sprzętu elektronicznego”.
Analiza przypadku nawiązania telefonicznego kontaktu z nieprofesjonalnym uczestnikiem rynku finansowego przez osobę podającą się za przedstawiciela jednego z agentów ubezpieczeniowych, w tym analiza informacji przekazanych nieprofesjonalnemu uczestnikowi rynku finansowego przez tę osobę.
Analiza praktyki wykonywania przez jeden z zakładów ubezpieczeń ponownego wyliczenia wartości pojazdu po wystąpieniu szkody pomimo zawarcia przez ubezpieczającego umowy ubezpieczenia autocasco z opcją stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia.
Analiza przypadku uznania przez jeden z zakładów ubezpieczeń, iż doszło do zawarcia następczej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na okres kolejnych 12 miesięcy pomimo złożenia przez ubezpieczającego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
Analiza praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń dotyczącej zasad weryfikowania oświadczeń o bezszkodowym przebiegu ubezpieczenia uprawniających do otrzymania zniżek z tytułu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
Analiza praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń dotyczącej udostępniania akt szkód cesjonariuszowi, który nabył wierzytelności uprawniające go do wystąpienia wobec zakładu ubezpieczeń o wypłatę odszkodowań.
Analiza przypadku potwierdzenia przez jeden z zakładów ubezpieczeń zawarcia umowy ubezpieczenia majątkowego wadliwie sporządzoną polisą ubezpieczeniową.
Analiza przypadku odmowy uznania przez jeden z zakładów ubezpieczeń roszczenia z tytułu najmu pojazdu zastępczego z uwagi na zawartą ugodę, której przedmiotem było roszczenie o zwrot kosztów naprawy pojazdu.
Analiza przypadku wysłania przez jeden z zakładów ubezpieczeń informacji o ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na kolejny okres ubezpieczenia, w której wysokość składki ubezpieczeniowej została ustalona na poziomie kilkukrotnie wyższym względem poprzedniego okresu ubezpieczenia.
Analiza przypadku nieprzekazania przez jednego z agentów ubezpieczeniowych składki ubezpieczeniowej opłaconej z tytułu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
Analiza praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń dotyczącej różnicowania ze względu na różne kanały dystrybucji wysokości składki ubezpieczeniowej z tytułu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
Analiza przypadku odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na kolejny okres ubezpieczenia przez jeden z zakładów ubezpieczeń.
Analiza przypadku odmowy przez jeden z zakładów ubezpieczeń wypłaty świadczenia z tytułu śmierci rodzica osobie ubezpieczonej będącej osobą objętą ochroną ubezpieczeniową w ramach umowy ubezpieczenia grupowego następstw nieszczęśliwych wypadków.
Analiza praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń polegającej na przedstawianiu przez przedstawicieli zakładu ubezpieczeń propozycji zawarcia ugody w ramach przeprowadzania procesu likwidacji szkód komunikacyjnych dotyczących pojazdów mechanicznych.
Analiza działalności osoby wykonującej czynności agencyjne, współpracującej z kilkoma agentami ubezpieczeniowymi, w zakresie nieprawidłowości dotyczących wykonywanych przez tę osobę czynności agencyjnych.
Analiza praktyki jednego z zakładów ubezpieczeń dotyczącej nieuznawania przez zakład ubezpieczeń skuteczności wypowiedzenia, przez nabywców pojazdów nabytych w komisach samochodowych, umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartych z właścicielami komisów samochodowych.
Analiza realizacji przez jeden z zakładów ubezpieczeń obowiązku wskazywania w ogólnych warunkach ubezpieczenia, które postanowienia zawierają informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
Rynek kapitałowy
Analiza przypadku dokonania przez jedno z towarzystw funduszy inwestycyjnych wypłaty środków po zmarłym uczestniku funduszu inwestycyjnego na rzecz wyłącznie jednego ze spadkobierców z pominięciem drugiego spadkobiercy.

Analiza rozwiązań przyjętych przez jedno z towarzystw funduszy inwestycyjnych polegających na określeniu przez towarzystwo w tabeli opłat stawki opłaty manipulacyjnej za zbycie jednostek uczestnictwa na poziomie 0,00% oraz zwolnienie uczestników funduszu z opłaty manipulacyjnej za odkupienie jednostek uczestnictwa, w sytuacji w której towarzystwo posiada możliwość podwyższenia stawek opłat manipulacyjnych bez konieczności zachowania rygorów wiążących się ze zmianą statutu w zakresie opłat manipulacyjnych.

Analiza praktyki podmiotu zarządzającego sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego w zakresie zasad prowadzenia działań windykacyjnych.

Analiza przekazu reklamowego i działań promocyjnych dotyczących jednej z platform internetowych, w ramach której zagraniczna firma inwestycyjna świadczy usługi polegające na umożliwianiu klientom zawierania transakcji mających za przedmiot instrumenty pochodne na rynku OTC.

Analiza działalności zagranicznych firm inwestycyjnych i innych podmiotów (zarówno krajowych jak i zagranicznych) świadczących usługi dotyczące zawierania transakcji na rynku OTC, pod względem możliwości naruszenia przepisów prawa w związku z prowadzoną przez te podmioty działalnością.

Rynek emerytalny

Analiza zasad wypłaty środków przez otwarty fundusz emerytalny w razie śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego w przypadkach ustania małżeńskiej wspólności majątkowej przed datą śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego.

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 6. PRZEDMIOTOWY PODZIAŁ ZGŁOSZEŃ KIEROWANYCH DO KNF

Tabela 6.1. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności banków komercyjnych w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Prowadzenie rachunków	664	23,18%	899	37,35%
Kredyty konsumpcyjne i pożyczki	644	22,48%	547	22,73%
Jakość obsługi	902	31,48%	414	17,20%
Kredyty hipoteczne	380	13,26%	292	12,13%
Instrument płatnicze	161	5,62%	114	4,74%
Inna działalność/usługi banku	42	1,47%	91	3,78%
Inne	63	2,20%	50	2,08%
Fuzja	9	0,31%	0	0,00%
Ogółem	2865	100,00%	2407	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.2. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności banków spółdzielczych w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Jakość obsługi	30	26,55%	10	8,06%
Prowadzenie rachunków	24	21,24%	45	36,29%
Inne	23	20,35%	21	16,94%
Kredyty i pożyczki	23	20,35%	24	19,35%
Kredyty hipoteczne	6	5,31%	16	12,90%
Inna działalność/usługi banku	6	5,31%	5	4,03%
Karty debetowe	1	0,88%	3	2,42%
Ogółem	113	100,00%	124	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.3. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności SKOK w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Kredyty i pożyczki	63	44,68%	45	57,69%
Prowadzenie rachunków	34	24,11%	17	21,79%

Inne	17	12,06%	12	15,38%
Jakość obsługi	25	17,73%	3	3,85%
Instrument płatnicze	2	1,42%	1	1,28%
Ogółem	141	100,00%	78	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.4. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2016-2017 zgłoszeń dotyczących działalności zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, oferujących ubezpieczenia na życie

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Odmowa wypłaty	63	16,15%	56	24,03%
Wycena jednostek UFK lub sposób inwestowania przez TU	49	12,56%	34	14,59%
Sposób wykonywania umowy	36	9,23%	26	11,16%
Wartość wykupu	42	10,77%	26	11,16%
Wysokości odszkodowania	23	5,90%	21	9,01%
Nierzetelność agenta	71	18,21%	14	6,01%
Opieszałość	24	6,15%	12	5,15%
Zwrot składki	17	4,36%	11	4,72%
Polityka informacyjna zakładów ubezpieczeń	12	3,08%	7	3,00%
Problemy z udostępnieniem akt szkodowych	9	2,31%	6	2,58%
Problemy z wypowiedzeniem umowy	16	4,10%	3	1,29%
Problemy z zawarciem umowy	1	0,26%	3	1,29%
Zastrzeżenia wobec procesu likwidacji szkody	0	0,00%	3	1,29%
Zmiana warunków umowy	3	0,77%	3	1,29%
Indeksacja składki	3	0,77%	2	0,86%
Niesłusznie prowadzona windykacja	0	0,00%	2	0,86%
Interpretacja zapisów OWU	4	1,03%	1	0,43%
Naruszenie tajemnicy ubezpieczeniowej	0	0,00%	1	0,43%
Ochrona danych osobowych	3	0,77%	1	0,43%
Transfer IKE	0	0,00%	1	0,43%
Odmowa przyjęcia do ubezpieczenia	2	0,51%	0	0,00%
Odstąpienie od umowy	3	0,77%	0	0,00%
Wysokość składki	5	1,28%	0	0,00%
Wysokość sumy ubezpieczenia	1	0,26%	0	0,00%
Kwestionowanie pełnomocnictwa przez zakład ubezpieczeń	3	0,77%	0	0,00%
Ogółem	390	100,00%	233	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.5. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF w latach 2016-2017 zgłoszeń dotyczących działalności zakładów ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, oferujących ubezpieczenia majątkowe

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Opieszałość	641	30,29%	581	29,75%
Wysokość odszkodowania	731	34,55%	517	26,47%
Odmowa wypłaty	285	13,47%	277	14,18%
Problemy z udostępnieniem akt szkodowych	112	5,29%	171	8,76%
Zastrzeżenia wobec procesu likwidacji szkody	0	0,00%	118	6,04%
Sposób wykonywania umowy	107	5,06%	64	3,28%
Niesłusznie prowadzona windykacja	67	3,17%	61	3,12%
Problemy z wypowiedzeniem umowy	38	1,80%	49	2,51%

Wysokość składki	31	1,47%	35	1,79%
Polityka informacyjna towarzystwa	37	1,75%	21	1,08%
Zwrot składki	13	0,61%	16	0,82%
Nierzetelność agenta	5	0,24%	10	0,51%
Naruszenie tajemnicy ubezpieczeniowej	1	0,05%	5	0,26%
Problemy z zawarciem umowy	4	0,19%	5	0,26%
Interpretacja zapisów OWU	6	0,28%	4	0,20%
Ochrona danych osobowych	3	0,14%	4	0,20%
Odstąpienie od umowy	8	0,38%	4	0,20%
Odmowa przyjęcia do ubezpieczenia	4	0,19%	3	0,15%
Wysokość sumy ubezpieczenia	1	0,05%	3	0,15%
Zmiana warunków umowy	1	0,05%	3	0,15%
Kwestionowanie pełnomocnictwa przez zakład ubezpieczeń	14	0,66%	2	0,10%
Skarga agenta na zakład ubezpieczeń	5	0,24%	0	0,00%
Indeksacja składki	2	0,09%	0	0,00%
Ogółem	2116	100,00%	1953	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.6. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności oddziałów zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Wysokość odszkodowania	35	27,13%	9	30,00%
Odmowa wypłaty	16	12,40%	8	26,67%
Opieszałość	49	37,98%	4	13,33%
Sposób wykonywania umowy	8	6,20%	3	10,00%
Nierzetelność agenta	0	0,00%	2	6,67%
Odstąpienie od umowy	0	0,00%	1	3,33%
Problemy z wypowiedzeniem umowy	6	4,65%	1	3,33%
Skarga agenta na zakład ubezpieczeń	0	0,00%	1	3,33%
Wysokość składki	2	1,55%	1	3,33%
Kwestionowanie pełnomocnictwa przez zakład ubezpieczeń	2	1,55%	0	0,00%
Niesłusznie prowadzona windykacja	3	2,33%	0	0,00%
Ochrona danych osobowych	1	0,78%	0	0,00%
Odmowa przyjęcia do ubezpieczenia	1	0,78%	0	0,00%
Problemy z udostępnieniem akt szkodowych	5	3,88%	0	0,00%
Zwrot składki	1	0,78%	0	0,00%
Ogółem	129	100,00%	30	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.7. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności notyfikowanych zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Opieszałość	2	66,67%	15	62,50%
Odmowa wypłaty	1	33,33%	6	25,00%
Nierzetelność świadczonych usług	0	0,00%	1	4,17%
Sposób wykonywania umowy	0	0,00%	1	4,17%
Problemy z wypowiedzeniem umowy	0	0,00%	1	4,17%
Ogółem	3	100,00%	24	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.8. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności OFE w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Nieprawidłowości dotyczące podziału i wypłat środków zgromadzonych na rachunku	19	79,17%	10	58,82%
Działalność informacyjna funduszu	4	16,67%	4	23,53%
Skargi dotyczące danych w rejestrze członków OFE i ich zmiany	1	4,17%	1	5,88%
Nieprawidłowości w zakresie środków zgromadzonych na rachunku w OFE	0	0,00%	1	5,88%
Transfery do innych OFE	0	0,00%	1	5,88%
Ogółem	24	100,00%	17	100,00%

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.9. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących spółek publicznych i innych uczestników rynku finansowego w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Kurs notowań instrumentu finansowego	100	42,37%	153	48,11%
Prawa korporacyjne akcjonariuszy	31	13,14%	66	20,75%
Emisja prywatna instrumentów finansowych	5	2,12%	31	9,75%
Obowiązki informacyjne spółek notowanych na rynku regulowanym	35	14,83%	24	7,55%
Obowiązki informacyjne spółek notowanych na New Connect	24	10,17%	15	4,72%
Zarządzanie spółką publiczną	14	5,93%	13	4,09%
Inne	21	8,90%	8	2,52%
Spółki wycofane z publicznego obrotu	6	2,54%	8	2,52%
Ogółem	236	100,00%	318	100,00%

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.10. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności firm inwestycyjnych w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Jakość świadczonych usług	30	40,54%	28	43,08%
Realizacja zleceń	7	9,46%	15	23,08%
Inne	6	8,11%	8	12,31%
Wysokość opłat i prowizji	3	4,05%	5	7,69%
Dystrybucja certyfikatów inwestycyjnych	1	1,35%	2	3,08%
Świadczenie usług przez Internet	11	14,86%	2	3,08%
Wynik zarządzania	4	5,41%	2	3,08%
Obsługa publicznej emisji	1	1,35%	1	1,54%
Pobranie podatku od dochodów kapitałowych	2	2,70%	1	1,54%
Rekomendacje	8	10,81%	1	1,54%
Prowadzenie IKE	1	1,35%	0	0,00%
Ogółem	74	100,00%	65	100,00%

Zródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.11. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności zagranicznych firm inwestycyjnych w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Jakość świadczonych usług	45	69,23%	24	68,57%
Świadczenie usług przez Internet	4	6,15%	5	14,29%

Realizacja zleceń	5	7,69%	3	8,57%
Inne	4	6,15%	2	5,71%
Rekomendacje	1	1,54%	1	2,86%
Wysokość opłat i prowizji	1	1,54%	0	0,00%
Wynik zarządzania	5	7,69%	0	0,00%
Ogółem	65	100,00%	35	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 6.12. Przedmiotowy podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych w latach 2016-2017

Przedmiot zgłoszenia	2016	%	2017	%
Prowadzenie polityki inwestycyjnej	270	79,65%	79	46,47%
Jakość świadczenia usług	11	3,24%	23	13,53%
Termin realizacji zleceń (dotyczący certyfikatów inwestycyjnych)	12	3,54%	22	12,94%
Likwidacja funduszu	15	4,42%	11	6,47%
Termin realizacji zleceń (dotyczący jednostek uczestnictwa)	3	0,88%	9	5,29%
Inne	4	1,18%	8	4,71%
Wycena certyfikatów inwestycyjnych	4	1,18%	7	4,12%
Przelew wierzytelności na fiz sekurytyzacyjny	1	0,29%	5	2,94%
Dziedziczenie jednostek uczestnictwa	0	0,00%	2	1,18%
Prowadzenie IKE	3	0,88%	2	1,18%
Wysokość opłat i prowizji	0	0,00%	2	1,18%
Prowadzenie IKZE	1	0,29%	0	0,00%
Wycena jednostek uczestnictwa	8	2,36%	0	0,00%
Poinformowanie uczestnika o zmianie treści statutów	4	1,18%	0	0,00%
Pobranie podatku od dochodów kapitałowych	2	0,59%	0	0,00%
Świadczenie usług przez Internet	1	0,29%	0	0,00%
Ogółem	339	100,00%	170	100,00%

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 7. ZESTAWIENIE SEMINARIÓW I WARSZTATÓW, SPOTKAŃ I WYKŁADÓW SZKOLENIOWYCH ZORGANIZOWANYCH PRZEZ UKNF, W RAMACH PROJEKTU CEDUR W 2017 ROKU

Tabela 7.1. Seminaria szkoleniowe skierowane do przedstawicieli podmiotów nadzorowanych przez KNF (w podziale na sektory)

Lp.	Temat	Termin
Sektor bankowy		
1.	Upadłość konsumencka - potencjalne skutki dla banków	22.03.2017
2.	Nowelizacja Rekomendacji H KNF - zmiany uwzględniające konsultacje publiczne i ostateczną wersję rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego	21.04.2017
3.	Zmiany w ustawie o usługach płatniczych - podstawowy rachunek płatniczy, przenoszenie rachunków	29.06.2017
4.	Rekomendacja H KNF - wdrożenie w sektorze banków spółdzielczych	03.10.2017
5.	Podstawy prawne funkcjonowania Rady Nadzorczej w banku spółdzielczym oraz odpowiedzialność prawna i finansowa jej członków. Zadania i odpowiedzialność członków Rad Nadzorczych banków spółdzielczych	11.10.2017

6.	Wymagania kwalifikacyjne dla członków zarządów i rad nadzorczych, i ich ocena. Rekomendacje nadzorcze. Rola organu nadzorczego	18.10.2017
7.	Implementacja założeń IFRS9 i wynikające z nich wymogi raportowe	14.11.2017
8.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w bankach komercyjnych. Wyniki inspekcji w tym zakresie. Zmiany w ustawie AML spowodowane IV Dyrektywą	15.11.2017
9.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w bankach spółdzielczych. Wyniki inspekcji w tym zakresie. Zmiany w ustawie AML spowodowane IV Dyrektywą	29.11.2017
10.	Niedozwolone klauzule umowne w umowach z bankami, w szczególności w umowach kredytów hipotecznych	06.12.2017
11.	Rekomendacja W - doświadczenia i uwagi po wdrożeniu rekomendacji	08.12.2017
12.	Zmiany w organizacji i funkcjonowaniu banków spółdzielczych w związku z koniecznością dostosowania się do wymogów ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym	13.13.2017
Sektor spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych		
1.	Ocena ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowej. Instrumenty zarządzania ryzykiem kredytowym. Rola analityka w procesie kredytowym	06.04.2017
2.	Identyfikacja ryzyk w SKOK oraz identyfikacja sygnałów ostrzegawczych	18.05.2017
3.	Monitoring kredytowy. Monitoring kredytów i pożyczek na działalność gospodarczą/Monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy i poręczyciela	01.06.2017
4.	Niedozwolone klauzule umowne w umowach ze SKOK, w szczególności w umowach kredytów hipotecznych	05.09.2017
5.	Weryfikacja wartości zabezpieczenia. Zabezpieczenie, w tym w szczególności rzeczowe/Monitorowanie wartości zabezpieczenia (np. w kontekście LtV)	05.10.2017
6.	Polityka rachunkowości w SKOK	14.11.2017
7.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w SKOK. Wyniki inspekcji w tym zakresie. Zmiany w ustawie AML spowodowane IV Dyrektywą	22.11.2017
8.	Zasady ładu korporacyjnego w SKOK	27.11.2017
9.	Prawo restrukturyzacyjne	01.12.2017
10.	Inwentaryzacja w SKOK	05.12.2017
Rynek kapitałowy		
1.	Zastosowanie MSSF po raz pierwszy (MSSF 1)	23.01.2017
2.	Zakres i sposoby kontroli przeprowadzanych przez KNF w nadzorowanych podmiotach rynku kapitałowego/Sposoby kontroli i zadania kontrolerów KNF	10.04.2017
3.	Audyt wewnętrzny w towarzystwach funduszy inwestycyjnych	24.04.2017
4.	Badanie i ocena nadzorcza w domach maklerskich	17.05.2017
5.	Rozporządzenie MAR po wejściu w życie ustawy dostosowującej polski porządek prawny do nowej regulacji	18.05.2017
6.	Zarządzanie bezpieczeństwem informacji (System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji - SZBI)	28.06.2017
7.	Procesy i zarządzanie procesami w towarzystwach funduszy inwestycyjnych	19.09.2017
8.	Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w firmach inwestycyjnych. Wyniki inspekcji w tym zakresie. Zmiany w ustawie AML spowodowane IV Dyrektywą	06.11.2017
9.	Obowiązki zakładów energetycznych prowadzących rachunki i rejestry towarów giełdowych	28.11.2017
10.	Praktyczne aspekty zarządzania ryzykiem w towarzystwach funduszy inwestycyjnych - nowe wymogi prawne, szczegółowe wymogi nadzorcze, praktyka procesu kontrolnego	30.11.2017
11.	Agenci firm inwestycyjnych - zasady wykonywania czynności agencyjnych oraz nadzór firmy inwestycyjnej	07.12.2017

12.	Raportowanie okresowe emitentów - zgodność z obowiązującymi regulacjami (financial framework), w szczególności MSR/MSSF	14.12.2017
Rynek ubezpieczeniowy		
1.	Ubezpieczenia na cudzy rachunek pod rządami nowej ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej - problematyka zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczenia	11.05.2017
2.	Sposób sprawowania nadzoru przez organ nadzoru - opis metodologii w celu wzajemnego zrozumienia	22.06.2017
3.	Rekomendacje w zakresie zarządzania produktem	29.06.2017
4.	Pożyczki podporządkowane - klasyfikacja do środków własnych	28.09.2017
5.	Sprawozdawczość zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji wg Wypłacalność II - obserwacje i wnioski organu nadzoru z analizy RSR, SFCR oraz rocznych QRT	25.10.2017
6.	Samochód zastępczy - problematyka zjawiska	30.10.2017
7.	Wybrane aspekty wykonywania przez KNF nadzoru nad działalnością krajowych zakładów ubezpieczeń	06.12.2017
8.	Wymogi w zakresie outsourcingu - obserwacje i wnioski organu nadzoru z analizy zasad outsourcingu oraz sposobu realizacji obowiązków informacyjnych	12.12.2017
Międzysektorowe		
1.	Podmioty nadzorowane jako strony postępowań administracyjnych przed KNF - (wykład i warsztaty oparte na kazusach)	07.04.2017
2.	Duża nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego i jej wpływ na sposób wydawania przez Komisję Nadzoru Finansowego decyzji administracyjnych	04.10.2017
3.	Wybrane obowiązki kontrahentów finansowych wynikające z rozporządzenia EMIR - obowiązek rozliczania derywatów OTC oraz obowiązek stosowania technik ograniczania ryzyka dla transakcji rozliczanych dwustronnie	08.11.2017
4.	Komisja Nadzoru Finansowego a organy wybranych specjalistycznych spółek akcyjnych będących podmiotami nadzorowanymi - formy prawne i zasady wykonywania nadzoru publicznego	20.11.2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7.2. Seminare i wykłady skierowane do przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości oraz organów ścigania

Lp.	Temat	Termin
1.	Formy, metody i zakres sprawowania nadzoru nad rynkiem kapitałowym*	29.03.2017
2.	Nadzór nad instytucjami płatniczymi i biurami usług płatniczych, przestępstwa na rynku usług płatniczych (wykład wraz z kazusami)*	11.04.2017
3.	Zasady działania i funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych po zmianach ustawowych - ustrój i nadzór publiczny nad ich działalnością*	26.04.2017
4.	Działalność maklerska bez zezwolenia KNF - kazusy*	11.05.2017
5.	Rynek Forex w Polsce. Charakterystyka i zagrożenia*	02.06.2017
6.	Działalność funduszy inwestycyjnych. Zasady działania i funkcjonowania funduszy inwestycyjnych zamkniętych*	14.09.2017
7.	Praktyczne aspekty związane z działalnością domów maklerskich*	27.09.2017
8.	Zasady działania i funkcjonowania banków - wybrane problemy prawne cz. I**	28.09.2017
9.	Zasady działania i funkcjonowania banków - wybrane problemy prawne cz. II**	29.09.2017
10.	Świadczenie usług przez podmioty mające siedzibę poza terytorium RP - jednolity paszport europejski, uwarunkowania prawne*	23.10.2017
11.	Współpraca i wymiana informacji z zagranicznymi organami nadzoru w zakresie rynku kapitałowego*	23.10.2017

12.	Praktyczne aspekty wykrywania przestępstw na rynku kapitałowym przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego cz. I*	24.10.2017
13.	Praktyczne aspekty wykrywania przestępstw na rynku kapitałowym przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego cz. II*	25.10.2017
14.	System przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w instytucjach finansowych - doświadczenia nadzoru finansowego. Omówienie działalności inspekcyjnej KNF w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz wskazanie możliwości wykorzystania wyników kontroli na potrzeby spraw prowadzonych przez przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania*	10.11.2017
15.	Przestępstwo prowadzenia działalności bez zezwolenia stypizowane w regulacjach rynku finansowego, działalność kredytowa bez zezwolenia, przeciwdziałanie świadczeniu usług finansowych przez podmioty nieuprawnione*	24.11.2017
16.	Ocena ryzyka niewypłacalności podmiotów w aspekcie rachunkowym*	07.12.2017

*seminaria organizowane we współpracy z Prokuraturą Krajową, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Centralne Biuro Śledcze Policji, Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej

** seminaaria skierowane do sędziów organizowane we współpracy z KSSiP

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7.3. Seminaaria skierowane do komorników i sędziów

Lp.	Temat	Termin
1.	Egzekucja sądowa z certyfikatów inwestycyjnych i jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym (we współpracy z KSSiP)	08.06.2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7.4. Seminaaria skierowane do przedstawicieli instytucji ochrony praw konsumentów (zorganizowane we współpracy z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów)

Lp.	Temat	Termin
1.	Rachunkowość zakładów ubezpieczeń w kontekście ekonomicznej specyfiki funkcjonowania sektora ze szczególnym uwzględnieniem produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym oraz ubezpieczeń komunikacyjnych OC	10.05.2017
2.	Kompetencje nadzorcze KNF wobec instytucji finansowych - rola i funkcja nadzoru finansowego a ochrona konsumenta instytucji finansowych	24.05.2017
3.	Rynek FOREX	19.06.2017
4.	Obowiązki banków wynikające z nowelizacji ustawy Prawo bankowe z 1 lipca 2016 r. (dyspozycja na wypadek śmierci tzn. kwestia „martwych rachunków”)	13.09.2017
5.	Odpowiedzialność dostawców usług płatniczych z tytułu dokonania nieautoryzowanych transakcji płatniczych	02.10.2017
6.	Rachunkowość funduszy inwestycyjnych w kontekście ekonomicznej specyfiki funkcjonowania sektora	09.10.2017
7.	Podstawy rachunkowości (w tym różnice w standardach, w odniesieniu do różnych grup podmiotów)	17.10.2017
8.	Umowa podstawowego rachunku płatniczego i kontrola jej postanowień	25.10.2017
9.	Analiza sprawozdań finansowych (rachunek zysków i strat, bilans, przepływy środków pieniężnych, pozostałe wskaźniki) m.in. w kontekście rozłożenia kary na raty, oceny kondycji finansowej przedsiębiorstw, diagnozowania ryzyka niewypłacalności, oceny wartości rynkowej spółki i poszczególnych gałęzi jej działalności, w tym w zakresie przekształceń podmiotowych	28.11.2017
10.	Rachunkowość banków w kontekście ekonomicznej specyfiki funkcjonowania sektora z uwzględnieniem rachunkowych aspektów kredytów walutowych	14.12.2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7.5. Seminary skierowane do biegłych rewidentów

Lp.	Temat	Termin
1.	Wymogi ostrożnościowe SKOK - kierowane do biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe SKOK	25.04.2017
2.	Zastosowanie metody memoriału i współmierności dla biegłych rewidentów badających sprawozdania SKOK	09.11.2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7.6. Seminary skierowane do pracowników Głównego Urzędu Statystycznego

Lp.	Temat	Termin
1.	Polityka makroostrożnościowa. Polska na tle UE	05.12.2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7.7. Seminary, warsztaty, wykłady i konferencje skierowane do środowiska szkolnego i akademickiego

Lp.	Temat	Termin
1.	Formy działalności na rynku usług płatniczych - charakterystyka podmiotów rynku usług płatniczych (kto, kiedy i jak może otworzyć np. biuro usług płatniczych). Oferta podmiotów rynku usług płatniczych, a oferta banków - różnice	22.02.2017
2.	Fundusze inwestycyjne, ETF-y, opcje, kontrakty terminowe	29.05.2017
3.	Inwestowanie na rynku finansowym - jak to działa? *	06.10.2017
4.	Różnorodność form ubezpieczeń na życie. Ubezpieczenia na życie w świetle nowej ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej*	23.10.2017
5.	Różnice w zasadach działania banków i SKOK-ów. Ocena wiarygodności SKOK-ów*	23.10.2017
6.	Upadłość konsumencka po zmianach*	24.10.2017
7.	Wybrane produkty bankowe na praktycznych przykładach. Dobre i złe strony korzystania z usług bankowych - zagrożenia dla przeciętnego konsumenta	27.10.2017
8.	Ubezpieczenia komunikacyjne w życiu przeciętnego odbiorcy usług finansowych - co potrzeba dobremu kierowcy, dlaczego ubezpieczamy samochód, mądry Polak przed szkodą**	01.12.2017

*seminaria organizowane we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji

**seminaria organizowane we współpracy z Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 7.8. Seminary skierowane do innych grup odbiorców

Lp.	Temat	Termin
1.	Seminarium dotyczące m.in. konglomeratów finansowych	12.12.2017
2.	Wpływ wdrożenia MSSF 9 na pakiety sprawozdawcze banków	19.12.2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 8. TREŚĆ LISTY OSTRZEŻEŃ PUBLICZNYCH KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO - WG STANU NA 31 GRUDNIA 2017 R.

Zgodnie z art. 6b ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174, z późn. zm.) KNF podaje do publicznej wiadomości informacje o złożonych przez siebie zawiadomieniach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 215 i art. 216 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, art. 171 ust. 1-3 ustawy - Prawo bankowe, art. 56a i art. 57 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (przed 1 stycznia 2016 r. - art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej), art. 47 i art. 48 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, art. 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, art. 287 i art. 290-296 ustawy o funduszach inwestycyjnych, art. 178 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, art. 99 i art. 99a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych lub art. 150 i art. 151 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Zgodnie z art. 6b ust. 6 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym KNF informuje także o postępowaniach karnych prowadzonych z urzędu lub w wyniku zawiadomienia złożonego przez podmiot inny niż KNF, w przypadku których Przewodniczący KNF skorzystał z uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 171 ust. 1-3 ustawy Prawo bankowe (wykonywanie czynności bankowych, w szczególności przyjmowanie wkładów pieniężnych w celu obciążania ich ryzykiem, bez zezwolenia KNF)

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	Alkor Trade sp. z o.o. z siedzibą w Józefowie (obecnie JW Investments sp. z o.o.)	KRS 371362	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
2.	Amber Gold sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (w upadłości likwidacyjnej)	KRS 322228	Prokuratura Rejonowa Gdańsk - Oliwa (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Łodzi)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

3.	Anderson Holding Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 416988	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
4.	ARTGOL Mobilny Serwis Komputerowy Artur Golo	NIP 9531580331	Prokuratura Rejonowa Bydgoszcz-Północ	31 grudnia 2015 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej Bydgoszcz - Północ wydał postanowienie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
5.	Atlantic Global Asset Management SA z siedzibą w Republice Zielonego Przylądka	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
6.	Auron Group sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 392274	Prokuratura Rejonowa Warszawa Praga - Północ (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej Warszawa Praga)	22 grudnia 2014 r. uprawomocniło się wydane w dn. 25 września 2014 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej Warszawa Praga w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
7.	BANK-SYSTEM Agnieszka Nowicka z siedzibą w Dusznikach	NIP 7881440150	Prokuratura Rejonowa w Szamotułach		Zawiadomienie z art. 171 ust. 2 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
8.	Bezpieczne Inwestycje sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 391211	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 września 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 30 czerwca 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
9.	Bio-Investor Ltd	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	21 stycznia 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
10.	Blue Chip Kamil Chwiedosik z siedzibą w Śródliesiu	NIP 9661358861	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	21 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku (sygn. akt XV K 1750/13) warunkowo umorzył postępowanie .karne.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

11.	CareCash sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu	KRS 350638	Prokuratura Rejonowa Wrocław Stare-Miasto	25 września 2014 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu (sygn. akt IV Ka 343/14) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia z dnia 18 lutego 2014 r.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
12.	Carwash Investment sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 327890	Prokuratura Rejonowa w Katowicach		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
13.	Centrum Inwestycyjno-Oddłużeniowe sp. z o.o. z siedzibą w Stargardzie Szczecińskim w upadłości likwidacyjnej	KRS 384178	Prokuratura Okręgowa w Szczecinie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
14.	Chrześcijańska Wspólnota Edukacyjno-Inwestycyjna sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie /prowadząca portal kupweksel.pl/	KRS 525329	Prokuratura Okręgowa w Rzeszowie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
15.	Clear Hands Bt. z siedzibą na Węgrzech	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	29 grudnia 2015 r. Prokuratura Okręgowa w Tarnowie zakończyła śledztwo i przekazała wniosek o wszczęcie postępowania do Prokuratury w Budapeszcie.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
16.	CO.NET	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Rejonowa Warszawa - Śródmieście Północ (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
17.	Compass Money Sp. z o.o. z siedzibą w Legnicy	KRS 479887	Prokuratura Okręgowa w Legnicy		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z art. 171 ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
18.	Dagmara Dziubyna G & Dinvest i Wspólnicy Spółka jawna z siedzibą we Wrocławiu	KRS 421019	Prokuratura Okręgowa w Legnicy	14 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu (sygn. akt IV Ka 1039/15) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia z dnia 10 czerwca 2015 r.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

19.	Dagmara Dziubyna G & Dinvest z siedzibą we Wrocławiu	NIP 6912419080	Prokuratura Okręgowa w Legnicy	14 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu (sygn. akt IV Ka 1039/15) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia z dnia 10 czerwca 2015 r.	Postępowanie w sprawie o czyn art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
20.	DOBRALOKATA sp. z o.o.	KRS 342885	Prokuratura Rejonowa dla Wrocławia Psie Pole (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu)	19 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt XII K 669/14).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
21.	Dom Inwestycyjny "Taurus" SA z siedzibą w Częstochowie	KRS 425814	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Częstochowie)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
22.	EMG Capital Partners SA z siedzibą w Genewie, 1204 Geneve (Oddział Warszawa, ul. Śródziemnomorska)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 września 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 30 czerwca 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
23.	EMG Finance Michał Grabowski	NIP 8181549632	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 września 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 30 czerwca 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
24.	Europol Insurance Consulting Group Ertanowski Mariusz Ireneusz z siedzibą w Mielcu	NIP 8171692799	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
25.	Fast Invest Ltd z siedzibą w Wielkiej Brytanii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
26.	Fenka Rafał Trytko z siedzibą w Nysie	NIP 7532325479	Prokuratura Rejonowa w Nysie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Opolu)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

27.	Finroyal FRL Capital Limited	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Wola (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
28.	Firma Handlowo-Usługowa Abiko Katarzyna Smolec z siedzibą w Tychach	NIP 6462738329	Prokuratura Rejonowa w Tychach (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Katowicach)	Wyrokiem z dnia 5 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział II Karny (sygn. akt II AKa 334/17) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Okręgowego w Katowicach XXI Wydział Karny (sygn. akt XXI K 107/14)	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
29.	Fortress Holdings Ltd z siedzibą na Malcie	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Tarnowie	29 grudnia 2015 r. Prokuratora Okręgowa w Tarnowie zakończyła śledztwo i przekazała wniosek o wszczęcie postępowania do Prokuratury w Budapeszcie.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
30.	Four Gates Polska sp. z o.o.	KRS 313810	Prokuratura Rejonowa Katowice-Wschód (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Katowicach)	22 grudnia 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Katowicach wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
31.	FSM Polska Sp. z o.o.	KRS 242904	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
32.	Fundacja Castellum z siedzibą w Poznaniu	KRS 411357	Prokuratura Rejonowa Poznań Stare-Miasto (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu)	30 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt XVI K 8/15).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
33.	Galleri New Form (www.timelessgallerygroup.com)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (postępowanie zostało przekazane do Prokuratury Okręgowej w Kielcach) > (postępowanie zostało przekazane do Prokuratury Regionalnej w Białymstoku)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

34.	Grand Capital Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 347126	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	23 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt V K 440/13).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
35.	GryfBank SA Adam Karaczun z siedzibą w Gryfinie	NIP 8581688596	Prokuratura Rejonowa w Gryfinie	2 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w Gryfinie wydał prawomocne postanowienie utrzymujące w mocy zaskarżone postanowienie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 2 w zw. z art. 171 ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
36.	Helix Capital Investments Ltd	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Kielcach		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
37.	http://lokaty-inwestycje.com.pl/	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (postępowanie zostało przekazane do Prokuratury Rejonowej Warszawa Mokotów)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
38.	Infineo24 z siedzibą w Skwierzynie	NIP 5961525025	Prokuratura Rejonowa w Międzyrzeczu	19 czerwca 2017 r. Prokuratura Okręgowa w Gorzowie Wielkopolskim zawiadomiła o uprawomocnieniu się uniewinniającego wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie II Wydział Karny z dnia 26 kwietnia 2017 r. (sygn. akt AKa 31/17).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
39.	Innovative Securities Limited zarejestrowany w Nowej Zelandii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
40.	IPI CAPITAL SA z siedzibą w Warszawie (obecnie Vibemo SA w likwidacji)	KRS 304375	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Śródmieście	22 grudnia 2014 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 i 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
41.	Jarosław K. (osoba fizyczna niewidoczna w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Krakowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

42.	Kancelaria Finansowa AWB sp. z o.o. z siedzibą w Kamionkach	KRS 196754	Prokuratura Rejonowa w Środzie Wielkopolskiej		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
43.	Klub Inwestorów Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie.	KRS 533328	Prokuratura Okręgowa w Częstochowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
44.	Klub Zamożnego Inwestora (podmiot niewidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
45.	Lago sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze	KRS 328581	Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
46.	Makler Company Sebastian Toczek	NIP 7732373968	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
47.	Miceolution	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
48.	Mintan Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie Nobel Credit Sp. z o.o.)	KRS 457780	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Mokotów (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)	Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowieniem z dnia 12 marca 2015 r. umorzył dochodzenie.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
49.	Mizar Profit	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

50.	MY-1STEP sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie	KRS 382534	Prokuratura Okręgowa w Częstochowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
51.	Opulentia SA z siedzibą w Warszawie w upadłości likwidacyjnej	KRS 383825	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
52.	Orcan Software Investments SA	KRS 329338	Prokuratura Rejonowa Gdańsk-Wrzeszcz (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Gdańsku)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
53.	OTTO INVESTMENTS Rafał Otto z siedzibą w Warszawie	NIP 9521945676	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2016 r. Prokuratura Okręgowa w Warszawie wydała postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
54.	Pareto Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 351038	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
55.	Pay Trade Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 435300	Prokuratura Rejonowa Warszawa Śródmieście - Północ (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)	4 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia postanowił nie uwzględniać zażalenia UKNF i utrzymać w mocy postanowienie Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie z dnia 5 listopada 2014 r. o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
56.	Power House Private Banking z siedzibą w Poznaniu (podmiot niewidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
57.	Pozabankowe Centrum Finansowe Sp. z o.o.	KRS 293707	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

58.	Pośrednictwo Finansowe "Kredyty-Chwilówki" Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach	KRS 293981	Prokuratura Rejonowa w Tychach (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Katowicach)		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
59.	ProGold Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 413857	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	7 września 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 30 czerwca 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
60.	PROMOTOR-FINANSE Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu	KRS 383409	Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
61.	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe "PI" Piotr Pisarek	NIP 5361146130	Prokuratura Okręgowa w Ostrowie Wlkp.		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
62.	Questra Holding Inc. z siedzibą na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
63.	Questra World Global S.L. z siedzibą w Hiszpanii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
64.	Remedium - Doradcy Finansowi sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie w upadłości likwidacyjnej	KRS 280476	Prokuratura Rejonowa w Olsztynie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
65.	Socket Resources GmbH	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Płocku		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
66.	SouthBanco - www.southbanco.com	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
67.	Spółeczne Towarzystwo Inwestycyjne Lew sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie	KRS 390667	Prokuratura Okręgowa w Częstochowie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

68.	Szymon M. (osoba fizyczna nieuwidoczniiona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Rejonowa Bydgoszcz-Północ	29 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt IX K 1084/14).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
69.	Touchwood Ltd z siedzibą w Hong Kongu	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Mokotów (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Warszawie)	Postanowieniem z dnia 14 października 2014 r. Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie o umorzeniu dochodzenia zostało zakończone postępowanie przygotowawcze.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
70.	Travaled Enterprises Limited z siedzibą w Nikozji, Republika Cypryjska	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Rejonowa Warszawa Śródmieście - Północ (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Gdańsku)	Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku postanowieniem z dnia 9 maja 2014 r. umorzył śledztwo.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
71.	Uinvest LLC	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	22 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa, wydał prawomocne postanowienie oddalające zażalenie Przewodniczącego KNF na postanowienie Prokuratora o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
72.	Universum Business Consulting Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie	KRS 426060	Prokuratura Rejonowa Kraków-Śródmieście Zachód	15 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieście II Wydział Karny wydał wyrok warunkowo umarzający (sygn. akt II K 606/14/S).	Zawiadomienie z art. 171 ust. 3 w zw. z art. 171 ust.2 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
73.	Usługi Konsultingowe Artur Swendrak	NIP 7691760207	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Płocku)		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
74.	Witold Witczak firma FACTOR z siedzibą w Radomsku	NIP 7721398060	Prokuratura Okręgowa w Piotrkowie Trybunalskim		Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

75.	Zakra Corp sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 352191	Prokuratura Okręgowa w Poznaniu	22 września 2016 r. Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wydał prawomocny wyrok skazujący (sygn. akt VI K 620/16/6)	Zawiadomienie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
-----	---	------------	---------------------------------	---	---

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (prowadzenie działalności maklerskiej bez zezwolenia KNF)

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	ADVICE Łukasz Goławski	NIP 5372358284	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	9 stycznia 2015 r. uprawomocniło się wydane w dn. 12 listopada 2014 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
2.	Aforti Securities SA	KRS 274431	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi - (wyłącznie w zakresie wykonywania czynności prowadzenia rachunków pieniężnych bez zezwolenia KNF). Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
3.	Alpha Advanced Innovation Limited z siedzibą w Londynie	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
4.	Alpha Finex Ltd z siedzibą w Roseau	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

5.	Bezpieczne Inwestycje sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 391211	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
6.	Biuro Maklerskie Alior Bank SA - wyodrębniona jednostka organizacyjna Alior Bank SA	KRS 305178	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi - (wyłącznie w związku z podejrzeniem pomocnictwa osobom trzecim do wykonywania czynności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi bez zezwolenia KNF polegających na zarządzaniu portfelami instrumentów finansowych osób trzecich w okresie od dnia 15 marca 2012 r do dnia 15 marca 2013 r.). Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
7.	Bloomfx sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 491536	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
8.	Blue Lion sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 472547	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
9.	Blue Sky Trade Limited z siedzibą w Republice Vanuatu - www.tradereu.com	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
10.	Blue Sky Trade Services Limited z siedzibą w Wielkiej Brytanii - www.tradereu.com	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
11.	Cezar Grupa sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie Ritorma Sp. z o.o.)	KRS 529535	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

12.	CFD 1000 Limited z siedzibą we Wspólnocie Dominiki	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
13.	Comfort Capital sp. z o.o.	KRS 363926	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
14.	Conor Capital Invest sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 459334	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
15.	Coverdeal Holdings Limited z siedzibą na Cyprze oraz Coverdeal Holdings Limited sp. z o.o. Oddział w Polsce	KRS 550215 (Coverdeal Holdings Limited sp. z o.o. Oddział w Polsce)	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
16.	DanexZ Limited Liability Company z siedzibą w USA - Nr Rej. 2012-000624290	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	18 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w Bolesławcu II Wydział Karny (sygn. akt II K 271/15) wydał wyrok o warunkowym umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
17.	Dom Maklerski Pekao - wyodrębniona jednostka organizacyjna Banku Polska Kasa Opieki S.A.	KRS 14843	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi - (wyłącznie w zakresie wykonywania czynności doradztwa inwestycyjnego bez zezwolenia KNF w okresie co najmniej od stycznia 2012 r. do kwietnia 2012 r.) Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
18.	EMG Finance Michał Grabowski	NIP 8181549632	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

19.	Eubi Investments sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 485342	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 oraz 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
20.	First International Traders Dom Maklerski SA z siedzibą w Warszawie	KRS 245555	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
21.	Fund Distribution sp. z o.o.	KRS 558641	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
22.	FX Global Asset Management Ltd zarejestrowany na terenie Belize	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
23.	Gaweł K.	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
24.	GKFX Financial Services Ltd. sp. z o.o. oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie	KRS 466373	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
25.	Global Markets OOD Sp. z o.o. Oddział w Polsce	KRS 397516	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	16 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Woli w Warszawie wydał prawomocne postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
26.	Helena Knapczyk-Trzmielewska CFO 24, Psychoterapia ku życiu z siedzibą w Krakowie	NIP 6771668064	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

27.	http://www.binarino.com/	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	10 czerwca 2015 r. uprawomocniło się wydane w dniu 29 maja 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
28.	IL Trade sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 573293	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
29.	Infinite Investment Wójcik i Wspólnicy Sp. k. (obecnie W & Associates J. Wójcik Sp. k.) z siedzibą w Gdyni	KRS 377746	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	20 grudnia 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 1, 5 oraz 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
30.	Innovative Securities Limited zarejestrowany w Nowej Zelandii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
31.	Integral 2DJ sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 544334	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
32.	Investo Kancelaria Inwestycyjna Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 414890	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	W dniu 2 maja 2017 r. zostało wydane przez Komendę Stołeczną Policji postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 1, 4, 5 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
33.	Jacek K., Kacper K., Maciej M., Marek P. (osoby fizyczne niewidoczne w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	W dniu 18 października 2016 r. przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli zostało wydane prawomocne postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia Komendy Stołecznej Policji o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

34.	Jan T.	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
35.	Joshua Consulting Ltd z siedzibą w Londynie	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
36.	JW. Capital Management Corporation z siedzibą w Ajeltake Road, Ajeltake Island, Majuro, Marshall Islands	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	16 września 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin Zachód wydał wyrok nakazowy.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
37.	Kamil M. (osoba fizyczna niewidoczna w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
38.	Kancelaria Finansowa Pyffel & Partners sp. z o. o. (obecnie - Finansowa Kancelaria sp. z o. o.) z siedzibą w Warszawie	KRS 319529	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
39.	Labor Poland sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 491246	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
40.	Logic Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 359026	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowieniem z dnia 18 czerwca 2014 r. umorzył postępowanie.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
41.	Makler Company Sebastian Toczek	NIP 7732373968	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

42.	Marcin Jerzy P. (osoba fizyczna nieuwidoczona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	1 września 2017 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział II Karny (sygn. akt II AKa 228/17) utrzymał w mocy wyrok skazujący Sądu Okręgowego w Warszawie XII Wydział Karny (sygn. akt XII K 50/15)	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 oraz z art. 178 w zw. z art. 79 ust. 1-2 i art. 81 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
43.	Marek Grabowski FX Zone	NIP 9581476452	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	28 października 2016 r. Sąd Rejonowy Gdańsk Północ w Gdańsku wydał prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
44.	MarketOnUs Ltd z siedzibą przy Ajeltake Road, Ajeltake Island, MH 96960 Majuro, Republika Wysp Marshalla (strona internetowa: fxonus.com)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 2, 4 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
45.	Marshall Advanced Innovation z siedzibą w Londynie (podmiot działający również pod nazwą handlową KSF Trade)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
46.	Marshall Software z siedzibą w Anquilli (podmiot działający również pod nazwą handlową KSF Trade)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
47.	MIB 700 administrowana przez Blue Seal Limited z siedzibą w Republice Vanuatu	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
48.	MoneyNetInt z siedzibą w Wielkiej Brytanii - www.tradereu.com	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

49.	My Height sp. z o. o. (w KRS jako Fawis sp. z o. o. z siedzibą w Szczecinie)	KRS 424373	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
50.	Noble Brothers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - www.tradereu.com	KRS 603971	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
51.	Nomos Wealth Management Sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie	KRS 373509	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	9 lutego 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
52.	Nomos Wealth Management Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 364175	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
53.	Nova Gielda Inwestycje Sp. z o.o. z siedzibą w Płocku /komplementariusz spółki Nova Gielda Inwestycje Limited Partnership z siedzibą w Larnace, wpisanej do rejestru handlowego Republiki Cypryjskiej pod nr. HE 12535/	KRS 596730	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
54.	Nova Gielda Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie /działająca z wykorzystaniem stron internetowych novagielda.pl oraz gieldain.pl/	KRS 556560	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

55.	Nuntius Chrimatistiriaki Anonimos Eteria Parochis Ependitikon Ipiresion SA Odział w Polsce - nazwa handlowa Nuntius Brokerage&Investment Services SA (działalność prowadzona za pomocą platform: www.keystock.com, www.fxglobal24.com, www.keyoption.com)	KRS 576636	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
56.	Olesiński Piotr z siedzibą w Kutnie	NIP 7751047342	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Rejonowej w Kutnie)		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
57.	OTTO INVESTMENTS Rafał Otto z siedzibą w Warszawie	NIP 9521945676	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	17 grudnia 2015r. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego wydała postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
58.	Pareto Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 351038	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
59.	Paulina B. (osoba fizyczna nieuwidoczona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
60.	Paweł J. (osoba fizyczna nieuwidoczona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	27 lipca 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie zatwierdził wydane postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
61.	Piotr G. (osoba fizyczna nieuwidoczona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

62.	Polska Grupa Inwestycyjna z siedzibą w Poznaniu - działająca z wykorzystaniem strony internetowej pginwest.pl /podmiot nieuwidoczniiony w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej/	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
63.	Power House Private Banking z siedzibą w Poznaniu (podmiot nieuwidoczniiony w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
64.	Quantum Consulting z siedzibą w Poznaniu (podmiot nieuwidoczniiony w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	10 października 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie zatwierdził postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
65.	Rafał K. (osoba fizyczna nieuwidoczniiona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
66.	RDP Media Ltd sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie działająca na rzecz Blue Seal Ltd z siedzibą w Republice Vanuatu	KRS 634786	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
67.	Regium Asset Management AG z siedzibą w Szwajcarii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	5 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi wydał prawomocne postanowienie utrzymujące w mocy postanowienie z dnia 5 października 2016 r. o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

68.	Simple Assets Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (podmiot nieuwidoczony w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	29 października 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
69.	Spot Capital Markets Ltd (działalność prowadzona za pośrednictwem strony https://nobleoption.com/pl)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
70.	TJB Trading Ltd z siedzibą w Luksemburgu	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	28 kwietnia 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
71.	Top Forex - marka firmy inwestycyjnej Goldenburg Group Limited z siedzibą w Limassol na Cyprze (podmiot nieuwidoczony w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
72.	Total Investments sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	KRS 418015	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
73.	Trademarker Cyprus Ltd z siedzibą w Limassol	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

74.	U Trade sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 535840	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
75.	Violet Earl Asset Management Ltd (strona internetowa: violetearl.com)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
76.	Vortex Assets - Black Parrot Limited z siedzibą na Wyspach Marshalla	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
77.	WGT S.A.	KRS 75360	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	12 maja 2017 r. uprawomocnił się wyrok skazujący wydany przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie	Zawiadomienie z art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
78.	Zakład Ekspertyz Gospodarczych Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 247827	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	1 września 2016 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydane zostało postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 69 ust. 2 pkt 8 i 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 178 w zw. z art. 79 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (wykonywanie działalności bez wpisu do rejestru agentów firm inwestycyjnych)

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	Innovative Securities Limited zarejestrowany w Nowej Zelandii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 79 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

2.	Regium Commodity Trading Advisor Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi (od 1 kwietnia 2011 r. pod firmą Regium Financial Consulting Services Sp. z o.o.)	KRS 312968	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	11 kwietnia 2014 r. uprawomocniło się wydane w dniu 18 grudnia 2013 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 178 w zw. z art. 79 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
----	--	------------	----------------------------------	---	--

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 287 i art. 290-296 ustawy o funduszach inwestycyjnych

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	Atlantic Global Asset Management SA z siedzibą w Republice Zielonego Przylądka	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
2.	Bezpieczne Inwestycje sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 391211	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	30 czerwca 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
3.	Europol Insurance Consulting Group Ertanowski Mariusz Ireneusz z siedzibą w Mielcu	NIP 8171692799	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
4.	First International Traders Dom Maklerski SA z siedzibą w Warszawie	KRS 245555	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

5.	Inwestycje Alternatywne Profit SA z siedzibą w Warszawie	KRS 306830	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 295 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie obejmowało swoim zakresem działalność Spółki polegającą na świadczeniu usług w ramach tzw. „Programu Systematycznego Gromadzenia Złota (PSGZ)”. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
6.	Questra Holding Inc. z siedzibą na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
7.	Questra World Global S.L. z siedzibą w Hiszpanii	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 287 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
8.	Simple Assets Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (podmiot niewidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	29 października 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 296 w zw. z art. 41 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 99 i art. 99a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (dokonanie oferty publicznej papierów wartościowych bez wymaganego ustawą zatwierdzonego przez KNF prospektu emisyjnego/memorandum informacyjnego/dokumentu informacyjnego lub dokonanie emisji obligacji bez zachowania ustawowych warunków)

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	Anderson Holding sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach	KRS 416988	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 2a w zw. z art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
2.	Andrzej G. (osoba fizyczna nieuwidoczona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	9 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu postępowania.	Postępowanie w sprawie o czyn z art. 99 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
3.	Atlantic Gaming Partners z siedzibą w Hiszpanii (Teneryfa)	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

4.	Bio-Investor Ltd	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	21 stycznia 2016 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych . Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
5.	Dom Inwestycyjny "Taurus" SA z siedzibą w Częstochowie	KRS 425814	Prokuratura Okręgowa w Warszawie (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Częstochowie)		Zawiadomienie z art. 99 ust. 2a w zw. z art. 99 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych . Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
6.	Grupa Produkcyjna Adrenalina SA z siedzibą w Warszawie	KRS 389933	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	20 maja 2015 r. uprawomocniło się wydane w dniu 8 maja 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 2 w zw. z art. 99 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych . Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
7.	Investo Kancelaria Inwestycyjna sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 414890	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	W dniu 2 maja 2017 r. zostało wydane przez Komendę Stołeczną Policji postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 3 oraz ust. 2 w zw. z art. 53 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

8.	Nomos Wealth Management Sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie	KRS 373509	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	9 lutego 2015 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 w zw. z art. 99 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
9.	Nomos Wealth Management Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 364175	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 w zw. z art. 99 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
10.	Nova Gielda Inwestycje Sp. z o.o. z siedzibą w Płocku /komplementariusz spółki Nova Gielda Inwestycje Limited Partnership z siedzibą w Larnace, wpisanej do rejestru handlowego Republiki Cypryjskiej pod nr. HE 12535/ działająca z wykorzystaniem strony internetowej gieldain.pl	KRS 596730	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
11.	Opulentia SA z siedzibą w Warszawie w upadłości likwidacyjnej	KRS 383825	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 2a w zw. z art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

12.	Platynowe Inwestycje SA z siedzibą w Płocku	KRS 126288	Prokuratura Okręgowa w Warszawie		Zawiadomienie z art. 99 ust. 1 pkt 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
13.	Zbigniew S. (osoba fizyczna niewidoczna w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	3 grudnia 2015 r. uprawomocniło się wydane w dniu 20 listopada 2015 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 3 w zw. z art. 99 ust. 1 pkt 2 oraz w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
14.	Zenith Fund SA - SICAV-SIF z siedzibą w Luksemburgu, biurem w Warszawie	podmiot nie jest zarejestrowany w Polsce	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	22 maja 2014 r. uprawomocniło się wydane w dniu 12 maja 2014 r. przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 99 ust. 3 w zw. z art. 99 ust. 2 w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 56a i art. 57 ustawy o giełdach towarowych (prowadzenie giełd towarowych bez zezwolenia)

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	WGT S.A.	KRS 75360	Prokuratura Okręgowa w Warszawie	29 lutego 2008 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia wydał prawomocne postanowienie o umorzeniu śledztwa.	Zawiadomienia z art. 57 ustawy o giełdach towarowych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (przed 1 stycznia 2016 r. - art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej) (wykonywanie czynności ubezpieczeniowych lub działalności reasekuracyjnej bez zezwolenia)

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	"OMAR" Marek Orzechowski z siedzibą w Białymstoku	NIP 5421018939	Prokuratura Rejonowa Białystok - Południe		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
2.	Centrum Turystyczne Cadet s.c. z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim	NIP 8851512075 NIP 5991070150	Prokuratura Rejonowa w Gorzowie Wielkopolskim	13 lutego 2015 r. Prokuratura Rejonowa w Gorzowie Wielkopolskim wydała postanowienie o umorzeniu dochodzenia.	Zawiadomienia z art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (przed 1 stycznia 2016 r. - art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej). Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
3.	mySafety sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 175315	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Ochota (sprawa została przekazana do Prokuratury Rejonowej Warszawa Wola)		Zawiadomienia z art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

4.	Związek Zawodowy Pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Warszawie	KRS 163975	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Zoliborz		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 430 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.
----	---	------------	--	--	--

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 47 i art. 48 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (nieuprawnione wykonywanie działalności agencji, czynności agenta ubezpieczeniowego oraz prowadzenie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji bez wymaganego zezwolenia)

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	Council sp. z o. o. z siedzibą we Wrocławiu	KRS 534300	Prokuratura Rejonowa dla Wrocławia Stare Miasto		Zawiadomienie z art. 47 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 47 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
2.	Insurance Link sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	KRS 669690	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Praga Południe		Zawiadomienie z art. 47 oraz art. 48 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
3.	LYNX sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie	KRS 438782	Prokuratura Rejonowa Warszawa-Śródmieście	2 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie wydał prawomocne postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia.	Zawiadomienie z art. 47 ust. 2 w zw. z ust. 1 pkt 1 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym Zawiadomienie kierowane przez UKNF.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 150 i art. 151 ustawy o usługach płatniczych (nieuprawniona działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych lub w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego)

Lp.	Nazwa podmiotu, w związku z działalnością którego złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Numer identyfikujący podmiot (KRS, NIP lub REGON)	Właściwa prokuratura	Wzmianki o prawomocnych orzeczeniach wydanych w toku postępowania karnego*	Informacje istotne
1.	Amaro Kasprowicz Robert z siedzibą w Bydgoszczy	NIP 9531435652	Prokuratura Rejonowa Bydgoszcz - Północ	15 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, III Wydział Karny warunkowo umorzył postępowanie karne.	Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
2.	Bezpieczny Przelew Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu	KRS 448689	Prokuratura Rejonowa Poznań - Grunwald		Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 w zw. z art. 150 ust. 3 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
3.	Donata Lewandowska Agencja Finansowa Tanie Opłaty	NIP 6441624744	Prokuratura Rejonowa Sosnowiec Południe (sprawa przekazana do Prokuratury Rejonowej Sosnowiec - Północ w Sosnowcu)	Postanowieniem z dnia 27 listopada 2014 r. Prokuratura Rejonowa Sosnowiec - Północ w Sosnowcu umorzyła postępowanie przygotowawcze.	Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
4.	International Transfer Arkadiusz Radwański - "Intransfer24"	NIP 6871869247	Prokuratura Rejonowa Kraków-Podgórze		Zawiadomienie z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
5.	IWISHER Sp. z o. o. z siedzibą w Lublinie	KRS 550086	Prokuratura Rejonowa w Lublinie	Wyrokiem z dnia 27 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy Lublin - Wschód (sygn. akt III K 1109/16) warunkowo umorzył postępowanie karne.	Zawiadomienie z art. 150 ust. 3 w zw. z art. 150 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
6.	My Paid sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie	KRS 404168	Prokuratura Rejonowa Szczecin-Zachód (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Szczecinie) (sprawa przekazana do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu)		Postępowanie w sprawie o czyn z art. 151 ust. 1 ustawy o usługach płatniczych. Przewodniczący KNF przystąpił do postępowania zainicjowanego przez inny podmiot.

7.	TrustFund.pl (podmiot nieuwidoczny w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej)	brak danych	Prokuratura Rejonowa Łódź-Górna	26 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa utrzymał postanowienie o umorzeniu postępowania.	Zawiadomienie z art. 150 ust. 3 w zw. z art. 150 ust. 2 ustawy o usługach płatniczych. Zawiadomienie kierowane przez UKNF.
----	---	-------------	---------------------------------	---	--

Uwagi

* Stosownie do art. 6b ust. 5 oraz ust. 6 in fine ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym informacje o zawiadomieniach o popełnieniu przestępstwa oraz o postępowaniach, do których na prawach pokrzywdzonego przystąpił Przewodniczący KNF uzupełnia się o wzmianki o prawomocnej odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o prawomocnym umorzeniu postępowania przygotowawczego, a w przypadku wniesienia aktu oskarżenia o prawomocnym orzeczeniu sądu.

ANEKS 9. ZESTAWIENIE REKOMENDACJI, STANOWISK KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO I URZĘDU KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO ORAZ KOMUNIKATÓW UKNF W 2017 ROKU

Tabela 9.1. Rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego wydane w 2017 r.

Lp.	Przedmiot rekomendacji	Data
Sektor bankowy		
1.	Rekomendacja H KNF dotycząca systemu kontroli wewnętrznej w bankach.	25.04.2017

Źródło: opracowanie własne UKNF

Tabela 9.2. Stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, komunikaty UKNF oraz pisma okólne przedstawione w 2017 r.

Lp.	Przedmiot stanowiska/pisma okólnego	Data
Sektor bankowy i sektor SKOK		
1.	Stanowisko UKNF w sprawie przestrzegania przez banki nowych zapisów ustawy o rachunkowości.	02.02.2017
2.	Pismo do prezesów zarządów banków komercyjnych i spółdzielczych, dyrektorów oddziałów instytucji kredytowych oraz spółdzielczych systemów ochrony w sprawie oferowania opcji binarnych, kontraktów CFD (<i>contract for difference</i>) i <i>rolling-spot forex</i> .	10.03.2017
3.	Pismo do prezesów zarządów banków komercyjnych i spółdzielczych, SKOK, Kasy Krajowej, dyrektorów oddziałów instytucji kredytowych oraz spółdzielczych systemów ochrony w sprawie oszustw <i>Business e-mail compromise</i> (podstawianie numeru rachunku bankowego na sfałszowanych fakturach i tym samym przekierowaniu płatności od kontrahentów poszkodowanego na sprawcę oszustwa).	15.03.2017
4.	Pismo do prezesów zarządów banków komercyjnych i spółdzielczych, SKOK, Kasy Krajowej, dyrektorów oddziałów instytucji kredytowych oraz spółdzielczych systemów ochrony w sprawie możliwości wypowiedzania umów na podstawie art. 8b ust. 5 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1049) oraz innych podstaw prawnych.	20.04.2017
5.	Komunikat w sprawie Rekomendacji W dotyczącej zarządzania ryzykiem modeli w bankach przekazujący uwagi odnoszące się do wybranych zagadnień, które należy uwzględnić w procesie kształtowania podejścia do zarządzania ryzykiem modeli w banku.	27.07.2017
6.	Komunikat UKNF dotyczący korzystania przez podmioty nadzorowane z usług przetwarzania danych w chmurze obliczeniowej.	23.10.2017
7.	Komunikat UKNF w sprawie zezwoleń na stosowanie przez banki własnych modeli wyceny opcji do obliczania współczynników delta w przypadku opcji zabezpieczanych back-to-back.	14.11.2017
8.	Komunikat KNF i NBP w sprawie „walut” wirtualnych.	07.07.2017
9.	Stanowisko w sprawie działalności banku jako pośrednika instytucji finansowej niebędącej bankiem.	26.09.2017
10.	Stanowisko w sprawie subpartycypacji.	26.10.2017
11.	Stanowisko UKNF w sprawie zmian przepisów wykonawczych do ustawy o rachunkowości.	06.11.2017
12.	Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków spółdzielczych i zrzeszających.	05.12.2017
13.	Stanowisko UKNF w sprawie zmian wynikających z wprowadzenia MSSF 9.	12.12.2017
Rynek ubezpieczeniowy		
1.	Stanowisko KNF w sprawie zasad zamieszczania przez zakłady ubezpieczeń na swoich stronach internetowych ogólnych warunków ubezpieczenia oraz innych wzorców umów.	04.04.2017

2.	Stanowisko KNF w sprawie uczestnictwa zakładów ubezpieczeń w Bazie Danych Ubezpieczeniowych (BDU) stworzonej przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (UFG).	08.05.2017
3.	Komunikat UKNF w sprawie ubezpieczeń NNW dzieci i młodzieży szkolnej z 13 lipca 2017 r.	13.07.2017
4.	Komunikat UKNF w sprawie rotacji firm audytorskich.	11.09.2017
5.	Komunikat UKNF w sprawie nowych regulacji dotyczących komitetów audytu.	11.09.2017
6.	Komunikat UKNF w sprawie stanowiska Ministerstwa Finansów dotyczącego świadczenia przez firmy audytorskie usług w zakresie badania sprawozdań o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzonych przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji.	11.09.2017
7.	Komunikat UKNF w sprawie obowiązków informacyjnych względem KNF wynikających z art. 66 ust. 9 ustawy o rachunkowości.	12.09.2017
8.	Komunikat UKNF w sprawie obowiązków informacyjnych względem KNF wynikających z art. 133 ustawy o biegłych rewidentach.	13.09.2017
9.	Komunikat UKNF w sprawie spełniania kryterium niezależności członka komitetu audytu jednostki zainteresowania publicznego.	27.09.2017
10.	Stanowisko UKNF dotyczące niektórych aspektów związanych z wdrożeniem przez zakłady ubezpieczeń wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP).	22.11.2017
11.	Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej zakładów ubezpieczeń i reasekuracji.	06.12.2017
Rynek emerytalny		
1.	Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej powszechnych towarzystw emerytalnych w 2018 r.	08.12.2017
Rynek kapitałowy		
1.	Stanowisko UKNF odnośnie do implementacji dyrektywy MiFID II w zakresie dotyczącym wprowadzenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia stałego za zarządzanie funduszem inwestycyjnym otwartym oraz specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym.	31.03.2017
2.	Komunikat UKNF nt. najważniejszych działań podejmowanych w zakresie nadzoru nad świadczeniem usług maklerskich na rynku OTC instrumentów pochodnych (tzw. rynek Forex) w latach 2011-2017.	25.04.2017
3.	Stanowisko UKNF w sprawie zasad ubiegania się o wpis do rejestru zarządzających ASI, na podstawie art. 70zb i nast. ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.) oraz art. 54 ustawy z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 615).	26.04.2017
4.	Stanowisko UKNF w sprawie identyfikacji przez spółki publiczne oraz inne podmioty czy ich działalność wymaga rejestracji lub zezwolenia KNF na podstawie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.) oraz art. 54 ustawy z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 615).	18.05.2017
5.	Komunikat UKNF w sprawie wpływu przepisów o przeciwdziałaniu unikaniu opodatkowania na sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych.	10.07.2017
6.	Komunikat UKNF w sprawie specyficznych aspektów dotyczących komitetów audytu w towarzystwach funduszy inwestycyjnych.	06.10.2017

7.	Komunikat UKNF w sprawie zastosowania MSSF9 „Instrumenty finansowego oraz MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” i konieczności zapewnienia przez emitentów odpowiednich ujawnień z tym związanych.	13.10.2017
8.	Przypomnienie treści stanowiska nadzorczego w sprawie publikacji informacji poufnych skierowanego do emitentów papierów wartościowych w dniu 26 lutego 2013 r.	16.10.2017
9.	Komunikat w sprawie nowych wymogów oznaczania niektórych uczestników rynku kapitałowego.	31.10.2017
10.	Komunikat w sprawie ograniczeń inwestycyjnych obowiązujących towarzystwa funduszy inwestycyjnych.	20.11.2017
11.	Komunikat Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie sprzedaży tzw. monet lub tokenów (ang. Initial Token Offerings - ITOs lub Initial Coin Offerings - ICOs).	22.11.2017
12.	Komunikat w sprawie ograniczeń inwestycyjnych obowiązujących fundusze inwestycyjne.	29.11.2017
13.	Stanowisko w sprawie polityki dywidendowej towarzystw funduszy inwestycyjnych.	05.12.2017
14.	Stanowisko w sprawie zasad stosowania w Polsce dyrektywy MiFID od dnia 3 stycznia 2018 r.	27.12.2017

Zródło: opracowanie własne UKNF

ANEKS 10. ZESTAWIENIE KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI KNF I UKNF PONIESIONYCH W 2017 R., W PODZIALE NA OBSZARY NADZORU OKREŚLONE W ART. 1 UST. 2 USTAWY O NADZORZE NAD RYNKIEM FINANSOWYM, WRAZ Z LICZBĄ ORAZ ZAKRESEM CZYNNOŚCI NADZORCZYCH, W TYM TAKŻE KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH

Obszar	Koszt nadzoru (w tys. zł)	Czynności nadzorcze	
		Rodzaj czynności	Liczba czynności
nadzór bankowy	109 293, w tym koszty administracyjne*- 47 285	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 102
		w tym w szczególności:	
		wyrażenie zgody na powołanie prezesa zarządu banku komercyjnego	8
		wyrażenie zgody na powołanie prezesa zarządu banku spółdzielczego	25
		wyrażenie zgody na powołanie członka zarządu banku nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności banku	6
		odmowa wyrażenia zgody na powołanie prezesa zarządu banku	1
		stwierdzenie braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia akcji	1
		stwierdzenie braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego stania się podmiotem dominującym wobec banku	2
		udzielenie zezwolenia na połączenie banków	7
		identyfikacja innej instytucji o znaczeniu systemowym	13
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 1200
		w tym w szczególności:	
		zezwozenie na obniżenie funduszy własnych	466
		zezwozenie na dokonanie zmian w statucie banku	392
zezwozenie na dokonanie zmiany decyzji w sprawie zmian w statucie banku	4		

		zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego**	49
		Inspekcje/kontrole	Razem: 115***
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 42,1 tys.
		w tym w szczególności:	
		nadanie oceny BION	475
		analiza zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora	2540
		wpis pośredników kredytowych do Rejestru Pośredników Kredytowych Działu II**	2083
		wpis instytucji pożyczkowych do Rejestru Instytucji Pożyczkowych**	85
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 36,9 tys.
		OGÓŁEM	ok. 43,5 tys.
nadzór emerytalny	12 923, w tym koszty administracyjne*- 6 010	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 47
		w tym w szczególności:	
		udzielenie zezwolenia na zmianę statutu powszechnego towarzystwa ubezpieczeniowego	3
		udzielenie zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu emerytalnego	7
		udzielenie zezwolenia na zmianę statutu dobrowolnego funduszu emerytalnego	4
		nałożenie kary pieniężnej na powszechne towarzystwo emerytalne	2
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 294
		w tym w szczególności:	
		wpis pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	48
		wpis zmian pracowniczego programu emerytalnego do rejestru	91
		wykreślenie pracowniczego programu emerytalnego z rejestru	27
		Kontrole	Razem: 7
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 52,9 tys.
		w tym w szczególności:	
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 52,6 tys.
analiza zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora	18		
OGÓŁEM	ok. 53,3 tys.		
nadzór ubezpieczeniowy	32 568, w tym koszty administracyjne*- 13 941	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 58
		w tym w szczególności:	
		wyrażenie zgody na powołanie prezesa zarządu zakładu ubezpieczeń	12
		nałożenie kary pieniężnej na zakład ubezpieczeń	17
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 349
		w tym w szczególności:	
		wpis do rejestru aktuariuszy	20
wydanie decyzji cofającej zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej	29		

		wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń	76
		Kontrole i wizyty nadzorcze	Razem: 54
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 119,6 tys.
		w tym w szczególności:	
		zmiany wykonywane w rejestrze agentów ubezpieczeniowych	ok. 105 tys.
		analiza zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora	2295
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 8,5 tys.
		OGÓŁEM	ok. 120 tys.
nadzór nad rynkiem kapitałowym	48 019, w tym koszty administracyjne*- 20 928	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 284
		w tym w szczególności:	
		udzielenie TFI zezwolenia na wykonywanie działalności przez TFI i tworzenie funduszy inwestycyjnych lub funduszy zagranicznych i zarządzanie nimi	3
		udzielenie zgody na zmianę depozytariusza	3
		udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej	9
		nałożenie kar pieniężnych na podmioty	17
		nałożenie kar pieniężnych na osoby fizyczne	31
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 825
		w tym w szczególności:	
		zatwierdzenie prospektu emisyjnego	37
		zatwierdzenie aneksu do prospektu emisyjnego	91
		wpis na listę doradców inwestycyjnych	87
		wpis na listę maklerów papierów wartościowych	37
		wpis do rejestru agentów firm inwestycyjnych	58
		Kontrole	Razem: 31
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: ok. 88,6 tys.
		w tym w szczególności:	
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 75 tys.
		analiza zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora	620
		OGÓŁEM	ok. 90,3 tys.
nadzór nad instytucjami płatniczymi, biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego, oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego	4 971, w tym koszty administracyjne*- 2 151	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 79
		w tym w szczególności:	
		udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	6
		nałożenie kar pieniężnych na BUP	47
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 291
		w tym w szczególności:	
		umorzenie w całości postępowania w sprawie wydania zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1
umorzenie postępowania w sprawie wygaśnięcia zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej	1		

		uchybiecie terminu	250
		Kontrole	Razem: 5
		Inne czynności nadzorcze,	Razem: 3,9 tys.
		w tym w szczególności:	
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 3,8 tys.
		analiza zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora	35
		OGÓŁEM	ok. 4,2 tys.
nadzór nad agencjami ratingowymi	- ****	 	
nadzór uzupełniający	- ****	 	
nadzór nad skok-ami oraz Kasą krajową	8 530, w tym koszty administracyjne*- 3 690	Uchwały podjęte przez KNF,	Razem: 47
		w tym w szczególności:	
		ustanowienie zarządcy komisarycznego	2
		zatwierdzenie na stanowisku prezesa zarządu skok	2
		przejęcie kasy przez bank	2
		Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF,	Razem: 88
		w tym w szczególności:	
		zatwierdzenie zmiany statutu SKOK	12
		umorzenie postępowania w sprawie powołania członka zarządu Krajowej SKOK	1
		Inspekcje/kontrole	Razem: 4
		Inne czynności nadzorcze	Razem: ok. 0,8 tys.
		w tym w szczególności:	
		analiza raportów finansowych, informacji sprawozdawczych	ok. 0,7 tys.
analiza zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego funkcjonowania podmiotów sektora	78		
OGÓŁEM	ok. 0,9 tys.		
nadzór nad pośrednikami kredytu hipotecznego oraz ich agentami	387, w tym koszty administracyjne*- 167	Decyzje i postanowienia wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF, w tym:	Razem: 49
		zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze pośrednika kredytu hipotecznego	49
		Inne czynności nadzorcze, w tym:	Razem: 90
		wpis pośredników kredytowych do Rejestru Pośredników Kredytowych Działu I	90
		OGÓŁEM	139

*Przepisy w zakresie systemu finansowania kosztów nad rynkiem finansowym nie wymagają wyodrębniania kosztów nadzoru uzupełniającego oraz kosztów nadzoru nad agencjami ratingowymi. Ze względu na przyjęte w UKNF rozwiązania organizacyjne koszt nadzoru uzupełniającego oraz koszty nadzoru nad agencjami ratingowymi są traktowane jako koszty nieprzypisywane bezpośrednio do wyodrębnionych sektorów (są traktowane jako koszty pośrednie).

**Koszt nadzoru nad pośrednikami kredytowymi Działu II oraz instytucjami pożyczkowymi zawarty jest w kosztach administracyjnych.

***W tym 50 czynności kontrolnych przeprowadzonych przez KNF w podmiotach nadzorowanych w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Czynności te dotyczą wszystkich sektorów nadzorowanych przez KNF.

****Przez koszty administracyjne rozumie się tzw. Koszty pośrednie, a więc koszty funkcjonowania KNF i UKNF, których nie wiąże się bezpośrednio z poszczególnymi odrębnie przypisanymi kosztami. Koszty te są proporcjonalnie przypisane do poszczególnych, odrębnie rozliczonych sektorów.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba uchwał podjętych przez KNF w latach 2014-2017	10
Tabela 2. Liczba decyzji oraz postanowień wydanych na podstawie upoważnienia udzielonego przez KNF, w latach 2014-2017	11
Tabela 3. Liczba podmiotów nadzorowanych przez KNF według stanu na 31 grudnia 2017 r.	14
Tabela 4. Liczba podmiotów, które notyfikowały działalność w Polsce w formie oddziału, według stanu na 31 grudnia 2017 r.	14
Tabela 5. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń działu I w latach 2014-2017 (dane finansowe w mld zł).....	22
Tabela 6. Podstawowe wielkości charakteryzujące działalność zakładów ubezpieczeń działu II w latach 2014-2017 (dane finansowe w mld zł).....	22
Tabela 7. Wartość aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych na koniec lat 2014-2017.....	23
Tabela 8. Liczba członków otwartych funduszy emerytalnych na koniec lat 2014-2017	24
Tabela 9. Stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych w latach 2014-2017 (w %).....	25
Tabela 10. Aktywa netto pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2014-2017 (według stanu na 31 grudnia)	26
Tabela 11. Stopy zwrotu pracowniczych funduszy emerytalnych w latach 2014-2017 (w %)	26
Tabela 12. Aktywa netto DFE w latach 2014-2017 (w mln zł)	27
Tabela 13. Stopy zwrotu DFE w latach 2014-2017 (w %)	27
Tabela 14. Rozwój PPE w latach 2014-2017	28
Tabela 15. Liczba kont oraz wartość aktywów IKE i IKZE w podziale na instytucje prowadzące, wg stanu na 31 grudnia 2017 r.	29
Tabela 16. Liczba podmiotów prowadzących działalność maklerską i powierniczą w latach 2014-2016	30
Tabela 17. Dane dotyczące liczby rachunków klientów domów i biur maklerskich w latach 2014-2017	31
Tabela 18. Zagregowane koszty, przychody i wynik finansowy netto towarzystw funduszy inwestycyjnych w latach 2014-2017 (w mln zł).....	34
Tabela 19. Stopy zwrotu indeksów GPW w latach 2014-2017 (w %).....	35
Tabela 20. Liczba instrumentów notowanych na GPW w latach 2014-2017	35
Tabela 21. Kapitalizacja GPW na koniec lat 2014-2017 (w mln zł).....	35
Tabela 22. Wartość obrotów na GPW w latach 2014-2017 (w mln zł).....	35
Tabela 23. Dane dotyczące alternatywnego systemu obrotu NewConnect w latach 2014-2017	36
Tabela 24. Dane dotyczące rynku pozagiełdowego oraz ASO w latach 2014-2017.....	36
Tabela 25. Charakterystyka ofert publicznych przeprowadzonych w 2017 roku	38
Tabela 26. Wartość i liczba ofert publicznych o charakterze gotówkowym w latach 2014-2017	39
Tabela 27. Liczba zarejestrowanych agentów ubezpieczeniowych oraz osób wykonujących czynności agencyjne w latach 2014-2017	47
Tabela 28. Stan rejestru brokerów na koniec lat 2014-2017	47
Tabela 29. Liczba zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń wydanych przez KNF w latach 2014-2017	48
Tabela 30. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych w latach 2014-2017	48
Tabela 31. Statystyka osób przystępujących do egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych w latach 2014-2017	48
Tabela 32. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w bankach komercyjnych w 2017 roku	51
Tabela 33. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w bankach spółdzielczych w 2017 roku	51
Tabela 34. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2017 r. w odniesieniu do oceny stopnia wdrożenia Rekomendacji C.....	52
Tabela 35. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych przeprowadzonych w bankach komercyjnych w 2017 r. dotyczących zarządzania ryzykiem modeli, z uwzględnieniem Rekomendacji W	53

Tabela 36. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2017 r. w obszarze zarządzania ryzykiem płynności, w tym dostosowania banków do Rekomendacji P	54
Tabela 37. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2017 r. w zakresie wybranych elementów z obszaru zarządzania ryzykiem rynkowym.....	55
Tabela 38. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach komercyjnych w 2017 r., w zakresie wybranych zagadnień z obszaru zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego	55
Tabela 39. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w bankach spółdzielczych w 2017 r. w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym	58
Tabela 40. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych w 2017 r. w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym	62
Tabela 41. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w krajowych instytucjach płatniczych w 2017 r., w obszarze procesu zarządzania	64
Tabela 42. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w krajowych instytucjach płatniczych w 2017 r., w obszarze systemu zarządzania ryzykiem.....	65
Tabela 43. Istotne nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w krajowych instytucjach płatniczych w 2017 r. w obszarze systemu kontroli wewnętrznej.....	65
Tabela 44. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach rynku ubezpieczeniowego w 2017 r.	66
Tabela 45. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach rynku emerytalnego w 2017 r.	68
Tabela 46. Czynności kontrolne przeprowadzone przez UKNF w podmiotach nadzorowanych w 2017 r. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu	69
Tabela 47. Najczęstsze nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2017 r. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.....	69
Tabela 48. Zestawienie funduszy własnych KIP (w tys. zł)	80
Tabela 49. Liczba transakcji (w mln szt.) wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze	81
Tabela 50. Wartość transakcji (w mln zł) wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze	81
Tabela 51. Opłaty i prowizje (w mln zł) pobrane przez krajowe instytucje płatnicze	81
Tabela 52. Liczba notyfikowanych zagranicznych firm inwestycyjnych na koniec lat 2014-2017.....	84
Tabela 53. Liczba polskich firm inwestycyjnych, które notyfikowały zamiar prowadzenia działalności maklerskiej poza terytorium RP na koniec lat 2014-2017	84
Tabela 54. Średnia wartość funduszy własnych (w mln zł), łącznej kwoty ekspozycji (w mln zł) i łącznego współczynnika kapitałowego w domach maklerskich w latach 2014-2017	85
Tabela 55. Podstawowe dane z bilansu domów maklerskich (w mln zł) w latach 2014-2017	86
Tabela 56. Podstawowe dane z rachunku zysków i strat domów maklerskich (w mln zł) w latach 2014-2017	86
Tabela 57. Stan rejestru agentów firm inwestycyjnych na koniec lat 2014-2017.....	88
Tabela 58. Liczba osób wpisanych na listę maklerów papierów wartościowych oraz łączna liczba licencjonowanych maklerów papierów wartościowych w latach 2014-2017	88
Tabela 59. Liczba osób wpisanych na listę doradców inwestycyjnych oraz łączna liczba licencjonowanych doradców inwestycyjnych w latach 2014-2017	88
Tabela 60. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2017 r., w obszarze struktury organizacyjnej, funkcjonowania i warunków technicznych prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne	90
Tabela 61. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2017 r., w obszarze postępowania przez firmy inwestycyjne w kontaktach z klientem.....	91
Tabela 62. Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w 2017 r., w obszarze świadczenia usług maklerskich przez firmy inwestycyjne.....	92
Tabela 63. Liczba towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w latach 2014-2017 narastająco.....	94
Tabela 64. Liczba przeanalizowanych raportów bieżących i okresowych funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz informacji od depozytariuszy w latach 2014-2017	97
Tabela 65. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w towarzystwach funduszy inwestycyjnych w 2017 r., w obszarze zarządzania funduszami	

inwestycyjnymi i reprezentowania ich wobec osób trzecich, w obszarze wyceny aktywów wybranych funduszy inwestycyjnych, warunków technicznych i organizacyjnych prowadzenia działalności	99
Tabela 66. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych u depozytariuszy dla funduszy inwestycyjnych, w obszarze wykonywania obowiązków zgodnie z prawem lub umową o wykonywanie funkcji depozytariusza w 2017 r.	100
Tabela 67. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach zarządzających sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych w 2017 r.	100
Tabela 68. Wybrane nieprawidłowości stwierdzone podczas czynności kontrolnych w podmiotach zarządzających portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych w 2017 r.	101
Tabela 69. Liczba decyzji wydanych w 2017 roku	101
Tabela 70. Liczba zatwierdzonych prospektów emisyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych w latach 2014-2017	102
Tabela 71. Liczba decyzji udzielających zezwolenia na przywrócenie akcjom spółki publicznej formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji - art. 91 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych)	103
Tabela 72. Metodologie wyceny przekazane przez fundusze emerytalne do akceptacji KNF w latach 2014-2017	107
Tabela 73. Ustawowe stopy zwrotu OFE wyliczone i opublikowane przez KNF w 2017 roku (w %)..	107
Tabela 74. Przepisy prawa w zakresie limitów inwestycyjnych naruszone przez fundusze emerytalne w 2017 roku	108
Tabela 75. Raporty wraz z korektami przesłane i zweryfikowane w ramach realizacji obowiązków informacyjnych funduszy i towarzystw emerytalnych otrzymane w 2017 roku	109
Tabela 76. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów sektora bankowego w latach 2016-2017	132
Tabela 77. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku ubezpieczeniowego w latach 2016-2017	134
Tabela 78. Podział wpływających do UKNF zgłoszeń dotyczących działalności podmiotów rynku kapitałowego w latach 2016-2017	135
Tabela 79. Wnioski kierowane do Sądu Polubownego (SP) przy KNF w latach 2016-2017	142
Tabela 80. Wnioski kierowane do Sądu Polubownego przy KNF w 2017 r. w podziale na sektory rynku finansowego	142
Tabela 81. Liczba postępowań wyjaśniających i administracyjnych (I instancja) wszczętych oraz zakończonych w latach 2014-2017	161
Tabela 82. Zawiadomienia sporządzone w latach 2014-2017 z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej	162
Tabela 83. Akty oskarżenia skierowane przez Prokuraturę do sądów w 2017 r. z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej	163
Tabela 84. Wyroki skazujące i warunkowe umorzenia w 2017 r. z podziałem według rodzaju naruszonej normy prawnej	165
Tabela 85. Liczba spraw, w których w roku 2017 radcowie prawni zostali umocowani przez Przewodniczącego KNF w postępowaniach karnych	165
Tabela 86. Wykonanie planu dochodów budżetowych KNF w 2016 r. i 2017 r.	189
Tabela 87. Wykonanie planu wydatków KNF w 2017 r.	190
Tabela 88. Podział kosztów nadzoru na koszty bezpośrednie i pośrednie w latach 2016-2017 (w tys. zł) w ujęciu porównawczym	191
Tabela 89. Wydatki budżetu państwa w układzie zadaniowym dla części 70 - Komisja Nadzoru Finansowego w 2017 r. (w tys. zł)	192
Tabela 90. Klasyfikacja budżetu zadaniowego - wykonanie mierników w 2017 r.	193
Tabela 91. Liczba udzielonych zamówień publicznych w 2017 roku wg trybu postępowania	195

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura aktywów polskiego sektora finansowego w 2017 roku (w mln zł)*	13
Wykres 2. Podstawowe dane sektora bankowego w Polsce w latach 2014-2017	15
Wykres 3. Wynik finansowy netto sektora bankowego w latach 2014-2017 (w mln zł)	16
Wykres 4. Koncentracja aktywów w latach 2014-2017.....	17
Wykres 5. Porównanie łącznej liczby i wartości transakcji płatniczych zrealizowanych przez BUP i KIP za okres od III kwartału 2016 r. do III kwartału 2017 r.	18
Wykres 6. Suma bilansowa w latach 2014-2017 (w mld zł).....	19
Wykres 7. Struktura portfela ubezpieczeń działu I w latach 2014-2017.....	20
Wykres 8. Struktura portfela ubezpieczeń działu II w latach 2014-2017.....	21
Wykres 9. Koncentracja aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych w latach 2014-2017	24
Wykres 10. Struktura rynku PPE w 2017 roku (w %)	28
Wykres 11. Wartość aktywów oraz liczba kont IKE i IKZE w latach 2014-2017	29
Wykres 12. Podstawowe dane sektora domów maklerskich w latach 2014-2017.....	30
Wykres 13. Łączna liczba nadzorowanych towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz funduszy inwestycyjnych i subfunduszy na koniec lat 2014-2017 (narastająco z podziałem na rodzaje)	31
Wykres 14. Łączna liczba nadzorowanych zagranicznych funduszy inwestycyjnych (typu UCITS) i subfunduszy wchodzących w skład zagranicznych funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2014-2017 (narastająco z podziałem na rodzaje)	32
Wykres 15. Aktywa funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2014-2016 oraz w 2017 roku (w mld zł)...	33
Wykres 16. Liczba wydanych decyzji zezwalających na zmiany w statutach banków komercyjnych oraz banków spółdzielczych w latach 2014-2017.....	42
Wykres 17. Liczba banków komercyjnych i spółdzielczych objętych postępowaniem naprawczym w latach 2014-2017.....	73
Wykres 18. Udział aktywów banków komercyjnych i spółdzielczych objętych postępowaniem naprawczym w aktywach sektora bankowego (w %) w latach 2014-2017	73
Wykres 19. Fundusze własne i adekwatność kapitałowa krajowego sektora bankowego w latach 2014-2017.....	78
Wykres 20. Liczba zezwoleń dotyczących działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych w latach 2014-2017	94
Wykres 21. Liczba prospektów emisyjnych oraz aneksów do prospektów emisyjnych publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych zatwierdzonych przez KNF w latach 2014-2017.....	95
Wykres 22. Średnia wartość współczynnika pokrycia kapitału towarzystw funduszy inwestycyjnych na koniec lat 2014-2016 oraz w 2017 roku (kapitał własny/minimalny wymóg kapitałowy).....	98
Wykres 23. Koszty nadzoru nad poszczególnymi rynkami w 2017 r. w porównaniu do 2016 r. (w tys. zł)	191